

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

40110301

**Jismoniy tarbiya va
sport kasbi**

O'QUV DASTURLARI TO'PLAMI

Toshkent – 2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS

TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “JISMONIY MADANIYAT” YO'NALISHI

40110301 – “JISMONIY TARBIYA VA SPORT” KASBINING

O'QUV DASTURLARI TO'PLAMI

Toshkent – 2022

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

Kasbiy faoliyatda horijiy til fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya (lar) nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi 4. Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.01
Ajratilgan soat:	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Musinova Muborakxon Ubaydullayevna

Sobirova Gulnoza Yusupali qizi

Taqrizchilar:

D .Usmonova Farg'ona davlat unversiteti Ingliz tili filologiya kafedrası mudiri

**N. Abbasova Farg'ona Davlat Universiteti
Ingliz tili kafedrası katta o'qituvchisi**

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Kasbiy faoliyatda horijiy til
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Ingliz tili fanining maqsadi o'quvchilarning muloqot uslublarini yaxshilash orqali real hayotiy imkoniyatlarini oshirish, ularda ta'lim va kasbi haqidagi bilimlarini ingliz tilida ifodalash ko'nikmalarini chuqurlashtirish, jismoniy faoliyatga oid bo'lgan so'zlar va iboralarni qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirishiga qaratadi. Ularni har tomonlama rivojlantirish sog'lom yetuk shaxs qilib tarbiyalash. Asosiy maqsadi o'quvchilarga yangi innovatsion texnologiyalar yordamida jismoniy faoliyatga oid bo'lgan ko'nikmalarni o'stirish hamda ularni shu fan bo'yicha chuqurroq o'rganishga tayyorlash.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Ingliz tilida o'z fikrini tushuntira oladi; Kasb faoliyati mobaynida bolalar bilan ingliz tilida suhbatlasha oladi; so'z boyligi oshadi, nutqi ravonlashadi.
Bilim	<ul style="list-style-type: none"> -ta'limga oid mavzularni rejalashtirish -sodda yo'riqnomalarni tusuhuna olishi va ularga amal qilishi -sodda jismoniy faoliyatga oid bo'lgan mashqlar va ko'nikmalarni tushuna olish. -raqamlar, hisob-kitobnibilishvaularnihayotgaqo'llash -ma'lumotso'rash vama'lumotberaolish -kundalik hayotga oid mavzular(shaxsiy ma'lumot, oila haqida ma'lumot, bo'sh vaqtni o'tkazish) -ijtimoiy hayotga oid mavzularni -ta'limga oid mavzularni rejalashtirish -gapirish(salomlashish, o'zinitanishtirish, minnatdorchilik bildirish, iltimos qilish, ma'lumot olish va berish, uzrso'rash, tabriklash, taklifqilishvataklifni rad etish) -og'zaki (chet tillarini barcha tovushlarini aniq talaffuz eta olish) -shaxsiy qiziqish va kasb-hunarga oid sodda dasturlarni - his tuyg'ularni ifodalash va ularga javob qaytarish
Ko'nikma	<ul style="list-style-type: none"> -ishga yoki xar kunlik hayotiga taaluqli mavzudagi so'zlar bilan o'z ma'nosida ishlatilgan nutqni tushuna olishi, -undagi umumiy ma'no va detallarga e'tibor qaratishi, nutq ravon va tanish shevada bo'lishi -tilga olinadigan ish, o'qish, dam olish kabi tanish mavzulardagi adabiy tildagi ravon nutqini tushunish

	<p>-o'z sohasiga aloqador tanish mavzularda o'ziga ishonch bilan muloqotga kirisha olish</p> <p>-fikir almashishi, ma'lumotni tekshirishi yoki tasdiqlashi, odatdan tashqari mavzularda so'zlasha olish</p> <p>-turli hil sport musobaqalari va festivallarda so'z boyligining ko'p qismini ishlata olishi; tanish mavzularda tayyorgarliksiz so'zlashishi, fikr bildira olish</p> <p>-o'yinlar tashkil qila olish</p> <p>-o'zi qiziqqan mavzudagi matnlarni bemalol tushuna olishi, o'z kasbi, yoshi, qiziqishini qamrab olgan matnlar bilan ishlay olish</p>
Oquv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fan nomi	Rus tili, o'zbek tili
O'qitish tashkiliy shakli	<p>N-Nazariy ta'lim</p> <p>A-Amaliy ta'lim</p> <p>NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi</p> <p>MX- Maxsus honada o'tkaziladigan mashg'ulot.</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	MTT fanida ingliz tili fanini o'qitishning maqsad va vazifalari	Yangi fan bo'yicha o'quvchilarga ma'lumot berish, maqsad vazifalarini tushuntirish	4	N	2
2	Maktabgacha ta'lim sohasida horijiy tilning o'rni	Mamlakatimizning iqtisodiy qudrati, ijtimoiy-ma'naviy hayot darajasi, ta'lim tizimining raqobatbardoshligi, ilm-fan	2	N	1

		taraqqiyoti, boshqaruv mexanizmini tubdan takomillashtirish.			
3	Tenses	Ingliz tilida zamonlar bilan tanishish, unga doir mashqlar bajarish.	6	N	3
4	Regular and irregular verbs	Ingliz tilida to'g'ri va noto'g'ri fe'llar haqida ma'lumot berish. Ularni ajrata olish. To'g'ri va noto'g'ri fe'llarning yasalishi va ishlatish holatlari. Noto'g'ri fe'llar ma'nosidagi konstuksiyaalarining ishlatilishi. Mavzuga oid , grammatik mashqlar bajarish	4	N	2
5	Nouns. Pronouns	Ingliz tilida ot haqida ma'lumot berish, ot ma'nosi va qo'llanishi, hususiyatlari. Mavzuga oid matnlar tuzish, Grammatik mashqlar bajarish. Olmoshlar haqida umumiy ma'lumot berish. Gaplarda qo'llanilishi yasalishi haqida tushunchalar berish. Olmoshlarining turlari va yasash usullarini o'rganish va mavzuga oid grammatik mashqlar bajarish.	4	N	2
6	Articles. Prepositions	Artiklar haqida ma'lumot berish, slayd asosida tushuntirish, kichik guruhlarda ishlash. Predloglar haqida ma'lumot berish. Ularning turlari va qo'llanilishi. Qo'llanish tartib qoidalari. O'tilgan mavzu yuzasidan grammatik mashqlar bajarish.	4	A	2
7	Adjectives	Ingliz tilida sifatlarni o'rganiladi, guruhlarda kichik guruh tashkil etiladi, savol javob o'tkaziladi, metodlardan foydalaniladi.	4	A	2
8	Modal verbs	Modal fe'llar haqida tushuncha beriladi, ko'p qo'llaniladigan iboralar bilan tanishtiriladi, mashqlar bajariladi, savol javob qilinadi, kichik guruhlarda ishlanadi, slayd ko'rsatiladi.	4	A	2
9	Time and conditional clauses	Yangi mavzu bilan tanishtiriladi, yangi so'zlar o'rganiladi. Mavzuga oid , grammatik mashqlar bajarish.	4	A	2
10	Infinitive/gerund Second	Mavzu haqida ma'lumot berish, ishlatilishi. Mavzuga oid grammatik	4	A	2

	conditional	<p>mashqlar bajarish.</p> <p>Mavzu haqida ma'lumot berish, yasash va ishlatilish holatlarini tushuntirish. Mavzuga oid grammatik mashqlar bajarish</p>			
11	Pronouns	<p>Olmoshlar haqida umumiy ma'lumot berish. Gaplarda qo'llanilishi yasalishi haqida tushunchalar berish.Olmoshlarining turlari va yasash usullarini o'rganish va mavzuga oid grammatik mashqlar bajarish.</p>	4	A	2
12	There is/ there are Some/ any/ much/many	<p>Mavzu haqida ma'lumot berish. There is/are qo'llanilishi. Mavzuga oid grammatik mashqlar bajarish.</p> <p>Yangi mavzu bilan slayd asosida tushuntirish, har hil metodlardan foydalaniladi, mashqlar bajariladi, rasmlar asosida gaplar tuziladi.</p>	4	A	2
13	Adverbs	<p>Ravish haqida ma'lumot berish, ravish turlari,yasalishi va ularning qo'llanilishi . O'tilgan mavzu yuzasidan grammatik mashqlar bajarish.</p>	6	A	3
14	Plurals	<p>Ko'plik haqida ma'lumot berish, ularning qo'llanilishi . O'tilgan mavzu yuzasidan grammatik mashqlar bajarish.</p>	4	N	2
15	Questions	<p>Ingliz tilida so'roq gap yasalishi tartibi bilan tanishtirish, guruhlariga bo'lib savollar berish, mashqlar bajarish, tarqatmali materiallar bilan ishlash, yangi so'zlar bilan tanishish.</p>	6	N	3
16	Time management	<p>Kun tartibi va ularning qo'llanishi bo'yicha ko'nikma hosil qilish. Yangi so'zlar bilan tanishtirish; Mashg'ulotlarni bajarish tartibini tushuntirish,</p>	6	N	3
17	My future plans	<p>Maktabgacha yoshdagi bolalarning lug'atini boyitish, mustahkamlash va faollashtirish, taqlid qilish malaksini rivojlantirish.To'g'ri talaffuz, grammatik shakllar va xilma-xil konstruksiyalardan foydalanish, kelakakdagi rejalarini eskiz tarzida tushuntirib berish.</p>	8	A	4
18	Uzbek traditional	<p>Milliy o'zbek o'yinlari haqida tushuncha</p>	6	A	3

	games	berish va amalda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantirish.			
19	My favourite sportman in my future career	Musataqil tarzda o'zining sevimli sportchisi haqida og'zaki nutq ko'nikmasini va insho yozish ko'nikmalarini rivojlantirish.	8	A	4
20	Assessment	Bolalar nutqini o'stirishga qo'yilgan talablar, o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish. Tovush tizimi, intonatsiyaning mohiyati va mazmuni va ularning yutuqlarini baholash.	8	N	4
Ja'mi			100		50

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og'zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar ro'yhati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Shavkat Mirziyoev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019.
8. "New round up starter" student's book 2011.
9. Essential Grammar in Use. By Raymond Murpy. Cambridge
10. Grammar way.by Jenny Dooly, Virginia Evans. Express publishing Centercom.
4. "Maktabgacha ta'limga qo'yiladigan Davlat talablari" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM 2017
11. "Bolajon" tayanch dasturi. Toshkent. O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. 2016 yil
12. Pfn.F.Voxobova, Sh.B.Nabixanova, D.T Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim asoslari" pedagogika kolleji o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. Toshkent-2015

13. "Ilk qadam" Maktabgacha Ta'lim Muassasasining Davlat o'quv dasturi
14. English. Student's Book / A. Irisqulov va boshq. – Toshkent: O'zbekiston, 2014
15. E. G'oziyev. "Psixologiya" Darslik. "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi. Toshkent-2008 51-64-bet.
16. S.X.Jalilova, S.M.Aripova. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi. O'quv qo'llanma. Toshkent-Faylasuflar-2013, 2017. 77-88, 291-323-bet

Internet manbalari

1. Axborot-resurs markazining VEB sayti
- 2.ARMning elektron pochta manzili: Saodat
- 3.Ta'lim muassasasi internetga "ZIYO-Net" tarmog'i orqali ulangan.
- 4.Kollejning VEB sayti www.toshped.zn.uz.
- 5.Kollejning elektron pochta E-mail.toshpedkollej@mail.ru. mavjud.
- 6.ZiyoNET. Ta'lim portali. www.ziynet.uz.
- 7.www.google.uz.
- 8.O`rta maxsus, kasb-hunar ta`limi Markazi; www.markaz.uz.
- 9.www.TEACHER.uz.
- 10.www.vospitatel.com.ua.
- 11.www.dovosp.ru.
- 12.www.obruch.ru.
- 13..[http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha%20ta%20lim/5086.html)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

KASBIY FAOLIYATDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI

FANIDAN

O'QUVDASTURI

Kvalifikatsiyanomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori. 2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlar tashkilotchisi. 3. Maktabgachata'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi. 4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari.
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.02
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	<i>Teshayeva Gulchehra Murodovna</i>	<i>Buxoro pedagogika kolleji informatika fani katta o'qituvchisi</i>
Taqrizchilar:	<i>Eshonqulov Xamza Ilxamovich</i>	<i>Buxoro Davlat universiteti "Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari kafedrasida o'qituvchisi, texnika fanlari falsafa dokori (phd</i>

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	8
Dasturning maqsadi	<p>Jismoniy tarbiya kasbi bo'yicha tayyorlanayotgan mutaxassislarining axborot texnologiyalarisohasidagi bilimlarini oshirish,</p> <p>kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalarivakompyutersavodxonligibo'yicha kerakli bilimlarniberishdaniborat.</p> <p>O'quvchilarda axborot texnologiyalarivaularning turlari, shaxsiy kompyuterlarning tashkilotuvchilarivakompyuter dasturlarihaqidagi bilimlarniberishvashaxsiy kompyuterlard aishlashko'nikmalarini egallab olishlari uchun zamini yaratish fanning asosiy maqsadidir.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> -Kompyuterning asosiy va qo'shimcha qurilmalari bilan ishlay oladi; -WINDOWS operatsion tizimining yangi versiyalarida ishlay oladi; -operatsion tizim va uning qobig'i ostida ishlovchi dasturlar bilan ishlay oladi; -Kompyuterda axborotlarga ishlov berish, ma'lumotlarni tashkilotish va saqlashni o'rganadi; -ofis dasturlari paketi va uning tarkibini, zamonaviy matn protsessorlarining imkoniyatlaridan foydalana oladi; -Internetdan va elektron darsliklardan foydalanib, kasbga doir ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va mashg'ulot davomida qo'llashni o'rganadi; -internet tizimida ishlay oladi; -mutaxassisligiga oid multimediateknologiyasivatele kommunikatsiyavositalarini mashg'ulotlar davomida qo'llay oladi.
	<ul style="list-style-type: none"> -kompyuterni axborotga ishlov beruvchi vosita sifatidagi rolini, kompyuter dasturlari va ularning axborotlarga ishlov berish jaryonidagi o'rnini, shaxsiy kompyuterlar tasnifi va tarkibini, tizimli blok va uning tuzilmasini, kompyuterda ma'lumotlarni tashkilotish va saqlashni; - MTTda o'tiladigan turli mashg'ulotlar uchun didaktik o'yinlar yarata olishni; -elektron darsliklardan foydalana olishni; -internet tarmog'idan kasbiy sohaga mos ma'lumotlarni

<p style="text-align: center;">Bilim</p>	<p>topa olishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> -maktabgacha yoshdagi bolalarning boshlang'ich kompyuter savodxonligini kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatishni; -internetdan axborotni izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirishni; - kompyuter o'yinlari, didaktik o'yinlar yordamida bolalarda kompyuterda ishlashni o'rgatishni; - kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlay olishni; - multimediya texnologiyasivatelekkommunikatsiyavositalaridan foydalanishni.
<p style="text-align: center;">Ko'nikma</p>	<ul style="list-style-type: none"> -kompyuterning dasturiy ta'minotini o'rnata olish; -WINDOWS operatsion tizimining yangi versiyalarida ishlay olish; -operatsion tizim va uning qobig'i ostida ishlovchi dasturlar bilan ishlay olish; -Kompyuterning asosiy va qo'shimcha qurilmalari bilan ishlay olish; -Kompyuterda axborotlarga ishlov berish, ma'lumotlarni tashkilotish va saqlash; -ofis dasturlari paketi va uning tarkibini, zamonaviy matn protsessorlarining imkoniyatlaridan foydalana olish; -Kompyuterdagi amaliy dasturlardan foydalanib, mavzuga oid didaktik o'yinlar yaratish; -Internetdan va elektron darsliklardan foydalanib, kasbga doir ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlash va mashg'ulot davomida qo'llash; -Maktabgacha yoshdagi bolalarda boshlang'ich kompyuter savodxonligini amaliy ko'nikmalarini shakllantira olish; -Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'yinli mashg'ulotlar orqali amaliy dasturlar bilan boshlang'ich ko'nikmalarini shakllantira olish; -mutaxassisligiga oid multimedia texnologiyasivatelekkommunikatsiyavositalarini mashg'ulotlar davomida qo'llash.
<p>O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi</p>	<p>Maxsus fanlar</p>
<p>O'qitishni tashkiliy shakli</p>	<p>N – Nazariy ta'lim;</p> <p>A – Amaliy ta'lim;</p> <p>NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;</p>
<p>Dasturga qo'yilgan talab</p>	<p>Majburiy</p>

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1-bo'lim. Shaxsiykompyuterlarvaularningdasturiyta'minoti.					
1.	Shaxsiy kompyuterlar tasnifi va tarkibi, kompyuterda ma'lumotlarni tashkil etish va saqlash.	Kompyuter - axborotga ishlov beruvchi vosita sifatida. Kompyuter dasturlari va ularning axborotlarga ishlov berish jarayonidagi o'rni. Shaxsiy kompyuterlar tasnifi va tarkibi, tizimli blok va uning tuzilmasi. Kompyuterda ma'lumotlarni tashkil etish va saqlash.Fayl tushunchasi, axborot o'lchov birliklari.	4	N,A	3
2.	Shaxsiykompyuterningdasturiyta'minoti.	Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti va uning turlari. Operatsion tizimlar va ularning turlari. Windows operatsiontizimi, ishchistoli, oynalari bilan ishlash. Tizimda ishlovchi dasturlar bilan ishlash.	4	N,A	2
3.	Ofisdasturlaripaketivau ningtarkibi.	Ofis dasturlari paketi va uning tarkibi.Matn protsessorlari bilan ishlash. Microsoft Word dasturivaundahajjatlaryaratish. Word dasturidamatn, tasvirvajadvallarbilanishlash. Elektronjadvallarbilanishlash. Microsoft Excel dasturiimkoniyaatlari.	8	N,A	3

		Dasturdajadvallar, diagrammalar, formularibilanishlash. Taqdimotdasturlaribilanishlash. Microsoft Power Point dasturivauningimkoniyaatlari. Sohagaoidslaydlaryaratishvataqdimottayyorlash			
4.	Kompyuter o'yinlari, didaktik o'yinlar yordamida bolalarda kompyuterda ishlashni o'rgatish.	Kompyuter o'yinlari, didaktik o'yinlar yordamida bolalarda kompyuterda ishlashni o'rgatish. Kasbiyfaoliyatdafoydalanishmaq sadida turli mashg'ulotlaruchun didaktik o'yinlar yaratish. Jismoniyfaolliknioshiruvchivatarg'ibqiluvchididaktiko'yinlartayyorlash.	6	N,A NA	3
5.	Kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlash.	Kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlash. Ko'rgazmalar, slaydlar orqali kompyuter savodxonligini shakllantirish.	4	N,A	2
2-bo'lim. Internetdatizimidaishlash					
6.	Internetdan axborotni izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirish.	Internetdaqidiruvtizimlari. Qidiruvtizimlariningturlarivaularbilanishlash. Internetdan axborotni izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirish. Internet tarmog'idan kasbiy sohaga mos ma'lumotlarni topa olish.	6	N,A	3
7.	Elektrondarsliklarvaularningkasbiysohadagihamiyati. Elektron darsliklardan foydalanish	Internet tizimidansohagaoid electron ma'lumotlarniizlash. Elektrondarsliklarvaularningkasbiysohadagihamiyati. Elektron darsliklardan foydalanish.	4	N,A	2
8.	Multimediataxnologiyalari,telekommunikatsiyavositalarivaularningturlari.	Multimediataxnologiyalari,telekommunikatsiyavositalarivaularningturlari. Kasbiyfaoliyatdamultimediataxnologiyalari vatelekkommunikatsiyavositalaridanfoydalanish.	4	N,A	2
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, ogʻzaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat boʻlib, ular oʻquv elementini oʻzlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qoʻyilgan maqsadga hamohang boʻlishi lozim.

4.Tavsiya etiladigan adabiyotlar roʻyxati:

1. Shavkat Mirziyoev “Milliy taraqqiyot yoʻlimizni qatʼiyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga koʻtaramiz” Toshkent – “Oʻzbekiston”-2018.

2.Shavkat Mirziyoev “Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir” Toshkent – “Oʻzbekiston”-2018.

3.Shavkat Mirziyoev“ Erkin vafarovon, demokratik Oʻzbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz” Toshkent – “Oʻzbekiston”-2016.

4.Shavkat Mirziyoev “Tanqidiy tahlil, qatʼiy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi boʻlishi kerak”_Toshkent – “Oʻzbekiston”-2017.

5.Shavkat Mirziyoev “Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini taʼminlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi”_Toshkent – “Oʻzbekiston”-2017.

6.Shavkat Mirziyoev “Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz”_Toshkent – “Oʻzbekiston”-2018.

7.Shavkat Mirziyoev “Niyati ulugʻ xalqning ishi ham ulugʻ, hayoti yorugʻ va kelajagi farovon boʻladi”_Toshkent – “Oʻzbekiston”-2019.

8. Bolalar bogʻchasi kompyuter savodxonligi. Oʻquv qoʻllanma R.R.Boqiyev, R.Yu. Mehmonov, D.K.Husnitdinova Toshkent - 2010.

9. Axborot texnologiyalari. Oʻquv qoʻllanma-T.: Aripov M., Begalov B., Begimqulov U., Mamarajabov M., “Nashr” 2009-368 b.

10. Informatika asoslari. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun oʻquv qoʻllanma-T.: Aripov M., Haydarov A. “Oʻqtuvchi”, 2002 y. 432 b.

11. Informatika. Kasb-hunar kollejlari uchun darslik. Gʻ. Yuldashev U.Yu, Boqiev R.R., Zokirova F.M Gʻ. Gʻulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2002 y.- 240 b.

Internet manbalari:

1. www.regulation.gov.uz- Oʻzbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz - Oʻzbekiston Respublikasi axborotlashtirish qonun hujjatlar maʼlumotlari.
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. www.infocom.uz
6. www.apk-inform.com
7. www.sputnik.sport.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

BIZNESNI TASHKIL ETISH VA YURITISH FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi 4. Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.03
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Z.Ya.Xudayberdiyev	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularni malakasini oshirish instituti direktori, i.f.d.,professor
	N.K.Abdurahmonova	Professional ta'limni innovatsion rivojlantirish boshqarmasi bosh mutaxassisi
Taqrizchilar:	F.U.Mamarasulov	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularni malakasini oshirish instituti "Ta'limda boshqaruv" kafedrasi mudiri, iqtisod fanlari nomzodi
	M.B.Kalonov	TDIU huzuridagi "O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari" ilmiy tadqiqot markazi direktori, universitet prorektori, i.f.n.,professor

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Biznesni tashkil etish va yuritish
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	16
Dasturning maqsadi	O'quvchilarda biznes faoliyatining amaliy asoslarini o'rgatish orqali tadbirkorlik kompetensiyalarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> ☐ shug'ullanish mumkin bo'lgan muayyan tadbirkorlik faoliyati turining afzallik va ustun jihatlarini aniqlash; ☐ o'z shaxsiy biznesni tashkil etish uchun zarur bo'lgan biznes muhitni tahlil qilish; ☐ biznesni boshlashning huquqiy va moliyaviy jihatlarini baholash; ☐ turli tadbirkorlik strategiyalari samaradorligini baholash hamda maqbul variantini tanlash; ☐ o'z shaxsiy biznes-rejalarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish; ☐ shaxsiy biznesni tashkil etish, un
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> ☐ tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shakllari; ☐ biznes-reja, uning vazifasi va asosiy bo'limlari; ☐ tadbirkorlik sub'yektlarida marketing faoliyatini tashkil etish asoslari; ☐ bankdan kredit olish va rasmiylashtirish tartibi; ☐ tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> ☐ tadbirkorlik faoliyatining ta'xis hujjatlarini rasmiylashtirish; ☐ shaxsiy biznesni tashkil etish va uni davlat ro'yxatidan o'tkazish, litsenziya olish; ☐ biznes-reja ishlab chiqish, shaxsiy biznes faoliyatini yuritish va uni boshqarish; ☐ 1C: Buxgalteriya dasturida ishlay olish va hisobotlarni tayyorlash; ☐ o'z biznes faoliyatini yuritish uchun marketing tadqiqotlarini o'tkazish va tahlil qilish; ☐ kreditlar, shu jumladan, mikro kreditlarni rasmiylashtira olish va kredit risklarini kamaytirish; ☐ soliq va statistik hisobotlarni tayyorlash va topshirish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Umumkasbiy va maxsus fanlar.
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N – Nazariy ta'lim;</p> <p>A – Amaliy ta'lim;</p> <p>NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi; MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shakllari	Tadbirkorlik tushunchasi va uning mohiyati. Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy ahamiyati. Tadbirkorlik va biznesning farqi. Mikrofirma va kichik korxonalar. Xususiy korxonalar va uning xususiyatlari. Mas'uliyati cheklangan jamiyat, afzalliklari va kamchiliklari. Qishloq joylarida tadbirkorlik. Shaxsiy yordamchi xo'jalik. Dehqon xo'jaligi. Fermer xo'jaligi. Yakka tartibdagi tadbirkorlik	2	N, A	1
2	Yangi korxonani tashkil etish tamoyillari va faoliyat yo'nalishlarini tanlash	Xususiy biznes yaratish. Korxonani tashkil etish tartibi. Tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.	2	N,A	1
3	Tadbirkorlik faoliyatida biznes-reja	Biznes-rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati. Kichik biznesni rivojlantirishda biznes-rejaning ahamiyati. Biznes-rejani tuzish tartibi va bo'limlari. Bozor tahlili. Biznes-reja qismlari: rejaning qisqa bayoni, korxonalar tavsifi, ishlab chiqariladigan mahsulot, mo'ljallanayotgan bozor tahlili, marketing strategiyasi, boshqaruv tuzulmasi, ishlab chiqarish va tushumlar jadvali, kerakli kapital, moliyaviy reja.	2	N	2
4	Korxonalar ta'asis hujjatlari. Tadbirkorlik sub'yektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish	Korxonalar tashkil etish va uni davlat ro'yxatidan o'tkazish uchun ta'asis hujjatlarini tayyorlash. Tadbirkorlik sub'yektlari - yuridik shaxslar ustavi	2	N,A	1

	tartibi	fondining eng kam miqdoriga qo'yiladigan talablar. Xususiy korxonada ustavini o'rganish. Tadbirkorlik sub'yektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi.			
5	Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda banklarning ahamiyati.	Bank va bank tizimi hamda ularning bajaradigan vazifalar. Markaziy bank va tijorat banklari hamda ularning funktsiyalari. Kredit tizimi. Kredit turlari. Kredit tamoyillari. Kichik biznes sub'yektlarini mikrokreditlash. Imtiyozli kredit tushunchasi. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda banklarning roli	2	N	1
6	Marketing tadqiqotlarini o'tkazish va o'z mahsulotini reklama qilish yo'llari	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish. Bozor segmenti. Narx strategiyalari. SWOT-tahlili asosida kelajakda yuritmoqchi bo'lgan tadbirkorlik faoliyatini tahlil qilish. Reklama. Tovarining hayotiy davrida reklamaning o'rni va vazifalari. Reklama axborotlarini tashkil etish. Internet reklamasi va uning hozirgi davrdagi ahamiyati	2	N,A	1
7	Tadbirkorlik sub'yektlarining faoliyatini moliyaviy qo'llab-quvvatlash	Korxonada faoliyatini moliyalashtirishning ichki manbalari. Tadbirkorlik faoliyatini tashqi moliyalashtirishning asosiy shakllari.	2	N, A	1
8	Tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi	Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlaridan soliq olish qoidalari va soliq imtiyozlari.	2	N, A MX	1
9	Buxgalteriya hisobi va 1C: Buxgalteriya dasturi	Hisob turlari va unda qo'llaniladigan o'lchov birliklari. Operativ hisob, statistik hisob, buxgalteriya hisobi. Moddiy, mehnat va qiymat o'lchov birliklari. Tadbirkorlik faoliyatida buxgalteriya hisobini yuritishning 1C dasturi bo'yicha boshlang'ich ma'lumotlar bilan tanishish, 1C bazaga tashkilot haqida ma'lumotlarni kiritish, hisob siyosati, 1C Buxgalteriya 8: tezkor o'zlashtirish, hisob yuritish haqida ma'lumotlar berish.	2	N	1
10	Zamonaviy tadbirkor madaniyati va mas'uliyati.	Tadbirkor madaniyati va etikasi. Suhbatlashish, tanishish hamda so'rashish normasi. Tadbirkor sifati. Tadbirkor	2	N,A	1

	Tadbirkorlik faoliyatida risklar va ularni kamaytirish yo'llari.	rahbarning nutq madaniyati. Tadbirkor rahbarning tashqi ko'rinishi va o'zini tutishi. Tadbirkorlik risklarining tabiati, tasnifi va kamaytirish yo'llari. Risklarni tahlil qilish. Risklarni boshqarish yo'llari.			
II-BOB. Tadbirkorlik sub'yektlari faoliyatini tashkil etish					
11	Biznes-rejani ishlab chiqish va taqdim etish	Biznes-reja taqdimot matnini tayyorlash. Biznes-reja loyihasi uchun qisqacha investitsion taklif.	6	A	3
12	Korxonada ta'xis hujjatlarini tayyorlash. Tadbirkorlik sub'yektlarini davlat ro'yxatidan o'tkazish	O'quvchilar ta'xis shartnomasini o'zlari ochmoqchi bo'lgan bizneslari uchun to'ldiradilar. Shaxsan kelgan holda va internet orqali tadbirkorlik faoliyatini davlat ro'yxatidan o'tkazish.	2	A	
13	Bankda hisob raqami ochish va ayrim faoliyat turlarini amalga oshirish uchun litsenziya (ruxsatnoma) olish	Bankda hisob raqami ochish tartibi. Joriy faoliyatni amalga oshirish maqsadida depozit bank hisobini ochish. Banklarda hisobraqam ochish uchun arizani rasmiylashtirish. Imzo va muhr namunasi blankasini rasmiylashtirish. Ayrim faoliyat turlarini yuritish uchun kerakli litsenziya va ruxsatnomalarni olish	2	A	1
14	1C: Buxgalteriya dasturida ishlash	Tadbirkorlik faoliyatida buxgalteriya hisobini yuritishning 1C dasturi bo'yicha boshlang'ich ma'lumotlar bilan tanishish, 1C bazaga tashkilot haqida ma'lumotlarni kiritish, hisob siyosati, 1C Buxgalteriya 8: tezkor o'zlashtirish, hisob yuritish haqida ma'lumotlar berish. Kadrlarni ishga olish. Ish haqi hisoblash: tabel yasash, ish haqi hisoblash, ish haqidan ushlanmalar ushlab. Aksiz solig'i, ish haqi va QQS hisobotlarini jo'natish.	6	A	3
15	Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish	Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish. Aylanmadan olinadigan soliq va qat'iy belgilangan miqdordagi soliqlarni hisoblash.	2	A	1
16	Soliq va ststistik hisobotlarni topshirish	Tadbirkorlik sub'yektlari tomonidan topshiriladigan aylanmadan olinadigan soliq hisob-kitobi bo'yicha hisobotlarni topshirish. Tadbirkorlik sub'yektlari tomonidan topshiriladigan statistik hisobotlarni tayyorlash va topshirish	2	A	1
Jami			40		20

3. O'QUVCHILARNING BILIM VA KO'NIKALARINI BAHOLASH

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. "Tadbirkorlik sub'yektlariga "yagona darcha" tamoyili bo'yicha davlat xizmatlari ko'rsatish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qaror, -T.: 2015 yil 28 sentyabr.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016 yil 5 oktyabrdagi "Tadbirkorlik faoliyatining jadal rivojlanishini ta'minlashga, xususi mulkni har tomonlama himoya qilishga va ishbilarmonlik muhitini sifat jihatidan yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 8 sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 704-son Qarori.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 19 iyundagi "Biznesning qonuniy manfaatlari davlat tomonidan muhofaza qilinishi va tadbirkorlik faoliyatini yanada rivojlantirish tizimini tubdan takomillashtirishga doir chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-5087-sonli Farmoni.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 18 apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xususiylashtirilgan korxonalariga ko'maklashish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2897-sonli qarori
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 27 iyuldagi "Tadbirkorlik sub'ektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5490-son farmoni.
8. «Yoshlar - kelajagimiz» Davlat dasturi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.Mirziyoyevning 2018 yil 27 iyundagi5466-sonli Farmoni.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 7 iyundagi "Har bir oila-tadbirkor» dasturini amalga oshirish to'g'risidagi PQ-3777-sonli Qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22 yanvardagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini «Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili»da amalga oshirishga oid davlat Dasturi to'g'risida"gi PF-5308-sonli Farmoni.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Har bir oila-tadbirkor» dasturini amalga oshirish to'g'risidagi 2018 yil 7 iyundagi PQ-3777-sonli Qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 7 martdagi "Hududlarda aholini tadbirkorlikka keng jalb qilish va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4231-sonli Qarori.

15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 14 maydagi "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va himoya qilish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni.
16. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 24 oktyabrdagi "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat dasturlari doirasida amalga oshirilayotgan loyihalarni kreditlash tartibini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.
17. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasi. 2020 yil.
18. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 20 maydagi «Har bir oila-tadbirkor» dasturini moliyalashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi PQ-4720-sonli Qarori.
19. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 8 iyundagi "Tadbirkorlik faoliyati va o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.
20. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 30 iyundagi "Aholi tomorqalaridan foydalanish samaradorligini oshirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori.
21. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 26 martdagi "O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi 4653-sonli Qarori.

Ilmiy adabiyotlar

1. Abdullayeva Sh.Z.. Pul muomalasi va kredit. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
2. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot. Darslik. Qayta ishlangan va to'ldirilgan 3-nashri – T.: O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi «FAN» nashriyot davlat korxonasi, 2019. – 592 b.
3. Abduraxmanova G.Q. Kichik biznesda aholini ish bilan ta'minlash. Monografiya. –T.: "Iqtisodiyot", 2014. -216 b.
4. Aybeshev H. va boshq. Marketing asoslari. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
5. Vaxabov A.V., Toshmatov Sh.A. va boshq. Moliyaviy savodxonlik asoslari: o'quv qo'llanma. – T.: Baktria press. 2013, 288 b.
6. Egamberdiyev E. Mikroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
7. Jo'rayev A.S. Yuridik va jismoniy shaxslarni soliqqa tortish. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. T., «O'qituvchi», 2007.
8. Inoyatov U., Ahmedov S. Iqtisodiyot va tadbirkorlik. T., «O'qituvchi», 2004.
9. Kempbell Ketrin. Venchurniy biznes: новые подходы. М., «Альпина Pablisher», 2008.
10. Raxmatullaeva D.R. "Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishni takomillashtirish". Pedagogika fanlari bo'yicha Falsafa doktori (PhD) doktorlik dis. –T.:2018. –B.130.
11. Raxmatullaeva D. Kasb-hunar kollej o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish. O'quv qo'llanma. –T.: "Adabiyot uchqunlari", 2017. 260 –bet.
12. Raxmatullaeva D.R. Kollejda biznesni yuritish. O'quv-uslubiy qo'llanma. –T.: 2019 "Lesson Press". -B. 76.
13. Raxmatullaeva D.R. Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishning tashkiliy pedagogik shart-sharoitlari. Uslubiy tavsiyanoma. –T.: 2019. –B. 96.
14. Samadov A.N., Ostanaqulova G.N. Kichik biznes va tadbirkorlik. –T.: "Moliya-iqtisod". 2008.
15. Stiven Spinelli-ml., Robert M. Rozenberg, S'yu Berli. Franchayzing. -M., «Vil'byams», 2006.

16. Uzoqov T., Nosirov E.I., M.A. Sultonov. Kichik va o'rtta biznes investitsiyalarini kreditlash. O'quv qo'llanma. T., «Moliya», 2001.
17. G'ulomov S.S.. Tadbirkorlik va kichik biznes. –T.: SHarq, 2002.
18. G'afurov U.V., Sharipov Q.B. Tadbirkorlik asoslari [Matn]: umumiy o'rtta ta'lim muassasalarining 11-sinfi va o'rtta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari uchun darslik / U. G'afurov, Q. Sharipov. – T.: «O'zbekiston» NMIU, 2018. – 144 b.
19. Xudoyberdiyev Z.Ya., Homitov K.Z. va boshqalar. Tadbirkorlik va biznes asoslari. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma (6-nashr). - T., «ILM ZIYO», 2014. -352 b.
20. Xudayberdiyev Z.YA., Xomitov K.Z., Murodov A., Ko'paysinova L.K., Arabov N.U. "Tadbirkorlik va ishga joylashtirish texnologiyasi asoslari". Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. –T.: "ILM ZIYO", 2017. -344 b.
21. Xodiev B.YU., Qosimova M.S., Samadov A.N. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik. – T.: TDIU, 2010. – 267 b.
22. Xudoyqulov S. Soliq tizimi. O'quv qo'llanma. –T.: "ILM ZIYO", 2013.
23. Ayzekson Uolter. Stiv Jobs [Matn] / U. Ayzekson. – Toshkent: «Ofset-print» MCHJ, «Nihol» nashriyoti, 2019. -624 b.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tish yuzasidan tavsiyalar:

1. Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
2. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019.
4. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda FVV, IIV, DAN, yong'in xavfsizligi, tez tibbiy yordam, qutqaruv xizmatlari bilan hamkorlik qilish.
5. Amaliy mashg'ulotlarni o'tishda ta'lim muassasasi sharoitidan kelib chiqqan holda yuz berishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar turlariga yaqin holat tashkil etish.
6. Zaruriyatga ko'ra malakali mutaxassislarni amaliy mashg'ulotlarga jalb etish.
7. Amaliy mashg'ulotlarda belgilangan me'yorlar bajarilishini ta'minlash. O'yin va musobaqaviy usullardan samarali foydalanish.
8. Favqulodda vaziyatlarga ma'naviy-ruhiy tayyorgarlikni amalga oshirish uchun qo'rquv hissini paydo qiluvchi sharoit yaratish va undan chiqib ketish yo'llarini o'rgatish.
9. Uy vazifasi berib, yashash joylarida, qishloq xo'jaligi va sanoatda shaxsiy xavfsizlikka tahdid soluvchi holatlar va omillarni aniqlash.
10. Xavf soluvchi omillarga qarshi kurashda o'quvchi tomonidan qilinishi kerak bo'lgan amaliy harakatlar xususida yozma ishlar olish.
11. KTEZMdanda muhofazalanishda shamol yo'llarini aniqlash. Nafas hamda ko'rish a'zolarini himoyalovchi dastlabki vositalar yasash va ulardan foydalanishni amalda ko'rsatish.
12. Egasiz qolgan har qanday buyumga e'tibor berish hamda u haqda o'zgalarni ogohlantirish. IIB xodimlariga xabar berishni o'rgatish.
13. Innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda, namunaviy amaliy harakatlar bo'yicha o'quv-uslubiy materiallar namoyish etish. Ulardagi harakat tartibini amaliyotga ko'chirish.

Internet saytlari

1. <http://www.gov.uz> - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
2. <http://www.lex.uz> - O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari
3. <http://www.mikrokreditbank.uz> - «Микрокредитбанк» aktsiyadorlik-tijorat banki
4. <http://www.undp.uz> – Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot dasturining (PROON) O'zbekiston Respublikasidagi vakolatxonasi
5. <http://www.sba.gov> - AQSH Kichik biznes ma'muriyati rasmiy sayti.
6. <http://www.worldbank.org> – Jahon bankining rasmiy sayti.
7. <http://www.ilo.org> – Xalqaro mehnat tashkilotining rasmiy sayti.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi 4. Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
--------------------------------	---

O'quv rejadagi tartib raqami:	1.04
--------------------------------------	------

Ajratilgan soat:	40
-------------------------	----

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	<i>Safarov Sohijjon Zokirovich</i>	–	<i>Navoiy pedagogika kollejining o'quv ishlari bo'yicha direktor o'rinbosari v.v.b</i>
Taqrizchilar:	<i>Turakulov Ibroxim Ravshanovich</i>	–	<i>Samarqand Davlat universiteti "Jismoniy tarbiya" fakulteti o'qituvchisi.</i>
	<i>Sobirov Sherali Shodiyevich</i>	–	<i>Xatirchi tumani 10-sonli maktab Hayot faoliyati xavfsizligi fani o'qituvchisi</i>

II. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavsizligi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Hayot faoliyati xavsizligi - hayotiy zarurat ekanligi. Fuqarolarni turli ko'rinisdagi favqulodda vaziyatlarda to'g'ri harakatlanish hamda ularning oqibatlarini bartaraf etishga o'rgatishning ahamiyati. Favqulodda vaziyatlarda to'g'ri va tezkor qaror qabul qila oladigan, yuksak axloqiy va ma'naviy fazilatlariga ega, o'zini va yon-atrofdagilarni turli tusdagi favqulodda vaziyatlarning zararli ta'siridan himoya qila oladigan barkamol avlodni voyaga yetkazish o'quv fanining asosiy vazifasi ekanligi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Mazkur dastur hayotda yuz berishi mumkin bo'lgan turli ko'rinisdagi baxtsiz hodisalar va ulardan muhofazalanish, bunday sharoitga tushib qolganda zaruriy hamda birinchi yordamni o'z-o'ziga va o'zaro ko'rsata olish usullarining minimal darajasini o'rgatishga, shuningdek, rivojlanayotgan dunyoning yangi ko'rinisdagi xavf-xatarlari haqida dastlabki bilimlarni olishga qaratilgan. Dastur amaldagisidan ko'ra bir qancha takomillashtirilgan bo'lib, uzluksiz ta'lim tizimi qoidalariga mos ravishda tuzilgan. Qaytadan tuzatish va to'ldirishlar kiritilgan mazkur o'quv dasturi asosida o'quvchilarga puxta bilim berish ularning hayot faoliyati xavsizligi bo'yicha bilimlarini oshiradi, ularda dastlabki amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi. O'quvchilarni zamon talablariga to'la javob beradigan, o'zining ijtimoiy, tibbiy, huquqiy xavsizligini ta'minlay oladigan inson qilib tarbiyalaydi.
Bilimlar	<p>hayotfaoliyatixavsizligiborasisidagio'zlariningvazifalari, huquqvamajburiyatlarini;</p> <ul style="list-style-type: none"> - favquloddavaziyatlarningoldiniolishvaoqibatlarinibartarafetishborasidagihuquqiy-me'yoriyhujjatlarmohiyati; - turlitusdagixavf-xatarlarnikeltiribchiqaruvchimanbaalarturlari; - favqulodda vaziyatlarning turlari, sabablari, belgilari va zararli oqibatlari; - favqulodda vaziyatlarda tezkor yordam beruvchi xizmatlar vazifasi va majburiyatlarini hamda ularni chaqirish tartibi; - himoya inshootlari va vositalaridan foydalanish; - terrorchilik harakati sodir etilganda o'zini tutish; - majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish; - radiatsiya, gaz va elektr tokining zararli ta'siridan himoyalani; - yong'inning zararli ta'siridan himoyalani; - yuqumli kasalliklarning zararli ta'siridan himoyalani; - favqulodda vaziyatlarda o'zini tutish; - inson hayoti, sog'ligi va mol-mulkini sug'urtalash; - inson hayotiy faoliyatiga zarar keltiruvchi boshqa xavf-xatarlar bo'yicha bilimlarni egallashi zarur.
Ko'nikmalar	<p>favquloddavaziyatlardatezkoryordamberuvchixizmatlarnitezkorchaqirish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - favquloddavaziyatlardatezkorharakatqilish, o'z-o'zigavao'zarobirinchitibbiy,

	<p>ruhiy hamdaboshqayordam niberish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriminogen vaziyatlarda shaxsiy xavfsizlikni ta'minlash; - himoya inshootlari hamda himoya vositalaridan foydalanish; - terrorchilik harakati sodir etilganda harakatlanish; - majburiy yolg'izlik holatida harakat qilish; - gidrometerologik xavfli hodisalar sodir bo'lganda harakat qilish; - radiatsiya, gaz va elektr tokidan zararlanganda harakat qilish; - yong'inda harakat qilish; - favqulodda vaziyatlarda moddiy va ma'naviy boyliklarni asrash; - inson hayotiy faoliyatiga zarar keltiruvchi boshqa xavf-xatarlar yuzaga kelganda harakat qilish; - olgan nazariy bilim va amaliy tajribani hayotda qo'llay bilish ko'nikmasiga ega bo'lishlari zarur.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	"Tibbiy bilim asoslari" bo'limlari, shuningdek, "Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi"
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p> <p>NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Kirish . Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv fanining maqsad va vazifalari.	Nazariy: Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv fanining maqsad va vazifalari. Hayot faoliyati xavfsizligi - hayotiy zarurat ekanligi. Fuqarolarni turli ko'rinishdagi favqulodda vaziyatlarda to'g'ri harakatlanish hamda ularning oqibatlarini bartaraf etishga o'rgatishning ahamiyati. Favqulodda vaziyatlarda to'g'ri va tezkor qaror qabul qila oladigan, yuksak axloqiy va ma'naviy fazilatlarga ega, o'zini va yon-atrofdagilarni turli tusdagi favqulodda vaziyatlarning zararli ta'siridan himoya qila oladigan barkamol avlodni voyaga yetkazish o'quv fanining asosiy vazifasi ekanligi.	2	N	2
2	Yong'in va uning zararlovchi omillari.	Nazariy: Yongin tushunchasi. Yong'inning zararlovchi omillari. Yong'in xavfsizligi qoidalarini bilish va ularga amal qilishning ahamiyati. Yong'inga qarshi kurash jihozlarining vazifasi, ularning mavjudligi va ishga yaroqlilik holati. Yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanish. Yong'in katta miqdorda moddiy va ma'naviy zarar yetkazuvchi ofat sifatida. Yong'indan moddiy va ma'naviy boyliklarni asrash. Yong'in yuzaga kelganda harakatlanish tartibi.	2	N	
3	Yong'inda harakatlanish tartibi.	Amaliy: Yong'inni o'chirish jihozlarining mavjudligini va ularning ishga yaroqlilik holatini tekshirish. Yong'inni o'chirish vositalaridan foydalanishni mashq qilish. Yong'in yuzaga kelganda harakatlanish tartibini mashq qilish. Yong'inda bino konstruksiyalari va qurilish ashyolari tomonidan yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavfni e'tiborga olib harakatlanish. Yonayotgan binoni tark etish. Moddiy va ma'naviy boyliklarni yong'indan asrash bo'yicha harakatlarni mashq qilish.	2	N	2

4	Kundalik hayotda maishiy uy jihozlaridan foydalanish qoidalari.	Amaliy: Tabiiy gaz va undan foydalanish qoidalari. Tabiiy gaz tizimi va uskunalarida yuzaga keladigan nosozliklar. Noqonuniy, qo'lbola gaz uskunalaridan foydalanish natijasida yuzaga keladigan salbiy holatlar. Turar joylarda tabiiy gaz tarqalganda harakatlanish tartibi.	2	N	
5	Yong'indan shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish.	Amaliy: Hodisa joyini ko'zdan kechirish. Yong'indan shikastlanish turi va darajalarini aniqlash. Yong'indan shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish. Mavjud imkoniyatlardan kelib chiqqan holda dastlabki tibbiy yordam ko'rsatish. Shikastlangan joylarga turli mikroblar tushmasligini ta'minlash. Yong'indan shikastlangan kishini tibbiy muassasaga yetkazish tartibini mashq qilish.	2	A	2
6	Terrorchilik harakatlar yuz berganda harakatlanish tartibi. Axborot xavfsizligi.	Nazariy: Terrorchilik harakatlar va ularning insoniyatga qarshi ekanligi. Terrorizmning global muammoga aylanib borayotganligi. Terroristik harakatlarning turlari. Xalqaro terrorizm. O'zbekistonda yuz bergan terrorchilik harakatlari va ularning keng jamoatchilik tomonidan qoralanishi. Unga qarshi kurash va undan muhofazalanish O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining burchi ekanligi. Ta'lim muassasasining bunday harakatlar obyekti bo'lishdan saqlanish choralari. Terrorchilik tushdagi xavf e'lon qilinganda harakatlanish tartibi.	2	N	
7	Majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish qoidalari.	Nazariy: Tabiiy muhitda (tog'da, cho'lda, suvda, o'rmonda) majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish qoidalari va harakatlanish tartibi. Tabiiy muhitda to'g'ri oriyentirlanishning ahamiyati. Mavjud ashyo va vositalardan oqilona foydalanish. Favqulodda vaziyatlarda xabar signallarini berish tartibi.	2	N	2
8	Zilzila va ularda harakatlanish tartibi.	Nazariy: Markaziy Osiyo mintaqasi mamlakatlarining seysmik xavfli hududda joylashganligi. Zilzilalarning sabablari va ko'rinishlari. Zilzilalarning boshqa tushdagi va turdagi favqulodda vaziyatlarni keltirib chiqarish xarakteriga ega ekanligi. O'zbekistonda seysmik jarayonlar. Seysmik xaritalash. Zilzilalar natijasida kelib chiqishi mumkin bo'lgan turli tushdagi favqulodda vaziyatlar. Sunami yuzaga kelishi xavfi tug'ilganida yoki yuzaga kelganida	2	N	

		harakatlanish tartibi. Ushbu favqulodda vaziyatlar keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan salbiy oqibatlar. Jahon mamlakatlari va O'zbekistonda zilzilabardoshlikni oshirish borasida olib borilayotgan ishlar.			
9	Zilzila oqibatlaridan muhofazalanish usullari.	Amaliy: Zilzila davrida o'quvchi yoshlarni to'g'ri harakat qilishga o'rgatish. Zilzila oqibatida vayronalar ostida qolgan, ko'p qavatli yoxud bir qavatli imoratlarda bo'lgan kishilarning to'g'ri harakatlanishini tashkil qilish. Zilzila oqibatida vayronalar tagida qolgan kishilarga yordam ko'rsatish tartibini o'rgatish. Bino va inshootlarning qurilish hamda loyihalash jihatidan mustahkam va zaif joylarini e'tiborga olgan holda harakatlanish. Asosiy va zahira chiqish joylaridan chiqishni mashq qilish.	2	A	2
10	Zilzilada birinchi tibbiy yordam berish tartibi	Amaliy: Hodisa joyini ko'zdan kechirish. Zilzilada malakali birinchi tibbiy yordamga qadar ko'rsatilishi zarur bo'lgan o'zaro yoki o'z-o'ziga yordam ko'rsatish. Shikastlanganlarni saralash. Shikastlanganlarga ruhiy (psixologik) yordam ko'rsatish. Shikastlanganlarning hayotiy muhim ko'rsatgichlarini aniqlash (puls va nafas harakatlarini aniqlash). Shikastlanganlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsatish (qon ketishini to'xtatish, suyak sinishida harakatni cheklovchi bog'lam qo'yish, infeksiyadan asrash).	2	A	
11	Gidrometeorologik xavfli hodisalar bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar hamda ularda xavfsizlik qoidalariga rioya etish.	Nazariy: Sel, suv toshqini haqida tushuncha. Ularning birlamchi va ikkilamchi oqibatlari. Sel, suv toshqini yuzaga kelishi xavfi tug'ilganida yoki yuzaga kelganida harakatlanish tartibi. Suv havzalarining yil fasllariga ko'ra xususiyatlari. Suv havzalarida xavfsizlik qoidalariga rioya etish. Suv havzasida harakatlanayotgan inson tanasida muammoli vaziyatlar ro'y berganida harakatlanish tartibi.	2	N	2
12	Transport vositalari bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar va ularda harakatlanish tartibi.	Nazariy: Yo'l harakati xavfsizligi qoidalariga rioya etish. Yo'l harakati hodisasi yuz berganda harakatlanish tartibi. Temir yo'l, havo, suv, yo'l usti transporti va metrodan foydalanish qoidalari. Temir yo'l, havo, suv, yo'l usti transporti va metroda avariya yuz	2	N	

		berganda harakatlanish tartibi. Ularda harakat xavfsizligini taminlashda fuqarolarning ishtiroki. Turli ko'rinisdagi transport avariya va halokatlaridan fuqarolar hayoti, sog'ligi va mol-mulkini sug'urtalashning ahamiyati. O'zbekiston Respublikasining yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash borasidagi huquqiy-me'yoriy hujjatlari.			
13	Radiatsiya manbalari va kuchli ta'sir etuvchi zaharli moddalarning zararli ta'siri.	Nazariy: Radiatsiyaviy xavfsizlik tushunchasi. O'zbekiston Respublikasining radiatsiyaviy xavfsizlikni ta'minlash borasidagi huquqiy-me'yoriy hujjatlari. Radiatsiyaning tabiiy va sun'iy manbaalari. Radiatsiya va radioaktiv moddalar. Radioaktiv moddalarning sanoatda ishlatilishi. Radiaktiv manbaalardagi favqulodda vaziyatlar va ularning zararli oqibatlari. Tabiiy va texnogen favqulodda vaziyatlar natijasida atom elektrostansiyalarida yuzaga keladigan avariya va ularning salbiy oqibatlari.	2	N	2
14	Aholiga radiatsiyaning zararli ta'siri va undan himoyalanih yo'llari.	Amaliy: Radiatsiyaning sun'iy manbaalari bo'lgan kompyuter va uyali aloqa vositalaridan foydalanish tartibini o'rganish. Radioaktiv moddalar va materiallarning zararli ta'siridan himoyalanih. Quyoshning radioaktiv ta'siridan himoyalanih. Radiatsiya ta'siridan himoyalanih vositalari va usullari. Himoya vositalari va ashyolarining ximoyaviy xususiyatlari. Radiatsiyadan himoyalanihning tibbiy va tabiiy vositalaridan foydalanish. Dezaktivizatsiyani amalga oshirish.	2	N	
15	KTEZMdan muhofazalanish va undan zaharlanganda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish.	Amaliy: KTEZMdan muhofazalanish usullari va vositalaridan foydalanish. Muhofaza vositalarini tayyorlash va ulardan foydalanishni mashq qilish. KTEZM ta'siri oqibatlarini kamaytirish uchun qo'shimcha chora-tadbirlar majmuini o'tkazish. KTEZMdan zararlanganlarga birinchi tibbiy yordam berish. Shikastlanganlarni zararlanish o'chog'idan olib chiqishni mashq qilish. Zaharlanishga qarshi tibbiy va tabiiy antidot vositalar berish. Ko'rsatmalarga amal qilish. Ruhiiy qo'zg'alishda yordam berish.	2	N	2
16	Favqulodda vaziyatlarda aholini muhandislik muhofazasini tashkil	Nazariy: Ta'lim muassasasi, yashash joylarining geografik o'rni, relyefi, bino va inshootlar joylashuvining o'ziga xos xususiyatlari. Zilzila, vulqonlar, yer	2	N	

	etish. Binolar va qurilish ashyolarining o'ziga xos xususiyatlari.	ko'chishlari, yer cho'kishlari, yong'in, portlash hamda suv toshqinlarining bino va inshootlarga vayron qiluvchi ta'siri. Hududga xos bo'lgan lokal turdagi favqulodda vaziyatlar haqida xabardor bo'lish va shunday favqulodda vaziyatlar xavfini aniqlash. Bino va inshootlarni favqulodda vaziyatlar xavfidan sug'urtalashning ahamiyati.			
17	Ekologik muhit buzilishining inson hayotiy faoliyatiga zararli ta'siri va uning natijasida yuzaga kelayotgan muammoli vaziyatlar.	Nazariy: Tabiiy va texnogen ta'sirlar natijasida yuzaga kelayotgan ekologik favkulodda vaziyatlar. Tabiat va havo sofliqi. Tabiat va inson uyg'unligi. Ichimlik suvining antropogen ifloslanishi. Toza ichimlik suvining yetishmasligi muammosi. Cho'llanish va qurg'oqchilik tushunchalari. Toza ichimlik suvidan okilona foydalanish.	2	N	2
18	O'zbekiston, Markaziy Osiyo mintakasi va xalqaro miqyosda yuzaga kelayotgan ekologik tahdidlar.	Nazariy: Yoshlarda ekologik tarbiya va ekologik madaniyatni shakllantirish muhim vazifa ekanligi. Ekologik muhit va tizim buzilishi natijasida yuzaga kelayotgan muammoli vaziyatlar. Ekologik tahdidlar xususida. O'zbekiston, Markaziy Osiyo mintaqasi va xalqaro miqyosida ekologik tahdidlarning oldini olish borasida olib borilayotgan ishlar. Ushbu yo'nalishdagi huquqiy-me'yoriy hujjatlar haqida tushuncha.	2	N	
19	Epidemiologik favqulodda vaziyatlar.	Amaliy: Epidemiologik favqulodda vaziyatlarga olib keluvchi kasalliklar. Ularning yuqish yo'llarini o'rganish. Zoonaz va parazitlar kasalliklarining belgilarini aniqlash. Epidemiologik kasalliklarning oldini olish chora-tadbirlarini (infeksiya tarqalishi oldini olish, sanitar ishlov berish, zararlanish o'chog'ini bartaraf etish) amalga oshirish. Epidemiya o'choqlarida harakatlanish tartibini o'rganish.	2	N	2
20	Favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda birinchi tibbiy yordam va o'z-o'ziga yordam ko'rsatish.	Amaliy: Sun'iy nafas berish, yurakni uqalashni mashq qilish. Hayvon tishlaganda, ilon yoki zaharli hashoratlar chaqqanida birinchi tibbiy yordam berishni mashq qilish. Issiq va sovuqdan ta'sirlanganda birinchi tibbiy yordam berishni amalga oshirish. Surunkali charchash va stress holatida yordam berish. Epilepsiya va shok holatlarida birinchi yordam berishni o'rganish. Tovushning inson hayotiy faoliyatiga zararli	2	A	

		ta'sirini amaliyotda ko'rish. Sog'lom turmush tarzini kechirish-inson xavfsizligi garovi sifatida. Zararli odatlar va ularning profilaktikasi. Spirtli ichimliklarni surunkali iste'mol qilish, kashandalik va narkomanlik kabi zararli odatlarning salbiy ta'siri.			
Jami			40		20

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tish yuzasidan tavsiyalar:

1. Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
2. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019.
4. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda FVV, IIV, DAN, yong'in xavfsizligi, tez tibbiy yordam, qutqaruv xizmatlari bilan hamkorlik qilish.
5. Amaliy mashg'ulotlarni o'tishda ta'lim muassasasi sharoitidan kelib chiqqan holda yuz berishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar turlariga yaqin holat tashkil etish.
6. Zaruriyatga ko'ra malakali mutaxassislarni amaliy mashg'ulotlarga jalb etish.
7. Amaliy mashg'ulotlarda belgilangan me'yorlar bajarilishini ta'minlash. O'yin va musobaqaviy usullardan samarali foydalanish.
8. Favqulodda vaziyatlarga ma'naviy-ruhiy tayyorgarlikni amalga oshirish uchun qo'rquv hissini paydo qiluvchi sharoit yaratish va undan chiqib ketish yo'llarini o'rgatish.
9. Uy vazifasi berib, yashash joylarida, qishloq xo'jaligi va sanoatda shaxsiy xavfsizlikka tahdid soluvchi holatlar va omillarni aniqlash.
10. Xavf soluvchi omillarga qarshi kurashda o'quvchi tomonidan qilinishi kerak bo'lgan amaliy harakatlar xususida yozma ishlar olish.
11. KTEZMdan muhofazalanishda shamol yo'llarini aniqlash. Nafas hamda ko'rish a'zolarini himoyalovchi dastlabki vositalar yasash va ulardan foydalanishni amalda ko'rsatish.
12. Egasiz qolgan har qanday buyumga e'tibor berish hamda u haqda o'zgalarni ogohlantirish. IIB xodimlariga xabar berishni o'rgatish.
13. Innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda, namunaviy amaliy harakatlar bo'yicha o'quv-uslubiy materiallar namoyish etish. Ulardagi harakat tartibini amaliyotga ko'chirish.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. I.A.Karimov. "O'zbekiston XXI asr bo'sag'asida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari." T. 1997-y.
2. "Zilzila tabiiy ofatdir: zilzila yuz berganda fuqarolarning hatti-harakatlari qoidalari haqida eslatmalar". Radius. 1999-y.
3. Z.F.Ilyosova, "Hayot xavfsizligi asoslari", Toshkent - "Moliya" -2001-y.
4. "Okrujayuyshaya sredai bezopasnostnashey jizni. Ekologicheskaya azbuka dlya detey i roditeley".Tashkent - 2002y.,
5. "Avesto" tarixiy- adabiy yodgorlik, "Sharq",2003-y. T.
6. O'zbekiston Qizil Yarim Oy jamiyati, "Osnovnyye ponyatiya o stixiyных bedstviyax. Pravila povedeniya v sluchaye ix vozniknoveniya", Tashkent-2006.
7. Avt. kol. "Zashchita naseleniya iterritoriy ot chrezvychayных situatsiy", (Uchebnayaposobiye dlya rukovoditeley GSCHS), T-2003.
8. E.J. Ikromov, "Favqulodda vaziyatlar va jamoatchilik fikri", T., 2004-y.
9. Y. Allayorov, Y Tojiboyev, "Favgulodda vaziyatlarda tez tibbiy yordam asoslari", Toshkent – "ZAR GALAM" -2005
10. "Zemletryaseniya i strategiya bezopasnogo stroitelstva v Sentralnoy Azii". Dushanbe. 2006 g.
11. E.I.Musaboev, A.Q.Bayjanov, "Yuqumli kasalliklar epidemiologiya va parazitologiya", Toshkent - 2007
12. G.YO.Yormatov, O.R.Yuldashev, A.L.Hamrayeva "Hayot faoliyati xavfsizligi" Toshkent – aloqachi - 2009-y.

Huquqiy-me'yoriy adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi;
2. O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi. "Aholi va hududlarni favqulodda vaziyatlardan muhofaza qilishning huquqiy asoslari" (Me'yoriy hujjatlar to'plami I tom). T. 2003-y.va (Me'yoriy hujjatlar to'plami II tom).2010 y
3. A. Norboyev, M. Ziyoyeva, M. Ishxo'jayeva, "Hayot faoliyati xavfsizligi" fanidan namunaviy o'quv dasturi, Toshkent-2012 y;
4. Mual. jam, "Chaqiriqqa qadar boshlang'ich tayyorgarlik" o'quv fanidan o'quv dasturi, Toshkent-2010 y;
5. J.Yaxshiliqov, H. Zohidov, J. Abdurahmonova, "Ma'naviyat asoslari" fani o'quv dasturi, Toshkent-2010 y;
6. Mual. jam, "Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi" o'quv fani dasturi, Toshkent-2010 y;
7. I. Saifnazarov, Sh. Azizov, "Shaxs va jamiyat" fani o'quv dasturi, Toshkent-2012 y;
8. Mual. jam, "Diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashning ma'naviy-ma'rifiy asoslari" maxsus kursi o'quv dasturi, Toshkent-2005 y;
9. X.R.Saydaxmedova, G.Yu.Nazarova, "Sog'lom turmush tarzi asoslari va oila" maxsus kursi dasturi, Toshkent-2010-y.

Internet manbaalari

www.ziyonet.uz

info@akademiyafvv.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIMVAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport“ kasbi bo'yicha

INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya (lar) nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori 2.Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi 4. Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.05
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi: *Raximov Bobirjon Abdurasulovich* *Andijon shahar pedagogika kolleji "Umumkasbiy fanlari" kafedrasida o'qituvchisi*

Taqrizchilar: *Axmedov Erkinjon Mamirjonovich* *Andijon Davlat universiteti "Jismoniy tarbiya" kafedrasida katta o'qituvchisi.*

III. I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	19
Dasturning maqsadi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari va ilg'or horijiy tajribalar fanining maqsadi: maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari yordamida ta'lim-tarbiya berish, ularni har tomonlama rivojlantirish, sog'lom, yetuk shaxs qilib tarbiyalash qonuniyatlarini o'quvchilarga o'rgatish uchun xizmat qiladi. Shu bilan birga u bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilari va oila tarbiyachilari uchun innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlarifanining nazariy va amaliy masalalarini yoritib berib, o'quvchilarda pedagogik kasbga nisbatan qiziqishlarini shakllantiradi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya sohasidagi pedagogik muammolarni hal qilish, maktabgacha yoshdagi bolalarda jismoniy tarbiya ehtiyoji, sport maktablariga borish istagini shakllantirishni biladi; - bolalar tarbiyasida mustaqil fikrlashga o'rgatuvchi ilg'or innovatsion metod va o'yinlarni qo'llashni biladi;

	<ul style="list-style-type: none"> - Barkamol inson tarbiyasi, yuksak odob, jismoniy baquvvat, ma'naviy- axloqiy tushunchalarni mentalitetimiz asosida o'rgatadi; - maktabgacha yoshidagi bolalarga jismonan tarbiya berish jarayonini takomillashtirishni; - murabbiyning ilmiy va uslubiy ta'minlanganligini, uning kasbiy tayyorgarligini oshirishga, o'z ustida ishlashga bog'liqligini bilib oladi
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - Innovatsion ta'lim texnologiyalarimi qo'llashni, o'yinli o'qitish texnologiyalarini bilishi; - Interfaol ta'lim turlari va uning shakllarini, maktabgacha yoshdagi bolalarni innovatsion texnologiyalardan foydalanib tarbiyalash shakllarini; - BO'SMLar, sport seksiyalari va MTTda tarbiyaviy ishga innovatsion yondashuvni bilish; - jismoniy tarbiya jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanishni; - BO'SMLar, sport seksiyalari va MTTda bola sog'lig'ini saqlashni ta'minlaydigan innovatsiyalarni; - Atrof olam bilan tanishtirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llashni; - Ta'limiy o'yinlarning turlari va o'tkazish innovatsion texnologiyalarini; - BO'SMLar, sport seksiyalari va MTTlarda jismoniy barkamollik malakalarini saqlantirish bo'yicha innovatsion texnologiyalardan foydalanishni bilishi; - Bolalarning jismoniy barkamollik tushunchalarini shakllantirishda qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalarni bilishi; - bolaning ijodiy rivojlanish sohalari bo'yicha innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -O'quvchilar innovatsion ta'lim texnologiyalari bo'yicha bilimlarga ega bo'lishlari va ularni amalda qo'llay bilishlari kerak; - Innovatsion ta'lim texnologiyalari asosida mashg'ulot va o'yinlarni tashkil qilishi va o'tkaza olishi kerak; - Muammoli vaziyatlardan interfaol usullardan foydalanib chiqib keta olishi kerak; - Davlat talablari asosida bolalarning turli yosh davri bosqichlari uchun mo'ljallangan jismonan yetuk qilib voyaga yetkazishdagi meyoriy ko'rsatkichlarini tahlil qilishni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. - Horijiy davlatlarning ilg'or innovatsion pedagogik texnologiyalarini o'rganish; - Ta'lim jarayonida horijiy davlatlarning ilg'or innovatsion pedagogik

	texnologiyalarini qo'llash.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitish ning tashkiliy shakli	Must aqil ta'lim
	I-bo'lim.	Innovatsion ta'lim texnologiyalari faniga kirish.	10		5
1	Innovatsion ta'lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta'riflari, metodikadan farqi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari faniga kirish. Innovatsion ta'lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta'riflari, metodikadan farqi, interfaol ta'lim haqida tushuncha	2	N	1
2	Jismoniy tarbiya tizimini modernizatsiy	Ilm-fan, texnika, ishlabchiqarish va texnologiyaning jadal rivojlanis	2	N	1

	alashningustuvoryo'n alishlari.	<p>hijamiyathayotiningbarchasohalaridatarraqqiyot iningyangiistiqbollariniochibberdi.</p> <p>Insoniyatningdavlatvajamiatqurilishigadoirasri ytajribalariijtimoiymunosabatlarniyangichayon dashuvlarasosidatartibgasolishborasidagiilg'ory ondashuvlarningqarortoptirilishigaolibkeldi.</p> <p>Mazkuryondashuvlarningmohiyatiso'nggiyillard aumumiyyarзда "modernizatsiyalash" tushunchasiyordamidaifodalanibkelinmoqda.</p> <p>Odatdamodernizatsiyajarayonidamashinalar, dastgohlar, ishlabchiqarishqurollarihamdatexnologikjarayo nlyangilanadi. Biroq, ilm- fan, texnika, ishlabchiqarishvatexnologiyalarningrivojitufaylij amiyathamrivojlanishningmuayyanbosqichidan yanadatakomillashganbosqichgao'tadi.</p> <p>Falsafiytalqindaifodaetgandamiqdoro'zgarishla ritubsifato'zgarishlarigaaylanadi</p>			
3	Pedagogiktexnologiy aningtasnifi, qonuniyatlari, tamoyillarivamezonla ri.	<p>AynivaqtdaRespublikaijtimoiyhayotigashiddatlit ezlikdaaxborotlaroqimikirikbelmoqdavakengko' lamniqamrabolmoqda.</p> <p>Axborotlarnitezkorsur'atdaqabulqilibolish, ularnitahliletish, qaytaishlash, nazariyjihatdanumumlashtirish, xulosalashhamdata labagaetkazibberishniyo'lga qo'yishta'limtizimioldidaturgandolzarbm uamm olardanbirihisoblanadi. Ta'lim- tarbiyajarayonigapedagogiktexnologiyanitdbiq etishyuqoridaqaydetilgandolzarbm uammonijjo biyhaletishgaxizmatqiladi.</p> <p>Ta'limtexnologiyasi (ingl. "an educational technology") – ta'lim (o'qitish) jarayoniningyuksakmahorat, san'atdarajasidatashkiletilishiTa'limtexnologiya si – ta'limmaqsadigaerishishjarayoniningumumiym azmuni, ya'ni, avvaldanloyiwalashtirilganta'limjarayoniniyaxlit tizimasosida, bosqichma- bosqichamalgaoshirish, aniqmaqsadgaerishishyo'lidamuayyanmetod, usulvavositalartiziminiishlabchiqish, ulardansamarali, unumlifoydalanishhamdata'limjarayoniniyuqori</p>	2	N	1

		darajadaboshqarishTa'limmetodi o'quvjarayoniningmajmuaviyvazifalariniechishg ayo'naltirilgano'qituvchivatalabalarningbirgalik dagifaoliyatiusulibo'lsa, ta'limmetodikasiesamuayyano'quvpredmetinio 'qitishningilmiyasoslanganmetod, qoidavausullartizimi			
4	Ta'lim-tarbiyajarayoninitexnologiyalashtirishasoslari	<p>MustaqillikyillaridaO'zbekistondauzluksizta'limtiziminitakomillashtirishyo'lidaolibborilayotganislohotningmuhimyo'nalishisifatidata'limjarayoninitexnologiyalashtirishdane'tirofetildi.</p> <p>Bujarayoningsamaradorligio'qituvchilartomonidanzamonaviyta'limtexnologiyalarinita'limamaliyotidafaolqo'llanilishi, shuningdek, rivojlanganxorijiyamamlakatlarta'limiamaliyotidaqo'llanilayotganzamonaviytexnologiyalardanxabardorbo'lishquyidagishartlarasosidata'minlandi.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ta'limjarayoniningloyihalashsamaradorligibarchatarkibiyqismlar (texnologikboshqaruv, vosita, axborot, ijtimoiy-psixologikmuhit)ningloyihadamaqsadgatumvofiqyoritilishiasosidata'minlanadi; 2) ta'limningtexnologikvositalaritalabalarningindividualxususiyatlarigabog'liqholdatanlanadi; 3) loyihalashstrategiyalario'qituvchiningindividualuslubigatumvofiqtanlanadi; 4) loyihalashsifatiteskarialoqa (o'qituvchivatalabao'rtasidagi) ko'lami, loyihalashmazmuni, shuningdek, barchaomillarsamaradorligigabog'liq 	2	N	1
5	Innovatsionta'limtexnologiyalariningmohiyati, turlarivanazariyasoslari.	<p>Lug'aviyjihattan "innovatsiya" tushunchasiingliztilidantarjimaqilinganda ("innovation") "yangilikkiritish" deganma'nonianglatadi. "Innovatsiya" tushunchasimazmunananiqholatniifodalaydi.</p> <p>"O'zbekistonMilliyensiklopediyasi" dako'rsatilis hicha, innovatsiyaquyidagichamazmunvatushunchalargaega: "Innovatsiya (ingl. "innovationas" –</p>	2	N	1

		kiritilgan yangilik, ixtiro) – 1) texnika va texnologiya avlodlarini almashtirishni ta'minlash uchun iqtisodiyotga sarflangan mablag'lar; 2) ilmiy-texnika yutuqlarini ilg'ortajribalarga asoslangan texnika, texnologiya, boshqarish va mehnatni tashkilotish kabisohalardagi yangiliklar, shuningdek, ularning turli sohalar va faoliyat doiralarida qo'llanishi"			
	II-bo'lim.	Horijiy davlatlarning ilg'or pedagogik tajribalari.	8		4
6	Rossiya va Qozog'istonning ilg'or innovatsion pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	Rossiyaning maktabgacha ta'lim tizimini o'rganish. Qozog'istonning maktabgacha ta'lim tizimini o'rganish. Rossiya va Qozog'istonning ilg'or innovatsion pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	2	N	1
7	Fransiya va Ispaniyaning maktabgacha ta'lim tizimini va ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	Fransiya va Ispaniyaning maktabgacha ta'lim tizimini tashkil qilinishini o'rganish, Fransiya va Ispaniyaning ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	N	1
8	Italiya va Germaniyaning maktabgacha ta'lim tizimi va ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish.	Italiya va Germaniyaning maktabgacha ta'lim tizimini o'rganish. Italiya va Germaniyaning maktabgacha ta'lim-tarbiya sohasidagi ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	2	N	
9	Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	Koreya va Yaponiyaning maktabgacha ta'lim tizimini tashkil qilinishini o'rganish. Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	N	
	III-bo'lim.	Bolalarni jismoniy tarbiyalashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	4		
10	Bolalarni innovatsion texnologiyalardan	Bolalarni innovatsion texnologiyalardan foydalanib tarbiyalash. Maktabgacha yoshdagi	2	NA	

	foydalanib jismoniy tarbiyalash.	bolalarni jismoniy tarbiyalashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish usullari. Bolalarni innovatsion texnologiyalardan foydalanib jismoniy tarbiyalashda bolaning yosh va individual psixologik xususiyatlarini hisobga olish.			
11	Bolalar va o'smirlarning ijtimoiy jismoniy hislatlarini tarkib toptirishda ijodiy fikrlash qobiliytlarni shakllantiruvchi innovatsion metodlarni o'rganish.	Bolalar va o'smirlarning ijtimoiy jismoniy hislatlarini tarkib toptirishda ijodiy fikrlash qobiliytlarni shakllantirish. O'z "Meni" va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risidagi tasavvurini boyituvchi innovatsion texnologiyalar. Murakkab vaziyatlardan konstruktiv chiqish yo'llari. O'z "Meni" va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risidagi tasavvurini boyituvchi innovatsion texnologiyalardan foydalanish, o'z hissiyotlarini boshqaradigan va ularni vaziyatga moslaydigan o'yinlarni o'lab topish, o'zgalarning hissiyotlarini farqlaydi va ularga mos ravishda javob beradigan innovatsion texnologiyalardan foydalanish, kattalar va tengdoshlar bilan vaziyatga mos ravishda muloqot qilishga o'rgatadigan innovatsion texnologiyalardan foydalanish, murakkab vaziyatlardan konstruktiv chiqish texnologiyalari.	2	NA	
	IV-bo'lim.	Jismoniy tarbiya jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	14		7
12	Jismoniy tarbiyada innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot: Jismoniy tarbiyada innovatsion texnologiyalardan foydalanish. Mashg'ulotlarda, mashg'ulotlardan tashqari vaqtlarda, sayr va ekskursiyalarda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	2	N	
13	Sport o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari	Nazariy mashg'ulot: Sport o'yinlar haqida ma'lumot. Ta'limiy o'yinlarning turlari va o'tkazishning innovatsion texnologiyalari. Ta'limiy o'yinlar bolalarning aqliy faoliyatini, ongini o'stirishga, ularning fikrlash tashabbuskorligini oshirishi; Ta'limiy o'yinlarning turlari: a) buyum va o'yinchoqlar	4	NA	2

		<p>bilan o`ynaladigan; b) stol-bosma; d) og`zaki-so`z o`yinlari.</p> <p>Amaliy mashg`ulot:</p> <p>Bolalarning his - tuyg`ularini shakllantirishga, ularning sezgi a`zolari (sezish, ko`rish, tinglash vateri tuyg`u) faoliyatini oshirish. Bolaning idroki, zehni, xotirasi, irodasi mustahkamlash texnologiyalari, diqqati, topqirligini oshib boruvchi ta`limiy o`yinlar, texnologiyalar.</p>			
14	<p>Harakatli o`yinlarning turlari va o`tkazishning innovatsion texnologiyalari</p>	<p>Nazariy mashg`ulot: Harakatli o`yinlar haqida ma`lumot. Harakatli o`yinlarning turlari va o`tkazishning innovatsion texnologiyalari.</p> <p>Harakatli o`yinlar bolalarning jismoniy faoliyatini, ongini o`stirishga, ularning fikrlash tashabbuskorligini oshirishi;</p> <p>Amaliy mashg`ulot:</p> <p>Bolalarning his - tuyg`ularini shakllantirishga, ularning sezgi a`zolari (sezish, ko`rish, tinglash vateri tuyg`u) faoliyatini oshirish. Bolaning idroki, zehni, xotirasi, irodasi mustahkamlash texnologiyalari, diqqati, topqirligini oshib boruvchi ta`limiy o`yinlar, texnologiyalar.</p>	2	NA	1
15	<p>Milliy o`yinlarning turlari va o`tkazishning innovatsion texnologiyalari</p>	<p>Nazariy mashg`ulot: Milliy o`yinlar haqida ma`lumot. Milliy o`yinlarning turlari va o`tkazishning innovatsion texnologiyalari.</p> <p>Harakatli o`yinlar bolalarning jismoniy faoliyatini, ongini o`stirishga, ularning fikrlash tashabbuskorligini oshirishi;</p> <p>Amaliy mashg`ulot:</p> <p>Bolalarning his - tuyg`ularini shakllantirishga, ularning sezgi a`zolari (sezish, ko`rish, tinglash vateri tuyg`u) faoliyatini oshirish. Bolaning idroki, zehni, xotirasi, irodasi mustahkamlash texnologiyalari, diqqati, topqirligini oshib boruvchi ta`limiy o`yinlar,</p>	2	NA	1

		texnologiyalar.			
16	Sport mahoratini oshirish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar.	<p>Nazariy mashg'ulot.Atrof olam bilan tanishtirish jarayonida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar. Bolalarning o'zlari yashayotgan ko'cha, mahalla, tuman va viloyatni , O'zbekiston poytaxti, O'zbekistonning qadimiy shaharlari, davlatimiz ramzlarini o'rgatishda qo'llaniladigan</p> <p>Amaliy mashg'ulot:Ularning o'z ismi sharifini, ota-onasining ismlarini bilishlariga erishishbo'yichainnovatsion ta'limiy o'yinlar, bolalarda ularning umumiy Vatani - O'zbekiston haqida tasavvur uyg'otish boyichata'limiy o'yinlar o'rgatish. Milliyqadriyatlar, urf-odatlarimizniulug'lash, uningqadrigaetishtuyg'usinitakomillashtirvvchi ta'limiy o'yinlar.</p>	2	NA	2
17	Bolaning jismoniy rivojlanish sohalari bo'yicha innovatsion texnologiyalardanfoydalanish.	<p>Nazariy mashg'ulot. Rasm chizish, qirqib yopishtirish, loy yoki plastilindan narsalar yasash, qurish yasash mashg'ulotlarida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar haqida ma'lumot.Tasviriy faoliyatdaTRIZ-IMEN usullaridan foydalanish. Mashg'ulotlarda va mashg'ulotlardan tashqari paytlarda monatitiya, klyaksografiya, sham yordamida chizish, kalaj, xo'llangan qogozga guash yordamida rasm solish, g'ijimlangan qog'ozga rasm chizish, rangli guash va sherst iplar yordamida dog'ozga rasm solish usullari.</p> <p>Amaliy mashg'ulot. Rasm chizishda innovatsion texnologiyalarni qollash.Loy yoki plastilindan narsalar mashg'ulotini innovatsion texnologiyalar asosida taskil qilish va o'tkazish. Qirqib yopishtirishmashg'ulotini da innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish. Qurish yasash mashg'ulotlarida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar.</p>	2	NA	1
	V-bo'lim.	Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar va didaktik materiallar yaratish	4		2
18	Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar va didaktik	Nazariy mashg'ulot. Kompyuterda innovatsion o'yinlar yaratish texnologiyasi. Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar tashkil qilish.	2	N	1

	materiallar yaratish texnologiyasi.	Mashg'ulotlar uchun didaktik materiallar yaratish texnologiyalari. Kompyuterda matematika, tasviriy faoliyat mashg'ulotlari uchun, tabiat bilan tanishtirish, ingliz tilida gaplashishni o'rganamiz mashg'uloti uchun, nutq o'stirish, atrof olam bilan tanishtirish mashg'ulotlari uchun didaktik o'yinlar yaratish texnologiyasi. "Aqilli" gadjetlar haqida tushuncha.			
19	"Aqlli" gadjetlar asosida o'yinlar tashkil etish va o'tkazish, didaktik materiallar yaratish.	Amaliy mashg'ulot. "Aqilli" gadjetlar asosida o'yinlar tashkil etish va o'tkazish. Didaktik materiallar asosida innovatsion texnologiyalar bo'yicha tajriba o'tkazish. Kompyuterda matematika, tasviriy faoliyat, tabiat bilan tanishtirish, nutq o'stirish, atrof olam bilan tanishtirish, ingliz tilida gaplashishni o'rganamiz mashg'ulotlari uchun didaktik materiallar yaratish. Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar taqdimotini tayyorlash.	2	A	1
	Jami :		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1 "Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012

2. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.

3. "Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi".

4. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.

5. "O'zing bajarishga o'rgan". K. Mahkamjonov, F. Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.

6. "Jismoniy tarbiya" 5-6-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.S. Usmonxo'jaev, S.G. Arzumanov, "O'qituvchi" NMIU. Toshkent-2006.

7. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" T. Usmonxo'jaev, O'. Tursunov Toshkent-2004

8. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005

Internet manbaalari

1. www.vospitatel.com.ua.

2. www.dovosp.ru.

3. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha%20ta%27lim/5086.html)

1. www.vospitatel.com.ua.

2. www.dovosp.ru.

3. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha%20ta%27lim/5086.html)

4. www.TEACHER.uz.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

TIBBIY BILIM ASOSLARI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya (lar) nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi 4. Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.06
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

1. O'quvdasturiumumiytalablari

Dastur nomi	Tibbiy bilim asoslari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<p>Tibbiy bilim asoslari masalalari bo'yicha nazariy bilim hamda amaliy ko'nikmalarni egallash lozimki, ular yordamida mutaxassis sportchi shaxsiy gigienasi, sport-sog'lomlashtirish mashg'ulotlarini o'tkazish joylarining gigiena talablariga mosligini, tiklash jarayonlarini tezlashtirish va sportchi ish qobiliyatini oshirish vositalarini baholay olishi, shuningdek, turli yosh va jinsdagi shaxslar jismoniy tarbiya – sport faoliyatini gigiena jihatidan ta'minlash muammolarini hal qilish mumkin bo'lsin.</p> <p>-jismoniy tarbiya o'qituvchisi, murabbiyni jismoniy tarbiya mashqlaridan davolash maqsadlarida foydalanish bilim va malakalari bilan qurollantira olsin.</p>
O'zlashtirish (o'qitish)natijalari	<p>Sportchilar va jismoniy tarbiya bilan shug'ullanuvchi shaxslarning shaxsiy gigienasiga baho berishni;</p> <p>-jismoniy tarbiyava sport mashg'ulotlarini o'tkazish sharoitlarida gigienik talablarning bajarilishini baholashni;</p> <p>-mashg'ulotlar, yig'inlar, musobaqalar davrida sportchilarni jismoniy tayyorlash dasturini tuzishda ularning salomatligi hamda jismoniy ish qobiliyatiga salbiy ta'sir ko'satuvchi gigienik omillarni e'tiborga olishni;</p> <p>-tiklanish jarayonlarini tezlashtirish va sifat ishqobiliyatini oshirish uchun gigiena vositalaridan foydalanishni;</p> <p>-turli yosh va jinsdagi shaxslarning jismoniy tarbiya – sport faoliyatini gigienik jihatdan ta'minlash xususiyatlarini hisobga olishni o'rganadi;</p>
Bilimlar	<p>-umumiy hamda jismoniy tarbiya va sport gigienasining asosiy qoidalari;</p> <p>-sport gigienasi sohasidagi asosiy yo'nalishlar;-</p> <p>Jismoniy tarbiyava sport sohasidagi faoliyatning sanitariya-gigiena asoslari;</p> <p>- jismoniy tarbiyava sport bilan shug'ullanuvchi shaxslar salomatligida gigienanig ahamiyati;</p> <p>- asosiy sport-sog'lomlashtirish inshootlari va asbob-anjomlari</p>

	<p>tuzilishiga qo'yiladigan gigienik talablar;-</p> <ul style="list-style-type: none"> - shaxsiy gigiena talablari; -zararli odatlarning sportchi salomatligiga ko'rsatadigan ta'siri; <p>Tashqi muhit omillaridan foydalanishga qo'yiladigan gigienik talablar;</p> <ul style="list-style-type: none"> - chiniqtirish asoslari; -yosh sportchilar, o'rta va keksa yoshli kishilar tayorgarligini gigienik jihatdan ta'minlashga xos xususiyatlar
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -shikastlanish va kasalliklarda yuzaga keladigan patologik o'zgarishlarning mohiyati; - jismoniy mashqlarning davolovchi ta'siri mexanizmlari; - davolovchi jismoniy tarbiyani tashkil etish asoslari; - davolovchi jismoniy tarbiyani qo'llash uchun ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar; - har xil kasalliklarga uchragan va shikastlangan bemorlar uchun muljallangan davolovchi jismoniy tarbiyaning vazifalari; - eng samarali va muvofiq jismoniy mashqlarni tanlab olish, ularning o'lchamlarini belgilash <p>Hamda mashqlarning zarur majmualarini tuzish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - har xil shikastlanish va kasalliklarda individual hamda guruhli mashg'ulotlar o'tkazish; - shikastlanganlar va bemorlarga mashg'ulotlar ko'rsatgan ta'sirni baholash hamda ularning samaradorligini aniqlash
O'quv rejasiga muvofik o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	O'quvchilar fiziologiyasi va gigienasi
O'qitishning tashkiliy shakli	N –nazariyt a'lim; A –amaliy ta'lim; NA –birgalikda tashkilotilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar; MX –maxsus xonalarda mashg'ulot.
Dasturga ko'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dartili asosida

Baxolash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baxolash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy Topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni.

No	Mavzuning nomi	Mavzuning kiskacha mazmuni	soati	O'qitishitashkiliyshakli	Mustakilla'lim
1	Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning o'rni	O'quvchilarni jismoniy tarbiyadan salomatlikni mustahkamlashda foydalanish, bilim va amaliy ko'nikmalari bilan tanishtirish. Organizmning atrofmuhit bilan o'zaro ta'siri tamoyillari. Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning funkstional imkoniyatlarini oshirish maqsadida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarida gigienik omillardan foydalanish. Jismoniy mashqlarni profilaktik hamda davolash maqsadlarida qo'llash.	2	N	2
2	Chiniqtirish Yuqumli kasalliklarning oldini olish.	Chiniqtirishning gigienik ahamiyati va uning fiziologik mexanizmi. Chiniqtirishning asosiy tamoyillari. Chiniqtiruvchi muolajalarning asosiy usullari. Chiniqtirish turlar. Tashqi muhitning patogen biologik omillari tavsifi. Yuqumli kasalliklar va ularning tarqalish yo'llari. Patogen (kasallik qo'zg'atuvchi) mikro organizmlar. Epidemik jarayon va uning qismlari. Epidemik jarayonning tarqalishiga tabiiy va ijtimoiy omillarning ta'siri.	2	A	
3	Zararli odatlar va sport inshootlariga qo'yiladigan gigienik talablar	Zararli odatlar – chekish, spirtli ichimliklar va giyohvand moddalar iste'mol qilish – salomatlik hamda ish qobiliyatini barbod qiluvchi omillar. Chekish, uning salomatlikka, ishqobiliyati va umrning davomiyligiga salbiy ta'siri. Spirtli ichimliklar umrning Havo muhitining asosiy omillari: fizik xususiyatlari, kimyoviy xususiyatlari,	2	K	

		mexaniq qo'shilmalar, mikroorganizmlar. Havo xaroratining gigienik ahamiyati. Jismoniy mashqlar va sport mashg'ulotlarida xavo xarorati me'yorlari. Havo haroratining gigienik ahamiyati.			
4	Sportchining oziq-ovqat ratsioni va ovqatlanish tartibi	Sportchining oziq-ovqat ratsioni va ovqatlanish tartibiga xos xususiyatlar. Ovqatlanishning salomatlikni saqlashvamustaxkamlash, sportdagiish qobiliyatinioshirishningengmuhimomili sifatidagiahamiyati	2	N	2
5	Turli sharoitlarda sportchilar tayorgarligining gigienik ta'minlanishi. Suv muolajalari	Mashg'ulotjarayonini samaraliboshqarishdaturligigienikomillar ningmajmuali qo'llanishi. Sportchitayorgarliginingvazifalari, tuzilishivashart-sharoitlari. Mashg'ulotjarayoninitashkiletishvao'tkaz ishga qo'yiladiganasosiygigieniktalablar. Ish qobiliyatinioshirib, tiklashjarayoninitezlashtiruvchigigienik sog'lomlashtiruvchi – tiklovchivositalarni qo'llash.	2	K	
6	Maktabgacha yoshdagi va kichik maktab yoshidagi bolalarninig gigienik tarbiyasi	Sog'lom turmush tarzining tuzilishi va uning elementlari tavsifi: optimal harakatlanish tartibi, shaxsiy gigiena, chiniqtirish, yuqumli kasalliklarning oldini olish, zararli odatlardan vozkechish, tashqi muhitning optimal shart-sharoitlari	2	N	
7	Sportchining shaxsiy va umumiy sport gigienasi Gigiening sport turlariga yo'naltirilganligi (sport turlari bo'yicha)	Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning funkstional imkoniyatlarini oshirish maqsadida jismoniy tarbiyava sport mashg'ulotlarida gigiena asosida foydalanishning ahamiyati Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning funkstional imkoniyatlarini oshirish maqsadida jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarida gigienik omillardan foydalanishning ahamiyati	2	A	
8	Massajning rivojlanish tarixi vs massajning fiziologik ta'siri	Massaj paydo bo'lishining tarixiy nishonalari. Qadimgi Yunoniston va Rimda massaj. Qadimgi Sharq xalqlarida massaj. Markaziy va O'rta Osiyo xalqlarida massaj. Turli kasalliklarning oldini olish va Davolashda har-xilmassaj seanslarini qo'llash to'g'risida qadimgi tibbiyotchi olimlarning ilmiy ishlari. Massajning organizmga ta'sir ko'rsatish	2	N	2

		mexanizmi haqida tushuncha. Massajning markaziy va periferika abtizimiga ta'siri. Mushaklarning ish qobiliyatini tiklash va ularni faoliyatga tayyorlashda massajning o'rni.			
9	Massaj tizimlari, massajning asosiy usul va gigienik asoslari	Sport massajining qisqacha tavsifi va uning boshqa tizimlardan farqi. Massaj turlari: davolovchi, kosmetik, gigienik va sportmassaji. Massaj usullari: qo'lda, asbob-uskunalar bilan bajariladigan kombinatsiyalangan usullar. Massaj shakllari, umumiy va xususiy massajning xususiyatlari, tanaqismlari bo'ylab massaj. Massaj amalga oshiriladigan joyga qo'yiladigan gigienik talablar – xonaning yoritilishi, havo harorati, namligi, issiq va sovuq suvning borligi, jihozlarga qo'yiladigan talablar – massaj kushetkasi, kreslo, massaj apparatlari, echinib-kiyinish xonasi, sochiqlar va x. k	2	K	
10	Silash va siqish.	Silash. Usul to'g'risida tushuncha. Usulni amalga oshirishning fiziologik ta'siri, usuliyati va texnikasi. Usul turlari: to'g'richiziqli, galma-galdan, ilonizibo'ylab, kombinatsiyalangan va boshqa silash. Usulni amalga oshirishda yo'l qo'yiladigan xatolar. Siqish, usulning usuliyati va texnikasi	2	A	2
11	Uqalash, ishqalash	Usul to'g'risida tushuncha. Usulni bajarishning fiziologik ta'siri, usuliyati va texnikasi. Usulning turlari: oddiy uqalash, ikkilangan grif, ikkilangan halkasimon, ikkilangan oddiy, qisqichsimon va boshqalar. Tananing har-xil qismini uqalash xususiyatlari. Usulni bajarishdag i xatolar	2	A	2
12	Urish usullari, usulga ishlov berish	Silkinish, silkish. Usullar haqida tushuncha. Tananing turli qismlarida urish usullarini qo'llashga xos xususiyatlar. Fiziologik ta'siri xossalari. Bajarish usuliyati va texnikasi. Usullarning turlari: urish, qoqish «chopish», silkish, silkitish, titratish va x.k	2	K	
13	Sport massaji mashg'ulot massaji va dastlabki va tiklovchi massaj	Mashg'ulot massaji seansini o'tkazish ko'nikmalarini egallash. Mashg'ulot massaji, uning fiziologik ta'siri to'g'risida tushuncha, mashg'ulot massaji tuzilishining asosiy tamoyillari Dastlabki va tiklovchi massaj, uning fiziologik ta'siri. Dastlabki massajning turlari:	2	A	

		badan qizdirish uchun, tetiklashtiruvchi, tinchlantiruvchi, isituvchi. Uni o'tkazish usuliyati			
14	O'z-o'zini massaj qilish usullari. O'z-o'zini massaj qilishning sportchi organizmiga ta'siri.	O'z-o'zini massaj qilishning amaliy ko'nikmalarini egallash. O'z-o'zini massaj qilish to'g'risida tushuncha, uning ijobiy va salbiy jihatlarini. Jismoniy tarbiyava sportmashg'ulotlarida o'z-o'zini massaj qilish texnikasiga xos xususiyatlar. Tananing ayrim qismlari va mushak guruhlari o'zi massaj qilishda dastlabki holatlar.	2	A	2
15	Jarohatlanganda va ayrim kasalliklarda massaj.	Jarohatlanganda va ayrimkasalliklarda: lat yeyishda, bo'g'im va mushaklar cho'zilishida, bo'g'implarning chiqishi, suyaklar sinishi, miozit, bod va boshqalarda massaj va o'z-o'zini massaj qilish usuliyati va texnikasi gaxos xususiyatlar. Sport jarohatlarining xususiyatlari.	2	K	
16	Davolovchi jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining shakllari	Davolov chijismoniy tarbiyaning davrlari va ularga muvofiq harakat faolligi tartibi. Majmual, funkstional davolash to'g'risida tushuncha (davolovchi tartiblar, parhez bilan Davolash, fizioterapiya, mexanoterapiya, davolovchi massaj va boshqalar). Kasallik, uning rivojlanishi va bosqichlari	2	K	
17	Qomatdagi nuqsonlar, yassi oyoqlikda davolovchi jismoniy tarbiya	Qomat tushunchasini aniqlashtirish. Bolalarda qomatning nuqsonlari va yassioyoqlikda jismoniy mashqlarni qo'llash usuliyati hamda ularning davolovchi ta'siri mexanizmi. Qomatdagi nuqsonlar, skolioz va yassioyoqlikda davolovchi jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish	2	A	2
18	Qo'l va oyoqlar kasalliklari hamda jarohatlarida davolovchi jismoniytarbiya	Qo'llar sinishida davolash davrlari va davolovchi jismoniy tarbiya. Qo'llar sinishida davolash usuliga ko'ra davolovchi jismoniy tarbiyani qo'llash usuliyati. Qo'li singan bemorlar uchun mashqlarning taxminiy majmuasini tuzish.	2	A	2
19	Umurtqa va bo'g'implar kasalliklarida davolovchi jismoniy tarbiya	Umurtqaning kompression sinishi va bo'g'implarning jarohatlanishida qo'llanadigan mashqlarning taxminiy majmualarini tuzish. Umurtqa va bo'g'implar kasalliklari haqidagi asosiy ma'lumotlar. Umurtqa va	2	K	

		bo'g'implarkasalliklarini davolash usuliyati.			
20	Yurak-qontomir va nafas olish tizimi kasalliklarida davolovchi jismoniy tarbiya	Yurak, qon tomirlari va qon aylanishini boshqaruvchi nerogumoral apparatkasalliklari to'g'risidagi asosiy ma'lumotlar. Davolovchi jismoniy tarbiya – Yurak-qon tomir kasalliklarida jismoniy ish qobiliyatini tiklashning asosiy vositasi. Yurak-qontomirkasalliklari dadavolovchi jismoni ytarbiyani qo'llash uchun ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar Nafas olish tizimi kasalliklarida davolovchi jismoni ytarbiya usuliyati. Jismoniy mashqlar majmualari. Zotiljam, bronxialastma, o'pka emfizemasi, plevritning etiologiyasi, patogenezi va klinikasi	2	N	2
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baxolash

O'kuvdasturidavomidaukuvchilartomonidanuzlashtirilganbilimvakunikmalarichkinazoratbuyic haamaldagitaribasosidabaxolanadi.

Baxolashusullariyozma, ogzaki, savol-javob, test, amaliytoishiriklardaniboratbulib,ularukuvelementiniuzlashtirishnatijalarinianiqlashgaimkonberadi. Nazorat savollarivatopshirikdarkuyilganmaksadgaxamoxangbulishilozim.

1. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ruyxati

1.Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

2.Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3.Shavkat Mirziyoev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019.

4. SodiqovK.S. O'quvchilarfiziologiyasivagigienasi. T., «O'qituvchi» nashriyoti, 1992

5. Lechebnayafizicheskayakultura .UchebnikdlyainstitutovfizkulturiM.,FiS 1988

6.A.A.BirYukov «Massaj »M.,FiS 1988

7. S.SSolixujav «Gigiena» Tashkent-1992

8.T.M.Saidov,Q.A.Nurmuxamedov,Sh.Q.Xodjaev.«Sog'lomlashtirishbadantarbiyagigienava sportmassaji» Toshkent-2007 .

9.A.P. Laptev, S.APolievskiy «Gigiena» Izd «fizkulturai sport »1990

Internet manbalari

1. <https://lex.uz>
2. <https://uzbektourism.uz>
3. www.unwto.org
4. www.un.org
5. www.unesco.org

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

SPORT INSHOOTLARI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya nomi:

1. Jismoniy tarbiya instruktori.
2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi.
3. Maktabgachata'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi.
4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari.

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.07

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Sport inshootlari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Jismoniy tarbiya mutaxassislari tayyorlaydigan o'quv maskanlarida sport inshootlari kursini o'qitish ta'lim oluvchilarning bu sohadagi maxsus bilimlarga ega bo'lishni ta'minlash. Turli joylarda tuman, shahar, viloyatlarda, ta'lim muassasalarida sport inshootlari uchun joy tanlash va gigienik ta'minlashni o'rganish va bu inshootlardan foydalanish, kerakli jihozlarni joylashtirish va qo'llashni o'rgatish ko'nikmalarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Sport inshootlarini jihozlashda shu inshootlarga mos normativlar va talablarni o'rganish, eng ilg'or zamonaviy texnologiyalarini qo'llash; Sport inshootlaridan foydalanishda zarur bo'lgan amaliy malaka va bilimlarni orttirish. Katta mablag' sarflashni talab qilmaydigan oddiy sport inshootlarini qurish tajribasini orttirish. Qo'llaniladigan zamonaviy texnologiyalardan amalda foydalanish; Sport inshootlarini loyihalashtirish mablag' bilan ta'minlash, qurish va foydalanishi puxta bilib olishva(boshqa) sohalarda foydalanish.
Bilim	– Sport inshootlari turini bilish; – Sport inshootlarini loyihalashtirishi; – Sport inshootlarini qurish va undan foydalanishi – Sport inshootlarini toifalash va darajalarga bo'lishi
Ko'nikma	– Sport inshootlarini qurish uchun joytanlash va me'yor, talablarini bilish: – Sport inshootlarini qurish tajribasini va mablag'ni sarflashni ishlab chiqarish; – Sport inshootlarini qurishda barcha sport turlariga mo'ljallangan qulayliklar yarata olishi; – Sport inshootlarida sport jihozlarini joylashtirishini bilish; – Gigiyena va sanitariya qoidalariga rioya etish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Sport hakamligi.Sport mashg'ulotlar metodikasi.
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim;

	A – Amaliy ta’lim; NA – Nazariy va amaliy ta’lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo’yilgan talab	Majburiy
O’qitish tili	Guruhda belgilangan o’qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo’yicha amaldagi tartib asosida
O’quvchilarning bilim va ko’nikmalarini baholash	Yozma, og’zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O’quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O’qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta’lim
1.	Kirish. Sport inshootlarining tarixiy taraqqiyoti va O’zbekiston Respublikasida mavjud sport inshootlari.	O’zbekiston Respublikamizda mavjud sport inshootlarining qurilishi haqida ma’lumot. Yunoniston, Rim, Yaqin va O’rta Sharq, Shimoliy Afrika mamlakatlarida antik davrlarida qurilgan sport inshootlari haqidama’lumot. Qadimgi va hozirgi zamon olimpia o’yinlari uchun maxsus qurilgan inshootlar. Dunyoda eng yirik stadionlar haqida qisqacha ma’lumot. O’zbekiston Respublikasida va biz yashayotgan viloyatda mavjud sport inshootlari va uning imkoniyatlari haqida tushuncha.	2	N	2
2.	Sport inshootlarini toifa va darajalariga bo’lish.	Sport inshootlari qurish va undan foydalanishning moliyaviy va texnologik asoslari.	2	N	2
3	Sport inshootlarini qurish va ulardan foydalanish	Sport inshootlarini loyihalash, qurilish joyini tanlash, er ajratishga rioya qilinadigan tartib va qoidalar, qurilishni nazorat qilish. Sport inshootlaridan foydalanishda amalga oshiriladigan ishlar va amaliy qoidalar. Sport inshootlaridan foydalanishda, sport jihozlarini joylashtirish tartibi.	2	N,A	2
4.	Ochiq va yopiq sport inshootlari stadion, sport saroylari, qishki va yozgi sport bazalari	Ochiq va yopiq sport inshootlarining xususiyatlari. Yirik sport inshootlarining ishtartibi. Qishki va yozgi sport bazalarining o’ziga xos xususiyatlari. Sport inshootlarining gigienik	4	N, A	2

	haqida tushu ncha	ta'minoti.			
5.	Sport o'yinlarining maydon ko'rinishlari.	Sport o'yinlari uchun maydonlar ko'rinishi. Yakkama– yakka kurash sport turlari uchun quriladigan sportinshootlariga qo'yiladigan standart talablar.	4	A,K	2
6.	Yengil atletika uchun mo'ljallangan sport inshooti markazdagi yugurish yo'laklari va sektorlari	Yengil atletika uchun mo'ljallangan yugurish yo'laklari va sektorlarini qurilishi uchun standart talablar.	4	A	2
7.	Suv sport inshootlari.	Ochiq va yopiq suv havzalari va ularning qaysi sport turiga mo'ljallanganligi, daryo, ko'l va kanallar bo'yida quriladigan suzish havzalari. Eshkak eshish va elkanli qayiqalar uchun qurilgan maxsus bazalar haqida tushuncha. Sport inshootlarida jihozlarning joylashishi va undan foydalanish. Sport inshootlari uchun mos joytanlash. Inshootlarni qurishning moliyaviy ta'minoti va ulardan foydalanish tartibidagi standart talablar	4	N,A	2
8.	Aholi yashaydigan va ishlaydigan joylarda sport inshootlari qurish va undan foydalanish.	Aholi yashaydigan va ishlaydigan joylarda quriladigan kompleks va oddiy sport inshootlari haqida. Ularni qurishda javobgar tashkilot va rahbarlar. Sport inshootlaridan foydalanish texnologiyasi. Mablag' bilan ta'minlash ishlarini amalga oshirish tartiblari va unga qo'yiladigan standart talablari.	2	N,A	2
9.	Maktab va maktabgacha ta'lim muassasalari uchun mo'ljallangan sport inshootlari	Maktab va maktabgacha ta'lim muassasalari uchun mo'ljallangan sport inshootlarini qurish va undan foydalanish texnologiyasi va unga qo'yiladigan standart talablari.	4	A,K	
10.	Maktab muassasalari uchun mo'ljallangan sport inshootlari	Maxsus sport inshootlari suv havzasi. Sportzal, otishtiri, gimnastika, kurash zallarining qurilishi va foydalanish. Maktab qurilish loyahasida bo'lgan yoki bo'lmagan lekin amalda qo'llanib kelayotgan sport maydonlarining tasdiqlangan namunalari qo'yiladigan standart talablar	4	N,A	2
11.	Qishloq joylaridagi mavjud sport maydonlari	Qishloq maktablarida oddiy maydonlari qurish va undan foydalanish usuluri. Mavjud sport inshootlaridan to'liq foydalanishni tashkil qilish sanitariya gigiyena talablariga rioya qilish xavfsizlik texnikasi va nazorat ishlarini amalga	4	N,A	

		oshirishi uchun qo'yiladigan standart talablar .			
12.	Sport inshootlarida texnik-xavfsizlikni nazorat qilish.	Mavjud sport inshootlaridan to'liq foydalanishni tashkil qilish. Sanitariya gigiyena talablariga rioya qilish. Xavfsizlik texnikasi va nazorat ishlarini amalga oshirish. Sport inshootlari ishini boshqarish. Sport inshootlarida texnik-xavfsizlikni nazorat qilish	4	A,K	2
	Jami		40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston" - 2017.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 24 yanvardagi PF-5924-son Farmoni (O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni 2025 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi)

6. Vazirlar Maxkamasining 2018 yil 18 maydagi 369-son qaroriga O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi to'g'risida NIZOM

7. 2019 yil 4 dekabrda PF-5887-son va «O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2020 yil 24 yanvardagi PF-5924-son Farmonlari

8. "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 4 martdagi 122-son qarori

9. Ommaviy sportni rivojlantirish va sog'lom turmush tarzini har bir fuqaroning hayotiga kiritishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risida ID-22513

10. "Pandemiyaning sport orqali engamiz!" g'oyasini o'zida mujassam etgan O'zbekiston sport siyosatini 2020-2021 yillarda jadallashtirish dasturi.

Internet manbalari:

1. www.regulationgov.uz- O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi sport qonun hujjatlar ma'lumotlari.
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. www.sportnews.ru
6. www.apk-inform.com/animalstat
7. www.sputnik.sport.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

SPORT TURLARI BO'YICHA HAKAMLIK QILISH FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya nomi:

1. Jismoniy tarbiya instruktori.
2. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi.
3. Maktabgachata'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi.
4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari.

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.08

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish va uni o'qitish metodikasi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	7
Dasturning maqsadi	Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish va uni o'qitishda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab olib borish. Sport o'yinlarining kashf etilishi, O'zbekiston sport turlari bo'yicha hakamlik qilishning rivojlanish tarixini o'rganish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Har bir sport o'yinlari turida hakamlik ko'nikma va malakalarni shakllantirish;; Sport o'yinlarini tashkil qilish va o'tkazish, texnik-taktika, o'yin qoidalarini o'rganish va hakamlik qila olish
Bilim	- Sport turlari bo'yicha hakamlik qilishni nazariyasini bilish; - Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish texnik – taktikasini bilish; - O'quv amaliyotidan vazifalarni bajarishga tayyorlashni bilish; - Har bir sport turining musobaqa qoidalarini bilish;
Ko'nikma	- maydonda harakatlanish ko'nikmalarini shakllanishi; - maydonda to'pni olib yurish, to'pni uzatish va qabul qilish usullariga hakamlik qilish; - mashg'ulot o'tkazish joy va jihozlarni o'rganish, gigienik talablariga rioya qilish; - sport turlari bo'yicha hakamlik qilishning texnika va taktikasini egallash; - sport turlari bo'yicha hakamlik qilish texnikasiga o'rgatishda, metodlar va printsplariga amal qilish; - sport o'yinlaridan musobaqa tashkil qilish, o'tkazish va qoida asosida hakamlik qilish;
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Sport o'yinlari metodikasi. Sport hakamligi. Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari.
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, video rolik ,amaliy topshiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1.	Sport o'yinlari va ularni paydo bo'lishi, rivojlanishi Mustaqil O'zbekistonda sport turlarini rivojlanishi haqida	Sport o'yinlarining kashf etilish tarixi va rivojlanishi. Sport o'yinlari fanining maqsadi va vazifalari. Yoshavlodni tarbiyalashdagi ahamiyati. Ta'lim muassasalarida sport o'yinlarini tashkil etish. Shug'ullanuvchilarning ko'nikma, malakalarning shakllantirish jismoniy tayyorgarligini oshirish, jismoniy sifatini tarbiyalash. Sportmaydonlari haqida ma'lumot va uning gigienik ta'minoti. O'zbekistonda sport o'yinlarining rivojlanish tarixi. Sport turlari bo'yicha yuqoroi bilim saviyasiga ko'nikma, malaka va texnikasiga ega bo'lgan sportchilarni tayyorlash. Sport o'yinlarining kashf etilish tarixi haqida ma'lumot.	4	N,A	2
2.	Futbolning paydo bo'lish va rivojlanish tarixi. O'zbekistonga futbolni kirib kelishi va rivojlanishi	Futbol o'yinining rivojlanish tarixi, atamalari, o'yin qoidalari va maydonda harakatlanish. Futbol o'yining atamalarining o'rganish. O'zbekistonga futbolni kirib kelishi va rivojlanishi tarixi, ilk futbol jamoalari haqida ma'lumot berish. Hakamlilik qilish. Hakamlikni o'rgatish.	6	NA,	4
3.	Basketbolning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Basketbolning O'zbekistonga kirib kelishi va rivojlanishi	Ta'lim muassasalari dasturida berilgan sport o'yinlari haqida ma'lumotga ega bo'lish. Basketbol o'yin tarixi, atamalari, qoidalari va maydondagi harakatlari. O'zbekistonga basketbolni kirib kelishi va rivojlanishi tarixi, ilk basketbol jamoalari haqida ma'lumot berish. Basketbol sport turi bo'yicha o'zbek sportchilarining nufuzli musobaqalaridagi ishtiroki. Hakamlilik qilish. Hakamlikni o'rgatish.	6	NA,	2

4.	Voleybolning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Voleybolning O'zbekistonga kirib kelishi va rivojlanishi	Voleybol sport o'yining kashf etilishi, rivojlanish tarixi, maydon o'lchamlari, qoidalari, shug'ullanuvchilarini maydonda joylashish tartibi, voleybolchining turish holati va atamalari. Voleybolning maydon o'lchamlari haqida tushuncha. Hakamlik qilish. Hakamlikni o'rgatish.	8	NA,	4
5.	Qo'l to'pining paydo bo'lishi va rivojlanishi. Qo'l to'pining O'zbekistonga kirib kelishi va rivojlanishi	Qo'l to'pi o'yinining kashf etilishi. O'zbekistonda rivojlanish tarixi. Qo'l to'pi o'yin qoidalari. Qo'l to'pi o'yinida texnika va taktik harakat ko'nikmalari to'g'risida tushuncha berish. Hujum va himoyada o'ynash texnika va taktikasi haqida tushuncha berish. Musobaqa daqoidalarini o'rgatish. Qo'l to'pining maydon o'lchamlari va o'yin qoidasi. Hakamlik qilish. Hakamlikni o'rgatish.	8	NA,	4
6	Kurash va yakka kurashlarni paydo bolishi va rivojlanishi. Kurash va yakkakurashlarda hakamlar va ularni burchlari.	Kurash va yakka kurashlarni kashf etilishi, rivojlanish tarixi, maydon o'lchamlari, qoidalari, shug'ullanuvchilarini maydonda joylashish tartibi, kurashchining turish holati va atamalari. Kurash va yakka kurashlarni maydon o'lchamlari haqida tushuncha. Hakamlik qilish. Hakamlikni o'rgatish.	4	NA,	2
7	Harakatli o'yinlarni vujudga kelishi va rivojlanishi. Harakatli o'yinlarda hakamlik qilish va ularni imo ishoralari Harakatli o'yinlarda hakamlik qilish va uni o'rgatish	Harakatli o'yinlarning kelib chiqish tarixi. Pedagogik tarifnomasi, ahamiyati, maqsad va vazifalari. Harakatli o'yin va milliy o'yinlarini paydo bo'lish tarixi. SHarq allomalari xalq o'yinlari xaqida. O'zbekiston Respublikasida harakatli o'yinlarni rivojlanishi va olib borilayotgan ishlar. Harakatli o'yinlarni pedagogik, ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida o'tkaziladigan harakatli o'yinlarni maqsadi, vazifasi va mazmunini aniqlash.	4	NA,	2
JAMI			40		20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

5. K. Rahimqo'lov, B. Nigmonov "Sporthakamligi". T. 2013 y.

6. T.S. Usmonxo'jaev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari". T. 2005 y.

7. II. Davronov. "Futbol musobaqa qoidalari". T. 1990 y.

8. Jismoniy tarbiya fanidano'quv dasturi. T. 1999 y.

9. T.S. Usmonxo'jaev vaboshqalar. "O'zbek xalq harakatli o'yinlari". T. 2004 y.

10. T. Usmonxo'jaev, F. Xo'jaev. "1001 o'yin".

11. Sport kurash nazariyasi va uslubiyoti Kerimov F. A. T-2005

12. "Kurash" R. S. Salimov F. Kerimov. N. Y. Usupov. T- 2000

13. Usmonxo'jaev T., vaboshqalar. Jismoniy tarbiya nazariyasi – T.: "O'qituvchi", 2004.

14. Usmonxo'jaev T. Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari. – T.: "O'qituvchi

Internet manbalari:

1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi xukumat portali.

2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi sport to'g'risidagi Qonun xujjatlari.

3. www.ziyonet.

4. [www.sport@samdu.uz](mailto:sport@samdu.uz)

5. www.proagro.com.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

ANATOMIYA VA SPORT FIZIOLOGIYASI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi; 4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.09
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

1. O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Anatomiya va sport fiziologiyasi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	15
Dasturning maqsadi	<p>O'rta Osiyoda yashagan buyuk allomalari meroslari to'g'risidagi ma'lumotlarni;</p> <p>Xujayraning tuzilishi va hayot faoliyatining asosiy jarayonlarini;</p> <p>To'qimalar, organlar, organlar sistemasining tuzilishi va funkstiyalarini, ularning nerv va gumoral boshqarilishini;</p> <p>MTM va maktab yoshidagi bolalarning psixologik, jismoniy va aqliy rivojlanish qonuniyatlarini;</p> <p>Odam organizmining mehnat faoliyati, tik yurish va ijtimoiy yashash tarzi bilan aloqador bo'lgan xususiyatlarni ongiga singdirish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Anatomiya va sport fiziologiyasi fanining maqsadi talabalarga sportni inson hayotidagi o'rni, ularni aqliy, ahloqiy, ma'naviy va ruhiy tarbiyalanishdagi ahamiyati, talabalarni vatan mudofaasiga tayyorlash to'g'risida tushuncha berish. Sport mashg'ulotlarida shug'ullanishlari orqali har tomonlama sog'lom va barkamol bo'lishlari haqida nazariy va amaliy ma'lumot berish.</p> <p>Talabalarga anatomiya va sport fiziologiyasining nazariy asoslari to'g'risida bilimlar berish.</p> <p>anatomiya va sport fiziologiyasi, uni tashkil etish, olib borish hamda hujjatlarini yuritishga oid bilim, ko'nikma va malakalar hosil qilish.</p> <p>Jismoniy sifatlar, ularni rivojlantirish metodlariga oid bilimlar berish.</p> <p>Sportchini tayyorlashda, tayyorgarlik turlariga oid bilimlar berish.</p> <p>Ta'lim berish jarayonida o'qitish metodlari va ualrni qo'llashga oid bilim, ko'nikma hosil qilish.</p>
Bilimlar	<p>-Umumiy hamda jismoniy tarbiya va anatomiya va sport fiziologiyasi asosiy qoidalari;</p> <p>- anatomiya va sport fiziologiyasi sohasidagi asosiy yo'nalishlar;-</p> <p>Jismoniy tarbiyava sport sohasidagi faoliyatning anatomiya va sport fiziologiyasi asoslari;</p> <p>- jismoniy tarbiyava sport bilan shug'ullanuvchi shaxslar salomatligida anatomiya ahamiyati;</p> <p>- asosiy sport-sog'lomlashtirish inshootlari va asbob-anjomlari tuzilishiga qo'yiladigan gigienik talablar;-</p> <p>- shaxsiy gigiena talablari;</p>

<p style="text-align: center;">Ko'nikmalar</p>	<p>-SHikastlanish va kasalliklarda yuzaga keladigan patologik o'zgarishlarning mohiyati;</p> <p>- jismoniy mashqlarning davolovchi ta'siri mexanizmlari;</p> <p>- davolovchi jismoniy tarbiyani tashkil etish asoslari;</p> <p>- davolovchi jismoniy tarbiyani qo'llash uchun ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar;</p> <p>- xar xil kasalliklarga uchragan va shikastlangan bemorlar uchun muljallangan davolovchi jismoniy tarbiyaning vazifalari;</p> <p>- eng samarali va muvofiq jismoniy mashqlarni tanlab olish, ularning o'lchamlarini belgilash</p> <p>Hamda mashqlarning zarur majmualarini tuzish;</p> <p>- har xil shikastlanish va kasalliklarda individual hamda guruhli mashg'ulotlar o'tkazish;</p> <p>- shikastlanganlar va bemorlarga mashg'ulotlar ko'rsatgan ta'sirni baholash hamda</p> <p>ularning samaradorligini aniqlash</p>
<p>O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi</p>	<p>O'quvchilar fiziologiyasi va gigienasi</p>
<p>O'qitishning tashkiliy shakli</p>	<p>N –nazariyt a'lim; A –amaliy ta'lim; NA –birgalikda tashkiletilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar; MX –maxsus xonalarda mashg'ulot.</p>
<p>Dasturga qo'yilgan talab</p>	<p>Majburiy</p>
<p>O'qitish tili</p>	<p>Guruhga tayinlangan dartili asosida</p>
<p>Baholash tartibi</p>	<p>Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida</p>
<p>O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash</p>	<p>Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy Topshiriq</p>

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
I bo'lim. Sportning umumiy tavsifi.					
1	Anatomiya va sport fiziologiyasi faniga Kirish	Sport va uning maqsad va vazifalari. Inson hayotida tutgan o'rni. Sportning estetik axloqiy, ma'naviy, ruhiy tarbiyadagi tutgan o'rni.	2	N	2
2	Hujayra va to'qimalar	Hujayraning tuzilish, uning organoidlari, irsiy kasalliklari, ularning oldini olish. To'qima va uning turlari.O'smirlik davr, o'sish va rivojlanish qonuniyatlari Tana proporsiyalarining asosiy ko'rsatkichlari.	2	N	
3	Nerv tizimi	Nerv tizimining ahamiyati, funksiyasi, tuzilishi. Nerv hujayrasining tuzilishi. Qo'zg'aluvchanlik, qo'zg'alish sinapslar. Refleks va uning turlari. Jismoniy tarbiyaning organizmga ta'siri. Markaziy nerv tizimida tormozlanish turlari, transformatsiya, induksiya, irrodatsiya, charchash. Markaziy nerv tizimining bo'limlari, uning tuzilishi. Vegetativ nerv tizimining tuzilishi	2	N	2
4	Bolalarda uchraydigan epilepsiya,gipertermiya(tana haroratining ko'tarilishi) va favqulota holatlarda birinchi yordam	Bolalarda uchraydigan epilepsiya,gipertermiya(tana haroratining ko'tarilishi) va favqulota holatlarda birinchi yordam ko'rsatish.	4	N	
5	Oliy nerv tizimi	M.Sechenov va I.P.Pavlov oily nerv tuzilishi haqidagi ta'limot asoschilaridir. Shartli refleksning hosil bo'lish turlari, saqlanishi, tormozlanishi. I va II signal tizimlari. Uyqu, tush ko'rish, gipnoz. Bolalarda nutqning rivojlanishi. Shartli refleksning yoshga xos xususiyatlari va ularni tarbiyalash. Dam olishni to'g'ri tashkil qilish. Jismoniy ishning	2	N	2

		nerv tizimiga ta'siri.			
6	Sezgi organlari	I.P.Pavlov talimoti. Ko'rish analizatori. Akkomodat siya, uzoqdan ko'rish, ko'zning ko'rish o'tkirligi. Bolalar muassasalarida xona yoritilishi, ish qurollariga qo'yiladigan talablar. Eshitish analizatorining tuzilishi, bola eshitish analizatori. Shovqinga qarshi kurash. Hid bilish, ta'm sezish, teri analizatorlari, ularning turlari, tuzilishi.	2	N	
7	Ichki sekretiya bezlari	Endokrin bezlar, ularning o'sish va rivojlanishiga hamda organizmda moddalar almashinuviga ta'siri. Gipofiz va epifiz bezi, uning o'sishga tasiri. Ayrisimon bez, uning funksiyasi. Qalqonsimon bez, uning jismoniy va aqliy rivojlanishiga ta'siri. Buyrak usti bezi, uning funksiyasi, oshqozon osti bezi, ularning funksiyasi.	2	N	2
8	Tayanch harakat tizimi	Tayanch skelet tizimi, tuzilishi, funksiyasi, suyaklarning o'zaro birikishi. Qo'l, oyoq skeleti, ularning funksiyasi. Mushak ishi, charchash, qaddi-qomatga, yurganda, turganda, yugurganda qo'yiladigan gigienik talablar. Yassi oyoqlik, bukrilik kelib chiqishi. O'quv qurollariga va mebelga qo'yiladigan gigiyenik talablar, mehnatni tashkil etish. Jismoniy mashqning organizmga ta'siri.	4	A	
9	Ovqat hazm qilish tizimi	Ovqat hazm qilish tizimining tuzilishi, ahamiyati. Ovqat hazm qilish bezlari, ularning funksiyasi, og'iz bo'shlig'ida, me'dada va ichaklarda hazm bo'lishi, oshqozon osti bezining ovqatga ta'siri. Jigarining himoya funksiyasi. Sut tishlari va doimiy tishlar. Ovqat hazm qilishning neyro-gumoral yo'l bilan boshqarilishi. Ovqatlanishga qo'yiladigan gigiyenik talablarni o'rganish.	2	A	2
10	Modda va energiya almashinuvi	Organizmda modda almashinuvi va uning bosqichlari. Suv mineral modda almashinuvi, ularning ahamiyati, turlari. Asosiy ovqat mahsulotlari, ularning energiya qiymati.	4	N	

		Ovqatlanish rejimi va normasi. Ovqatdan zaharlanish. Bolalar muassasalarida ovqatlanishni tashkil etish. Sanitariya-gigienik talablar.			
11	Qon. Yurak qon tomir sistemasi	Qon. Organizm ichki muhiti. Qon tarkibi, xossalari, plazma, eritrotsit, leykosit, gemoglobin, ulaning xususiyatlari. Qon tanachalari hosil bolishi. Immunitet, qon quyish, qon guruhlari. Qon aylanish tizimi. Yurak ishi, yurak tuzilishi va joylashishi, yurak muskullari, yurak faoliyati, sikli, uning sistolik va minutlik hajmi. Tomirlarda qonning harakati, tezligi, bosimi, tomir urishi, vena tomirlari va kapilyarlari, qon tomirlarda qonning harakati, qon ketish turlari va birinchi yordam.	4	A	2
12	Nafas olish tizimi	Nafas olishning ahamiyati. Nafas organlari tuzilishi, gigienasi. Nafas harakatlari, nafas olish va chiqarish jarayonlari, undagi havoning tarkibi. O'pkaning tiriklik sig'imi, nafas chuqurligi soni, nafas olishning boshqarilishi. Mikroiklim, ish xonalariga qo'yiladigan talablar, isitgich asboblari va isitishga qo'yiladigan talablar. Nafas olishda chiqarishda jismoniy mashqning ta'siri.	2	A	2
13	Ayiruv organlari	Ayiruv organlari tuzilishi, ahamiyati. Siydik hosil bo'lishi. Siydik ajralishining nerv va gumoral boshqarilishi. Siydik tuta olmaslik, uni oldini olish choralar va tozalik gigienasi.	2	A	2
14	Teri. Bola organizmini chiniqtirish	Terining tuzilishi, funksiyasi. Teri orqali chiniqtirish usullari va gigienasi. Teri qoplaminin butunligi va tozaligi ahamiyati. Teri, soch va tirnoqlar, ust-bosh, kiyim va poyabzalga qo'yiladigan gigienik talablar.	4	A	2
15	Bolalar muassasalarida gigiyenik tarbiya	Oromgoh va yer uchastkalariga qo'yiladigan gigiyenik talablar. Uatxona, o'quv kabineti va kiyimlarga qo'yiladigan gigiyenik talablar. Xonalarda rasm va	2	A	2

		ko'rgazmalarni joylashtirish.			
Jami			40		20

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Q.Sadiqov.Kichik yoshdagi bolalar anatomiyasi fiziologiyasi va gigiyenasi.T.2004
1. S.S.Solixo'jayeva. Bolalar va o'smirlar gigiyenasi. - T.: 1991.
2. K.Sodiqov. O'quvchilar fiziologiyasi va gigiyenasi. - T.: (O'qituvchi, 1992.
3. CT.Z.Qodirov. Odam fiziologiyasi.-T.: Ibn Sino, 1996.
4. M.N.Ismoilov.Bolalar va o'smirlar gigiyenasi. 1994.
5. A.E.Eshonqulov.Sh.M.Ahmedov.Odam anatomiyasi va gigiyenasi.2010.
6. A. Ахмедов ва бошқалар. Анатомия физиология ва патология. Иқтисод-молия. 2013

Internet manbaalari

1. <http://www.ziyonet.uz>
2. <http://www.pedagog.uz>
3. <http://www.biologiya.dc.uz>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

JISMONIY TARBIYA TARIXI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori 2. Jismoniy tarbiya va sport tashkilotchisi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi; 4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.10
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

2. O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Jismoniy tarbiya tarixi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Jismoniy tarbiya tarixi fani kasb – hunar kollejlarda bo'lajak jismoniy tarbiya tashkilotchilarni kasbga yo'naltirishida va mutaxassis sifatida shakllanishda katta ahamiyatga ega. Jismoniy tarbiya tarixi fani jismoniy tarbiyani turli xalqlarda kelib chiqishidan boshlab to hozirgi davrda chet mamlakatlardagi jismoniy tarbiya va sport masalalarini o'rgatadi. Jismoniy tarbiya va sport rivojlanishi hamda jismoniy tarbiyaning kelib chiqishi. O'zbekistonda jismoniy tarbiyaning rivojlanishi va hozirgi davrda jismoniy tarbiya va sport masalalarini o'rganishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Olimpiya o'yinlari va sportning rivojlanishini yoritish; - Xalqaro Olimpiya qo'mitasi va uning yangi tarixiy holatini vujudga kelishini o'rganish; - zamonaviy Olimpiyada o'yinlari va Olimpiya harakatini rivojlantirishidagi muammolar haqida ma'lumot berish; - mustaqil O'zbekistonda Olimpiya harakati, Milliy Olimpiya qo'mitasini tuzilishi haqidagi bilimlarini mustahkamlash; - O'zbekistonda barcha sport turlarini rivojlanishi o'rgatish; - O'zbekiston Respublikasi jismoniy tarbiya va sport haqidagi qonun va qarorlarni o'rganish.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya tarixi fani nazariyasini; - jismoniy madaniyat va sport tashkilotlarning jamiyat taraqqiyotidagi rolini; - turli tarixiy davrlarda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish haqidagi ma'lumotlarni; - jahon xalqlari madaniyatida jismoniy tarbiya va sportning rolini; - ibtidoiy jamoa tizimida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishini; - qadimgi ajdodlarimizning jismoniy tarbiyasini; - jismoniy tarbiya tarixini rivojlanish davrlarini; - O'rta Osiyoda jismoniy tarbiyaning kirib kelishi tarixini; - xalqaro sport tizimining tuzilishini; - xalqaro Olimpiya komissiyasining tashis etilishini; - milliy Olimpiya qo'mitasining tuzilishini bilishi; -
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -Jismoniy tarbiya tarixi va uning bosqichlarga bo'la olishi; -jismoniy mashqlarning kelib chiqish tarixi, jahon xalqlarining jismoniy tarbiyasi haqidagi ma'lumotlarni amalda qo'llay olishi; -jismoniy tarbiya to'g'risidagi qonunlarni amalda tatbiq etishi; - o'zbek sportchilarining erishgan yutuqlarini amalda tatbiq etish; - Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiyaning rivojlanishi haqida axborot

	tayyorlay olishmalakasini egallagan bo'lishi; -Mustaqillik yillaridagi jismoniy tarbiya va sportning tarixi haqida mahlumotlarga ega bo'lishi; - fan yuzasidan olingan mahlumotlarni rejalashtirishni tashkil etish, hujjatlarni yuritishni mustaqil bajarish kunikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika, psixologiya va sport psixologiyasi, maxsus fanlardan Tanlangan sport turini o'qitish metodikasi
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Kirish. Jismoniy tarbiya tarixi fanining maqsadi, vazifalari. Qadimgi dunyo xalqlarining jismoniy tarbiyasi.	Ibtidoiy jamoa tizimida jismoniy mashqlarining kelib chiqishi va uning obektiv, subektiv sabablari. Jismoniy mashqlarining 'aydo bo'lishi.	4	N	
2	Xalqaro sport harakatining tarixi. Xalqaro Olimpiya harakatining ta'sis etilishi.	Qadimga va zamonaviy Olimpiada o'yinlarining kelib chiqish tarixi, zamonaviy o'yinlarining tashkil etilishi. O'zbekiston Respublikasining Xalqaro Olimpiya Qo'mitasiga a'zo bo'lishi, Milliy Olimpiya qo'mitasining tuzilishi va Olimpiya harakatining rivojlanishi. O'zbek sportchilarining Olimpiada o'yinlaridagi ishtiroki.	4	N	2
3	Qadimgi Yunonistonda,	Qadimgi Yunonistonda, Rimda jismoniy	4	A	2

	Rimda jismoniy tarbiyatarixi.	tarbiyatarixi. Sparta usuli. Afina usuli. Antik gimnastika. Qadimga Olimpiada o'yinlari.			
4	Qadimgi ajdodlarimizning jismoniy tarbiyatarixi. Abu Ali Ibn Sino asarlarida jismoniy tarbiya.	Abu Ali Ibn Sino asarlarida jismoniy tarbiya. "Tib qonunlari" asari. Abu Rayxon Beruniy, Alisher Navoiy, Jaloliddin Manguberdilarning jismoniy tarbiyaga qo'shgan hissasi. Abu Ali Ibn Sinoning "Tib qonunlari" asarini o'rganish.	4	N	2
5	O'rta asrlarda jismoniy tarbiya va sport.	Ilk feodalizm davrida jismoniy tarbiya. Taraqqiy etgan feodalizm davrida jismoniy tarbiya. Dehqonlarning va shaharliklar jismoniy tarbiyasi.	4	A	2
6	O'rta asr davrlarida Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiya va sport.	Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiya va sport. Miloddan oldingi IX-VI asrlarda Markaziy Osiyoda jismoniy tarbiya. IX asr o'rtalarida oktyabr to'ntarishigacha Turkistonda jismoniy tarbiya.	2	A	
7	Yangi davrda jismoniy tarbiya va sport.	Burjuadavrida sport-gimnastika tizimining vujudga kelishi. Sportning taraqqiy etish va xalqaro sport uyushmalarining vujudga kelishi, ishchi sport harakatlarining rivojlanishi. Jismoniy tarbiyadagi yangi metodlar.	2	A	2
8	Markaziy Osiyoda chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida jismoniy tabiya va sport. O'zbekistonda sobiq sovet davrida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi.	Markaziy Osiyo xalqlarining Yunon-makedon bosqinchilariga qarshi mustaqillik kurashi. XIX asr o'rtalaridan Oktabr to'ntarishigacha Turkistonda jismoniy tarbiya.	2	N	2
9	Jahon urushi yillarida jismoniy tarbiya va sport (1941-1945 yillar)	O'zbekistonda 1917-1940-yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishi. Xalq xo'jaligini tiklash va rivojlantirish davrida jismoniy tarbiya va sport.	2	N	
10	Ikkinchi jahon urushidan keyingi davrlarda jismoniy tarbiya va sport (1946-1991 yillar)	Ulug' Vatan urushi yillarida, urushdan keyingi yillarda jismoniy tarbiya va sport. SSSR xalqlarining Spartakiyalari.	2	N	2
11	Mustaqil O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sport.	O'zbekiston Mustaqilligi davrida jismoniy tarbiya va sport. Xalq milliy o'yinlari. Respublikamizda III- bosqichli sport musobaqalarini tashkil etish va o'tkazish. Respublikamizda III- bosqichli sport musobaqalarini tashkil etish va o'tkazishni	4	NA	2

		o'rganish.			
12	Milliy Olimpiya qo'mitasining tuzilishi. O'zbekistonda futbol, milliy kurash, tennisning rivojlanishi. "Olimpiya shon – shuhrati" muzeyi. O'zbekiston sportchilarini Olimpiya o'yinlaridagi ishtiroki.	O'zbekistonda Milliy Olimpia Qo'mitasining tashkil etilishi va Olimpia harakati. O'zbekistonda futbol, milliy kurash, tennisning rivojlanishi. "Olimpiya shon – shuhrati" muzeyi. O'zbekiston sportchilarini Olimpiya o'yinlardagi ishtiroki. O'zbek sportchilarining Olimpia o'yinlaridagi ishtiroki va egallagan o'rni.	2	NA	2
13	O'zbekiston Respublikasi hukumatining jismoniy tarbiya va sport haqidagi qonuni. Respublikada sport federatsiyalar va asotsiatsiyalarni, xalqaro sport uyushmalarining rivojlanishi.	Respublikada sport federatsiyalar va asotsiatsiyalarni, xalqaro sport uyushmalarini rivojlanishi. Milliy qadriyatlarimiz va urf-odatlarimizni o'z ichiga olgan, xalq milliy o'yinlari va kurash sport turiga bo'lgan e'tibor. Bolalar, ayollar sportini rivojlantirish. Respublikamizda bolalar sportini rivojlantirishda jismoniy tarbiya va sport ishlarini tashkil etish.	4	NA	2
Jami			40		20

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

VIII. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati:

Asosiy adabiyotlar:

1. Abduraxmonov R., Ernazarov J. "Jismoniy madaniyat va sport tarixi". 1993 y.
2. Abduraxmonov R., Ernazarov J. "Ajdodlar jismoniy madaniyat va sport tarixini o'rgatish masalalari"
3. Botirov X.A. Jismoniy tarbiya va sport tarixi. O'zDJTI. 1997 y.
4. Akramov A.I. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport tarixi. O'zDJTI. 1997 y.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Inoyatov G.A. «Maya rodnaya istoriya» T. "O'qituvchi". 1999 y.
2. Karimov SH., SHamsutdinov R. "Vatan tarixi". T. "O'qituvchi". 1991 y.
3. Ibn Arabshox. "Amir Temur tarixi". T. "Mehnat". 1992 y.
4. Xo'jaev F. va boshqalar. "Xalq milliy o'yinlar". I qism. T. 2001y.
5. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., 'ardaev A. Tahlimda innovatsion texnologiyalar (tahlim muassasalari 'edagog-o'qituvchilar uchun amaliy tavsiyalar). –Toshkent, 2008. 180- b

Internet saytlari:

[htt'://www.sport@ .uz](http://www.sport@.uz)
[htt'://www.gov.uz](http://www.gov.uz)
[htt'://www.lex.uz](http://www.lex.uz)
[htt'://www.natlib.uz](http://www.natlib.uz)
[htt'://www.kitob.uz](http://www.kitob.uz)
[htt'://www.edu.uz](http://www.edu.uz)
[htt'://www.ziyonet.uz](http://www.ziyonet.uz)
[htt'://www.my'.uz](http://www.my'.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

PEDAGOGIKA VA SPORT PSIXOLOGIYASI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori 2.Jismoniy tarbiya va sport tashkilotchishi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi; 4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.11
Ajratilgan soat:	80

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Pedagogika va sport psixologiyasi
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	<p>O'quvchilarning mustaqil O'zbekistonimizning bilimdon, barkamol avlodini etishtirish uchun ularning individual psixologik va yosh xususiyatlarini bilishlari, psixologik holatlarni tushunib, yuragiga yo'l to'a bilmog'i kabi muhim pedagogik qobiliyatlarga ega bo'lishlarida psixologiya fanini egallashning ahamiyati muhimdir. pedagogika va sport psixologiya fanining oldida turgan asosiy maqsad o'quvchilarni o'rta maxsus ta'limda hozirgi zamon 'sixologlarining ilmiy yondashishlari bilan, shuningdek, turli yoshdagi insonlarda o'qish jarayonida shaxs fazilatlarini shakllantirish qonuniyatlari bilan, kasbiy malakalarni egallash xususiyatlari bilan tanishtirishdir.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Umumiy pedagogika va sport psixologiya fanining asoslari haqida bilib oladi; - maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va bola shaxsining shakllanish muammolari haqida bilim oladi; - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi; - MTT o'quv dasturida ijtimoiy-hissiy rivojlanish kom'etensiyalari; - psixologik bilimdonlikning zaruriy asoslari tarkib to'tiriladi; - kasbga doir psixologik ko'nikmalarni egallaydi; - o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi; - bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - o'quvchilar psixologiyaning tabiiy va ijtimoiy fan sohasi ekanligi va psixologik bilimlarning o'ziga xosligini bilishlari; - psixologiyaning 'redmeti va ilmiy tadqiqot metodlari haqida tushunchaga ega bo'lishlari; - 'sixikaning yuzaga kelishi va evolyutsiyasi, oliy nerv faoliyati va uning qonuniyatlari, odam 'sixikasining 'aydo bo'lishi va rivojlanishi, ongning 'aydo bo'lish shart-sharoitlarini bilishlari; - shaxs psixologiyasi va shaxslararo munosabatlar haqida tushunchaga ega bo'lishlari; - faoliyatning psixologik tahlili va talqinini o'zlashtirishlari; - shaxsning bilish jarayonlari: sezgi, idrok, xotira, tafakkur, nutq, xayol, diqqat;

	<ul style="list-style-type: none"> - shaxsning hissiy-irodaviy jarayonlari: his-tuyg'u, iroda haqida tushunchaga ega bo'lishlari; - shaxsning individual xususiyatlari: ehtiyoj, qiziqish, mayli-istak, qobiliyat, tem'erament va xarakter haqida tushuncha hosil qilishlari; - emolish psixologiya va yosh psixologiyasi, ta'lim va tarbiya jarayonlarining psixologik qonuniyatlarini bilishlari. - dars va uni tashkil etuvchi o'qituvchi va uning 'sixik jarayonlari xususiyatlarini o'rganishlari; - kichik maktab yoshidagi o'quvchilar, ularning fiziologik va psixologik tuzilishi haqida; - kichik maktab yoshidagi o'quvchilar shaxsining tuzilishi va shakllanishi haqida; - kasbga yo'llash to'garagi psixologiyasi haqidagi bilimlarga ega bo'lishlari kerak. - O'zbekistonda jismoniy madaniyat tarixi. - O'zbek xalq 'axlavonlari. - O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng sport sohasida qo'lga kiritilgan yutuqlar.
<p>Ko'nikmalar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - o'quvchilar psixologik tasavvurga ega bo'lishlari va ularni o'z shaxsiy tajribalarida qo'llay bilish; - psixologiya metodlari asosida bolaning 'sixik xususiyatlarini aniqlab berish; - hayvonot olamidagi tug'ma va individual – o'zgaruvchan xulqni anglay bilishga o'rgatish; - "men" obrazi va har bir o'quvchi shaxsida o'z-o'ziga nisbatan baholash tizimini shakllantirish; - o'quvchilar guruhlarida shaxslararo munosabatlarni o'rganish malakalariga ega bo'lish; - faoliyat turlarini farqlay bilish va o'zining ichki imkoniyatlarini hisobga olish; - bilish jarayonlarini anglash va boshqarishga o'rgatish, o'z ustida ishlash ko'nikmasini hosil qilish; - pedagogik va yosh psixologiyasi asosida kasbiy fazilatlarini shakllantirish; - yosh psixologiyasi asosida kichik maktab yoshidagi

	o'quvchilarga individual munosabatda bo'lish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi, psixologiyasi, oila psixologiyasi, jismoniy tarbiya, jismoniy tarbiya nazariyasi va uni o'qitish uslubiyoti.
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va amaliy to'shriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mus taqil ta'lim
I bo'lim. pedagogikaning umumiy asoslari.					
1	Pedagogika kasbining mohiyati. pedagogika fani va uning metodlari.	Pedagoglik kasbining vujudga kelishi. pedagogning jamiyatda tutgan o'rne, uning obro'si. Xalq og'zaki ijodida pedagoglik kasbining ifodalanishi. pedagog va uning mehnati haqida buyuk allomalarning fikrlari. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" gi Qonuniga ko'ra pedagogik faoliyat bilan shug'ullanish huquqining belgilanishi. pedagogika fanining mavzusi barkamol insonni tarbiyalashdagi tutgan o'rne. Tarbiya ijtimoiy hayot hodisasidir. Tarbiyaning kelib chiqishi, tarixiyli, umuminsoniy va milliy xususiyati. Tarbiyaga ta'sir etuvchi omillar. pedagogikaning fan sifatida shakllanishi iqtisodiy-siyosiy va ma'naviy hayot zaruriyati ekanligi va unda Y.A.Komenskiyning tutgan o'rne. pedagogika fanining nazariy, milliy va amaliy asoslari. pedagogika yosh avlodni har tomonlama kamol to'tirish haqidagi fandi. Asosiy pedagogik kategoriyalar: ta'lim, tarbiya, ma'lumot, o'z-o'zini tarbiyalash.	2	N	2

2	O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi va xorijiy tajriba.	<p>Ta'lim tizimi haqida tushuncha. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" gi Qonuniga ko'ra uzluksiz ta'lim tizimi tuzilishining asosiy 'rinsi'lari. O'zbekiston Respublikasi ta'lim muassasalarining tarmoqlari va ularning ta'rifi. Umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb – hunar ta'limining asoslanishi. O'zbekistonda ta'lim-tarbiyani tubdan isloh qilishda uzluksiz ta'lim tizimi.</p> <p>Amaliy ish: O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" gi qonunining mohiyati. Xorij ta'lim tizimi haqida tushuncha: Ya'oniya, Korea, Germaniya, AQSH ta'lim tizimlarining o'ziga xos jihatlari.</p>	2	N	2
3	Barkamol shaxs tarbiyasining maqsad va vazifalari SHaxsning o'sishi, shakllanishi va tarbiyasi.	<p>Tarbiya maqsadi muammosi. Tarbiya maqsadining tarixiy xususiyati. Tarbiya maqsadi va vazifalari haqida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" gi qonun ko'rsatmalari. Tarbiya haqida allamolarning fikrlari. Barkamol shaxs tarbiyasi haqida tushuncha. Aqliy, jismoniy, ma'naviy, ekologik, iqtisodiy, huquqiy, badiiy tarbiya va mehnat, 'olitexnik ta'lim haqida tushuncha. O'quv-tarbiya ishlarida tarbiya maqsadlarini amalga oshirish. Komil insonning ma'naviy barkamollik tarbiyasining maqsadi va vazifasi.</p>	2	N	
II bo'limi. Didaktika. Ta'lim nazariyasi.					
4	Ta'lim nazariyasi maqsad – vazifalari va ta'lim jarayoning mohiyati.	<p>Ta'lim nazariyasi haqida tushuncha. Ta'lim nazariyasining vujudga kelishi va taraqqiyoti. Ta'lim nazariyasining vujudga kelishi va rivojlanishida Y.A.Komenskiyning tutgan o'rni. Ta'lim nazariyasi-ta'lim mohiyati, mazmuni, vazifalari, shakli, 'rinsi'lari, metodlari, o'quvchilarda bilim, ko'nikma, malakalar hosil qilish va tekshirish usullarini o'rgatuvchi pedagogika fanining maxsus qismi ekanligi. Ta'lim nazariyasining vazifalari. Ta'lim jarayoni haqida tushuncha. In'ikos nazariyasi ta'lim jarayonining metodologik asosidir. Bilish jarayoni haqida Abu Nasr Farobiy fikrlari. Ta'lim jarayonining muhim belgilari: ta'limiy anglashni tashkil qilish, o'quvchilarning shaxsiy rivojlanish sur'atini tezlashtirish, atrof olamni anglash qonuniyatlarini egallash. O'qitish va o'qish o'qituvchi va o'quvchilar faoliyatining</p>	2	N	2

		o'zaro bog'liq jarayoni sifatida.			
5	Ta'lim jarayonining 'rinsi'lari va ta'lim jarayonining mazmuni.	<p>Ta'lim 'rinsi'lari, o'qitish qonuniyatlarining asoslanishida Y.A.Komenskiy ta'limoti. Abu Rayhon Beruniy, Abu Nasr Farobiy va Abu Ali ibn Sinoning ta'lim 'rinsi'lari haqida fikrlari. Ta'lim 'rinsi'larining maqsadi, vazifasi va uni turlarga tavsiflash borasida ilmiy izlanishlar, ilg'or tajribalar. Ta'lim 'rinsi'i o'qituvchi va o'quvchilar faoliyatini bir-biriga bog'lovchi vosita ekanligi.</p> <p>O'quvchilarni ilmiy bilimlar bilan qurollantirish, hayot va uning mazmuni haqida tushunchalarini kengaytirish, o'quvchilarning yosh va alohida xususiyatlarini hisobga olish, o'quvchilarda ilmiy dunyoqarash asoslarini shakllantirishda o'qituvchining mahorat bilan ta'lim 'rinsi'lariga amal qilishi. O'qitish 'rinsi'larining hozirgi zamon ilmiy tadqiqotlarda ('sixologik, sotsial, ijtimoiy, metodik, kibernetik va boshqalar) tutgan o'rni.</p> <p>Ta'limning tarbiyalovchilik xususiyatlari. O'qitishning ijtimoiy qurilish amaliyoti bilan bog'lanishi. Ta'limning o'quvchilarni har tomonlama rivojlantirish omili ekanligi. O'quvchilarda ta'lim jarayonida ishonch va e'tiqod, faollik va mustaqillik fazilatlarini tarbiyalash.</p>	2	N	2
6	Ta'lim jarayonining metodlari va ta'limni tashkil etish shakllari.	<p>Ta'lim metodlari haqida tushuncha. Ta'lim metodlarining vazifalari. Metod ta'limda tarbiyalovchi, ma'lumot beruvchi va rivojlantiruvchi vosita sifatida. Metod, usul va ta'lim vositalari. Ta'lim metodlariga qo'yiladigan talablar. Ta'lim metodlarini turkumlash va tanlash muammosi.</p> <p>Og'zaki bayon qilish metodlari. Og'zaki bayon metodlariga qo'yiladigan talablar. Hikoya, suhbat, tushuntirish, maktab ma'ruzasi, kitob va darslik ustida ishlash metodlari tavsifi. Hikoya va suhbat turlari, ularning qo'llanilishiga qo'yiladigan talablar. Ta'lim jarayonida hikoya, suhbat, tushuntirish metodlaridan foydalanish yo'llari. Kitob, uning turlari haqida tushuncha. Kitob ustida ishlash: sarvarag'i bilan tanishtirish, muallif haqida ma'lumot berish, kitob o'qish g'igienasini tushuntirish.</p> <p>Kuzatish va ko'rsatish metodlari. Y.A.Komenskiyning ko'rgazmali o'qitish haqidagi fikrlari. Kuzatish va uning turlari.</p>	2	N	2

		<p>Namoyish va tasvirlashning ta'lim jarayonidagi o'rni. Ko'rsatmali qurollar turlari va ularga qo'yiladigan talablar. Buyum va narsalarni namoyish qilish qoidalari. Ta'lim jarayonida kuzatish va ko'rsatish metodlaridan foydalanish. Maktabda yozuv taxtasidan foydalanishga qo'yiladigan talablar.</p> <p>mashq qilish va uning turlari, amaliy ishlar, laboratoriya ishlari, grafik ishlar. O'quvchilarning ijodiy ishlari. Takrorlash metodi. Ta'limiy o'yin ta'lim metodi sifatida. O'qitishning interfaol metodlari. Muammoli vaziyat yaratishning pedagogik asoslari va shartlari. O'qituvchi tomonidan qo'yilgan muammoni hal etish bosqichlari</p>			
III bo'lim. Tarbiya nazariyasi					
7	Tarbiya jarayoning mohiyati va tarbiya metodlari	<p>Barkamol shaxsni tarbiyalash vazifalari. Tarbiya o'qituvchining o'quvchilarga, jamoa faoliyatiga va tarbiya tizimini vujudga keltirishga qaratilgan aniq maqsadga yo'naltirilgan ta'sir vositasidir. Tarbiya, o'z-o'zini tarbiyalash, qayta tarbiyalash tushunchalarining o'zaro munosabati. Tarbiyaviy ishlar mazmuni.</p> <p>Barkamol shaxs tarbiyasi 'rinsi'lari. Tarbiya maqsadiga intilish va g'oyaviy yo'nalish; tarbiyaning hayot bilan bog'lanishi; mehnatda va faollikda tarbiyalash; shaxsni jamoada tarbiyalash; shaxsga nisbatan talab va hurmatning birligi; tarbiya imkoniyatlarining muntazamliligi, uzluksizligi, ketma-ketligi; tarbiyalanuvchilar tashabbuslarini o'stirish bilan pedagogik rahbarlikning o'zaro bog'liqligi. Tarbiyada o'quvchilarning yoshi va alohida xususiyatlarini hisobga olish. Tarbiyada pedagog obro'si. SHarqona tarbiyaning nazariy, milliy asoslari. Bu boradagi xalq og'zaki ijodiyoti.</p> <p>Tarbiya haqida allomalarning fikrlarini o'rganish.</p>	2	N	2
8	Bolalarlar jamoasi va uning bola shaxsiga ta'siri.	<p>SHaxsni bolalar jamoasida shakllantirish-barkamol shaxs tarbiyasining tarkibiy qismi. Bolalar jamoasi, ularning tuzilishi va belgilari. Bolalar jamoasini shakllantirish yo'llari va vositalari. Jamoada bir maqsadga qaratilganlik, uyushqoqlik va ijtimoiy fikr uyg'otish uchun shart-sharoit yaratish. Jamoada barobar ta'sir</p>	2	N	2

		<p>ko'rsatish tizimi. Jamoa ishini tashkil etishda "Kuch-birlikda" kabi hikmatlarga amal qilish. Bir maqsadga qaratilgan faoliyat-o'qish, o'yin, sport, mehnat, badiiy havaskorlik va boshqalarni tashkil etish.</p> <p>Jamoadagi kelajakka umid bog'lash tizimi va an'analari. Faollar va ularning jamoa a'zolari bilan munosabati. Jamoada o'zaro axloqiy munosabatlarni shakllantirishda o'qituvchi, tarbiyachining tutgan o'rne.</p>			
9	Bolalarda ilmiy dunyoqarash asoslarini shakllantirish.	<p>Dunyoqarash haqida tushuncha. O'quvchilarda tabiat va jamiyat hodisalariga ilmiy qarash va ishonchni shakllantirish. Bu qarash va ishonchning o'quvchilar xatti-harakatlariga mos kelishi. O'quv fanlarini o'qitish va ijtimoiy foydali ishlarni uyushtirish orqali o'quvchilarda ilmiy dunyoqarash asoslarini shakllantirish ishlarining mazmuni, dunyoqarash shakllari va ularni tarkib to'tirish metodlari.</p>	2	N	2
10	Ijtimoiy-siyosiy tarbiya va bolalarning ijtimoiy faolligini shakllantirish.	<p>Barkamol shaxs tarbiyasida ijtimoiy-siyosiy tarbiya tizimi. Ijtimoiy-siyosiy tarbiya berish yo'llari. Siyosiy axborot. Siyosiy axborot berishda o'quv jarayonining o'rne. Sinf dan tashqari olib boriladigan siyosiy ta'lim shakllari va metodlari. Ijtimoiy-siyosiy faoliyat shaxsning ijtimoiy faolligini shakllantiruvchi asosiy vosita ekanligi. O'quvchilarni tashkilotchilik malakalari bilan qurollantirish. O'quvchilarda ijtimoiy-siyosiy faollikni o'stirish. Kichik guruhlar uchun siyosiy-axborot ishlanmasini tuzish.</p>	2	N	
11	Yosh avlodni shakllanishida ma'naviy-axloqiy va estetik tabiyaning tutgan o'rne.	<p>Axloq haqida tushuncha. Barkamol shaxs tarbiyasida axloqiy tarbiyaning tutgan o'rne va mohiyati. Axloqiy tarbiyaning pedagogik va psixologik asoslari. Axloqiy tushuncha: savob, gunoh, uvol. Axloq tarbiyasi, uning mazmuni, shakllari va metodlari. Axloq tarbiyasi mazmuni: vatan'arvarlik, millatlararo hamkorlik, inson'arvarlik, jamoatchilik, intizomlilik, mehnatsevarlik kabi fazilatlarini shakllantirish.</p> <p>Vatan'arvarlik: vatanni sevish, uning boyliklari, qadriyatlarini bilan faxrlanish tuyg'usini tarkib to'tirish, unga munosib farzand bo'lish hissini tarbiyalash. Milliy g'urur, vatan'arvarlik, birodarlik, qon-qarindoshlik udumlari.</p> <p>Inson'arvarlik tarbiyasi. Bolalarda</p>	2	N	2

		<p>shaxsga nisbatan ochiq ko'ngillilik, mehribonlik, g'amxo'rlik, diqqat-e'tiborlilik, yaxshi munosabat va muomalada bo'lish, o'rtoqlik va do'stlik kabi ijobiy xislatlarni tarbiyalash.</p> <p>Millatlararo hamkorlik: barcha millat kishilari bilan tinch – totuv yashash, boshqa xalqlarning urf – odatlari va an'analariga hurmat bilan qarashni shakllantirish.</p> <p>Jamoatchilik: jamoani hurmat qilish, jamoa tarkibida o'z o'rniga ega bo'lish, jamoa bo'lib yashash va mehnat qilishga o'rgatish.</p> <p>Barkamol avlodni tarbiyalashda estetik tarbiyaning tutgan o'rne. O'quvchilarni tabiat va san'at go'zalligini his qilish va idrok qilishga o'rgatish. Estetik tarbiyaning vazifalari. Estetik tarbiyaning vositalari: tabiat go'zalligi va san'at turlari. O'zbekiston hukumatining kishilarni ma'naviy va estetik jihatdan tarbiyalash vositasi bo'lgan milliy yodgorliklarni, madaniy merosimizni saqlash va rivojlantirish haqidagi g'amxo'rliqi.</p> <p>Darsda va sinfdan tashqari ishlar orqali o'quvchilarni estetik jihatdan tarbiyalash. O'quvchilarning ijodiy qobiliyat va iste'dodlarini o'stirish.</p>			
12	Barkamol shaxs shakllanishida mehnat va iqtisodiy va ekologik tarbiyaning ahamiyati	<p>Barkamol shaxs tarbiyasida mehnat tarbiyasining tutgan o'rne. Mehnatning hayotiy zarurat ekanligi. Mehnat inson moddiy va ma'naviy hayotining asosi ekanligi. Mehnat va mehnatsevarlik haqida xalq pedagogikasi va buyuk allomalarning ta'limotlari. Mehnat tarbiyasining vazifalari. Bolalarni mehnatga psixologik va pedagogik jihatdan tarbiyalash, mehnatda faoliyat ko'rsatishga ijtimoiy qiziqishlarini shakllantirish. Kishilar mehnatiga hurmat bilan qarashni tarbiyalash.</p> <p>Maktabda mehnat tarbiyasi mazmuni, tizimi va asosiy tarmoqlari. Oilada bola mehnati va uni tashkil etishga qo'yiladigan talablar. Bolalar mehnatini tashkil etish metodlari. O'quvchilarni kasbga yo'naltirish ishlari: kasbga oid axborot, yo'riqnomalar berish, kasb tanlashga o'rgatish. Sinfdan va maktabdan tashqari ishlar orqali mehnat tarbiyasi berish.</p> <p>Yakshanbalik Iqtisodiy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Iqtisodiy tarbiyaning mazmuni. Iqtisodiy munosabatlar. Oila</p>	2	N	2

		<p>byudjeti. Tejamkorlik. Iqtisodiy tarbiya berishda ota-ona va o'qituvchining faoliyati.</p> <p>Ekologik tarbiya haqida tushuncha. Tabiat va inson muammolari. Tabiatni muhofaza qilish ishlari. Bolalarni tabiatni muhofaza qilish va asrash ruhida tarbiyalash yo'llari va vositalari. Maktabda va oilada ekologik tarbiya berish. Sinf dan tashqari ishlar orqali ekologik tarbiya berish shakllari: suhbat, ertalik, bayramlar, "YAshil 'osbonlar" ishini tashkil etish, "Qizil kitob" haqida ma'lumot berish kabilar.</p> <p>o'tkazish reja ishlanmasini tuzish.</p>			
13	Barkamol shaxs shakllanishida jismoniy tarbiyaning o'rni.	<p>ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi hukumatining jismoniy tarbiya va sport ishlarining ommaviyligini oshirish haqidagi qaror va ko'rsatmalari. Jismoniy tarbiya berish omillari: er, suv, havo, quyosh.</p> <p>O'quvchilar jismoniy tarbiyasi tizimi. Jismoniy tarbiya darslarini tashkil etish: tayyorlov qismi, asosiy qismi va yakunlovchi qism. Bolalar jismoniy sog'ligini mustahkamlash, tanalarini chiniqtirish, jismoniy mashqlar va sport bilan shug'ullanish ehtiyojini oshirish hamda shakllantirish, sanitariya-gigiena madaniyatini tarbiyalash-o'quvchilar jismoniy tarbiyasining asosiy vositalari. Jismoniy tarbiyaga oid sinfdan tashqari ishlar: sport to'garaklari, bayramlar, musobaqalar, ko'riklar, sport ustalari va chem'ionlari bilan uchrashuvlar, sayohatlar.</p> <p>"Harakatli o'yin" ishlanmasini tuzish.</p>	2	N	2
14	Bolalar va o'smirlar sport maktablar va "Barkamol avlod" markazlari.	<p>Sinf dan va maktabdan tashqari ishlar haqida tushuncha. Sinf dan tashqari ishlarni tashkil etish shakllari: ijtimoiy-ommaviy guruhlar bo'yicha alohida ishlash, bayramlar, siyosiy axborot, kechalar, uchrashuvlar, suhbatlar, ertaliklar, bellashuvlar, musobaqalar, ekskursiyalar, to'garaklar, klublar va boshqalar. Sinf dan va maktabdan tashqari ishlar orqali o'quvchilarning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish. "Barkamol avlod" markazlari ish faoliyatini o'rganish.</p> <p>Sport to'garaklari ishini tashkil qilish va unga qo'yiladigan talablar. Sport to'garaklari uchun tuziladigan dastur va ish rejalari hamda ularning tuzilishiga qo'yiladigan talablar. Sport to'garaklari turlari: maxsus to'garaklar, jismoniy sog'lomlashtirish</p>	2	A	

		<p>to'garaklari. Sinf dan tashqari ishlarni tashkil etishda "Sinf dan va maktabdan tashqari tarbiyaviy ishlar konse'siyasi" ning o'rne, ahamiyati.</p> <p>Iqtidorli bolalar va iste'dodli yoshlarni aniqlash va ularning tabiiy qobiliyatlarini namoyon etish hamda o'zlaridagi noyob iste'dodni ro'yobga chiqarishlari uchun keng imkoniyatlar yaratish.</p> <p>Sinf dan va maktabdan tashqari ishlarni tashkil etishda sport murabbiylarining o'rne va ularga qo'yiladigan talablar.</p> <p>"Sport to'garaklari" ish rejasini tuzish va tahlil qilish. Maktabdan tashqari muassasaga ekskursiya.</p>			
15	Oilada bola tarbiyasi. Bola tarbiyasida maktabgacha ta'lim muassasasi va oila hamkorligi.	<p>YOsh avlodni har tomonlama kamol to'tirishda oilaning o'rne. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi oila, nikoh, bola tarbiyasi haqida. Oilada bola tarbiyasi haqida xalq pedagogikasi va O'rta Osiyo mutafakkirlarining ta'limotlari. Oilaning o'ziga xos milliy asoslari. Oiladagi o'zaro munosabat: yuksak madaniyat, mehnatsevarlik, mehr-shafqat, hamkorlik, mehnat taqsimoti.</p> <p>Oilada bola hayotini mohirona tashkil etish. Oilada bolaning aqliy va jismoniy mehnatini tashkil qilish. Oilada bolaning axloqiy tarbiyasi. Oilaviy an'analar ruhida tarbiyalash. Oilada jinsiy tarbiya. Oilada bolalarning bilishga qiziqishlarini o'stirish, bolalarning o'quv faoliyati uchun sharoit va imkoniyat yaratish.</p> <p>Maktabning oila bilan hamkorlikda ishlash shakllari: o'quvchilar oilasiga borish, sinf va maktab ota-onalar majlisini o'tkazish, pedagogik ma'ruza va suhbatlar o'tkazish. Maktabda ota-onalar uyushmasi ish tartibi.</p> <p>Maktab, oila va jamoatchilikning bola tarbiyasidagi hamkorligi.</p> <p>Ota-onalar bilan hamkorlikda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish usullari.</p> <p>Ota-onalar yig'ilishi qarorini loyihasini rasmiylashtirish.</p>	2	N	2
IV-bo'lim. pedagogika va sport psixologiyasining umumiy masalalari					
16	psixologiya fanining maqsad-vazifalari va fanining ilmiy tadqiqot usullari	pedagoglik kasbining ma'naviy va axloqiy negizlari va uning demokratik jamiyatda tutgan o'rne. psixologiya fani ta'lim-tarbiya va inson ruhiyatini o'rganuvchi fan.	2	N	

		Ajodlarimizning ma'naviy meroslarini yosh avlodga singdirish yo'llari. Markaziy Osiyoda pedagogik va pedagogik psixologik ta'limotlar.			
17	psixika va ongning rivojlanishi.	<p>'sixikaning yuzaga kelishi va evolyutsiyasi. Voqelikni aks ettirish shakllari: instinkt, ko'nikma va intellektual xatti-harakatlar.</p> <p>Odam 'sixikasining ijtimoiy-tarixiy tabiati. Inson ongining tuzilishi va rivojlanishi. Odam ongining 'aydo bo'lishida mehnatning o'rni. Ongning yuzaga kelishi, rivojlanishi, tarixiyli va turli faoliyatlarning o'zaro bog'liqligi.</p> <p>Instinkt, ko'nikma va intellektual xatti-harakatlarni kuzatish va misol keltirish.</p>	2	A	
V- bo'lim. Shaxs va jamiyat					
18	Shaxs psixologiyasi. Shaxs haqida tushuncha. Shaxsning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar.	<p>"Ta'lim to'g'risida"dagi qonunda shaxs. Individ, shaxs va individuallik. SHaxsning tuzilishi va faolligi. SHaxs va jamiyat birligi. Shaxsni rivojlantiruvchi manbalar: muhit, faollik, ta'lim-tarbiya va irsiyat. SHaxsning ehtiyojlari, maqsadi, qiziqishlari va dunyoqarashi. SHaxs ideallari, uning shakllanishi va ustanovkasi. Hozirgi zamon shaxsiga xos milliy axloqiy xususiyatlar. SHaxs va uning kamoloti haqida tushuncha, shaxs va uning ijtimoiy hayotidagi o'rni. SHaxsning kamol to'ishida ijtimoiy va biologik ta'sir kuchi. SHaxs rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar: Muhit, ta'lim-tarbiya, faoliyatning o'rni.</p>	2	N	2
19	Seksiya rahbari shaxsiga pedagogik psixologik tavsifnoma yozish.	Seksiya rahbari faoliyatini va seksiya rahbariga xos hususiyatlarni o'rganish va tavsifnoma yozish.	2	A	
20	Faoliyatning psixologik taxlili	<p>Faoliyatning asosiy turlari: o'yin, o'qish, mehnat faoliyatlari.</p> <p>Mehnatning ijtimoiy mohiyati, maqsadi va vazifalari. Mehnat turlari. Jismoniy va aqliy mehnatning uzviyligi. Toliqish, charchash va ularni bartaraf etish yo'llari. Mehnatsevarlik</p>	2	A	

		<p>xislatlarini tarkib to'rtirish va shakllantirish. Mehnat faoliyatida ijod va ilhomlanish. Ijod va ilhomlanishning uzviyligi, nerv fiziologik tabiati.</p> <p>Ko'nikma va malakalar haqida tushuncha. Ularning turlari, tuzilishi va nerv-fiziologik asoslari.</p> <p>Odatlar va ularning turlari. Inson hayoti va faoliyatida odatlarning ahamiyati. Odatlar insonning ma'naviy qiyofasini shakllantirishi.</p>			
VI-bo'lim. Shaxsning 'sixik jarayonlari					
21	Sezgi	<p>Sezgi haqida umumiy tushuncha. Sezgining inson faoliyatidagi roli. Sezgi aks ettirish asosi sifatida. Sezgining nerv-fiziologik mexanizmlari va ularning talqini. Retse'tor va analizator tavsifi. Sezgi turlari va ularning tavsifi. Sezgi xususiyatlari. Sezuvchanlik. Ada'tatsiya. Sensibilizatsiya va sinezteziya. Sezgini o'rganish metodlari. Sezgining rivojlanishi va uning o'ziga xos xususiyatlari.</p>	2	N	
22	Idrok	<p>Idrok haqida tushuncha. Idrokning ahamiyati va nerv-fiziologik asoslari. Idrok xususiyatlari: 'redmetliligi, yaxlitligi, konstantligi, anglanganligi, strukturaliligi.</p> <p>Idrokning darajalari: 'erse'siya, a''erse'siya. Idrok fenomenlari: gallyutsinatsiya, illyuziya, atraksiya xossalari. Idrok shakllari: fazoni idrok qilish, vaqtni idrok etish, harakatni idrok qilish. Idrokning buzilishi va shaxs faoliyatiga ta'siri. Odamni odam tomonidan idrok qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Idrok va ta'lim jarayoni. Kuzatish va kuzatuvchanlik haqida tushuncha. Ta'limda kuzatuvchanlikning ahamiyati. Idrokning rivojlanishi. Idrok va texnik vositalar.</p> <p>Idrokni rivojlantiruvchi mashqlar.</p>	2	N	
23	Xotira.	<p>Xotira to'g'risida umumiy tushuncha. Xotira va kelajak. Xotiraning inson hayotida ahamiyati. Xotiraning nerv fiziologik asoslari. Xotira turlari va xotira ti'lari. Xotira jarayonlari: esda olib qolish, esda saqlash, esga tushirish,</p>	2	N	

		<p>unutish, tanish. Xotira jarayonlarining turlari. Xotira jarayonlarining o'zaro aloqadorligi.</p> <p>Xotiraning individual ti'lari, xotiraning sifatlari va buzilishi. 'uxta esda olib qolish shartlari.</p>			
24	Tafakkur	<p>Tafakkur haqida tushuncha. Tafakkurning bevosita hissiy bilishdan farqi va voqelikni aks ettirishning murakkab shakli ekanligi. Tafakkurning nerv fiziologik asoslari.</p> <p>Tafakkur shakllari: tushuncha, hukm, xulosa chiqarish. Tafakkur o'erasiyalari: analiz va sintez, taqqoslash, mavhumlashtirish, umumlashtirish, konkretlashtirish, tavsiflash, sistemalashtirish.</p> <p>Tafakkur turlari: ko'rgazmali harakatli, ko'rgazmali obrazli, so'z-mantiq, amaliy, nazariy, ixtiyoriy, ixtiyorsiz, yaqqol, mavhum, ijodiy kabilar.</p> <p>Tafakkur sifatlari: mustaqilligi, tanqidiyligi, chuqurligi, kengligi, 'ishiqligi, sertashabbuskorligi, tezligi, mahsuldorligi, samaradorligi, ixchamligi.</p> <p>Muammo tafakkurning vujudga kelish sharti ekanligi. Muammoli vaziyat va uni echish. Tushunish, mulohaza yuritish, gi'otezalar yaratish. Masala echish.</p>	2	N	
25	Nutq	<p>Nutq faoliyati to'g'risida umumiy tushuncha: nutq ta'rifi. Nutq va til. Nutqning asosiy vazifalari. Nutqning fiziologik asoslari va mexanizmlari. Nutq turlari: og'zaki, yozma, monologik, dialogik, ichki va tashqi, imo-ishorali, aks-sadoli, yig'iq va yoyiq, affektiv kabilar.</p> <p>Nutq va tafakkurning o'zaro uzviyligi. Nutq sifatlari va nutq 'atologiyasi. Nutqni rivojlantirish. Shaxsning rivojlanishida nutqning tutgan o'rni.</p>	2	N	

26	Hayol	<p>Hayol voqelikni aks ettirishning eng murakkab 'sixik jarayoni. Hayolning ta'rfi va inson faoliyatida tutgan o'rni. Hayoliy obrazlar yaratilishining sabablari va unda inson ehtiyojlarining roli. Hayol turlari: ixtiyoriy, ixtiyorsiz, tiklovchi, ijodiy. Hayolning nerv fiziologik xususiyatlari.</p> <p>Hayol jarayonlari: agglutinatsiya, gi'ربولizatsiya, ti'izatsiya, sxematizatsiya. Hayol va uning shakllari: fantaziya, orzu.</p> <p>Hayol sifatlari va xususiyatlari. Hayol va ijodiyot. Hayolning o'sishida mehnat va tasviriy san'at darslarining roli. Xayolni rivojlantirish shartlari.</p>	2	N	
27	Diqqat	<p>Diqqat haqida umumiy tushuncha va ta'rfi. Diqqat to'g'risida umumiy tasavvurlar. Diqqat va bilish jarayonlari. Diqqatning nerv-fiziologik asoslari. Diqqat turlari: ixtiyorsiz diqqat, ixtiyoriy diqqat, ixtiyoriydan so'nggi diqqat. Ularning mohiyati va tavsifi. Diqqatning xususiyatlari: ko'lami, barqarorligi, taqsimlanishi va ko'chuvchanligi. 'arishonlik. Diqqat-e'tiborlilik shaxsning fazilatidir. Ta'lim faoliyatida diqqatning roli. Diqqatni tarbiyalash.</p>	2	N	
VII-bo'lim. Shaxsning 'sixik hususiyatlari					
28	Qobiliyatlar	<p>Layoqat nishonalari va qobiliyat. Qobiliyatlarning rivojlanib borishi, qobiliyat va faoliyat. Qobiliyat ijtimoiy jamiyat mahsuli sifatida. qobiliyatlarning nerv fiziologik asoslari. Qobiliyat turlari. Talant va daholik. Layoqat va uning vujudga kelishi. Iste'dod va iqtidorlilik.</p>	2	N	
29	Tem'erament	<p>Tem'erament haqida umumiy tushuncha va tem'eramentning ta'rfi. Tem'erament haqida Gi''okrat nazariyasi va turli ta'limotlar. Oliy nerv faoliyati va tem'erament ti'lari. Tem'erament ti'larining o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim jarayonida bolalarning tem'erament xususiyatlarini tarbiyalash va individual yondashuv.</p>	2	N	

30	Xarakter	Xarakter haqida tushuncha. Xarakter va shaxs. Xarakter shakllanishida oilaning roli. Xarakter qirralari va uni vujudga keltiruvchi omillar. Xarakterning nerv fiziologik asoslari. Xarakterda munosabatning ifodalanishi. Xarakter sifatlarini o'ziga xosligi. Xarakterning o'zgarishi va xarakter xislatlar. Ma'naviy ahloqiy xarakter fazilatlar va ularning shakllanishi. O'z xarakterini tarbiyalash.	2	N	2
VIII-bo'lim. Yosh psixologiya.					
31	Bola shaxsining rivojlanish muammosi.	Yosh psixologiya fanining maqsad va vazifalari. Bola shaxsining rivojlanishida ta'lim-tarbiya, muhit va shaxsiy faollikning tutgan o'rni. Bola shaxsining rivojlanishi haqidagi turli ta'limotlar va 'sixik taraqqiyot davrlari.	2	N	2
32	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar 'sixikasining asosiy xususiyatlari	Go'daklik yillariga xos xususiyatlar. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar 'sixikasining asosiy xususiyatlarini metodikalar yordamida tekshirish	2	A	
33	Kichik maktab yoshidagi bolalarning jismoniy va 'sixik xususiyatlari	Bog'cha va maktab yoshidagi bolalarning jismoniy va 'sixik rivojlanishi. Ular o'rtasidagi tafovut. Bolalarni maktabga 'sixik, ob'ektiv va sub'ektiv jihatdan tayyorlash va maktab muhit shart-sharoitiga moslashtirish. Maktabdagi ta'lim va unga o'quvchilarning munosabati. Bolalarga o'qituvchi, bolalar jamoasi va oilaning ta'siri.	2	A	
34	Kichik maktab yoshidagi bolalar faoliyatining tavsifnomasi	O'yin faoliyati va uni bolaning 'sixik hamda jismoniy rivojlanishiga ta'siri. Bolalarning faoliyatiga tavsifnoma berish. Boladagi mavjud bo'lgan va musiqiy qobiliyatlarni rivojlantirish.	2	A	2
35	Ilk maktabgacha va kichik maktab yoshidagi o'quvchilar tarbiyasining asosiy 'sixik qoidalari.	Kichik maktab yoshidagi bolalarda sezgi va idrok jarayonlarining rivojlanishi. Kichik maktab yoshidagi bolalarda ixtiyoriy va ixtiyorsiz diqqatni tarkib to'tirish. Bolalarning xotirasi va esda qoldirishning usullari. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tafakkur va nutqning taraqqiy etishi. Bolalar yoshiga xos xayol jarayoni. Kichik yoshdagi o'quvchilarning his-tuyg'ulari va irodasi.	2	N	

36	O'smirlar 'sixikasiga xos xususiyatlar	O'smirlar to'g'risida umumiy tushuncha. O'smirlarning biologik o'sishi. O'smirlilik davridagi inqiroz. Akseleratsiya nazariyalari. O'smir dunyoqarashining tarkib to'ishi. . Kasbga yo'llash.	2	N	2
IX-bo'lim. Sport psixologiyasi					
37	Jismoniy tarbiya va sport psixologiyasining faning metodlari.	psixologiya fani xaqida umumiy tushuncha. 'sixolgiyaning asosiy tarmoqlari. psixologiya fanining ilmiy tadqiqot metodlari. psixologiya fanining ahamiyati va vazifalari.	2	N	
38	Sport faoliyati tuzilishi va uning egallash jarayoni.	O'zbekistonda jismoniy madaniyat tarixi. O'zbek xalq 'axlavonlari. O'zbekiston mustaqillikka erishganidan so'ng sport sohasida qo'lga kiritilgan yutuqlar.	2	A	2
39	Jismoniy tarbiya va sportda shaxsni shakllantirish.	S'ot jamoalarda, sportchilarda hissiy - irodaviy sifatlarini shakllantirish. Mashg'ulotlar jarayonida vujudga keladigan qiyinchiliklar va ularni oldini olish.	2	A	2
40	Sportning ijtimoiy psixologik muammolari.	Sportchilarning ijtimoiy va siyosiy qiziqishlari. Ruhiiy tayyorgarlik. Qiziqishlar xaqida umumiy tushuncha. Sportchilarda qiziqishni o'stirish.	2	A	2
	Jami		80		40

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalaniladigan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati.

1. Sh. M.Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o quramiz. 2017
2. Sh. M.Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak.2017
3. Sh.M.Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz.

Toshkent. 2017

4. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
5. Mahkamjonov. M. K. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi". Ma'ruza matni. Qo'llanma. – Toshkent.: 2002.
6. A.V.Keneman, D.V.Xuxlayeva. "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi" .Darslik.– T.: O'qituvchi, 1998.
7. A.K.Atoyev "Farzandingiz barkamol bo'lsa". Qo'llanma.-Toshkent,: 1990.
8. A.N.Normurodov. "Jismoniy tarbiya". Qo'llanma. - O'zbekiston, 1998.
9. "3 yoshgacha bolalar uchun gimnastika, massaj va o'yinlar". Qo'llanma. -Toshkent.: 1998.
10. T.S.Usmonxo'jayev, S.G.Arzumanov, B.A.Qodirov. "Jismoniy tarbiya". Qo'llanma. 2003.
11. L.I.'inzullayeva. "5-6 yoshli bolalar uchun jismoniy tarbiya mashg'uloti". Qo'llanma. - O'qituvchi nashriyoti.: 1992.
13. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil
14. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil
15. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni T.2020 y
16. R. Salomov va boshqalar. Maktab yoshdagi bolalar jismoniy tarbiyasi uslubiyati asoslari. Vneshivestrom. 2013
16. R. Salomov va boshqalar. Maktab yoshdagi bolalar jismoniy tarbiyasi uslubiyati asoslari. 2010
17. M.X Tadjiyeva , S.I.Xusanxodjayeva . Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi. Toshkent-2014 yil
18. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnali.
- 19."Ilk qadam" jurnali
20. E. G'oziev. "psixologiya"
21. R. S. Nemov "psixologiya" T 1 M 1998
22. A Gamezo "Atlas 'sixologii". Moskva 2001 yil
23. ' . I Ivanov, M. Zufarova "Umumiy psixologiya" 2008 yil
24. F. I Haydarov, N.I. Xalilova "Umumiy psixologiya" 2010 yil
25. Qo'shimcha adabiyotlar:
26. O'zbekiston Respublikasi 'sixologlari Toshkent- 2001 yil
27. G'oziev E. E. "Tafakkur psixologiyasi" T O'qituvchi 1996 yil
28. G'oziev E. E. "Umumiy psixologiya" 1-2 tom Toshkent – 2002 yil
29. Mashari'ov E. "Sport psixologiyasi" Samarqand: SamDU 2009 yil

Foydalanishga tavsiya etiladigan internet tarmoqlari:

1. [www. TD'U. uz](http://www.TD'U.uz)
2. www. 'edagog.uz
3. [www. ziyonet.uz.](http://www. ziyonet.uz)
4. www. ziyonet.ru
5. [www. Edu. Uz.](http://www. Edu. Uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0.11.04.00 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

4.11.04.01-“Jismoniy tarbiya” kasbi bo'yicha

HAKAMLIK O`QUV AMALIYOTIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori 2.Jismoniy tarbiya va sport tashkilotchishi 3. Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi; 4. Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.12
Ajratilgan soat:	204

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Hakamlik o'quv amaliyoti
Ajratilgan soat	204
Mavzular soni	68
Dasturning maqsadi	<p>Respublikamizda “Bolalar sportini rivojlantirish jamg'armasi” to'g'risidagi farmon. “Sog'lom avlod Davlat Dasturi”, “Futbolni rivojlantirish” to'g'risidagi boshqa bir qator jismoniy tarbiya va sport rivojiga qaratilgan qarorlarining qabul qilinishi. Jismoniy tarbiya va sport ishlarini jadal rivojlanishiga asos bo'ladi. Bu rivojlanishi asosida kelajak avlodning sog'ligini mustahkamlash mahoratini oshirish. Jismoniy va irodaviy sifatlarini mustahkamlash, ma'naviy yetuklik, Mehnat va estetik tarbiyalarning shakllanishi, jamoatchilik, tashkilotchilik, do'stona munosabatlar va o'ziga ishonch, dadillikni tarbiyalash bilan birga maxsus bilimlarga ega bo'lish, musobaqa qoidalarini o'rganish, musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish ishlarini rejalashtirish va xakamlik qoidalariga ko'nikma va malakalarni shakllantirish zarur. Yosh avlodning dunyo miqyosidagi sport musobaqalarida ishtirok etib, o'z mahoratlarini namoyon etish imkoniyatiga ega bo'lishi, yurt sharafini himoya qilishi mumkin. Chunki sport, dini, millati, irki, jinsi va yoshidan qat'i nazar dunyoning turli mamlakatlarida o'zi shug'ullanadigan sport turlaridan musobaqalarda qatnashish va hakamlik qilish huquqiga egadir.</p> <p>Jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirishga Davlatimiz tomonidan yaratilayotgan imkoniyatlardan foydalanib, ta'lim muassasalarida, sport majmualari va yozgi oromgohlarda sport hakamligini yo'lga qo'yish musobaqalar tashkil qilish, yoshlarni sportga qiziqtirish va ularni sportga jalb etish, sog'ligini mustahkamlash va bilim saviyasi yuqori darajada bo'lgan mutaxassislarni tayyorlash.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - hakamlik o'quv amaliyotining mazmuni, mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lishi; - musobaqa o'tkazish uchun joy va jihozlarni tayyorlashni; - joy va jihozlarning gigiyenik ta'minotini; - musobaqalarni rejalashtirishni; - sport turlari bo'yicha o'yin texnika va taktikasini 'uxta egallashni; - musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarini yuritishni; - mustaqil mushohada yurita olishni; - olgan bilimlarini amalda qo'llay olishni o'rganadi
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - sport hakamligini tashkil qilish asoslarini; - mustaqillik yillarida jismoniy tarbiya va sportning rivojlanishini; - o'quv amaliyoti dasturida berilgan sport turlarini; - hakamlar hay'ati va hakamlar vazifasini;

	-musobaqada qatnashish tartibi, huquq va majburiyatlarni bilishi.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - musobaqa o'tkazish uchun joy va jihozlarni tayyorlashni; - joy va jihozlarning gigiyenik ta'minotini; - musobaqalarni rejalashtirishni; - sport turlari bo'yicha o'yin texnika va taktikasini 'uxta egallashni; - musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarini yuritishni; - musobaqada hakamlik qilishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	"Sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi", "Tanlangan sport turlarini o'qitish metodikasi", "Sport mahoratini oshirish", "Kurash", "Sport o'yinlari", "Trenerlik metodikasi", "pedagogika", "psixologiya", "Fiziologiya", "Sport gigiyenasi"
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	O'zbek tili
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, testva amaliy to'shriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning	Mustaqil ta'lim
I.Kirish. Sport hakamligini tashkil qilish fani asoslari.					
1	Kirish. Sport hakamligini tashkil qilish fani asoslari.Texnika xavfsizligi qoidalari.	Hakamlik o'quv amaliyotining maqsadi, vazifalari. Hakamlik o'quv amaliyotining ahamiyati. Texnika xavfsizligi qoidalari haqida tushuncha.	3	A	
II.Maktab dasturidagi sport turlariga tasnifnoma					
2	Maktab dasturidagi gimnastika va yengil atletika sport turlari haqida ma'lumot berish.	Maktabning o'quv dasturida berilgan gimnastika va yengil atletika sport turlariga tasnif beriladi. O'quvchilar bilan savol-javob o'tkaziladi.	3	A	
3	Maktab dasturidagi	Maktab dasturidagi harakatli va sport o'yinlari,	3	A	

	harakatli va sport o'yinlari, kurash sport turlari haqida ma'lumot berish.	kurash sport turlari haqida ma'lumot beriladi.O'quvchilar bilan savol-javob o'tkaziladi va ularning olgan bilimlari mustahkamlanadi.			
III.Hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari					
4	Futbolda hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Futbolda hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
5	Basketbolda hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Basketbolda hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
6	Voleybolda hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Voleybolda hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
7	Qo'l to'yi sport o'yinida hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Qo'l to'yi sport o'yinida hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
8	Tennis va stol tennis sport o'yinlarida hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Tennis va stol tennis sport o'yinlarida hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
9	Milliy kurash va yengil atletikada hakamlar hay'ati tarkibi va hakamlarning vazifalari.	Milliy kurash va yengil atletikada hakamlar hay'ati tarkibini tanlash va hakamlarning vazifalari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
IV.Hakamlarni tayyorlash usul va shakllari. Bosh hakam va yordamchi hakamlar					
10	Futbol o'yni va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Futbol o'yni va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	
11	Futbol o'yni va	Futbol o'yni va musobaqa uchun bosh hakam	3	A	2

	musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari.	tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari haqida ma'lumot berish va o'rganish.			
12	Basketbol o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Basketbol o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	
13	Basketbol o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari.	Basketbol o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
14	Voleybol o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Voleybol o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	
15	Voleybol o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari.	Voleybol o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2
16	Qo'l to'pi o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Qo'l to'pi o'yini va musobaqa uchun hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	
17	Qo'l to'yi o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari.	Qo'l to'yi o'yini va musobaqa uchun bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari haqida ma'lumot berish va o'rganish.	3	A	2

18	Gimnastika musobaqasigahakamlarni tayyor-lash usul va shakl-lari.	Gimnastika musobaqasiga hakamlarni tayyor lash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o`rganish.`	3	A	
19	Gimnastika musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini.	Gimnastika musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	2
20	Yengil atletika musobaqasiga hakamlarni tayyor-lash usul va shakllari.	Yengil atletika musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	2
21	Yengil atletika musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini.	Yengil atletika musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	2
22	Tennis va stol tennisi musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Tennis va stol tennisi musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	
23	Tennis va stol tennisi musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini.	Tennis va stol tennisi musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini o`rganiladi.	3	A	2
24	Suzish musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Suzish musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	
25	Suzish musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari,	Suzish musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlarini haqida ma'lumot berish va	3	A	2

	ularning burchi va majburiyatlari.	o`rganish.			
26	Milliy kurash musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari.	Milliy kurash musobaqasiga hakamlarni tayyorlash usul va shakllari haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	
27	Milliy kurash musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari.	Milliy kurash musobaqasiga bosh hakam tayinlash, yordamchi hakam vazifalari, ularning burchi va majburiyatlari haqida ma'lumot berish va o`rganish.	3	A	2
V.Musobaqa turlari, dasturlari va Nizomlari					
28	Futbol musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Futbol musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
29	Basketbol musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Basketbol musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
30	Voleybol va qo`l to`yi musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa Nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Voleybol va qo`l to`yi musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa Nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
31	Gimnastika va yengil atletika musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga	Gimnastika va yengil atletika musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2

	ega bo`lish.				
32	Tennis va stol tennis musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Tennis va stol tennis musobaqalari dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
33	Suzish musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Suzish musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
34	Milliy kurash musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Milliy kurash musobaqasi dasturini tuzish, yillik taqvim rejasi va musobaqa nizomi haqida ma'lumot berish.	3	A	2
35	Musobaqa ishtirokchilarining yoshiga qo`yilgan talablar.	Sport musobaqalari turlari bo`yicha ishtirokchilarning yoshlarini aniqlash va ularga qo`yiladigan talablarni o`rganish.	3	A	2
36	Jamoa sardori va vakillari vazifalari bilan tanishish.	Jamoa sardori va vakillari vazifalari, huquq va majburiyatlari bilan tanishish.	3	A	
37	Musobaqa ishtirokchisi o`zi qatnashadigan sport turining qoidasi bilan tanishishi.	Musobaqa o`tkaziladigan sport turlarining qoidalarini o`rganish.	3	A	2
38	Musobaqa nizomi va o`tkazish shartlari haqida ma'lumotga ega bo`lish.	Musobaqa nizomi va o`tkazish shartlari haqida ma'lumotga ega bo`lish.	3	A	2
39	Musobaqada qatnashish huquq va majburiyatlari.	Musobaqada qatnashish huquq va majburiyatlarini o`rganish.	3	A	2
40	Asosiy musobaqa-birinchilik yoki	Asosiy musobaqa - birinchilik yoki chem'ionatlarni	3	A	3

	chem'ionatlarni tashkil etish, o'tkazish tartibi.	tashkil etish, o'tkazish tartibini o'rganish.			
41	Asosiy musobaqa-kubok musobaqalarini tashkil etish, o'tkazish tartibi.	Asosiy musobaqa - kubok musobaqalarini tashkil etish, o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	
42	Asosiy musobaqa-saralash musobaqalarini tashkil etish, o'tkazish tartibi.	Asosiy musobaqa - saralash musobaqalarini tashkil etish, o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	3
43	Yordamchi musobaqa – nazorat musobaqasini tashkil etish va o'tkazish tartibi.	Yordamchi musobaqa – nazorat musobaqasini tashkil etish va o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	2
44	Yordamchi musobaqa – o'rtoqlik musobaqasini tashkil etish va o'tkazish tartibi.	Yordamchi musobaqa – o'rtoqlik musobaqasini tashkil etish va o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	2
45	Yordamchi musobaqa – qisqartirilgan musobaqani tashkil etish va o'tkazish tartibini o'rganish.	Yordamchi musobaqa – qisqartirilgan musobaqani tashkil etish va o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	
46	Yordamchi musobaqa – namunali musobaqani tashkil etish va o'tkazish tartibi.	Yordamchi musobaqa – namunali musobaqani tashkil etish va o'tkazish tartibini o'rganish.	3	A	2
47	Futbol musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o'tkazish tizimini aniqlash.	Futbol musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari haqida ma'lumotga ega bo'lish. Musobaqani o'tkazish tizimini aniqlash.	3	A	2
48	Basketbol, voleybol va qo'l to'i	Basketbol, voleybol va qo'l to'i musobaqalari dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning	3	A	2

	musobaqalari dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	maqsad vazifalari haqida ma'lumotga ega bo'lish. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.			
49	Gimnastika va yengil atletika musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	Gimnastika va yengil atletika musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari haqida ma'lumotga ega bo'lish. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	3	A	2
50	Tennis va stol tennisi musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	Tennis va stol tennisi musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	3	A	2
51	Milliy kurash musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	Milliy kurash musobaqasi dasturi asosida musobaqa Nizomini tuzish va uning maqsad vazifalari haqida ma'lumotga ega bo'lish. Musobaqani o`tkazish tizimini aniqlash.	3	A	2
52	Futbol musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish.	Futbol musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish-ni o`rgatish.	3	A	3
53	Basketbol musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani	Basketbol musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazishni o`rgatish.	3	A	3

	o`tkazish.				
54	Voleybol va qo`l to`i musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish.	Voleybol va qo`l to`i musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazishni o`rgatish.	3	A	
55	Gimnastika va yengil atletika musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish.	Gimnastika va yengil atletika musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazishni o`rgatish.	3	A	3
56	Tennis va stol tennisi musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish.	Tennis va stol tennisi musobaqalarini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazishni o`rgatish.	3	A	
57	Milliy kurash musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazish.	Milliy kurash musobaqasini o`tkazish joyi va jihozlarini tayyorlash. Musobaqani o`tkazishni o`rgatish.	3	A	3
58	O`tkazilgan musobaqa g`oliblarini taqdirlash.	O`tkazilgan musobaqa g`oliblarini taqdirlash tartibini o`rganish.	3	A	
VI. Musobaqalarni tashkil qilish, o`tkazish va o`tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish					
59	Sport turi bo`yicha o`tkaziladigan musobaqalarni dastur va Nizomi bilan tanishish.	Sport turi bo`yicha o`tkaziladigan musobaqalarni dastur va Nizomi bilan tanishish.	3	A	
60	Musobaqa jadvalini tuzish.	Musobaqa jadvalini tuzish bo`yicha yo`l-yo`riq ko`rsatish.	3	A	
61	Musobaqalarni tashkillashtirish va xavfsizlikni nazorat	Musobaqalarni qonun-qoidaga va Nizomga asosan tashkillashtirish va xavfsizlikni nazorat qilishni	3	A	2

	qilish.	o`rganish.			
62	Musobaqada qatna-shuvchilardan talabnoma qabul qilish yo`llarini o`rganish.	Musobaqada qatna-shuvchilardan talabnoma qabul qilish yo`llarini o`rganish.	3	A	
63	Musobaqani qoidaga asosan o`tkazish.	Musobaqani o`tkazish qoidalarini o`rganish.	3	A	2
64	Musobaqa bayonnomasini yozish.	Musobaqa bayonnomasini yozishni o`rganish.	3	A	2
65	O`tkazilgan musobaqalarning hisobotini tuzish.	O`tkazilgan musobaqalarning hisobotini tuzishni o`rganish.	3	A	2
66	Musobaqalarda qatnashib hakamlik qilishni kuzatish.	Musobaqalarda qatnashib hakamlik qilishni kuzatish.	3	A	2
67	Musobaqalarda hakamlik qilish.	Musobaqalarda qatnashib hakamlik qilishni o`rganish.	3	A	
68	O`tkazilgan musobaqalarni tahlil qilish.	O`tkazilgan musobaqalarni tahlil qilish.	3	A	
	Jami:		204		98

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og`zaki, yozma, test va amaliy bajarilgan to`shiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to`shiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Foydalanilgan asosiy darslik va o`quv qo`llanmalar, elektron ta`lim resurslari hamda qo`shimcha adabiyotlar ro`yhati :

- 1.Sh. M.Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O`zbekiston davlatini birgalikda bar`o qilamiz. 2017
- 2.Sh. M.Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat`iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo`lishi kerak.2017
- 3.Sh.M.Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017
- 4.“Sog`lom avlod dasturi”. Qo`llanma . – T,: 2000
- 5.R.S.Salomov.“Sport mashg`ulotlari nazariyasi”. T. 2005.
- 6.“Jismoniy tarbiya” o`quv dasturi. 1999y.

- 7.T. Usmonxo`jayev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg`ulotlari". T-2005 yil.
- 8.B. Nigmanov va boshqalar. "Sport o`yinlari". T-2007 yil
- 9."Sport o`yinlarining rasmiy qoidalari". T-2010 yil.
- 10.T.Usmonxo`jayev, O`.Tursunov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti". Toshkent-2004
11. A.N. Normurodova. "Yengil atletika". Toshkent-2005
- 12.Novikov Z., Matveyev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T-2008 y (o`zb.tilida)
- 13.T.S. Usmonxo`jayev, O`.Tursunov, X.A.Meliyev. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti". Toshkent - 2008.
- 14.B.Nigmatov, A. Xo`jayev , K. Rahimqo`lov. "Sport o`yinlari va uni o`qitish metodikasi " Toshkent- "Ilm ziyo " - 2013.
- 15.M.A.Karimov, R.D. Xalmuhamedov ,I.Y.Shamsematov , S.S. Tajibayev "Bokschilarning sport pedagogik mahoratini oshirish". Toshkent - 2011.

INTERNET MANBALARI:

- 1.www.ziyonet.uz
- 2.<http://edagog.uz>
- 3.www.sport@uz
- 4.www.sport@samdu.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, KASB-HUNAR TA'LIMI
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

TANLANGAN SPORT TURLARI VA UNI O'QITISH METODIKASI

FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.1
Ajratilgan soat:	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Tanlangan sport turlarini o'qitish metodikasi
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	42
Dasturning maqsadi	<p>Tanlangan sport turini o'qitish metodikasi fanining maqsadi talabalarga jismoniy tarbiya va</p> <p>sportni inson xayotidagi ahamiyati haqida , ta'lim jarayonidagi o'quv va sport mashg'ulotlarini</p> <p>tashkil etish uchun zarur bulgan nazariy, uslubiy, amaliy bilim, kunikma, malakalar xosil</p> <p>kilish , tanlab olingan sport turida kasbiy maxoratni oshirish va kamolga yetkazishda qanday</p> <p>usul va vositalar zarurligi xaqida tushuntirish .</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>O'quvchilar fanga oid nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanlangan sport turiga oid sport turning nazariy asoslarini; - sportchi tayyorlash uslublari turlarini; - sport turi o'qitish metodlarini; - musobaqa faoliyatini rejalashtirishni bilishi; - tanlangan sport turlariga oid sportchi tayyorlashda ta'lim metodlari va usullaridan foydalana olishi; - jismoniy tarbiya va sportda bolalar tarbiyasida kuyiladigan davlat talablarini amalda qo'llay olishni; - ilmiy -axborotlardan foydalana olishi; - sportchi tayyorlashga oid ta'limning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maksadlarini aniklay olish va amalga oshirish; - sport murabbiyining ilgor ish tajribasini urganish va ommalashtirish; - tanlangan sport turiga oid mashg'ulot olib borishi; <p>-musobaka tashkil etish va utkazish, rejalashtirishni tashkil etish, xujjatlarni yuritishni mustakil</p> <p>bajarish kunikmalariga ega bulishi kerak</p>

Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - O'quvchilar inson hayotida sport maxoratini oshirishning ahamiyati haqida bilib olishlari - O'quvchilarni sport maxoratini oshirish mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish - sport maxoratini oshirishning inson organizmga foydali ta'sirlari haqida bilish - MT yoshdagi bolalarni sport maxoratini oshirish mashg'ulotlarida bilim ko'nikma malakalarini oshirish.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari, MTT o'quv dasturidagi ijtimoiy-xissiy rivojlanish talablarini aniqlay olish; - Bolaga sog'lom turmush tarzi va xavfsizlik qoidalari haqida ko'nikmalarni berish - Bolalarda salomatlikni saqlash va mustahkamlashda shaxsiy gigiyena haqida ko'nikma hosil qilish - Kundalik hayotda, jamiyatda, tabiatda xavfsiz yurish –turish asoslarini shakllantirish - O'z imkoniyatlari va yoshi bilan bog'liq jismoniy rivojlanish meyorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko'rsatish ko'nikmasini shakllantirish - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasidagi ta'limiy-tarbiyaviy faoliyat yakunida MT yoshdagi bolalarda ko'nikmalarni shakllantirish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>MT yoshdagi bolalarning Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi</p> <p>MT yoshdagi bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi</p> <p>MT muassasalarida jismoniy tarbiya</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Davlat talablari va ilk qadam davlat dasturi
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Sport o'yinlari tarixi					
1	Tanlangan sport turining tavsifnomasi, tarixi va O'zbekistonga kirib kelishi.	Umumiy qonuniyatlarni tashkil qiladi, mashg'ulot jarayonini ilmiy uslubiy taminlashni qamrab oladigan ko'omilli jarayon sifatida qaraladi O'zbekistonga ilk bora kirib kelishi, O'zbekistonda tutgan o'rni	4	Nazariy	2
2	Tanlangan sport turida tasniflash va atamashunoslik.	Har bir sport turini texnik harakatlarini tartibga solish va ushbu soxada mutaxassislarida o'rtasida muloqot qilish imkonini yaratish uchun sport turi texnikasining tasnifi tizimi va atamlari ishlab chiqilgan.	2	Nazariy	2
3	Tanlangan sport turining maydon o'lchamlari va musobaqa qoidalari.	Markaziy byurosi tomonidan qabul qilingan va tasdiqlangan, maydon o'lchamlari va musobaqa qoidalari haqida ma'lumot to'lash.	4	Nazariy	2
4	Tanlangan sport turiga oid jihozlar va texnika xavfsizligi qoidalari	Jixozlar ulardan mashg'ulot qismlarida foydalanish jarayonida xavfsizlik qoidalarini tushuntirish.	4	Kurs ishi	
5	Tanlangan sport turiga oid sport formasi va undagi gigienik talablar.	Yengil harakatlarga xalal bermaydigan, organimizni ortiqcha isib ketishidan ximoya qiladigan, yog'ingarchilikdan saqlaydigan bo'lishi. Kiyimlar issiqni va xavoni yaxshi o'tkazuvchan, 'arvarishga yordam beradigan bo'lishi.	2	Nazariy	2
2-bo'lim. Sportchini tayyorlash tizimi asoslari .					
6	Tanlangan sport turiga oid sportchi tayyorlash	Sportchini jismoniy, texnik, taktik va ruxiy tayyorlashdan iborat. Tayorgarlik tizimidagi to'rt xil tayyoygarlikning asosiy maqsadi musobaqa jarayonida yuqori natijalarga erishishni talab etadi.	4	Nazariy	2

7	Sportchini jismoniy tayyorlashning mazmuni va vazifalari.	Jismoniy tayyorgarlik sportchini xar tomonlama jismoniy rivojlantirish va sog'likni mustaxkamlashga ko'maklashishi va sportchilarni mexnat va mudofaa amalyotidagi vazifalarni yechishga xam katta axamyatga ega ekanligi.	2	Kurs ishi	2
8	Sportchini texnik tayyorlash mazmuni va vazifalari.	Texnik tayyorgarlik maqsadi, vazifalari sport texnikasi samarali va samarasiz harakatlar, harakatlarni tejamli bo'lishi berilgan tezlikda harakatlanish, eng kam quvvat sarflanishini harakatlar aniqligi va jozibadorligi.	2	Nazariy	2
9	Sportchini taktik tayyorlashni mazmuni va vazifalari.	Tanlangan sport turuga oid taktik tayyorgarlik maqsadi va vazifalari taktik tayyorgarlik turlari, ya'ni yakka, guruhli va jamoali taktika.	2	Nazariy	2
10	Sportchini ruxiy tayyorlashning mazmuni va vazifalari.	Ruxiy tayyorgarlikni jismoniy, texnik va taktik tayyorgarlik bilan birga olib borilishi. Ruxiy tayyorlashning maqsad va vazifalari uz xayojonlarini boshqarish qobilyatini, irodani tarbiyalash, umumiy va maxsus ruxiy tayyorgarlik.	2	Nazariy	
2-bo'lim. Sport turiga o'rgatish metodikasi					
11	O'qitishning maqsad vazifalari .	O'qitishning maqsadivavazifalario'qitish tamoyillari, o'qitishdayangi'edagogik texnologiyalar o'qitish metodlarivavositilari, ta'lim metod, vositavayangi'edagogik texnologiyalar danunumlifoydalanish.	2	Kurs ishi	
12	O'qitishning tamoyillari va ularning turlari.	O'qitishning tarbiyaviy xususiyati va o'qitish tamoyillari turlari xamda ularning o'qitish jarayonidagi tutgan o'rni.	2	Nazariy	2
13	O'qitishning ilmiylik tamoyili.	Ilmiylik tamoyilidamuvofiqo'quv-mashg'ulot jarayoniusulixamda unitash kiletish ilmiyasoslangan bo'lishi.	2	Nazariy	

14	O'qitishning yengillik va 'uxta o'zlashtirish tamoyili.	Ko'nikma va malakalarning xotirada uzoq vaqt shaklanishi uchun materialni uzoq vaqt shaklanishi shug'ullanuvchilarning xayoti, mexnat va dam olish tartibiga bog'liqligi.	2	Nazariy	2
15	O'qitishning muntazamlilik va ketma-ketlik tamoyili.	Yuklama va dam olishning almashinuvi, o'qitilyotgan material ketma-ketligi asta sekin murakkablashtirib boorish.	2	Nazariy	2
16	O'qitishning onglilik va faollik tamoyili.	Shug'ullanuvchilarning ongli, faol xamda ijodiy faolyati o'rtasidagi bog'liklik, o'rganilayotgan materialni chuqur tushunishi va ongli ravishda amalyotda qo'llay olish.	2	Amaliy	
17	O'qitishning ko'rgazmalilik tamoyili.	Yosh, tarbiyavatafakkurxususiyatlarinixisobg aolish, ko'rgazmalilikturlari, ko'rgazmavositalarinitug'ritanlabolish, ularniqo'llash.	2	Kurs ishi	2
18	O'qitishning jamoaviylik va individuallashtirish tamoyili.	Tayyorgarligini, individual yaqin bo'lgan o'quvchilarni guruhlarga birlashtirish o'rgatish.	2	Nazariy	
19	O'qitishning amaliyot bilan boglikligi tamoyili.	O'zlashtirilgan materialni mashg'ulot va musobaqa faolyatida qo'llashga yo'naltirish.	2	Nazariy	2
20	O'qitishda og'zaki uslub va undagi zamonaviy 'edagogis-texnologik innovatsion usullar.	Og'zaki uslub, uning maqsad va vazifalari, ogzaki uslubdagi zamonaviy pedagogik-texnologik innovatsion usullar, ulardan o'qitish jarayonida foydalanish.	2	Kurs ishi	
21	O'qitishda ko'rgazmalilik uslub va undagi zamonaviy pedagogik-texnologik innovatsion usullar.	Ko'rgazmalilik uslubi, uning maqsad vazifalari, o'qitishdagi axamiyati. Kurgazmalilikuslubiniturlarivaulardan kerakliurindafoydalanish	2	Nazariy	2
22	O'qitishda amaliy uslub va undagi zamonaviy pedagogik-texnologik innovatsion usullar.	Amaliy uslub turlari, ularning bir-biridan farki. Amaliy uslub turlaridan pedagogik jarayonida foydalanish. Og'zaki eshitgan, ko'z bilan ko'rgan harakatlarni amalda bajarishda o'yin	2	Amaliy	

		va musobaqa uslublaridan foydalanish.			
22	O'qitishning vositalari.	Tanlanlangan sport turiga o'qitishda vositalar, ularning turlari, maqsad vazifalari ahamiyati. Jismoniy mashqlar uning turlari va ulardan harakatlarga o'rgatishda foydalanish.	2	Nazariy	2
4-bo'lim. Jismoniy sifatlar va ularni rivojlantirish metodlari.					
24	Jismoniy sifatlar va ularning turlari.	Jismoniy sifatlar ularning turlari. Sportchini sport turi o'rgatishdagi ahamiyati, organizmda ko'rinishi, rivojlantirish metodlari haqida.	2	Nazariy	2
25	Tezlik va uni rivojlantirish metodlari.	Tezkor - kuch kobilyatlarining mazmuni va ularning yaralishi. Tezkor-kuch sifatlarini rivojlantirish uslubi. Tezlikni oshiruvchi mashqlar.	2	Amaliy	
26	Kuchlilik va uni rivojlantirish metodlari.	Kuchning 'aydo bo'lishi, rivojlantirish metodlari. Kuch tayyorgarligi davomida ovqatlanish asoslari. Kuchni rivojlantiruvchi mashqlar.	2	Amaliy	
27	Chakkonlik va uni rivojlantirish metodlari.	Chaqqonlikni rivojlantirishga yordam beruvchi mashqlar: harakatli va sport o'yinlari, gimnastika va akrobatika.	2	Amaliy	
28	Chidamlilik va uni rivojlantirish metodlari	Chidamliylkni rivojlantirishga yordam beruvchi mashqlar: Kuchni to'g'ri taqsimlash.	2	Amaliy	
29	Egiluvchanlik va uni rivojlantirish metodlari	Egiluvchanlik sifatini rivojlantiruvchi mashqlar. gimnastika va sport o'yinlari, harakatli o'yinlar va akrobatika.	2	Amaliy	
5-bo'lim. Sport turi bo'yicha musobaqa faoliyati.					
30	Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa va uning turlari.	Musobaqalar, musobaqa maqsadi, vazifalari. Musobaqa turlari va musobaqa turlarining maqsad vazifalari.	2	Nazariy	
31	Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa o'tkazish usullari.	Musobaqalar, musobaqa maqsadi, vazifalari. Musobaqa turlari va musobaqa turlarining maqsad vazifalari.	2	Amaliy	2

32	Musobaqa xujjatlari.	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati. Nizomda aks ettiriladigan shartlar. -Talabnoma. -Musobaqa smetasi. Musobaqa xujjatlarini yuritish tartibini o'rganish.	4	Nazariy	2
33	Musobaqa xakamlar kollegiyasi.	Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa xisoboti. Shifokor xisoboti. Bosh xakam xisoboti.	2	Amaliy	2
34	Musobaqa xisobotini tayyorlash.	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish mazmuni va xujjatlashtirish tartibi. Rejalashtirish, uning mazmuni. Rejalashtirish maqsad va vazifalari. Rejalashtirish turlari. Rejalashtirish xujjatlari.	4	Nazariy	2
6-bo'lim. Sport mashg'ulotini rejalashtirish					
35	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish mazmuni va xujjatlashtirish tartibi	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish mazmuni va xujjatlashtirish tartibi. Rejalashtirish, uning mazmuni. Rejalashtirish maqsad va vazifalari. Rejalashtirish turlari. Rejalashtirish xujjatlari.	4	Kurs ishi	2
36	Mashg'ulotlarni ko'p yillik va yillik (siklik) rejalashtirish.	Ko'p yillik rejani tuzishdagi omillar, reja tuzishdagi asoslari. Yillik rejalashtirish uning tarkibi, ishlab chiqish, maqsad va vazifalari.	2	Nazariy	
37	Mashg'ulotlarni oylik (mezosiklik) va haftalik (mikrosiklik) rejalashtirish.	Mashg'ulotni oylik (mezosiklik) va haftalik (mikrosiklik) rejalashtirish, uning tarkibi. Haftalik rejalashtirish va uning tarkibi.	2	Nazariy	
38	Sport maktablari va jismoniy tarbiya jamoalarida ishlarni tashkil etish.	-BO'SM. ularda tashkil etiladigan ishlar maqsad va vazifalari. -OSMM oliy sport maxorat maktabida ish tashkil etish ularni maksad va vazifalari. -OZIBO'SM (Olim'iya zaxiralari ixtisoslashgan	4	Nazariy	2

		bolalar - usmirlar sport maktabi) va ularda ishlarni tashkil etish.			
7-Bo'lim. Sportning gigienik asoslari					
39	Tanlangan sport turiga oid mashg'ulotlar utkazish joyini tayyorlash va undagi gigienik talablar.	Tanlangan sport turiga oid mashg'ulot o'tkazish joyini, undagi kerakli jixozlar xamda mashg'ulot o'tkazish joyiga qo'yiladigan gigienik talablar.	2	Kurs ishi	2
40	Gigiena, chiniqish ovkatlanish va o'z-o'zini nazorat qilish.	O'z-o'zini nazorat qilish, uning maqsad va vazifalari. Sportchi kundalik daftari, uning yuritilishi. Jismoniy rivojlantirishga oid kuzatish.	2	Amaliy	2
41	Sport formasi va uning fazalari	Sport formasi, uning mazmuni, sport formasi fazalari. Sport formasiga erishish, saqlab turish, vaqtincha yo'qotish.	2	Kurs ishi	
42	Sportda tibbiy nazorat.	Sportda shikastlanishni oldini olish va birinchi yordam kursatish.	2	Amaliy	2
	Jami		100		50

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ruyxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. M.A. Karimov, R.D. Xalmuxamedov, I.I. Y. Shamsematov, S.S. Tajibaev "Bokschilarning sport pedagogik maxoratini oshirish" Toshkent - 2011.
6. T.S. Usmonxujayev, U. Tursunov, X.A. Meliev "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" Toshkent - 2008.

7. B.Nigmatov, A. Xujaev , K. Raxim^ulov, "Sport uyinlari va uni ukitish metodikasi " Toshkent "Ilm ziyo " - 2013.
 8. T.S. Usmonxujaev "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari " Toshkent - 2005.
 9. F.Xujaev , T. Achilov "Kurash va yakka kurash " Toshkent "Davriy nashriyoti" - 2013.
- Kushimcha adabiyotlar:
10. Korobeynikov N.N., Mixeev A.A., Nikolenko I.T. "Jismoniy tarbiya".
 11. Novikov Z., Matveev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T-2008 y (uzb.tilida)
 12. T.S. Usmonxujaev , U. Tursunov , X.A . Meliev "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" Toshkent - 2008.
 13. B.Nigmatov, A. Xujaev , K. Raximkulov, "Sport uyinlari va uni ukitish metodikasi " Toshkent "Ilm ziyo " - 2013.
 14. M.A.Karimov, R.D. Xalmuxamedov , I.I. Y. Shamsematov. , S.S. Tajibaev "Bokschilarning sport pedagogik maxoratini oshirish " Toshkent - 2011.
 15. Ishmuxamedov R., Abdulkodirov A., 'ardaev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar (ta'lim muassasalari 'edagog-ukituvchilar uchun amaliy tavsiyalar). -Toshkent, 2008. 180- b
 16. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil
 17. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil
 18. MTMLarining tarbiyalanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Res'ublika tashxis markazi Toshkent-2013
 19. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnali.
 20. "Ilk qadam" jurnali

Internet saytlari:

xtt://^^^ sport@samdu.uz

xtt://^^^aou.i2

xtt://www.lex.uz

xtt://www.natlib.uz

xtt://www.kitob.uz

xtt://www.edu.uz

xtt://www.zivonet.uz

xtt://www.mv'.uz

xtt://www.'edagog.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

SPORT MAXORATINI OSHIRISH FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1. Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.2
Ajratilgan soat:	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Sport maxoratini oshirish
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	21
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga Sport maxoratini oshirish mashg'ulotlariga oid bilim, ko'nikma, malakalarni shakllantirish. Bolalarni sog'liklarini mustahkamlash va chiniqtirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - MTT da sport maxoratini oshirish fanining asoslari haqida bilib oladi; - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi; - MTT o'quv dasturida ijtimoiy-hissiy rivojlanish kom'etensiyalarini shakllantirishni o'rganadi;
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - O'quvchilar inson hayotida sport maxoratini oshirishning ahamiyati haqida bilib olishlari - O'quvchilarni sport maxoratini oshirish mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish - sport maxoratini oshirishning inson organizmga foydali ta'sirlari haqida bilish - MT yoshdagi bolalarni sport maxoratini oshirish mashg'ulotlarida bilim ko'nikma malakalarini oshirish.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari, MTT o'quv dasturidagi ijtimoiy-xissiy rivojlanish talablarini aniqlay olish; - Bolaga sog'lom turmush tarzi va xavfsizlik qoidalari haqida ko'nikmalarni berish - Bolalarda salomatlikni saqlash va mustahkamlashda shaxsiy gigiyena haqida ko'nikma hosil qilish - Kundalik hayotda, jamiyatda, tabiatda xavfsiz yurish –turish asoslarini shakllantirish - O'z imkoniyatlari va yoshi bilan bog'liq jismoniy rivojlanish meyorlariga mos ravishda jismoniy faollik ko'rsatish ko'nikmasini shakllantirish - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasidagi ta'limiy-tarbiyaviy faoliyat yakunida MT yoshdagi bolalarda ko'nikmalarni shakllantirish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>MT yoshdagi bolalarning Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi</p> <p>MT yoshdagi bolalar anatomiyasi va fiziologiyasi</p> <p>MT muassasalarida jismoniy tarbiya</p>
O'qitishning tashkiliy	N-nazariy ta'lim

shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Davlat talablari va ilk qadam davlat dasturi
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test,oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Sport o'yinlari tarixi					
1	Kirish. Sport turlarining kashf etilish tarixi. Sport maxoratini oshirish fani va uning vazifalari	Ulug' donishmandlarning suzish to'g'risidagi fikrlari. O'rta Osiyoda suzish . Haqiqiy suzish sportini bilishning qoidalari. Qadimda harbiylardan kiyim va qurol aslaha bilan suzishni talab qilingan. O'zbekistonda ilk suzish havzalari. O'zbekistonda suzish fedaratsiyasining tashkil etilishi.	6	N,A	2
2	Bolalarning jismoniy rivojlanishi va chiniqishida sport maxoratini oshirishning tutgan o'rni.	Bolalarning jismoniy rivojlanishi va chiniqishida sport maxoratini oshirishning tutgan o'rni bolalarning to'g'ri rivojlanishi sog'ligidagi o'zgarishlarni nazorat qilib borish. sport ning turlari va har bir turning sog'lik va salomatligi uchun ta'sirlarini to'g'ri tashkil qilish.	4	N,A	2
3	MTT da bolalarni sport maxoratini oshirishga o'rgatishni tashkil etish ahamiyati	MTT da bolalarni sport maxoratini oshirishga o'rgatishni tashkil etish metodikasining ahamiyati va buning bola salomatligida va tarbiyasida foydali xususiyatlari haqida bilish.	4	N	2
4	Sport maxoratini oshirish mashg'ulotlarida bolalarning xavfsizligini	sport maxoratini oshirishda bolalarning xavfsizligini taminlashda dastlab tarbiyachilarning o'zi va kiyin	4	A	2

	taminlash	bolalarni ham texnika xavfsizlik qoidalari va sanitariya va gigiyena talablari bilan tanishtirish.			
2-bo'lim. Sport maxoratini oshirish mashqlarini ko'rsatish va o'rgatish					
5	Sport maxoratini oshirish mashqlarga o'rgatishning boshlang'ich tayorgarligi	sport maxoratini oshirish mashqlarga boshlang'ich tayorgarlik jarayonlarini to'g'ri tashkil etish .	4	A	2
6	Bolalarni sport turlari bilan tanishtirish va ularni sport turlariga bo'lgan munosabatini yaratish	MT da tarbiyalanuvchilarni sport turlari bilan tanishtirish, sport turlari bilan shug'ullanganda texnika xavfsizlik qoidalari va sanitariya gigiyena talablari bilan tanishtirish.	6	A	2
7	Basketbol o'yinitexnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketli ktartibiga amalqilish.	Basketbol o'yini texnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketlik tartibiga amal qilishning axamiyati bilan tanishtirish.	4	A	2
8	Voleybol o'yinitexnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketlik tartibiga amalqilish.	Voleybol o'yini texnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketlik tartibiga amal qilishning axamiyati bilan tanishtirish.	6	A	2
9	Futbol o'yini texnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketlik tartibiga amalqilish.	Futbol o'yini texnikasini o'rgatish va mustahkamlashda ketma-ketlik tartibiga amalqilishning axamiyati bilan tanishtirish.	4	A	2
III- bo'lim. Sport maxoratini oshirish mashqlari uchun texnik asoslar					
10	Basketbol o'yini maydon o'lchami va qoidalari bilan tanishnirish.	Bolalarga basketbol o'yini maydon o'lchami va qoidalarini qiziqarli o'yinlar orqali tanishtirish.	6	N	2
11	Basketbol o'yini texnikasini o'rgatish	Ikki tomonlama musobaqa o'yinini tashkil etish orqali o'yin qoidalarini tushuntirish.	6	A	2
12	Voleybol o'yini maydon o'lchami va qoidalari bilan tanishnirish.	Bolalarga voleybol o'yini maydon o'lchami va qoidalarini qiziqarli o'yinlar orqali tanishtirish.	6	A	2
13	Voleybol o'yini	Ikki tomonlama musobaqa o'yinini tashkil etish orqali o'yin qoidalarini	4	A	2

	texnikasini o'rgatish	tushuntirish.			
14	Futbol o'yini maydon o'lchami va qoidalarini bilan tanishtirish.	Bolalarga futbol o'yini maydon o'lchami va qoidalarini bilan qiziqarli o'yinlar orqali tanishtirish.	4	A	
15	Futbol o'yini texnikasini o'rgatish	Ikki tomonlama musobaqa o'yinini tashkil etish orqali o'yin qoidalarini tushuntirish.	6	A	2
IV-bo'lim. Sport maxoratini oshirish o'yinlari					
16	Basketbol o'yinida oyoq va qo'l harakatlarini o'rgatish	Bolalarga basketbol maydonchasida oyoqlar va qo'llar bilan harakatlanish jarayonlari o'rgatiladi. Oyoqlar va qo'llar harakatini to'g'ri tashkil etish.	6	A	2
17	Voleybol o'yinida oyoq va qo'l harakatlarini o'rgatish	Bolalarga voleybol maydonchasida oyoqlar va qo'llar bilan harakatlanish jarayonlari o'rgatiladi. Oyoqlar va qo'llar harakatini to'g'ri tashkil etish.	4	A	2
18	Futbol o'yinida oyoq va gavda harakatlarini o'rgatish	Bolalarga futbol maydonchasida oyoqlar va gavda harakatlari jarayonlari o'rgatiladi. Oyoqlar va gavda harakatini to'g'ri tashkil etish.	4	A	2
V-bo'lim. Sport mahoratini oshirish bo'yicha tadbirlarini tashkil etish					
19	Basketbolda ikki tomonlama musobaqa o'yinlarini tashkil etish	Bolalarga ikki tomonlama musobaqa o'yinlari orqali basketbol sport turiga qiziqishi va mehrini uyg'otish asosiy maqsad bo'lishi kerak. Basketbol o'yini jamoaviy o'yin bo'lib guruhli o'yinlarni tashkil etishga o'rgatish.	4	A	2
20	Voleybolda ikki tomonlama musobaqa o'yinlarini tashkil etish	Bolalarga ikki tomonlama musobaqa o'yinlari orqali Voleybol sport turiga qiziqishi va mehrini uyg'otish asosiy maqsad bo'lishi kerak. Voleybol o'yini jamoaviy o'yin bo'lib guruhli o'yinlarni tashkil etishga o'rgatish.	4	A	2
21	Futbolda ikki tomonlama musobaqa o'yinlarini tashkil etish	Bolalarga ikki tomonlama musobaqa o'yinlari orqali Futbol sport turiga qiziqishi va mehrini uyg'otish asosiy maqsad bo'lishi kerak. Futbol o'yini jamoaviy o'yin bo'lib guruhli o'yinlarni tashkil etishga o'rgatish.	4	A	2

Jami		100		40
------	--	-----	--	----

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsia etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasibo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. T.S. Usmonxo'jaev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari". T. 2005 y.
6. T.S. Usmonxo'jaev. "Jismoniy tarbiya". T. 2003 y.
7. K.M. Maxkamjonov. "Futbol o'yini texnikasi". T. 1999 y.
8. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil
9. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil
10. MTMLarining tarbiyalanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Res'ublika tashxis markazi Toshkent-2013
11. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnali.
12. "Ilk qadam" jurnali

Internet manbaalari

1. [www. "ZiyoNET"](http://www.ziyoNET)
2. [www. td'u-INTRANET](http://www.td'u-INTRANET). 'ed.
3. [www. referatlar.uz](http://www.referatlar.uz)
4. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.
5. www.jlmt.uz
6. [. htt's://mdou62.edu.yar.ru](http://mdou62.edu.yar.ru) 'DF

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

SPORT MASHG'ULOTLARI NAZARIYASI VA METODIKASI

O'QUV DASTURI

]

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.4
Ajratilgan soat:	100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: *Davletova Manzura Nazarovna*

Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Niyazov Xamrobek Maratovich

Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rinbosari

Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli

Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

Taqrizchilar:

3. O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	Yosh avlodni har tomonlama kamol to'ishi ya'ni, ma'naviy axloqiy, ruhiy, estetik hamda jismoniy jihatdan sog'lom bo'lib rivojlanishida jismoniy tarbiya va sportning o'zni beqiyos darajada muhim ahamiyatga egadir. Hozirgi kunda mamlakatimizda yoshlarimizga sport bilan muntazam shug'ullanishlari uchun barcha shart – sharoitlar yaratib berilgan bir vaqtda , ularga sportning inson hayotida tutgan o'zni , ahamiyati haqida hamda har bir inson o'z sog'lig'i to'grisida o'zi qayg'urishi va doimo sport bilan shug'ullanishi madaniyatini ongiga singdirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi fanining maqsadi talabalarga sportni inson hayotidagi o'zni, ularni aqliy, ahloqiy, ma'naviy va ruhiy tarbiyalanishdagi ahamiyati, talabalarni vatan mudofaasiga tayyorlash to'grisida tushuncha berish. Sport mashg'ulotlarida shug'ullanishlari orqali har tomonlama sog'lom va barkamol bo'lishlari haqida nazariy va amaliy ma'lumot berish.</p> <p>Talabalarga sportning nazariy asoslari to'grisida bilimlar berish.</p> <p>Sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish, olib borish hamda hujjatlarini yuritishga oid bilim, ko'nikma va malakalar hosil qilish.</p> <p>Jismoniy sifatlar, ularni rivojlantirish metodlariga oid bilimlar berish.</p> <p>Sportchini tayyorlashda, tayyorgarlik turlariga oid bilimlar berish.</p> <p>Ta'lim berish jarayonida o'qitish metodlari va ularni qo'llashga oid bilim, ko'nikma hosil qilish.</p> <p>Sport mashg'ulotlarini rejalashtirish va uning hujjatlarini yuritishga oid bilim ko'nikmalar hosil qilish.</p> <p>Sportda saralash uni tashkil etish, ko' yillik tayyorgarlik davrlari haqida bilimlar berish.</p>
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashning maqsad va vazifalarini; - "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qoyiladigan Davlat talablari"ni; - "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturidagi jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi soha kom'etensiyalarini; - Sport mashg'ulotlari nazariyasiga oid , ya'ni sport mashg'uloti , uni tashkil etish , olib borish hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish, mashg'ulot yuklamalariga oid bilimlar berish.
Ko'nikmalar	Sport mashg'ulotlari ularni tashkil etish ,mashg'ulot yuklamalari, mashg'ulot olib borishda o'qitish metodlarini qo'llash, rejalashtirish. O'quv mashg'ulot yig'ini tashkil etishga oid ko'nikma hosil qilish. Mashg'ulotlar davomida bolalarni qiziqtirish vafaallashtirishi; Sport mashg'ulotida olgan nazariy bilimlarini amaliy darslarda amalda

	<p>bajarish orqali malaka hosil qilish , ya'ni sport mashg'ulotini tashkil etish , o'tkazish , o'qitish metodlaridan foydalanish , rejalashtirishni tuzishni hamda sportchini tayyorlashga oid malakalar hosil qilish.</p> <p>Mavzuga mos ko'rgazmali qurollar va vositalarni tayyorlashni;</p> <p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda foydalaniladigan metodlari;</p> <p>Rivojlantiruvchi markazlarda ta'limiy - tarbiyaviy jarayon davomidajismoniy daqiqalar o'tkazish va tarbiyachi hamkorligida faoliyat yuritishni tashkil etish.</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	pedagogika, psixologiya va sport psixologiyasi, maxsus fanlardan Tanlangan sport turini o'qitish metodikasi
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
I bo'lim. Sportning umumiy tavsifi.					
1	Sportning umumiy tavsifi.	Sport va uning maqsad va vazifalari. Inson hayotida tutgan o'rni. Sportning estetik axloqiy, ma'naviy, ruhiy tarbiyadagi tutgan o'rni.	2	N	2
2	Sportning asosiy yo'nalishlari :	Ommaviy sport va oiliy mahorat sporti. Sport yo'nalishlarini maqsad va vazifalari hamda sport yo'nalishlarida mashg'ulotlarni olib borilishi.	2	N	
3	Sportga oid asosiy	Sport	2	N	2

	tushunchalar.	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy rivojlanish - Jismoniy madaniyat - Jismoniy tarbiya - Jismoniy barkamollik 			
II bo'lim. Sport mashg'uloti va uning nazaryasi.					
4	Sportmashg'ulotituzilis hivauning tarkibiy qismlari.	Sport mashg'uloti uning maqsad va vazifalari. Sport mashg'ulotlarini tarkibiy qismlari.	2	N	
5	Mashg'ulot tayyorlov qismi va uni tashkil etish.	Mashg'ulotni tayyorlov qismi , uning maqsad vazifalari . Tayyorlov qismini tarkibiy qismlari hamda uni tashkil etish.	2	N	2
6	Mashg'ulotni asosiy qismi va uni tashkil etish.	Mashg'ulotni asosiy qismini maqsad va vazifalari hamda uni tashkil etish metodlari.	2	N	
7	Mashg'ulotni yakunlovchi qismi va uni tashkil etish.	Mashg'ulotni yakunlovchi qismi , uning maqsad va vazifalari. Mashg'ulotni yakuniy qismini tashkil etish va olib boorish.	2	N	2
8	Mashg'ulot bayonnomasi.	Mashg'ulot bayonnomasi. Bayonnomada ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarni belgilash . Mashg'ulot metodlari va texnik vositalarni tanlash. Mashg'ulot qismlarini bo'lish va ularni yorita olish .	2	A	
9	Mashg'ulotni kuzatish va tahlil qilish.	Mashg'ulotni tajriba almashish, va yangi metodlarni o'rganish maqsadida kuzatish. Mashg'ulotni yutuqlari, xato kamchiliklarini tahlil qilish , fikr mulohaza berish.	2	A	2
III.bo'lim. Jismoniy sifatlar va ularni rivojlantirish.					
10	Jismoniy sifatlar va ularning turlari	Jismoniy sifatlar ularning turlari.Sportchini sport turiga o'rgatishdagi ahamiyat. Jismoniy sifatlarni rivojlantirish metodlari haqida.	2	N	
11	Tezliklik va uni rivojlantirish metodlari	Tezlik, uning turlari. Harakatli holatlar tezligini rivojlantirish uslubi. Harakat chastatasini rivojlantirish uslubi. Tezkor – kuch qobilyatlarining mazmuni va ularning yaralishi. Tezkor – kuch sifatlarini rivojlantirish uslubi. Tezlikni oshiruvchi mashqlar.	4	N,A	2
12	Kuchlilik va uni rivojlantirish metodlari.	Kuchlilik sifatining asosi va mazmuni. Kuchning paydo bo'lishi, rivojlantirish metodlari. Kuch tayyorgarligi davomida ovqatlanish asoslari. Kuchni rivojlantiruvchi mashqlar.	4	N,A	2
13	Chaqqonlik va uni rivojlantirish metodlari .	Chaqqonlik sifatining asosi va mazmuni. Chaqqonlikni namoyon bo'lishi va uni rivojlantirish metodlari. Chaqqonlikni rivojlantirishga yordam beruvchi mashqlar: harakatli va sport o'yinlari, gimnastika va	4	N,A	2

		akrobatika.			
14	Chidamlilik va uni rivojlantirish metodlari.	Chidamlilik mazmuni, turlari namoyon bo'lishi va uni rivojlantirish metodlari.Chidamlilikni rivojlantiruvchi mashqlar.	4	N,A	
15	Egiluvchanlik va uni rivojlantirish metodlari.	Egiluvchanlik mazmuni, namoyon bo'lishi shakllari. Egiluvchanlikni rivojlantirish metodlari. Egiluvchanlikdagi bog'inlar harakatchanligini talab qiladigan va rivojlantiradigan mashqlar.	4	N,A	2
IV.bo'lim. Sportchini tayyorlash tizimi.					
16	Sportchini tayyorlash tizimi asoslari.	Sportchini tayyorlash tizimining umumiy xususiyati sport turidan qat'iy nazar uning maqsadi sportchini jismoniy, texnik, taktik va ruhiy tayyorlashdan iborat. Tayyorgarlik tizimidagi to'rt xil tayyorgarlikning asosiy maqsadi musobaqa jarayonida yuqori natijalarga erishishni talab etadi.	2	N	2
17	Sportchini jismoniy tayyorlashning mazmuni va vazifalari.	Jismoniy tayyorgarlikning maqsadi vazifalari. Jismoniy tayyorgarlik harakat sifatlarini takomillashtirish. Jismoniy tayyorgarlik sportchini har tomonlama jismoniy rivojlantirish va sog'liqni mustahkamlashga ko'maklashishi va sportchilarni mehnat va mudofaa amaliyotidagi vazifalarni yechishga ham katta ahamiyatga ega ekanligi.Umumiy jismoniy tayyorgarlik va maxsus jismoniy tayyorgarlik.	2	N	2
18	Sportchini texnik tayyorlash mazmuni va vazifalari.	Sportchini tayyorlashda texnik tayyorgarlik maqsadi, vazifalari. Sport texnikasi, samarali va samarasiz harakatlar, harakatlarni tejimli bo'lishi, berilgan tezlikda harakatlanish, eng kam quvvat sarflanishini, harakatlar aniqligi va jozibadorligi. Texnik harakatlar ularni amalga oshirish asoslari. Umumiy va maxsus texnik tayyorgarlik.	2	N	
19	Sportchini taktik tayyorlashni mazmuni vazifalari.	Sportchini tayyorlashda taktik tayyorgarlik maqsadi va vazifalari. Taktik tayyorgarlik turlari, ya'ni yakka, guruhli va jamoali taktika. Umumiy va maxsus taktik tayyorgarlik.	4	N,A	2
20	Sportchini ruhiy tayyorlashning mazmuni vazifalari.	Sportchi tayyorlashda ruhiy tayyorgarlik muhurligi ya'ni, turli tuman vazifalarni hal qilishda, musobaqa hamda mashg'ulot sharoitlarida samarali harakat qilish uchun ruhiy tayyorgarlik muhurligi. Ruhiy tayyorgarlikni jismoniy, texnik va taktik	2	N	2

		tayyorgarlik bilan birga olib borilishi. Ruhiy tayyorlashning maqsad va vazifalari, o'z hayojonlarini boshqarish qobiliyati, irodani tarbiyalash. Umumiy va maxsus ruhiy tayyorgarlik.			
V. bo'lim. O'qitishda o'qitish metodlari.					
21	O'qitishda og'zaki uslub va undagi zamonaviy pedagogik - texnologik innovatsion usullar.	O'qitishda o'qitish uslublari, ularning turlari, maqsad va vazifasi, o'qitish jarayonidagi ahamiyati. Og'zaki uslub, uning maqsad va vazifalari. Og'zaki uslubdagi zamonaviy pedagogik - texnologik innovatsion usullar, ulardan o'qitish jarayonida foydalanish.	4	N,A	2
22	O'qitishda ko'rgazmalilik uslub va undagi zamonaviy-pedagogik texnologik innovatsion usullar.	O'qitishda ko'rgazmalilik uslubi, uning maqsad va vazifalari., o'qitishdagi ahamiyati. Ko'rgazmalilik uslubini turlari va ulardan kerakli o'rinda foydalanish. Ko'rgazmalilik uslubini qo'llashda yangi pedagogik texnologiyalarni turlari, maqsad va vazifalari hamda ulardan foydalanish.	4	N,A	
23	O'qitishda amaliy uslub va undagi zamonaviy pedagogik - texnologik innovatsion usullar.	O'qitishda amaliy uslub uning maqsad va vazifalari. Amaliy uslub turlari, ularning bir-biridan farqi. Amaliy uslub turlaridan pedagogik jarayonida foydalanish. Og'zaki eshitgan, ko'z bilan ko'rgan harakatlarni amalda bajarishda o'yin va musobaqa uslublaridan foydalanish.	2	NA	2
VI. bo'lim. Mashg'ulot yuklamalari.					
24	Mashg'ulot yuklamasi va uning sportchi organizmga ta'siri.	Mashg'ulot yuklamasi . Yuklamaning turlari va xususiyatlari . Yuklamaning hajmi va shiddati . Yuklamaning sportchi organizmga ta'siri. Yuklamalar orasida dam olishning ahamiyati.	4	N,A	
25	Sport mashg'ulotlariga moslashish.	Moslashish, ya'ni adaptatsiya haqida tushuncha. Moslashish bosqichlari. Yurak qon – tomir tizimi moslashuvi.	2	A	2
26	Sport mashg'ulotida charchash va tiklanish.	Charchash va uning sabablari. Charchash turlari. Tiklanish va uning maqsad va vazifalari . Ish qobiliyatini kuchaytirish va qayta tiklash vositalari: -Tiklanishning pedagogik vositalari. -Tiklanishning tibbiy biologik vositalari. - Uyquni me'yorashtirish. -Bellashuv o'rtasidagi tannafusdagi massaj . -Musiqqa tiklanish vositasi sifatida. -Tiklanishning ruhiy pedagogik vositalari.	4	N,A	2
27	Doping va unga qarshi kurash.	Sportda ishlatiladigan doping va unga qarshi kurash	2	A	2

		Doping – nazoratini tashkil qilish va o‘tkazish tartibi. Doping qabul qilgan sportchilarga qo‘llaniladigan jazo.			
VII. bo‘lim. Ko‘pyilliktayyorgarlikbosqichlari					
28	Dastlabki tayyorgarlik bosqichi.	Sport mashg‘ulotlarida sportchilarni tayyorlashni ko‘p yillik jarayoni . Uning bosqichlari. Dastlabki tayyorlov guruhi .Uning maqsad va vazifalari.	2	N	
29	Kichik o‘smirlar guruhi bosqichi.	Ko‘p yillik tayyorgarlik jarayonidagi kichik o‘smirlar guruh, uning maqsad va vazifalari.Chuqurlashtirilgan sport ixtisoslashuvini amalga oshirish hamda musobaqa tajribasiga ega bo‘lish.	2	N	2
30	O‘smirlar guruhi bosqichi.	O‘smirlar guruhi uning maqsad va vazifalari.Sport takomillashuvini oshirish. Mashg‘ulot davridagi uslublar va vositalar .	2	N	
31	Oliy sport mahorat bosqichi.	Oliy sport mahorati bosqichi uning asosiy vazifasi. Oliy sport mahorati bosqichida mashg‘ulotni olib boorish.	2	N	2
32	Sportda saralash va uni tashkil etish.	Sportda saralash, uning maqsad va vazifalari. Saralashning asosiy turlari va bosqichlari.	2	N	2
VIII. bo‘lim. Sport mashg‘ulotlarini rejalashtirish.					
33	O‘quv mashg‘ulotlarini rejalashtirish mazmuni va uning turlari.	Rejalashtirish, uning mazmuni. Rejalashtirish maqsad va vazifalari. Rejalashtirish turlari. Rejalashtirish hujjatlari.	2	N	2
34	Mashg‘ulotlarni ko‘p yillik va yillikrejalashtirish.	Mashg‘ulotni ko‘p yillik rejalashtirish maqsad va vazifalari . Ko‘p yillik rejani tuzishdagi omillar, reja tuzishdagi asoslari. Yillik rejalashtirish uning tarkibi, ishlab chiqish, maqsad va vazifalari.	2	N	
35	Mashg‘ulotlarni oylik (mezosiklik) va haftalik(mikrosiklik) rejalashtirish.	Mashg‘ulotni oylik (mezosiklik) va haftalik (mikrosiklik) rejalashtirish, uning tarkibi. Haftalik rejalashtirish va uning tarkibi.	2	N	2
36	O‘quv mashg‘ulot ishlarini rejalashtirish hujjatlari.	O‘quv mashg‘ulot ishlarini rejalashtirish. Rejalashtirishda murabbiy tamonidan tuziladigan hujjatlar.	2	N	
37	O‘quv – mashg‘ulot yig‘inini tashkil etish va o‘tkazish.	O‘quv – mashg‘ulot yig‘inlarini o‘tkazishni zarurati. O‘quv – mashg‘ulot yig‘inini rejalashtirish . Natijalarni tahlil qilish.	2	N	2
38	Kichik o‘smirlar guruhi bosqichi.	Ko‘p yillik tayyorgarlik jarayonidagi kichik o‘smirlar guruhi , uning maqsad va vazifalari .Chuqurlashtirilgan sport ixtisoslashuvini	2	N	

		amalgaga oshirish hamda musobaqa tajribasiga ega bo'lish.			
39	Mashg'ulot o'tkazish joyi va undagi gigiyenik talablar.	Sport Mashg'ulot o'tkazish joyi va undagi kerakli sport anjomlari . Sport anjomlaridan foydalanishda – texnika xavfsizligi qoidalari hamda gigiyenik talablar.	2	N	2
40	Sport mashg'ulotlarida harakatli o'yinlar va ulardan foydalanish.	Harakatli o'yinlar , ularning maqsad va vazifalari. Sport mashg'ulotlarida harakatli o'yinlardan foydalanishning ahamiyati.	2	N	
Jami			100		50

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

II. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasibo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. R.S. Salomov "Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari" – Toshkent – 2005.
6. M.S. Karimov, R.D. Xalmuxamedov, I.Y. Shamsemetov. S.S. Tajibayev "Bokschilarning sport 'edagogic mahoratini oshirish" Toshkent – 2011.
7. O'zbekiston Respublikasi 'rezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontse'siyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may 'Q 4312 qarori.
8. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
9. M.X. Tadjiyeva; S.I. Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi" .Qo'llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y
10. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
11. M.K. Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.-Toshkent-2000y.

Internet manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.'ed-ko'ilka.ru
3. www.resobr.ru
4. www.maam.ru/detskijasad/

5. www.td'u.uz
6. www.referatlar.uz
7. www.jlmt.uz
8. ["MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.](https://t.me/bogchamfaxrim)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MURABBIYLOK AMALIYOTI

O'QUV AMALIYOTI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.5
Ajratilgan soat:	240

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Murabbiylik amaliyoti
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<p>Murabbiylik o'quv amaliyotini tashkil etishdan maqsad – o'quvchilarni har bir sport turiga mos ishlanmalar yozish. Mahoratli sportchilarning hayoti va ijodini o'rganib kelish. Tahlil muassaslarida sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish va o'tkazish. Bolalar sportini rivojlantirish va uning joylarda ijrosi haqida ma'lumotlarga ega bo'lish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - o'zbek bokschilarning olimpiada o'yinlardagi ishtirokini o'rganish; - futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilishni o'rganish; - voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish ko'nikmalarini hosil qilish; - basketbol o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish; - qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish malakalarini tarbiyalash; - stol tenisi , shaxmat, shashka, badiiy gimnastika, yengil atletika, kurash sport o'yinlari bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish malakalarini hosil qilish.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> -amaliyotni maqsadi va vazifalarini; - sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullarini; - basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini; - basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini; - basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlarni; - qo'l to'pi sport o'yini qoidalarini; - futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini; - futbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini; - olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilarini bilishi;
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazishni; - basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili

	<p>va murabbiylik jarayonini tashkil qilishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlikni; - musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzishni; - turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullarini; - futbol o'yini musobaqa va ommaviy tadbirlarini amalda o'tkazish va hakamlikni; - qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatini o'tkazishni; - voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimot o'tkazish; - olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilari haqida taqdimot tayyorlashni; - o'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzishni; - har bir sport turiga mos ishlanmalar yozishni; - musobaqalar jadvali ustida ishlashni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	pedagogika, psixologiya va sport psixologiyasi, maxsus fanlardan Tanlangan sport turini o'qitish metodikasi
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Murabbiylik o'quv amaliyotining maqsad va vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari	Murabbiylik o'quv amaliyotining maqsad va vazifalari, o'quvchilarning talablariga javob beradigan o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish va o'tkazish maqsadida amaliyot tamoyillari va har bir tamoyilga amal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalardan foydalangan holda jamoaning faoliyatini tahlil qilish. Amaliyot jarayoni talablari va Texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish	12	A	6
2	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkiletish va o'tkazish	Tasdiqlangandasturlarbo'yichasportmashg'ulotl arinirejalashtirishda olgan nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llay olish, sport mashg'ulotlarinitashkiletishvao'tkazishda bolalarning yosh xususiyatlari va jismoniy imkoniyatlariga e'tibor berish.	12	A	6
3	Ta'limoluvchilarvashug' ullanuvchilarbilanjismo niymadaniyatbo'yichata 'limiyishlarnirejalashtiri sh, tashkiletishvao'tkazish	Ta'limoluvchilarvashug' ullanuvchilarbilanjismon iymadaniyatbo'yichata 'limiyishlarnirejalashtirish , tashkiletishvao'tkazish: - davlatva nodavlat sport maktablari; - maktabgachata'limsohasidaxizmatko'rsatuvchin odavlatmuassasalari; - maktabgachayoshdagibolalarguruhlarigaegabo'l gan «Mehribonlik» bolalaruylari; - maktabgachavaboshlang'ichta'limninazoratqiluv chiboshqaruvorganlarida bolalar bilan sport mashg'ulotlarni tashkil etish.	12	A	6
4	Jismoniyadaniysportt ashkilotidashug' ullanuv chilarningxavfsizliginita' minlashvaularorasidashi kastlanishnioldiniolish	Jismoniyadaniysporttashkilotidashug' ullanuvc hilarningxavfsizliginita' minlash, sport texnikasi mahoratini shakllantirishvaularorasidashikastlanishnioldinio lish, shikastlangan tarbiyalanuvchilarga birinchi yordam ko'rsatish ko'nikmalarini egallash.	12	A	6

5	Olim'iyasportanjomlariv aularningta'minlanishibilantanihish, sog'lomlashtirishoromgohlaridajismoniytarbiyanitashkiletishnibilish;	Olim'iyasportanjomlarini guruhlarga ajratish, qo'llash malakasiga ega bo'lish va amaliyot o'taluvchi muassasadaularningta'minlanishibilantanihish, sog'lomlashtirishoromgohlaridajismoniytarbiyanitashkiletishnibilish;	12	A	6
6	Sporto'yinlar o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkiletish usullarini;	1. O'yinchilarning ehtiyojlarini qondiradigan o'quv mashg'ulotlar rejasini tuzish. 2. Rejalashtirilgan mashg'ulotlar o'tkazish. 3. O'quv mag'ulotini rejalashtirish va o'tkazish 'aytida quyidagi yo'nalishlar bo'yicha xabardorlikni (kom'etentsiya) namoyish qilish: • rejalashtirish, • jamoani boshqarish, • kommunikatsiya, • o'yin bilimlari va o'yin ko'nikmalari	12	A	6
7	Sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini, ochiqdarslarni kuzatish va tahlil qilish	O'quv mashg'ulotlari orqali nimaga erishish mumkinligi, ya'ni ta'lim maqsadlari nima ekanligini aniqlash qobiliyati. Ko'nikma va o'yin variantlarini izchil takomillashtirish yordamida rejalashtirish.	12	A	6
8	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Munosib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish: Guruhni boshqarish 1. Xavfsiz va yoqimli o'yin muhitini ta'minlash. 2. Ishtirok etishda maksimal o'sish. 3. Guruh talablariga javob berish. 4. Ta'lim maqsadlariga erishish uchun mos keladigan mashqlarni bajarish. 5. Vaqtni to'g'ri rejalashtirish. 6. Mashg'ulot tem'ini ta'minlash va qo'llab-quvvatlash. 7. Mashg'ulotni ravon borishini ta'minlash.	12	A	6
9	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	1. To'g'ri tushuntirish va ko'rsatmalar berish. 2. Tinglash orqali tushunishni sinab ko'rish. 3. Ovoz qobiliyatining namoyishi: har xil balandlik, tezlik, intonatsiya va ovoz balandligi. 4. Fikr-mulohazalarni berish – aniq, tegishli va	12	A	6

		<p>o'z vaqtida.</p> <p>5.Yo'iq va ochiq savollar yordamida savollar berish uslubini vizual namoyish qilish.</p> <p>6. Ijobiy tana tilini namoyish qilish.</p> <p>7.O'qitish maqsadlari va asosiy murabbiylik bandlarini qayta ko'rib chiqish orqali mashg'ulotni yakunlash.</p>			
10	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosidataqdimotga tayyorgarlik.Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	<p>1.Ko'nikma samaradorligini aniqlash uchun o'yinni kuzatish.</p> <p>2.Asosiy murabbiylik bandlaridan foydalangan holda ko'nikmalar samaradorligini tahlil qilish.</p> <p>3. Malakalarni oshirish uchun tegishli texnikani qo'llash</p>	12	A	6
11	Voleybol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.Voleybol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	<p>Munosib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish: Guruhni boshqarish</p> <p>1.Xavfsiz va yoqimli o'yin muhitini ta'minlash.</p> <p>2. Ishtirok etishda maksimal o'sish.</p> <p>3.Guruh talablariga javob berish.</p> <p>4.Ta'lim maqsadlariga erishish uchun mos keladigan mashqlarni bajarish.</p> <p>5.Vaqtini to'g'ri rejalashtirish.</p> <p>6. Mashg'ulot tem'ini ta'minlash va qo'llab-quvvatlash.</p> <p>7. Mashg'ulotni ravon borishini ta'minlash.</p>	12	A	6
12	Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	<p>1.To'g'ri tushuntirish va ko'rsatmalar berish.</p> <p>2.Tinglash orqali tushunishni sinab ko'rish.</p> <p>3.Ovoz qobiliyatining namoyishi: har xil balandlik, tezlik, intonatsiya va ovoz balandligi.</p> <p>4.Fikr-mulohazalarni berish – aniq, tegishli va o'z vaqtida.</p> <p>5.Yo'iq va ochiq savollar yordamida savollar berish uslubini vizual namoyish qilish.</p> <p>6. Ijobiy tana tilini namoyish qilish.</p>	12	A	6

		7.O'qitish maqsadlari va asosiy murabbiylik bandlarini qayta ko'rib chiqish orqali mashg'ulotni yakunlash.			
13	Voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosidatqdimotga tayyorgarlik.Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	1.Ko'nikma samaradorligini aniqlash uchun o'yinni kuzatish. 2.Asosiy murabbiylik bandlaridan foydalangan holda ko'nikmalar samaradorligini tahlil qilish. 3. Malakalarni oshirish uchun tegishli texnikani qo'llash	12	A	6
14	Futbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.Futbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Munosib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish: Guruhni boshqarish 1.Xavfsiz va yoqimli o'yin muhitini ta'minlash. 2. Ishtirok etishda maksimal o'sish. 3.Guruh talablariga javob berish. 4.Ta'lim maqsadlariga erishish uchun mos keladigan mashqlarni bajarish. 5.Vaqtini to'g'ri rejalashtirish. 6. Mashg'ulot tem'ini ta'minlash va qo'llab-quvvatlash. 7. Mashg'ulotni ravon borishini ta'minlash.	12	A	6
15	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	1.To'g'ri tushuntirish va ko'rsatmalar berish. 2.Tinglash orqali tushunishni sinab ko'rish. 3.Ovoz qobiliyatining namoyishi: har xil balandlik, tezlik, intonatsiya va ovoz balandligi. 4.Fikr-mulohazalarni berish – aniq, tegishli va o'z vaqtida. 5.Yo'iq va ochiq savollar yordamida savollar berish uslubini vizual namoyish qilish. 6. Ijobiy tana tilini namoyish qilish. 7.O'qitish maqsadlari va asosiy murabbiylik bandlarini qayta ko'rib chiqish orqali mashg'ulotni yakunlash.	12	A	6
16	Futbol sport o'yini bo'yicha olingan	1.Ko'nikma samaradorligini aniqlash uchun	12	A	6

	bilimlarni umumlashtirish asosidatqdimotga tayyorgarlik.Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	o'yinni kuzatish. 2.Asosiy murabbiylik bandlaridan foydalangan holda ko'nikmalar samaradorligini tahlil qilish. 3. Malakalarni oshirish uchun tegishli texnikani qo'llash			
17	Yengil atletika sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.Yengil atletika o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Munosib o'quv mashg'ulotlarini o'tkazish: Guruhni boshqarish 1.Xavfsiz va yoqimli o'yin muhitini ta'minlash. 2. Ishtirok etishda maksimal o'sish. 3.Guruh talablariga javob berish. 4.Ta'lim maqsadlariga erishish uchun mos keladigan mashqlarni bajarish. 5.Vaqtini to'g'ri rejalashtirish. 6. Mashg'ulot tem'ini ta'minlash va qo'llab-quvvatlash. 7. Mashg'ulotni ravon borishini ta'minlash.	12	A	6
18	Yengil atletika sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	1.To'g'ri tushuntirish va ko'rsatmalar berish. 2.Tinglash orqali tushunishni sinab ko'rish. 3.Ovoz qobiliyatining namoyishi: har xil balandlik, tezlik, intonatsiya va ovoz balandligi. 4.Fikr-mulohazalarni berish – aniq, tegishli va o'z vaqtida. 5.Yo'liq va ochiq savollar yordamida savollar berish uslubini vizual namoyish qilish. 6. Ijobiy tana tilini namoyish qilish. 7.O'qitish maqsadlari va asosiy murabbiylik bandlarini qayta ko'rib chiqish orqali mashg'ulotni yakunlash.	12	A	6
19	Yengil atletika sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosidatqdimotga tayyorgarlik.Musobaqalar va ommaviy	1.Ko'nikma samaradorligini aniqlash uchun o'yinni kuzatish. 2.Asosiy murabbiylik bandlaridan foydalangan holda ko'nikmalar samaradorligini tahlil qilish. 3. Malakalarni oshirish uchun tegishli texnikani qo'llash	12	A	6

	tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.				
20	Olim'iada o'yinlari va jahon chem'ionatlari tarixi, muvaffaqiyatga erishishda chem'ionlar murabbiylarining o'rni.	Olim'iada o'yinlari va jahon chem'ionatlari tarixi, muvaffaqiyatga erishishda chem'ionlar murabbiylarining o'rni. Eng mashxur murabbiylar faoliyati to'g'risidagi videoroliklar, taqdimotlar yordamida ish faoliyatini tahlil qilish, tushunchalar berish.	12	A	6
	Jami		120		120

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

III. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasibo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. R.S. Salomov "Sport mashg'ulotlarining nazariy asoslari" – Toshkent – 2005.
6. M.S. Karimov, R.D. Xalmuxamedov, I.Y. Shamsemetov. S.S. Tajibayev "Bokschilarning sport 'edagogic mahoratini oshirish" Toshkent – 2011.
7. O'zbekiston Respublikasi 'rezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontse'siyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may 'Q 4312 qarori.
8. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
9. M.X. Tadjiyeva; S.I. Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi" .Qo'llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y
10. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
11. M.K. Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.-Toshkent-2000y.

Internet manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.'ed-ko'ilka.ru
3. www.resobr.ru
4. www.referatlar.uz
5. www.jlmt.uz
6. "MTT xujjatlari va ko'rqazmalari" telegram kanali @boqchamfaxrim.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

Ishlab chiqarish amaliyoti

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.6
Ajratilgan soat:	360

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: U. Xo'jamberdiyeva "Angren pedagogika kolleji" o'quv ishlari va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari:
B.B. Baratov "Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:
M.U. Suyunov "Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
M.R. Alimov "Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
A.X. Abdullayev Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Ishlab chiqarish amaliyoti
Ajratilgan soat	360
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari Mazkur o'quv dasturi quyidagi tamoyillar asosida ishlab chiqildi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 O'quvchi amaliyotchilarning pedagogik va o'quv hamda ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalrni egallash; 2. Ta'lim muassasalariga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan amaliyotchi o'qituvchilar uchun har bir amaliyot kuninig samarali tashkil etilishining maqsadli rejalashtirilishi va pirovard natijalariga erishilishi 3. Amaliyotchi o'quvchilarida amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarini shakllantirilishi: 4. Amaliyotchilarining tajrba sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik kpo'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha boyicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirilib, yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakillanishi; 5. Pedagogika kollejlari o'quvchlarining amaliyot davridagi egallangan ko'nikma va malakalari , o'rgangan ish metodlari hamda tajribalar jarayonidagi natijalarning na'faqat ta'lim olish davrida, balki kelgusidagi ish o'rinlarida xam o'z ahamiyati yo'qotmasligi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining mazmuni , mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida olib borilayotgan jismoniy tarbiya va sport sohasidagi yangiliklar va imkomiyatlar bilan tanishish. - Turli yosh guruhlarida saflanish va qayta saflanish mashqlari , asosiy harakat mashqlari , umumrivojlantiruvchi mashqlar , harakatli o'yinlar , jismoniy tarbiya mashg'ulotlari o'rtasidagi jismoniy daqiqalarining bilim berish metodlarini o'rganadi. - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy sog'lomlashtirish ishlarini rejalashtirish va tashkil etishni o'rganadi. - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari uchun kerakli jihozlar tayyorlashni o'rganadi. <p>Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.</p>
Bilimlar	<p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish , olib borish, hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish , mashg'ulot yuklanmalariga oid bilimlar berish.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shug'ulanuvchilarni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish , har-bir sport o'yinlari turiga ko'nikma va

	<p>malakalarini shakllantirish,gigiyenik qoidalariga rioya qilishga o'rgatib borish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish - Mashg'ulotlarda o'rnatilgan tartib xavfsizlik qoidalariga rioya qilish. - jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish . - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish shakllari - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishini sohasini turli yosh guruhlarda tahlil qilish
Ko'nikmalar	<p>Ishlab chiqarish amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash . - O'z ishinig mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot , tahlil,umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llash - Bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish - Musobaqalarni rejalshtirish . - Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarini - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish. - Mavzuga oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash - Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi , Pedagogika va psixologiya , Harakatli o'yinlar , Milliy harakatli o'yinlar ,Gimnastika va uni o'qitish metodikasi,Gigiyena va massaj , Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi ,Sport o'yinlari.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	O'g'zaki ,nazorat , savol – javob, amaliy topshiriq, yozma topshiriqlar nazorati

2. O'QUV AMALIYOTI DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad ,vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligining qoidalari.	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad vazifalari, o'quvchilarning talablariga javob beradigan o 'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish va o'tkazish maqsadida amaliyot tamoyillari va har bir tamoyilga amal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalaridan foydalangan holda jamoaning faoliyatini tahlil qilish. Amaliyot jarayoni talablari va texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish.	6	A	3
2	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish tashkil etish va o'tkazish.	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirishda olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, jismoniy mashg'ulotlarini tashkil etish va bolalarning yosh xususiyatlari va jismoniy imkoniyatlariga e'tibor berish.	6	A	3
3	Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy madaniy va sport bilan shug'ullanuvchilarning xavfsizligini taminlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish.	Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida da jismoniy madaniy va sport bilan shug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash , sport texnikasi mahoratini shakillantirish va ular orasidan shikastlanishni oldini olish, shikastlangan tarbiyalanuvchilarga birinchi yordam ko'rsatish ko'nikmalarini egallash.	6	A	3
4	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va tanlangan sport turiga oid jihozlar texnika xavfsizligi qoidalari.	Sport anjomlari va jihozlar, ulardan jismoniy tarbiya mashg'uloti jarayonida mashg'ulot qismlaridan foydalanish jarayonida xavfsizlik qoidalari tushuntirish.	6	A	3
5	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va tanlangan sport turiga oid sport formasi va undagi gigiyenik talablar.	Yengil harakatlarga halal bermaydigan organizimizni ortiqcha issib ketishidan himoya qiladigan, yog'ingarchilikdan saqlaydigan bo'lishi. Kiyimlar issiqni va havoni yaxshi o'tkazuvchan , parvarishga yaxshi yordam beradigan bo'lishi.	6	A	3
6	Bollarni sport turlari bilan tanishtirish va ularni sport turlariga bo'lgan munosabatni yaratish.	Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida shug'ullanuvchilarni sport turlari bilan tanishtirish va sport turlari bilan shug'ullanganda texnika xavfsizlik qoidalari va sanitariya gigiyena talablari bilan tanishtirish	6	A	3

7	Umum ta'lim maktablarida stol tennis sport to'g'arak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	Umumta'lim maktablarida stol tennis sport turini to'g'arak mashg'ulotlarini rivojlantirish va olib borish. Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
8	“ Bolalar va o'smirlar sport maktablari Nizomi”, “Sog'lom avlod kompleks dasturi” doirasida Bolalar va o'smirlar sport maktablari tarbiyalanuvchilari orasida jismoniy sog'lomlashtirish Ava jismoniy madaniyat borasida beriladigan ilk bilimlar hajmi tahlili.	Bolalar va o'smirlar sport maktablari, Nizomi bilan tanishish. “YOshlik”, “Quvnoq startlar” yozgi sog'lomlashtirish, chiniqtirishni tadbirlarini uyushtirishni o'rganish.	6	A	3
9	O'quvchilar jamoasini uyushtirish usullari orqali to'g'arak mashg'ulotlarini olib borish.	Maktab o'quvchilarini yoshlarini, qiziqishlarini hisobga olgan holda turli to'g'arak mashg'ulotlarini olib borish. (futbol, tennis, shaxmat, shashka, engil atletika, basketbol, voleybol va h.k.)	6	A	3
10	Bolalar va o'smirlar sport maktablari o'quvchilarining jismoniy tarbiya va sport gigienasi. Jamoat va shaxsiy gigienaga amal qilish to'g'risida tushuntirish ishlari.	Jamoat va shaxsiy gigienaga amal qilgan holda maktab o'quvchilarining jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga qatnashishi, jamoada o'zini tuta bilishi, sport formasida bo'lishini, o'zlari bilan mashg'ulot zaliga ortiqcha buyumlarni olib kirmaslikni tushuntirish.	6	A	3
11	Mehnat muhofazasi. Jismoniy tarbiya darslarida texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilishni nazorat qilish.	O'quv mashg'ulot jihozdaridan to'g'ri foydalana olish. Mashg'ulotlar bajaraliyotgan jarayonda murabbiylar nazorati talab etiladi. Chunki jihozlardan foydalanilayotganda murabbiyning nazorati bo'lmasa baxtsiz xodisalar ro'y berishi mumkin. Murabbiyning nazorati bo'lsa shikastlanishni oldini olish mumki.	6	A	3
12	Kun tartibidagi tadbirlarning maqsadi, vazifalari va ahamiyati hakida mashg'ulot nizomini tayyorlash.	O'quv kun tartibidagi jismoniy tarbiya butun sinf bo'yicha jismoniy tarbiya tashkilotchisi yoki instruktor yordamida sinf rahbari tomonidan jismoniy tarbiya o'qituvchisining kuzatuv ostida tashkil qilinadi.	6	A	3
13	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport	Maktab va BO'SM, BSM larda musobaqalar Nizomga asosan o'tkaziladi. Nizom musobaqa o'tkazuvchi tashkilot tomonidan puxta ishlab chiqiladi va tasdiqtan o'tiladi. Musobaqaga puxta tayyorgarlik ko'rish uchun ishtirok etuvchi	6	A	3

	maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash.	xamma tashkilotlarni o'z vaqtida musobaqa Nizomi bilan tanishtirish lozim.			
14	Sindan tashqari ishlarning maqsadi, vazifalari, mazmunidan kelib chiqqan holda tajriba mashg'ulotlarini olib borish.	O'quvchi yoshlarni sport maydonchasiga olib chiqqan holda, ular o'rtasida engil atletika o'yinlarini tashkil etish va unda hakamlik qilishni o'rgatish	6	A	3
15	Engil atletika, harakatli o'yin, sport o'yinlari, suzish bo'yicha musobaqalarni tashkillashtirish, qoidalari haqida tushuntirish instruktajini o'tkazish.	Musobaqalarni tashkil etishda: musobaqa ishtirokchilari yoshiga qarab, guruhlarga bo'linadi., sport turlari byicha musobaqalar o'tkaziladi, musobaqa qoidalariga rioya qilgan holda tashkillashtiriladi. Har bir musobaqaga oldindan puxta tayyorgarlik ko'rib, uni uyushqoqlik bilan o'tkazish tushuntiriladi.	6	A	3
16	Umumta'lim maktablarida "Shaxmat" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	Umumta'lim maktablarida "Shaxmat" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
17	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlar olib borish va hisobga olish.	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish. Dastlabki hisobot, Kundalik hisobot, Yakuniy hisobot	6	A	3
18	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya va sport ishlarini rejalashtirish va uning turlari.	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya va sport ishlarini rejalashtirish va uning turlari Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejalari.	6	A	3
19	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ish hujjatlarini o'rganish.	Maktab, BO'SM va BSM larda malakali ko'p yillik tajribaga ega bo'lgan pedagogikning ish hujjatlarini o'rganish va dars jarayonida kuzatish taxlili qilish, tadbir qilish.	6	A	3

	Ularning o'quv tarbiyaviy jarayonda aks etishi.				
20	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi bir yillik o'quv va sinfdan tashqari ishlar rejasining bajarilishini o'rganish.	Maktabda, BO'SM va BSM larda jismoniy tarbiya mashg'ulot va darslarining bir yillik rejasi bilan tanishish. To'garak ish rejalarini o'rganish.	6	A	3
21	Jismoniy tarbiya va ommoviy sport turlarini shuningdek sog'lom turmish tarzini ommalshtirish bo'yicha innovatsion chora tadbirlarni ishlab chiqarish va	Musobaqa nizomini tuzish hakamlar va hakam ha'yatlari funksional vazifalarini o'rganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarish va musobaqa o'tkazish.	6	A	3
22	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning ahamiyati.	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish.	6	A	3
23	Umumta'lim maktablarida "Shashka" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	Umumta'lim maktablarida "Shashka" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
24	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va jarayonini tashkil qilish.	6	A	3
25	Turli xil bayramlarda , turli xil sport tadbirlarini tashkil etish tadbir rejalarini ishlab chiqarish.	Bayramlarda va xalq sayllarida milliy harakatli o'yinlar va Milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkili etish.	6	A	3
26	Musobaqa hujjatlari	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati.Nizomda aks etiriladigan shartlar. -Talabnoma -musobaqa ometasi -Musobaqa hujjatlarini yuritish tartibini o'rganish.	6	A	3
27	Musobaqa hisobotini	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish mazmuni va	6	A	3

	tayyorlash	hujjatlashtirish tartibi . Rejalashtirish , maqsad va vazifalari			
28	Mashg'ulotni kuzatish va tahlil qilish	Mashg'ulotni tajriba almashinish va yangi metodlarni o'rganish maqsadida kuzatish. Mashg'ulotni yutuqlari xato kamchiliklarini taxlil qilish, fikr mulohaza berish.	6	A	3
29	Mashg'ulot bayyonomasi	Mashg'ulot bayyonomasi. Bayyonomada ta'limiy , tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarini belgilash. Mashg'ulot metodlari va texnik vositalarini tanlash. Mashg'ulot qismlarni bo'lish va ularni yoritish olish.	6	A	3
30	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish hujjatlari	O'quv mashg'ulot ishlarini rejalashtirish . Rejalashtirishda jismoniy tarbiya yo'riqchisi tomonidan tuziladigan hujjatlar.	6	A	3
31	Umumta'lim maktablarida guruhlar o'rtasi "Quvnoq startlar" va "Harakatli o'yinlar" turlaridan musobaqa o'tkazish	Umumta'lim maktablarida o'quvchilar o'rtasida "Quvnoq startlar" , "Harakatli o'yinlar" turlarida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan tarbiyalanuvchilarni Mashg'ulot jarayonida qiziqishlarini oshirish	6	A	3
32	Umumta'lim maktablarida gimnastika mashg'ulotlari to'garakini olib borish	Bolalarni yosh darajasi va fiziologik rivojlanishlarini inobatga olgan holda gimnastika to'garaklarini tashkil etish.	6	A	3
33	Hisobot turlari. Dastlabki, kundalik, yakuniy hisobotlar. O'quvchilarning choraklik, yillik o'zlashtirishlarini hisobga olish.	O'quvchilarni chorak va yillikda olgan bilimlarini monitoring qilish hisobotlarini tayyorlash	6	A	3
34	Kuzatish va so'rash uslublari asosida namunalari dars va to'garak mashg'ulotini o'tkazish.	Kunlik to'garak rejasini ishlab chiqish va uni namunalari o'tkazishni o'rgatish. Va o'tkazilayotgan to'garak darslarini kuzatish va unda qo'yilgan xato va kamchiliklarni to'g'irlash.	6	A	3
35	Ochiq havoda o'tkaziladigan maxsus mashqlar va umumrivojlantiruvchi mashqlar	Ochiq havoda o'tkaziladigan maxsus mashqlar va umumrivojlantiruvchi mashqlar, jismoniy sifatlarini rejalashtirish	6	A	3
36	Jismoniy sifatlarni rivojlantirish uslubi. Jismoniy mashqlarni o'rganish yo'li va uslubining umumiy xarakteristikasi.	Jismoniy sifatlarni rivojlantirishda ya'ni, kuch, egiluvchanlik, chaqqonlik, tezkorlik va chidamlilik kabi sifatlarni rivojlantirishda qo'llaniladigan usul va mashqlarni shug'ullanuvchilarning jismoniy sifatlardan qaysi birini rivojlantirishiga qarab to'g'ri taqsimlashni	6	A	3

		o'rgatish			
37	Jismoniy tarbiya fanining baholash mezonlari.	Jismoniy tarbiya fanini baholashda o'qituvchilar ishining yuqori samaradorligining asosiy sharti tashabbuskorlik va faollikni vujudga keltirish. Ular faoliyatini baholashdan iboratdir.	6	A	3
38	Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa o'tkazish	Musobaqalar , musobaqa maqsadi va vazifalari. Musobaqa turlari va musobaqa turlarining maqsad vazifalari	6	A	3
39	Egiluvchanlikni rivojlantirish uchun maxsus mashqlar va uni rivojlantirish metodlari	Egiluvchanlik mazmuni, nomoyon bo'lish shakllari, egiluvchanlikni rivojlantirish metodlari. Egiluvchanlikdagi bo'g'inlar harakatchanligini talab qiladigan va rivojlantiradigan mashqlar	6	A	3
40	Umumta'lim maktablarida "Quvnoq startlar" sport musobaqasi o'tkazish.	Musobaqa o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan o'quvchilarni mashg'ulot jarayoniga qiziqishlarini oshirish.	6	A	3
41	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ish shakllarini tahlil etish jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ish shakllari tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tuzulishi va mazmuni. Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida kun tartibiga tutgan o'rni. Yilning turli fasillarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar	6	A	3
	Umumta'lim maktablarida "STOL TENNISI" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	Umumta'lim maktablarida "STOL TENNISI" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
43	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari.	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejasini tuzish.	6	A	3
44	Jismoniy tarbiya o'quv ishlari hujjatlarida belgilangan tadbirlarning bajarishini hisobga olish.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
45	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish va hisobga olish.	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya va sport ishlarini olib borish. Dastlabki holat. Kundalik hisobot, yakuniy hisobot.	6	A	3
46	Sport o'yinlar va ularni o'rgatish uslublarini	Futbol,valeybol,qo'l to'pi,basketbol va hokazo o'yinlarning qonun qoidalari, uslublarini	6	A	3

	qo'llash.	qo'llashni o'rgatish. Bu orqali o'quvchilarni jismoniy sifatlarini rivojlantirish.			
47	Sport elementlari bo'lgan o'yinning umumiy xususiyatlarini amaliy bajarish.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
48	Umumta'lim maktablarida jismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar	Ertalabki badantarbiya mashqlarini sog'lomlashtiruvchi kompleks mashqlar orqali o'tkazish . O'quvchilar bilan ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish .	6	A	3
49	Umumta'lim maktablarida sport elementi o'yinlarini tashkil etish.	Sport elementi o'yinlari , harakatli o'yinlari turkumiga kirish bolalarni har tomonlama tarbiyalanishdagi ahamiyati . Sport elementi turlari	6	A	3
50	Umumta'lim maktablarida shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .	Umumta'lim maktablarida shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .Umumta'lim maktablari o'quvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
51	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning ahamiyati	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi , qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish .	6	A	3
52	Jismoniy tarbiya va ommaviy sport turlari , shuningdek so'lom turmush tarzini ommalashtirish bo'yicha inovatsion chora –tadbirlarini ishlab chiqarish .	Musobaqa nizomini tuzish . Hakamlar va hakam hayatlari funksional vazifalarini o'rganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarishva musobaqa o'tkazish .	6	A	3
53	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish va o'tkazish	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish “ Sog'lomjon – polvonjon “ , “ Otam – onam va men “ va boshqa bayramlarni o'tkazish .	6	A	3
54	Umumta'lim maktablarida milliy harakatlar o'yinini tashkil etish	Milliy harakatli o'yinlarini paydo bo'lishi , ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri . Milliy harakatli o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyati ;	6	A	3
55	Umumta'lim maktablarida “ Shashka “ sport turi to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .	Umumta'lim maktablarida “ Shashka “ sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish . umumta'lim maktablarida o'quvchilar bilan individual mashg'ulotlar olib borish .	6	A	3
56	Ertalabki	Ertalabki badan tarbiya zarurligi, bola kun	6	A	3

	gimnastikaning vazifalari to'g'risida suhbat o'tkazish.	davomida tetik, harakatchan, aqliy tarafdin rivojlanishi, kayfiyatning ko'tarinki ruhda qaddiqomati to'g'ri tutishiga yordam beradi.			
57	Ertalabki gimnastika kompleksining tartibini ishlab chiqish. Jismoniy mashqlarni o'tkazish uslubi. Ertalabki gimnastika mashqlarining me'yorlari.	Ertalabki umumgavdani rivojlantiruvchi mashqlarni bajarish. Qo'l va elka kamari uchun mashqlar. Oyoqlar uchun mashqlar. Gavda uchun mashqlar. Saflanish va qayta saflanish mashqlari talab etiladi. Mashg'ulotni tuzilishi. Saflanish va qayta saflanish. Gavdani umumrivojlantiruvchi mashqlar. Sport o'yinlari. Qoidali harakatli o'yinlar va tinch o'yinlari.	6	A	3
58	Umumta'lim maktablarida sport ishlarini tashkil etish "Quvnoq startlar" musobaqalarini tashkil etish o'yin shartlarini belgilash.	Amaliyot o'tash mobaynida sport sog'lomlashtirish ishlarini uzluksiz tashkillashtirish. Umumta'lim maktablarida sog'lom turmush tarzini olib borish, ommaviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish.	6	A	3
59	Turli xil bayramlarda turli hil sport tadbirlarni tashkil etish, tadbir rejalarini ishlab chiqish	Bayramlarda va xalq sayillarida milliy harakatli o'yinlar va milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkil etish.	6	A	3
60	Musobaqa hujjatlari tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa o'tkazish	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati. Nizomda aks ettiriladigan shartlar. Musobaqalar, musobaqa maqsadi va vazifalari. Musobaqa turlarining maqsad vazifalari	6	A	3
	Jami		360		180

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalari ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Foydalanilgan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

1. Sh. M. Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo qilamiz. 2017
2. Sh. M. Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak. 2017
3. Sh. M. Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017
4. I. A. Karimov. "Barkamol avlod orzusi". Qo'llanma. – T.: 2000.

5. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
 6. R.S. Salomov. "Sport mashg'ulotlari nazariyasi". T. 2005.
 7. "Jismoniy tarbiya" o`quv dasturi. 1999y.
 8. T. Usmonxo`jayev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari". T-2005 yil.
 9. B. Nigmanov va boshqalar. "Sport o`yinlari". T-2007 yil
 10. "Sport o`yinlarining rasmiy qoidalari". T-2010 yil.
 11. T. Usmonxo`jayev, O`.Tursunov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti". Toshkent-2004
 12. A.N. Normurodova. "Yengil atletika". Toshkent-2005
- Qo`shimcha adabiyotlar:
13. Novikov Z., Matveyev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi". T-2008 y (o`zb.tilida)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

DIPLOM OLDI AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	1.Jismoniy tarbiya instruktori
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.7
Ajratilgan soat:	168

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	U. Xo'jamberdiyeva	"Angren pedagogika kolleji" o'quv ishlari va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari:
	B.B. Baratov	
		"Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:
	M.U. Suyunov	
		"Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
	M.R. Alimov	
		"Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
	A.X. Abdullayev	Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	168
Mavzular soni	28
Dasturning maqsadi	<p>Diplom oldi amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari O'quvchi amaliyotchilarning o'quv hamda diplom oldi amaliyotlari jarayonida tizimli, maqsadli, kasb va malakalarni egallash;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Boshlang'ich sinflarda davlat ta'lim standartlaritalablarining bolalar vao'smirlar sport maktablari hamda bolalar sport majmualaridagi to'garaklarda sport to'garaklarida amalga oshirish jarayoni; 2. Bolalar va o'smirlarning sinfdan va maktabdan tashqari sport to'garaklarida "Sog'lom avlod" kompleks dasturi hamda "Jismoniy tarbiya dasturi" talablarining bajarilishi; 3. Bolalar va o'smirlarning sporti hamda uni rivojlantirishga oid Prezident farmonlari, farmoishlari, chora tadbirlarining amalga oshirilishi; 4. Maktabda va maktabdan tashqari sport muassaslari vabolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarni shakllari; 5. Sport hakamligi gimnastika, yengil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari'szuish turlaridan musobaqalrni tashkil etish; 6. Maktabda va maktabdan tashqari sport muassaslari vabolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ish hujjatlarini organish. 7. Maktabda va maktabdan tashqari sport muassaslari hamda boalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi bir yillik o'quv v asinfdan tashqari ishlar rejasining bajarilishini o'rganish; 8. O'quv ishlarini hujjatlarini prinsplari, yilik, choraklik mashg'ulotlar bo'yicha hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish; 9. Jismoniy tarbiya va sport bayramlarini tashkil etish; 10. Mashg'ulotlar paytida bolalar hayoti va sog'ligini muhofaza qilish, texnika havfsizligi qoidalarga roiya qilish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Diplom oldi amaliyotining mazmuni, mohiyati tarqqiyoti yuzasidan uzviy amaliy bilimlarga ega bo'lish.</p> <p>O'quvchi amaliyotchilarning pedagogic va o'quv hamda ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalarini egallash;</p> <p>Amaliyotchilarning tajriba sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish jarayonidagi o'zlarining ma'naviy hamda soha bo'yicha bilimlarinii keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirib, yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakllanish ishi;</p> <p>Ta'lim muassasalriga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan amaliyotchi o'quvchilar uchun har bir amaliyot kunining samarali tashkil etishning maqsadli rejalashtirish va pirovard natijalariga erishish;</p> <p>Pedagogika kolejalri o'quvchilarining amaliyot davridagi egallagan ko'nikma va malkalrni o'rganish ish metodlari hamda tajribalar jarayonidagi natijalarining nafaqat ta'lim olish davrida balki kelgusida ish</p>

	o'rinlarida ham o'z ahamiyatini yo'qotmasligi; Diplom oldi amaliyotini o'tashda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab amaliyotda tatbiq etish.
Bilimlar	Diplom oldi amaliyoti vazifalariga oid,ya'ni jismoniy tarbiya mashg'uloti, uni tashkil etish,olib borish,hamda mashg'ulot jarayonida uslublar,rejalashtirish,mashg'ulot yuklanmalariga oid bilimlar berish; Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni tashkil qilish; Harakatli o'yinlarni rejalashtirish va o'tkazish, o'zbek milliy sport elementi bo'lgan bilimlarni berish; Sport mashg'ulotlarini o'tkazish; Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etish; Kun tartibidagi sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etish.
Ko'nikmalar	Maktabdan tashqari muassasalardamurabbiy-isnruktor sifatida -Sport maktabiga ,seksiyaga,sport va sog'lomlashtirish yo'nalishidagi guruhlariga jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishni xohlovchi va tibbiy to'sqinliklari o'lmagan shaxslarni qabul qilish va ular bilan o'quv chiniqtirish va tarbiyaviy ishlar olib borish; Kelajakda sport sohasida yaxshi istiqbolga ega bo'lishi mumkin bo'lgan bolalar va o'smirlarni tanlash va ularni sportga qiziqtirishni amalga oshirish; Shug'ullanuvchilarni tanlashda,ularni sportga yo'nlatirish,o'quv chiniqtirish va tarbiyaviy jarayonni tashkil qilish bo'yicha sport maktabi ishini muvoffiqlashtirishni tahlil qilish va uslubiy ta'minotni amalga oshirish; Sport bo'yicha trener o'qituvchilarni ishini,ochiq dasrlarini kuzatish va taxlil qilish v umumlashtirishni amalga oshirish. Sport turlari bo'yicha musobaqa nizomlarini tuzish va o'tkazishnitashkil qilish; Sport maktabiga,seksiyaga,sport sog'lomlashtirish yo'nlaishidagi guruhlar jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishixohlovchilarni hakamlilik mahoratini oshirish va amaliy bajarishni tahlil qilish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Sport mashg'ulotlar nazariyasi va metodikasi, Sport turlari bo'yicha hakmalik qilish va uni o'qitish metodikasi,Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi, Pedagogika va psixologiya, harakatli o'yinlar, Milliy harakatli o'yinlar,Gimnastika va uni o'qitish metodikasi,Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitishning tashkiliy shakli	Amaliy ta'lim
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va	O'g'zaki ,nazorat , savol – javob, amaliy topshiriq, yozma topshiriqlar

ko'nikmalarini baholash	nazorati
-------------------------	----------

2. O'QUV AMALIYOTI DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	O'quv ishlarini hujjatlashtirish prinsiplari, yillik, choraklik darslar bo'yicha hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish. Tibbiy ma'lumotnomaga ega bo'lgan o'quvchilarni maktab shifokori bilan hamkorlikda maxsus guruhlarga bo'lish.	Diplom oldi amaliyotidagi xujjatlashtirish prinsiplari bilan tanishtirish. Maxsus tibbiy ma'lumotnomasi bor o'quvilar bilan tanishish. "Boshlang'ich sinflar jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini tahlil qilish, yillik ish reja asosida amaliyot davri uchun to'garak ish rejasini ishlab Achiqish	6	A	3
2	"Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini tahlil qilish, yillik ish reja asosida amaliyot davri uchun to'garak ish rejasini ishlab chiqish.	Maktab boshlang'ich sinf jismoni tarbiya o'qituvchisining sport to'garaklari dasturini o'rganish va ta'lili qilish. To'garakni olib borishni o'rganish.	6	A	3
3	Darslar va mashg'ulotlarni o'tkazish uchun joy, jihozlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalarni tayyorlash. O'quvchilarning sport faoliyatlarini maqsadga muvofiq tashkil etish. Mashg'ulotlarni o'tkazish uchun joy va sport jihozlarini	Maktab jismoniy tarbiya o'qituvchisining nazoratida jismoniy tarbiya darslarini jihozlari, ko'rgazmali qurollaridan foydalanib, texnik xavfsizlikka rioya qilgan holda mustaqil o'tish. Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3

	tayyorlash. O'quvchilarning jismoniy tayyorligini aniqlash. Pulsometriya, xronometraj o'tkazish.				
4	Sanitariya va gigiena qoidalariga rioya qilish tartibi. Mashg'ulotlar o'tkaziladigan joylarning tozaligi, Gijozlarning saqlanishi, o'quvchilarning dars va mashg'ulotda sport formasida bo'lishini ta'minlash.	Maktab jismoniy tarbiya o'qituvchisi nazoratida sanitariya va gigiena talablariga rioya qilgan holda sport zali va jixozlarni tayyorlash. Darsni olib borish. Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
5	Davlat ta'lim standartlari talablarining bolalar va o'smirlar sport maktablari hamda bolalar sport majmualaridagi sport to'garaklarida amalga oshirilish jarayoni tahlili.	Davlat ta'lim standartlari bilan tanishgan holda BO'SM va BSM larda sport to'garaklarini amalga oshirilish jarayonini o'rganish va taxlil qilish. Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
6	Bolalar va o'smirlarning sinfdan va maktabdan tashqari sport to'garaklarida "Sog'lom avlod kompleks dasturi" hamda "Jismoniy tarbiya dasturi" talablarining bajarilishi tahlili.	BO'SM va BSM larda sport to'garaklari "Sog'lom avlod kompleks dasturi" hamda "Jismoniy tarbiya dasturi" ning talablarini o'rganish. SHu talablar asosida to'garaklarni tashkil qilish.	6	A	3
7	Bolalar va o'smirlar sporti hamda uni rivojlantirishga oid Prezident farmonlari, qarorlar va chora-tadbirlarning amalga oshirilishi to'g'risida suhbat.	Prezident farmonlari, qarorlariga amal qilgan holda BO'SM va BSM larning rivojlanishiga oid chora-tadbirlar ishlab chiqish. (musobaqar tashkil qilish, estafetalar o'tkazish).	6	A	3
8	" Bolalar va o'smirlar sport maktablari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi" doirasida Bolalar va o'smirlar sport maktablari	Bolalar va o'smirlar sport maktablari, Nizomi bilan tanishish. "YOshlik", "Quvnoq startlar" yozgi sog'lomlashtirish, chiniqtirishni tadbirlarini uyushtirishni o'rganish.	6	A	3

	tarbiyalanuvchilari orasida jismoniy sog'lomlashtirish Ava jismoniy madaniyat borasida beriladigan ilk bilimlar hajmi tahlili.				
9	O'quvchilar jamoasini uyushtirish usullari orqali to'garak mashg'ulotlarini olib borish.	Maktab o'quvchilarini yoshlarini, qiziqishlarini hisobga olgan holda turli to'garak mashg'ulotlarini olib borish. (futbol, tennis, shaxmat, shashka, engil atletika, basketbol, voleybol va h.k.)	6	A	3
10	Bolalar va o'smirlar sport maktablari o'quvchilarining jismoniy tarbiya va sport gigienasi. Jamoat va shaxsiy gigienaga amal qilish to'g'risida tushuntirish ishlari.	Jamoat va shaxsiy gigienaga amal qilgan holda maktab o'quvchilarining jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga qatnashishi, jamoada o'zini tuta bilishi, sport formasida bo'lishini, o'zlari bilan mashg'ulot zaliga ortiqcha buyumlarni olib kirmaslikni tushuntirish.	6	A	3
11	Mehnat muhofazasi. Jismoniy tarbiya darslarida texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilishni nazorat qilish.	O'quv mashg'ulot jihozdaridan to'g'ri foydalana olish. Mashg'ulotlar bajaraliyotgan jarayonda murabbiylar nazorati talab etiladi. Chunki jihozlardan foydalanilayotganda murabbiyning nazorati bo'lmasa baxtsiz xodisalar ro'y berishi mumkin. Murabbiyning nazorati bo'lsa shikastlanishni oldini olish mumki.	6	A	3
12	Kun tartibidagi tadbirlarning maqsadi, vazifalari va ahamiyati hakida mashg'ulot nizomini tayyorlash.	O'quv kun tartibidagi jismoniy tarbiya butun sinf bo'yicha jismoniy tarbiya tashkilotchisi yoki instruktor yordamida sinf rahbari tomonidan jismoniy tarbiya o'qituvchisining kuzatuv ostida tashkil qilinadi.	6	A	3
13	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash.	Maktab va BO'SM, BSM larda musobaqalar Nizomga asosan o'tkaziladi. Nizom musobaqa o'tkazuvchi tashkilot tomonidan puxta ishlab chiqiladi va tasdiqtan o'tiladi. Musobaqaga puxta tayyorgarlik ko'rish uchun ishtirok etuvchi xamma tashkilotlarni o'z vaqtida musobaqa Nizomi bilan tanishtirish lozim.	6	A	3
14	Sinfdan tashqari ishlarning maqsadi, vazifalari, mazmunidan kelib chiqqan holda tajriba mashg'ulotlarini	O'quvchi yoshlarni sport maydonchasiga olib chiqqan holda, ular o'rtasida engil atletika o'yinlarini tashkil etish va unda hakamlik qilishni o'rgatish	6	A	3

	olib borish.				
15	Engil atletika, harakatli o'yin, sport o'yinlari, suzish bo'yicha musobaqalarni tashkillashtirish, qoidalar haqida tushuntirish instruktajini o'tkazish.	Musobaqalarni tashkil etishda: musobaqa ishtirokchilari yoshiga qarab, guruhlariga bo'linadi., sport turlari bo'yicha musobaqalar o'tkaziladi, musobaqa qoidalariga rioya qilgan holda tashkillashtiriladi. Har bir musobaqaga oldindan puxta tayyorgarlik ko'rib, uni uyushqoqlik bilan o'tkazish tushuntiriladi.	6	A	3
16	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ish hujjatlarini o'rganish. Ularning o'quv tarbiyaviy jarayonda aks etishi.	Maktab, BO'SM va BSM larda malakali ko'p yillik tajribaga ega bo'lgan pedagogikning ish hujjatlarini o'rganish va dars jarayonida kuzatish taxlili qilish, tadbiiq qilish.	6	A	3
17	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi bir yillik o'quv va sinfdan tashqari ishlar rejasining bajarilishini o'rganish.	Maktabda, BO'SM va BSM larda jismoniy tarbiya mashg'ulot va darslarining bir yillik rejasini bilan tanishish. To'garak ish rejasini o'rganish.	6	A	3
18	Hisobot turlari. Dastlabki, kundalik, yakuniy hisobotlar. O'quvchilarning choraklik, yillik o'zlashtirishlarini hisobga olish.	O'quvchilarni chorak va yillikda olgan bilimlarini monitoring qilish hisobotlarini tayyorlash	6	A	3
19	Kuzatish va so'rash uslublari asosida namunali dars va to'garak mashg'ulotini o'tkazish.	Kunlik to'garak rejasini ishlab chiqish va uni namunali o'tkazishni o'rgatish. Va o'tkazilayotgan to'garak darslarini kuzatish va unda qo'yilgan xato va kamchiliklarni to'g'irlash.	6	A	3
20	Jismoniy sifatlarni rivojlantirish uslubi. Jismoniy mashqlarni o'rganish yo'li va uslubining umumiy	Jismoniy sifatlarni rivojlantirishda ya'ni, kuch, egiluvchanlik, chaqqonlik, tezkorlik va chidamlilik kabi sifatlarni rivojlantirishda qo'llaniladigan usul va mashqlarni shug'ullanuvchilarning jismoniy sifatlardan qaysi	6	A	3

	xarakteristikasi.	birini rivojlantirishiga qarab to'g'ri taqsimlashni o'rgatish			
21	Jismoniy tarbiya fanining baholash mezonlari.	Jismoniy tarbiya fanini baholashda o'qituvchilar ishining yuqori samaradorligining asosiy sharti tashabbuskorlik va faollikni vujudga keltirish. Ular faoliyatini baholashdan iboratdir.	6	A	3
22	Jismoniy tarbiya o'quv ishlari hujjatlarida belgilangan tadbirlarning bajarishini hisobga olish.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
23	Sport o'yinlar va ularni o'rgatish uslublarini qo'llash.	Futbol, voleybol, qo'l to'pi, basketbol va hokazo o'yinlarning qonun qoidalari, uslublarini qo'llashni o'rgatish. Bu orqali o'quvchilarni jismoniy sifatlarini rivojlantirish.	6	A	3
24	Sport elementlari bo'lgan o'yinning umumiy xususiyatlarini amaliy bajarish.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
25	Ertalabki gimnastikaning vazifalari to'g'risida suhbat o'tkazish.	Ertalabki badan tarbiya zarurligi, bola kun davomida tetik, harakatchan, aqliy tarafdin rivojlanishi, kayfiyatning ko'tarinki ruhda qaddiqomati to'g'ri tutishiga yordam beradi.	6	A	3
26	Ertalabki gimnastika kompleksining tartibini ishlab chiqish. Jismoniy mashqlarni o'tkazish uslubi. Ertalabki gimnastika mashqlarining me'yorlari.	Ertalabki umumgavdani rivojlantiruvchi mashqlarni bajarish. Qo'l va elka kamari uchun mashqlar. Oyoqlar uchun mashqlar. Gavda uchun mashqlar. Saflanish va qayta saflanish mashqlari talab etiladi. Mashg'ulotni tuzilishi. Saflanish va qayta saflanish. Gavdani umumrivojlantiruvchi mashqlar. Sport o'yinlari. Qoidali harakatli o'yinlar va tinch o'yinlari.	6	A	3
27	Tibbiy ko'rikni tashkil qilish va o'tkazish.	Har mashg'ulot oldidan bola jismoniy mashqlarga boshlashidan oldin, tibbiy ko'rikdan o'tilishi talab etiladi. Tibbiy ko'rikda bolaning vazni, qon bosimi me'yorlari, yurak urishini me'yorlari, oyoq-qo'llarining sog'lomligi va sog'ligi to'g'risida shikoyati yo'qligi aniqlanadi. So'ng mashg'ulotlarda ishtirok etishiga ruxsat beriladi.	6	A	3
28	Namunali jismoniy tarbiya darslari va mashg'ulotlari rejasini tuzish. Darslar va mashg'ulotlarning ishlanmalarini tuzish.	Namunali jismoniy tarbiya darslari va mashg'ulotlari rejasini tuzish talablari quyidagilardan iborat: tashkiliy qism, asosiy qism, yakunlovchi qism. Sana, sinf, fan, mavzu, maqsad, darsning borishi. Tashkiliy qism: saflanish, yurish, yugurish, umumrivojlantiruvchi mashqlar. Asosiy qism: yangi mavzu bayoni.	6	A	3

		Yakunlovchi qism: baholash va xulosa yasash.			
	Jami		168		84

Diplom oldi amaliyoti davri uchun amaliyot rahbarining ish rejasi

Har bir kun 6 soatdan bo'lib, umumiy soatlar hajmi 168 soatni tashkil qiladi.

Foydalangan asosiy dasliklar va o'quv qo'llanmalar. Elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

- 1.I.A. Karimov. O'zbekiston buyuk kelajak sari. Toshkent. O'zbekiston-1998.
- 2.I.A. Karimov. Barkamol avlod-o'zbekiston taraqqiyotining poydevori. Toshkent-SHarq.1997.
- 3.O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi qonun. "Ma'rifat" gazetasi .-1997
- 4.O'zbekiston Respublikasi "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" T 1997.
- 5."Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012
- 6."Bolajon" tayanch dasturi. Toshkent. O'zRXTB. MMXQTMORO'MM 2010
- 7.Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
- 8."Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi".
9. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
- 10."O'zing bajarishga o'rgan". K.Mahkamjonov, F.Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.
- 11."Jismoniy tarbiya" 5-6-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.S.Usmonxo'jaev, S.G.Arzumanov, "O'qituvchi" NMIIU. Toshkent-2006.
12. "Bolajon" tayanch dasturi. S.S. Mirdjalilova. M.SH. Rasulova Toshkent-2010
13. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubi" T.Usmonxo'jaev, O'.Tursunov Toshkent-2004
14. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005
15. www.sport@samdu.uz
16. www.tdpu.uz
17. www.Ziyonet.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIMVAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

**JISMONIY TARBIYA VA SPORT TADBIRLARINI TASHKIL ETISH
TEXNOLOGIYASI FANIDAN**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiy nomi:	Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.2.1.
Ajratilgan soat:	300

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Jismoniy tarbiya va sport tadbirlarini tashkil etish.
Ajratilgan soat	300
Mavzular soni	44
Dasturning maqsadi	MT da tarbiyalanayotgan bolalar o'rtasida jismoniy tarbiya va sport o'yinlarini tashkil etish va bu orqali bolalarning jismoniy rivojlanishi va salomatligiga bo'lgan etiborni tashkil etish. Jismoniy tarbiya va sport o'yinlarini tashkil qilish orqali bolalarda jamoaviy ishlash instinkini hosil qilish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Sport va Jismoniy tarbiya sohasida olib borilayotgan ishlar bilan tanishish - O'zbekiston Respublikasida bo'layotgan Sport sohasidagi islohotlar bilan tanishish - O'zbekiston Respublikasi 'rizedantining Jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borayotgan islohotlari bilan tanishish - MT larda olib borilayotgan sport sohasidagi yangiliklar va imkoniyatlar bilab tanishish - Ta'lim jarayonlarida sport vositalaridan foydalanish
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - MT larda olib borilayotgan Jismoniy tarbiya va sport o'yinlarining ahamiyati ularning bola tarbiyasi va salomatligida tutgan o'rni haqida bilish - Sport o'yinlarini asosan guruhlarda va jamoaviy tashkil eta olish - Sport o'yinlarining turlari va xususiyatlari - Ertalabki badan tarbiya mashg'ulotlarini tashkil qilish
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari, MTT o'quv dasturidagi ijtimoiy-xissiy rivojlanish talablarini aniqlay olish; - turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka va guruhiy ishlarni tashkil etish - Mtlarda olib borilayotgan Jismoniy tarbiya va sport o'yinlarini tashkil etishda Davlat standartlari talablaridan unumli foydalanish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya Suzish sport mashg'ulotlari tashkilotchisi
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va	Og'zaki, yozma, test,oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va

ko'nikmalarini baholash	amaliy to'shiriqlar bajarish
-------------------------	------------------------------

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Kurs ishi	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. O'zbekistonda Jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan ishlar						
1	O'zbekistonda Jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan ishlar	O'zbekistonda Jismoniy tarbiya va sport sohasida olib borilayotgan ishlar yuzasidan ishlarnin tashkillashtirish.	6	N		3
2	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining jismoniy tarbiya va ommaviy sportni rivojlantirish yo'lidagi jonkuyarliklari	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining jismoniy tarbiya va ommaviy sportni rivojlantirish yo'lidagi jonkuyarliklari. O'zbekiston Respublikasi sport sohasida olib borilayotgan ishlar.	6	N		3
3	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni Yanada rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida " 2017-yil 3- iyundagi 'Q-3031 qarorini ishlab chiqish	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni Yanada rivojlantirish chora tadbirlari to'g'risida " 2017-yil 3- iyundagi 'Q-3031 qarorini ishlab chiqish va chora tadbirlarini tashkil qilish. Sport sohasida olib borilayotgan ishlar chiqariladigan 'rizedent farmonlarini amalda qo'llash.	8	N		3
4	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "Jismoniy tarbiya va sport sohasida Davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida" gi 208-yil 5- martdagi 'F-5368-	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "Jismoniy tarbiya va sport sohasida Davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida" gi 208-yil 5- martdagi 'F-5368-sonli farmonini isloh qilish. 'rizedentimizning olib borayotgan ishlari va uni qay tariqa o'z ijobiy natijalarini ko'rsata olishi yuzasidan chora tadbirlar rejasi.	8	N		3

	sonli farmonini isloh qilish.					
5	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "O'zbekiston Respublikasida Jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi 2020- yil 24- yanvardagi 'F- 5924 sonli farmoni bo'yicha ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish	O'zbekiston Respublikasi 'rizedentining "O'zbekiston Respublikasida Jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida"gi 2020- yil 24- yanvardagi 'F- 5924 sonli farmoni bo'yicha ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish.	6	N		3
6	O'zbekiston Respublikasida Jismoniy tarbiya tizimining tushunchalari	O'zbekiston Respublikasida Jismoniy tarbiya tizimining tushunchalari. O'quv muassalarida jismoniy tarbiya va sport sog'lomlashtirish ishlarini keng yo'lga qo'yish.	6	N		3
II-bo'lim. MT larda bolalar sportini rivojlantirish						
7	MTT larda Stol tennisi sport turini to'g'ark mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	MT larda Stol tennisi sport turini to'g'ark mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish .	6	N		3
8	Jismoniy tarbiya faning boshqa fanlar bilan bog'liqligi	Jismoniy tarbiya faning boshqa fanlar bilan bog'liqligi asosan odam anatomiyasi , pedagogika , psixologiya , biologiya , fiziologiya fanlari bilan aloqadorligini tashkil etish	6	N		3
9	Jismoniy sifatlar to'g'risida tushuncha	Jismoniy sifatlar asosan chaqqonlik , e'chillik, kuchlilik, tezkorlik, egiluvchanlik shular jumlasidan	6	N		3
10	Jismoniy tarbiya vositalarining umumiy tavsifi	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosan sport jihozlari, meyoriy hujjatlar, dars jarayonlarining zamonaviy o'quv metodlari bilan olib borilishini ta'minlash	6	N		3
11	Maktablarda sog'lom turmush tarzini olib borish ommaviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish	MT larda sport ishlarini tashkil etish. "Quvnoq statlar " musoboqalarini tashkil etish, o'yin shartlarini belgilash. Guruhli o'yinlarni tashkil etishda o'yinlarning shartlarini to'g'ri tashkil etish.	6	A		3
12	Jismoniy tarbiya mashqlarining mazmuni va shakllari	Jismoniy tarbiya mashqlarining mazmuni va shakllarini yosh darjasiga , jinsiga , fiziologik rivojlanishiga etibor bergan holda olib boirish.	6	A		3

III-bo'lim. Dars davomida va darsdan tashqari sport to'garaklarini shakllantirish va rivojlantirish						
13	MTM da Ertalabki badan tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish	Ertalabki badan tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish va bu mashg'ulotlarni inson sog'ligiga qay tariqa ta'siri haqida o'quvchilarga tushuncha berish.	6	A		3
14	Maktablarda sinflar o'rtasida yengil atletika turlaridan musoboqalar tashkil etish va o'tkazish	Maktablarda sinflar o'rtasida yengil atletika turlaridan musoboqalar tashkil etish va o'tkazish orqali an'anaviy dars jarayonlaridan zerikkan o'quvchilarni dars jarayonlariga qiziqishlarini oshirish.	8	A		3
15	Darsdan kiyin olib boriladigan sport to'garaklarini tashkil etish	Darsdan kiyin olib boriladigan sport to'garaklarini tashkil etish. Har bir o'quvchilarni o'z qiziqishlari asosida sport to'garaklariga yo'naltirish	6			3
16	MT yoshdagi bolalar ta'lim tarbiyasiga qo'yiladigan davlat talablarining jismoniy rivojlanish bo'lim bo'yicha taxlili	MT yoshdagi bolalar ta'lim tarbiyasiga qo'yiladigan davlat talablarining jismoniy rivojlanish bo'lim bo'yicha taxlili. Jismoniy tarbiya tadbirlariga qo'yiladigan davlat talablari va nizomlari asosida olib boorish.	8	A		3
IV-bo'lim.MT larda bolalarning jismoniy rivojlanishini nazorat qilish.						
17	Jismoniy tarbiya tizimida bolalarni o'qitish ins'lari	Jismoniy tarbiya tizimida bolalarni o'qitish jarayonida "Ilk qadam " davlat dasturidan foydalanish	6	N		3
18	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish orqali jismoniy rivojlanishini to'g'ri yo'lga qo'yish	6	N		3
19	MTT larda sport ishlarini tashkil etish. "Quvnoq statlar " musoboqalarini tashkil etish, o'yin shartlarini belgilash	O'quv yili mobaynida sport sog'lomlashtirish ishlarini uzluksiz tashkillashtirish. Maktablarda sog'lom turmush tarzini olib borish ommaviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish	6	N		3
V-bo'lim. Bolalar salomatligida sport mashg'ulotlarining ijobiy ta'siri						
20	Bolalar tanasida Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining ta'siri	Bolalar tanasida Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlarining ta'siri. Bola tanasida sport mashg'ulotlarining ta'siri: bo'yining o'sishi, mushaklarning mustahkamlanishi, fikrlasg qobilyatining rivojlanishi shular jumlasidan.	8	N		3
21	Oilada bolani jismoniy tarbiyalash metodikasini o'rgatish	Bolalarga berilgan gimnastika mashg'ulotlarini oilada ota onalar bilan hamkorlikda nazorat qilishni yo'lga qo'yish .	6	N		3
22	MT larda gimnastika	Bolalarni yosh darajasi va fiziologik	6	A		3

	mashg'ulotlari to'garaklarini olib borish	rivojlanishlarini inobatga olgan holda gimnastika to'garaklarini tashkilshtirish.				
23	MT larda bolalarni jismoniy tarbiyalash va rivojlantirish	MT larda bolalarni jismoniy tarbiyalash va rivojlantirishda dastlab yengil mashg'ulotlardan boshlash va tibbiyot xodimlari bilan aloqani ta'minlagan holda olib borish	8			3
24	MT larda , oilada massaj va jismoniy mashqlarni bajarish	Ota onalar bilan hamkorlikda gimnastika va massaj mashg'ulotlarining dasturini tuzish va tashkil qilish.	6	A		3
25	MT larda va oilada ertalabgi gimnastika mashg'ulotlarini o'tkarish metodlari va uning ahamiyati	Oilada ertalabgi badan tarbiya mashg'ulotlarini belgilangan tartib asosida tashkilshtirish va olib borish	6	N		3
26	Navro'z, mustaqillik , Xotira va qadrlash bayramlarida sport tadbirlari va sport musoboqalarini tashkil etish	O'zbek milliy xalq o'yinlari, sport turlari (arqon tortish , kurash , chillak, ma'lum masofaga yugurish)kabi xalq o'yinlarini o'rganish.	8	N		3
VI-bo'lim. MT yoshdagi bolalarni sportga yo'naltirishda ularning fiziologik imkoniyatlarini hisobga olgan holda yondashish						
27	MT larda jismoniy mashqlar bilan birga amalga oshiriladigan chiniqtirish mashg'ulotlari	MT larda jismoniy mashqlar bilan birga amalga oshiriladigan chiniqtirish mashg'ulotlarini tashkil etishda havo vannalari, suv muolajalari, quyosh vannalaridan foydalanish	6			3
28	Sayr vaqtidagi harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar	Sayr vaqtidagi harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlarda eskursiyalar, turizm va bolalar bilan individual ish olib borish,	6	A		3
29	Bolalarning faol dam olishi	MTT da jismoniy tarbiya bayramlari , salomatlik kunlari , tatillar va uyga to'shiriqlar	6	N		3
30	Sayrda jismoniy tarbiya mashg'ulotlari , o'yinlari va jismoniy mashqlar o'tkazish uslubi	Mashg'ulotlarning mazmuni va tashkil etilishi. Sayrdagi mashg'ulotlarning o'ziga xos xususiyatlari, Sayrda umumrivojlantiruvchi mashqlarni o'tkazish, Sayrda bolalarning sport o'yinlaridan arg'imchidan sakrashga, sir'anishga , chang'ida yurishga o'rgatish. Katta va tayorlov guruhlarida bolalar basketbol, futbol, hokkey , badminton o'rgatiladi.	12	A		3
31	MT yoshdagi bolalarda Sayrlar vaqtida harakatli	MT yoshdagi bolalarda Sayrlar vaqtida harakatli o'yinlar va asosiy harakatlarni o'rgatish. O'yin estofetalarini tashkil etish	6	A		3

	o'yinlar va asosiy harakatlarni o'rgatish	sujeqli va sujetsiz o'yinlar va estofetalar o'tkazish.				
32	MT yoshdagi bolalar bilan o'tkaziladigan sport tadbirlari	MT yoshdagi bolalar bilan o'tkaziladigan sport tadbirlari ertalabki badan tarbiya mashqlari, qiziqarli quvnoq o'yinlar, guruhlar bilan o'ynaladigan o'yinlar.	6			3
33	Voleybol sport turidan to'garaklarni tashkil etish va rivojlantirish	Bolalar to'' bilan oynaladigan o'yinlarda to''dan to'g'ri foydalanish qabul qilish va uzatish kabi mashqlarni mukammal o'rganishi.	6	A		3
34	Harakatli o'yinlardan ommaviy sport musoboqalarini tashkil etish	Harakatli o'yinlardan ommaviy sport musoboqalarini tashkil etishda guruhlariga ajratish guruhlar bilan to'g'ri ishlash instinkini shakllantirish .	6	A		3
35	Turli xil bayramlarda turli xil sport tadbirlarini tashkil etish	Bayramlarda va xalaq sayllarida milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkil etish.	6	N		3
36	Bolalarning sog'ligi, jismoniy rivojlanishi va funksional imkoniyatlari holatining shifokor tomonidan tekshirilishi va nazorati	Bolalarning sog,ligi, jismoniy rivojlanishi va funksional imkoniyatlari holatining shifokor tomonidan tekshirilishi va nazorati jaryonida jismoniy tarbiyaning turli xil formalarini o'tkazishni medik-'edagogik kuzatish organizmga ta'sirini nazorat qilish. MT larda bolalarning nerv-'sihik rivojlanish xususiyatlarini aniqlash.	12	N		3
VII-bo'lim. MT tarbiyalanuvchilarida milliy harakatli o'yinlarga bo'lgan munosabatni shakllantirish.						
37	Maxsus maktabgacha ta'lim muassalarida jismoniy tarbiya bo'yicha bolalar bilan tashkil etiladigan davolash 'rofilaktika ishlarining xususiyatlari.	Maxsus MTT tarbiyanuvchilariso'g'ligida (ko'zida , eshitishida , aqliy zaif , va nutqida) kamchiligi bo'lgan bolalar bilan tashkil etiladigan jismoniy sog'lomlashtirish tadbirlari. Sanatoriya tiii''idagi MTT da sog'ligida u yoki bu mchiligi bo'lgan bolalar bilan oocccchiq havoda tashkil etiladigan jismoniy mashqlar , ertalabgi badan tarbiya va jismioniy tarbiya mashg'ulotlarining o'tkazilishi.	8	N		3
38	Oilada bolalar jismoniy tarbiyasi .	Oilada jismoniy tarbiyani to'g'ri amalga oshirilishi uchun ota onalar bolalarning MTT da , sport maktablarida jismoniy mashqlar bilan shug'ullanishini kun davomida va butun hafta davomida qanday jismoniy yuk bajarayotganini bilishlari zarur.	8	N		3
39	MT da har xil ko'toklar	MT da har xil ko'toklar bilan harakatli	6	A		3

	bilan harakatli o'yinlarni tashkil etish	o'yinlarni tashkil etishda asosan estofeta musoboqalarini tashkil qilish.				
40	MT tarbiyalanuvchilarini "Quvnoq statlar " musoboqasiga tayorlash va musoboqani o'tkazish	MT tarbiyalanuvchilarini "Quvnoq statlar " musoboqasiga tayorlash va musoboqani o'tkazishda umumiy shartlarni belgilash va qat'iy qonun qoidalar asosida olib borilishini ta'minlash	8	A		3
41	Basketbol musoboqasi hujjatlarini yurutish va musoboqa va musoboqa o'tkazish	Basketbol musoboqasi hujjatlarini yurutish va musoboqa o'tkazishda musoboqa nizomlari qaydnomalari, taqvimlar asosida o'tkazish	6	A		3
42	Bolalarni sportga bo'lgan iqtidorlarini hisobga olgan holda kata sportga yo'naltirish	Bolalarni sportga bo'lgan iqtidorlarini hisobga olgan holda kata sportga yo'naltirish	6	N		3
43	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar.	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar.	6	A		3
44	Pizedentimiz tomonidan ishlab chiqilgan Jismoniy tarbiya va iommaviy sport tadbirlarini uzluksiz olib boorish chora tadbirlarini amalda qo'llash	Pizedentimiz tomonidan ishlab chiqilgan Jismoniy tarbiya va iommaviy sport tadbirlarini uzluksiz olib boorish chora tadbirlarini amalda qo'llash	8	N		3
	Jami		300	-	-	140

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

3. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasini bo'lish kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. MTMLarining tarbiyalanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Res'ublika tashxis markazi Toshkent-2013
6. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnali.
7. "Ilk qadam" jurnali

Internet manbaalari

www. "ZiyoNET"

www. td'u-INTRANET. 'ed.

www. referatlar.uz

"MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.

www.jlmt.uz, <http://mdou62.edu.yar.ru> 'DF

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MURABBIYLIK O'QUV AMALIYOTIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.2.2
Ajratilgan soat:	240

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Murabbiylik amaliyoti
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<ul style="list-style-type: none"> - Bolalarni ta'lim tarbiyaviy ishlar jarayonida jismoniy rivojlantirish; -faoliyat sohasiga tegishli ma'lumotlar bilan ishlash; -jismoniy madaniyat va sport tashkilotlari, sport tayyorgarlik markazlari, shuningdek, jismoniy madaniyat va sport sohasidaf aoliyat yurituvchi tashkilotlar, o'rtamaksud ta'lim muassalarida jismoniy madaniyat, sport sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tayyorgarlikni tashkiliy-uslubiy ta'minlash;
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> -Tasdiqlanganda sturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkiletish va o'tkazish; -Sport sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish; -Turliyoshdagi aholini jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishga jalbqilish; -To'garaklar va sport seksiyalari ishlarini tashkil etish; -Ta'lim oluvchilar va shug'ullanuvchilar bilan jismoniy madaniyat bo'yicha ta'limiy ishlarni rejalashtirish, tashkil etish va o'tkazish; -Jismoniy madaniy sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tadbirlarni tashkil etish va o'tkazish; -Jismoniy madaniy sport tashkilotida shug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish; -Jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishuchunjismoniy madaniysporttashkilotiningmoddiy-texnikbazasini mustahkamlashvarivojlantirishbo'yichachora-tadbirlaro'tkazish; -Jismoniy madaniysporttashkilotidajismoniy madaniysog'lomlashtirishvasport-ommaviytadbirlarnitashkiletishva o'tkazishniboshqarish;
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> -Olimpiyasportanjomlarivaularningta'minlanishibilantanishish, sog'lomlashtirishoromgohlaridajismoniy tarbiyanitashkiletishnibilish; - Sporto'yinlar o'quvamaliyot mashg'ulotlarinitashkiletishusullarini; - olim'iadao'yinlarivajahonchem'ionatlaridasovrindorbo'lganO'zbekistonsportchilarini bilish; -sportbo'yichatrener-o'qituvchilarishini, ochikdarslarnikuzatishvataxilkilishni; -Sportsog'lomlashtirishtadbirlaridasturiniishlabchiqish, qatnashuvchilardasog'lomturmushtarzinishakllantirishni; -Tarbiyalanuvchilardaaxloqiy,irodalilik,mexnasevarlikvafaollik ,bardoshlikxislatlarinitarbiyalashni; -Bolalarningjismoniytayyorgarliginingnazariyvaamaliyasoslarini; - MusobaqanizominiishlabchiqishqatnashuvchilarzayavkasiSportmaydoninixozirlashni

	<p>;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Jixozlarnito'liqta'minlashni; -Xavsizliknita'minlashchoralariniko'rishni; -Xakamlarnitayinlashni; -Musobaqadaqatnashishuchunvrachxulosasini; - Sportsog'lomlashtirish tadbirlarini turlari qatnashuvchilarning yoshidan kelib chiqib tanlanadi. -Maktabgachata'lim daharakatli o'yinlar, gimnastika, maktabda engil atletika, estafeta o'yinlari, basketbol, voleybol, stoltennisi, kattalar orasida yugurish; - Taqdirlash marosimi; -Mashg'ulotlar vadarslar orasida Quvnoqdaqika, kattatan affussportdaqiqalarinio'tkazish va boshqalar; - Sportsog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil qilish, o'tkazish tartibi, ular orqalishug'ulanuvchilarni chiniqtirish, insoniylik xislatlarini tarbiyalash; -Sog'lom turmushtar zinitarg'ib qilish.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -Tasdiqlangandasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkilotish va o'tkazish; -Sportsog'lomlashtirish tadbirlarini tashkilotish; -Turli yoshdagi aholini jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishga jalb qilish; -To'garaklar va sport seksiyalari ishlarini tashkilotish; - Ta'lim oluvchilar va shug'ullanuvchilar bilan jismoniy madaniyat bo'yicha ta'limiy ishlarini rejalashtirish, tashkilotish va o'tkazish; -Jismoniy madaniy sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tadbirlarini tashkilotish va o'tkazish; - Jismoniy madaniy sport tashkilotidashug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish; - Jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanish uchun jismoniy madaniy sport tashkilotining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash va rivojlantirish bo'yicha choratadbirlar o'tkazish; -Jismoniy madaniy sport tashkilotidagi jismoniy madaniy sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tadbirlarini tashkilotish va o'tkazishni boshqarish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>Jismoniy tarbiya, fiziologiya</p> <p>Maxsus fanlar</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p>

	NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy to'shriqlar bajarish

2.O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Murabbiylik o'quv amaliyotining maqsad va vazifalari.	Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari.	12	A	6
2	Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari.	O'yin qoidalari atamaları va tushunchalari.	12	A	6
3	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.	Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	12	A	6
4	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	12	A	6
5	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	12	A	6

6	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.	12	A	6
7	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari.	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	12	A	6
8	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik.	O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	12	A	6
9	Texnika xavfsizligi qoidalari. Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari.	Amaliyot O'yin qoidalari atamaları va tushunchalari. turi, maqsadi va vazifalari.	12	A	6
10	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.	Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	12	A	6
11	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	12	A	6
12	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.	12	A	6
13	Musobaqa o'tkazish joylarini tayyorlash.	Musobaqa o'tkazish joylarini tayyorlash.	12	A	6
14	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish.	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish.	12	A	6
15	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish.	Basketbol sport o'yini bo'yicha 6-sinfda o'tkaziladigan to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik	12	A	6
16	Qo'l to'pi sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.	Qo'l to'pi sport qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	12	A	6
17	Qo'l to'pi sport o'yini	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik	12	A	6

	bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.			
18	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	12	A	6
19	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	Qo'l to'pi musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	12	A	6
20	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	12	A	6
Jami			240		120

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Mustaqil ish uchun tavsiya etilgan mavzular:

1. Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
2. Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
3. Basketbol o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
4. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
5. Har bir sport turiga mos ishlanmalar yozish.
6. Mahoratli sportchilarning hayoti va ijodini o'rganib kelish.
7. Ta'lim muassaslarida sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish va o'tkazish.
8. Bolalar sportini rivojlantirish va uning joylarda ijrosi haqida ma'lumotlarga ega bo'lish.

Foydalangan asosiy dasliklar va o'quv qo'llanmalar. Elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4.Shavkat Mirziyoev “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo’lishi kerak” Toshkent – “O’zbekiston”-2017.

5.I.A. Karimov. O’zbekiston buyuk kelajak sari. Toshkent. O’zbekiston-1998.

6.I.A. Karimov. Barkamol avlod-o’zbekiston taraqqiyotining ‘oydevori. Toshkent-SHarq.1997.

7.O’zbekiston Respublikasi “Ta’lim to’g’risida”gi qonun. “Ma’rifat” gazetasi .-1997

8.O’zbekiston Respublikasi “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” T 1997.

9.“Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo’yilgan Davlat talablari” O’zRXTB. MMXQTMORO’MM.2012

10.Umumta’lim maktablari Davlat ta’lim standartlari.

11.“Bolalar bog’chasida ta’lim-tarbiya dasturi”, “Maktabgacha ta’lim davlat talablari”, “Maktabgacha ta’lim muassasalari Nizomi”, “Sog’lom avlod kom’leks dasturi”.

12. Umumta’lim maktablari Davlat ta’lim standartlari.

13.”O’zing bajarishga o’rgan”. K.Mahkamjonov, F.Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.

14.”Jismoniy tarbiya” 5-6-sinf o’quvchilari uchun o’quv qo’llanma. T.S.Usmonxo’jaev, S.G.Arzumanov, “O’qituvchi” NMIU. Toshkent-2006.

15. “Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti” T.Usmonxo’jaev, O’.Tursunov Toshkent-2004

16. “Engil atletika” A.N. Normurodova Toshkent-2005

Internet manbaalari

1. www.sport@samdu.uz
2. www.td'u.uz
3. www.Ziyonet.uz
4. www.edu.Uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

ISHLAB CHIQRISH AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Jismoniy tarbiyava sport tadbirlari tashkilotchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.2.3
Ajratilgan soat:	360

Toshkent-2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: B.B. Baratov " "Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:

Taqrizchilar: A.X. Abdullayev Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:

Yusupov Begjon Angren shahar Bolalar va o'smirlar sport maktabi direktori

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Ishlab chiqarish amaliyoti
Ajratilgan soat	360
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari</p> <p>Mazkur o'quv dasturi quyidagi tamoyillar asosida ishlab chiqildi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 O'quvchi amaliyotchilarning pedagogik va o'quv hamda ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalrni egallash; 2. Ta'lim muassasalariga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan amaliyotchi o'qituvchilar uchun har bir amaliyot kuninig samarali tashkil etilishining maqsadli rejalashtarilishi va pirovard natijalariga erishilishi 3. Amaliyotchi o'quvchilarida amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarini shakllantirilishi: 4. Amaliyotchilarining tajrba sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik kpo'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha boyicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom

	<p>global axborotlar bilan kengaytirilib, yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakllanishi;</p> <p>5.Pedagogika kollejlari o'quvchlarining amaliyot davridagi egallangan ko'nikma va malakalari , o'rgangan ish metodlari hamda tajribalar jarayonidagi natijalarning na'faqat ta'lim olish davrida, balki kelgusidagi ish o'rinlarida xam o'z ahamiyati yo'qotmasligi</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining mazmuni ,mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida olib borilayotgan jismoniy tarbiya va sport sohasidagi yangiliklar va imkomiyatlar bilan tanishish. - Turli yosh guruhlarida saflanish va qayta saflanish mashqlari , asosiy harakat mashqlari , umumrivojlantiruvchi mashqlar ,harakatli o'yinlar , jismoniy tarbiya mashg'ulotlari o'rtasidagi jismoniy daqiqalarining bilim berish metodlarini o'rganadi. - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy sog'lomlashtirish ishlarini rejalashtirish va tashkil etishni o'rganadi. - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari uchun kerakli jihozlar tayyorlashni o'rganadi. <p>Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.</p>
Bilimlar	<p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish ,olib borish, hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish , mashg'ulot yuklanmalariga oid bilimlar berish.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shug'ulanuvchilarni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish ,har-bir sport o'yinlari turiga ko'nikma va malakalarini shakllantirish,gigiyenik qoidalariga rioya qilishga o'rgatib borish . - Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish - Mashg'ulotlarda o'rnatilgan tartib xavfsizlik qoidalariga rioya qilish. - jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish . - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish shakllari - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishini sohasini turli yosh guruhlarda tahlil qilish
Ko'nikmalar	<p>Ishlab chiqarish amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash . - O'z ishinig mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot , tahlil,umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llash - Bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish - Musobaqalarni rejalashtirish . - Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarii - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish.

	<ul style="list-style-type: none"> - Mavzuga oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash - Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi , Pedagogika va psixologiya , Harakatli o'yinlar , Milliy harakatli o'yinlar ,Gimnastika va uni o'qitish metodikasi,Gigiyena va massaj , Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi ,Sport o'yinlari.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	O'g'zaki ,nazorat , savol – javob, amaliy topshiriq, yozma topshiriqlar nazorati

ISHLAB CHIQRISH AMALIYOTI RAHBARLARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Sport tadbirlarini tashkil qilish va o'tkazish, o'yin qoidalarini bilish.
Sport to'garaklarini tashkil etish va to'garak ish rejasini ishlab chiqish.
Sport turlari bo'yicha mustaqil ish va mustaqil shug'ullanishni tashkil qilish.
Sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish

KOLLEJ O'QUVCHI-AMALIYOTCHILARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

BO'SMLarida to'garaklarni hamda j"Jismoniy tarbiya dasrurining talablarini o'rganish". Shu talablar asosida to'garaklarni tashkil etish. Dars va mashg'ulotlarni kuzatish va tahlil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazish. Maktabda, BO'SMLarda Jismoniy tarbiya va darslarning 1 yillik ish rejasini tuzishni o'rganish. Yillik va choraklik hisobotlarni tayyorlashni o'rganish. Futbol, Valebol, Basketbol, Qo'l to'pi o'yinlarining qonun qoidalari uslublarini qo'llashni o'rgatish. Kunlik to'garak rejasini tuzish. Sport turlari bo'yicha me'yoriy testlarni bajarish. Musobaqa va tadbirlarni tashkillashtirish

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

T/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad va vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari.	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad va vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari rioya qilish. Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha ishlash	6	A	3
2	Sport o'yinlari amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamalar va tushunchalari.	Sport o'yinlari amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamalar va tushunchalari. Har bir sport o'yinlariga mashg'ulotlar ishlanmasini tuzish va o'yin qoidalari bo'yicha sport turlariga tasnifnoma berish	12	A	6
3	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini o'rganish	6	A	3
4	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish, o'rganish	12	A	6
5	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartib qoidalari o'rgatish	6	A	3
6	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik qilishini o'rgatish	12	A	6

7	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlil qilish	6	A	3
8	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash tartibi o'rganish	12	A	6
9	Amaliyot turi, maqsadi va vazifalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamaları va tushunchalari.	Amaliyot turi, maqsadi va vazifalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamaları va tushunchalari bo'yicha o'rgatish	6	A	3
10	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi o'rganish	12	A	6
11	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartiblarni o'rgatish	6	A	3
11	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartiblarni o'rgatish	12	A	6

	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.				
13	Musobaqa o'tkazish joylarini tayyorlash.	Sport musobaqalarini o'tkazish joylarini tayyorlash	6	A	3
14	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish.	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish va topshirish tartiblari o'rganish	12	A	6
15	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Basketbol sport o'yini bo'yicha 6-sinfda o'tkaziladigan to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Basketbol sport o'yini bo'yicha 6-sinfda o'tkaziladigan to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rsh	6	A	3
16	Qo'l to'pi sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Qo'l to'pi sport qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Qo'l to'pi sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Qo'l to'pi sport qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasini o'rganish	12	A	6
17	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish, murabbiylik jarayonini tashkil qilish va tahlil qilish	6	A	3
18	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartiblarni o'rganish	12	A	6
19	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Qo'l to'pi musobaqa va ommaviy tadbirlarini amalda o'tkazish va	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Qo'l to'pi musobaqa va ommaviy tadbirlarini amalda o'tkazish	6	A	3

	hakamlik.				
20	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlil qilish	12	A	6
21	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish va ishlash	6	A	3
22	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish	12	A	6
23	Futbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Futbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasini o'rgatish	6	A	3
24	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va jarayonini tashkil qilish.	12	A	6
25	Futbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Futbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish	6	A	3
26	Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan	Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va	12	A	6

	taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish			
27	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlil qilish	6	A	3
28	Futbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Futbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish va ustida ishlash	12	A	6
29	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Futbol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Futbol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish	6	A	3
30	Voleybol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Voleybol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi o'rganish.	12	A	6
31	Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	6	A	3
32	Voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibini o'rganish	Voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibini o'rganish	12	A	6

	ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.				
33	Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va o'rganish	6	A	3
34	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlil qilish	12	A	6
35	Voleybol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Voleybol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish va ustida ishlash, o'rganish	6	A	3
36	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Voleybol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarligi.	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Voleybol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish	12	A	6
37	Sport murabbiyining rejalashtirish ish hujjatlarini o'rganish.	Sport murabbiyining rejalashtirish ish hujjatlarini o'rganish tartibi	6	A	3
38	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlari tarixi, muvaffaqiyatga erishishda chempionlar murabbiylarining o'rni.	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlari tarixi, muvaffaqiyatga erishishda chempionlar murabbiylar ishni o'rganish	12	A	6
39	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilari haqida taqdimot	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilari haqida taqdimot tayyorlash va o'rgatish	12	A	6

	tayyorlash.				
40	“Bolalar sport o‘yinlari murabbiysining ishini o‘rganish” o‘quv amaliyoti davrida o‘rganilgan tajribalar taqdimoti. Sport turlari bo‘yicha ko‘rgazmali chiqishlar namoyishi. Yakuniy konferensiya.	“Bolalar sport o‘yinlari murabbiysining ishini o‘rganish” o‘quv amaliyoti davrida o‘rganilgan tajribalar taqdimoti. Sport turlari bo‘yicha ko‘rgazmali chiqishlar namoyishi etishni tashkil qilish	12	A	6
	Jami		360		180

FOYIDALANGAN ASOSIY DASLIKLAR VA O‘QUV QO‘LLANMALAR.

ELEKTRON TA‘LIM RESURLARI HAMDA QO‘SHIMCHA ADABIYOTLAR RO‘YHATI:

1. “Sog‘lom avlod dasturi” T-2002
2. “Sport mashg‘ulotlari nazariyasi” S.SalimovT-2005
3. “Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan quramiz” SH.M.Mirziyoyev- T 2017 4. “Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari” T.Usmonxo‘jayev- T.2005
5. “Sport o‘yinlari rasmiy qoidalari” B.Negmatov
6. O‘zbekiston Respublikasi “Ta‘lim to‘g‘risida”gi qonun. “Ma‘rifat” gazetasi .-1997
7. O‘zbekiston Respublikasi “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi” T 1997.
8. “Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo‘yilgan Davlat talablari” O‘zRXTB. MMXQTMORO‘MM.2012
9. Umumta‘lim maktablari Davlat ta‘lim standartlari.
10. “Bolalar bog‘chasida ta‘lim-tarbiya dasturi”, “Maktabgacha ta‘lim davlat talablari”,
11. “Maktabgacha ta‘lim muassasalari Nizomi”, “Sog‘lom avlod kompleks dasturi”.
12. Umumta‘lim maktablari Davlat ta‘lim standartlari.
13. “O‘zing bajarishga o‘rgan”. K.Mahkamjonov, F.Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.
14. “Jismoniy tarbiya” 5-6-sinf o‘quvchilari uchun o‘quv qo‘llanma. T.S.Usmonxo‘jaev, S.G.Arzumanov, “O‘qituvchi” NMIIU. Toshkent-2006.
15. “Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubi” T.Usmonxo‘jaev, O‘.Tursunov Toshkent-2004 16. “Engil atletika” A.N. Normurodova Toshkent-2005
17. www. sport@samdu.uz
18. www.tdpu. uz
19. www .Ziyonet .uz
20. www. edu. Uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

DIPLOM OLDI AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Jismoniy tarbiyava sport tadbirlari tashkilotchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.2.4
Ajratilgan soat:	168

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

B.B. Baratov "Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:

Taqrizchilar:

A.X. Abdullayev Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:

Yusupov Begjon Angren shahar Bolalar va o'smirlar sport maktabi direktori

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	168
Mavzular soni	16
Dasturning maqsadi	<p>O'z faoliyatida sport tayyorgarligi va shug'ullanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llashni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sportchilarning jismoniy, texnik, taktik va ma'naviy-irodaviy tayyorlanishini ta'minlash usullarini; - Bolalar va o'smirlar sport maktabining bo'limi, tayyorgarlik bosqichi ish natijalarini, sport maktabi ish natijalarining statistik hisobotini tayyorlashni. -Ta'lim muassasalarida "Ustoz-shogird" tizimi asosida ish olib borishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi. <p>Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazishni;</p> <ul style="list-style-type: none"> - basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi; - musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzishni; -turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullarini; -futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlikni; -voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimot o'tkazish; - har bir sport turiga mos ishlanmalar yozishni; - musobaqalar jadvali ustida ishlashni <p>mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Sport mashg'ulotlarni tashkil etish;</p> <p>maktabdan tashqari ta'lim muassasalari hamda maktabgacha ta'lim tizimida sport - sog'lomlashtirish jarayonlarni tashkil etish;</p> <p>didaktik materiallar va o'quv-uslubiy majmualarni yaratish;</p> <p>sport muassasalari ish hujjatlarini yuritish;</p> <p>faoliyat sohasiga tegishli ma'lumotlar bilan ishlash;</p> <p>joriy etish, moslashtirish, mexanizmning to'g'ri ishlashini nazorat qilib borish;</p> <p>"Ustoz-shogird" an'analari bo'yicha taniqli sport murabbiylari, xakamlarning ish uslubini o'rganish va amaliyotga tatbiq qilish;</p> <p>ommalashtirishga loyiq sport tajribalarni umumlashtirish va natijalarini ommaviy-axborot vositalari va matbuotda yoritish;</p> <p>oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligini mustahkamlash uchun chora-tadbirlar ishlab chiqish;</p> <p>turli sport to'garaklarga (yo'nalishlar bo'yicha)bolalarni jalb etish;</p> <p>maktabdan tashqari ta'lim muassasalarida sport turlari bo'yicha turli musobaqalarda hakamlik qilish.</p>

<p>Bilimlar</p>	<p>Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi diplom oldi amaliyotning maqsad va vazifalarini; o'quv-chiniktirish jarayonining xavfsizligini;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport turlari bo'yicha musobaqa nizomlarini; - sport musobaqalarida aylanma, olimpiya usullarida o'tkazish tartiblarini; - jismoniy tarbiya va sport turlarida hakamlik sifatlarini; - sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini, ochiq darslarni kuzatish va tahlil qilishni; - tashkilot faoliyatini tahlil qilish va uning ishini rejalashtirishni bilishi; - sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullarini; - basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini; - basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini; - basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlarni; - qo'l to'pi sport o'yini qoidalari; - futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini; - futbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini; - olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilarini bilishi.
<p>Ko'nikmalar</p>	<p>Diplom oldi amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash.</p> <p>O'z ishining mazmuni va samaradorligi bo'yicha muntazam hisobot, tahlil, umumlashtirishni olib borish.</p> <p>O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali usullari qo'llash.</p> <p>Turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish</p> <p>Musobaqalarni rejalashtirish.</p> <p>Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlari</p> <p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish.</p> <p>Mavzu oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash</p> <p>Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqitirish va faollashtirish, mashg'ulotni yaku</p>
<p>O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi</p>	<p>Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi, Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari, Maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya, Pedagogika va psixologiya, harakatli o'yinlar, Gimnastika va uni O'qitish metodikasi, Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi</p>
<p>Dasturga qo'yilgan talab</p>	<p>Turli xil sport inshootlari;</p> <p>maktabdan tashqari sport muassasalari;</p> <p>moddiy texnik baza;</p> <p>didaktik ta'minot (ko'rgazmalar, slaydlar, plakatlar, tarqatma materiallar);</p> <p>axborot kommunikatsion texnologiyalari (matbuot, internet materiallar);</p> <p>metodik uslubiy vositalar(darsliklar, o'kuv-uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari);</p>

	sport jihozlari (gantellar, brus, turnik, raketka, gimnastik to'shaklar, aylanalar, to'siqlar, turli xil to'plar, arqonlar va boshqalar); psixologik-pedagogik diagnostik ma'lumotlar;
O'qitishning tashkiliy shakli	Amaliy ta'lim
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	- Ommaviy sportning umumiy tavsifi; - Ommaviy sportning yo'nalishilari; - Sport mashg'ulot tuzilishi va uning tarkibiy qismi; - Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganish; - Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va talablar va xavfsizlik qoidalari; - Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	-Sport tadbirlarini tashkil qilish va o'tkazish, o'yin qoidalarini o'rganish; - Sport to'garaklarini tashkil etish va to'garak ish rejasini ishlab chiqish; - Sport turlari bo'yicha mustaqil ish va mustaqil shug'ullanishni tashkil qilish; -Sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish

DIPLOM OLDI AMALIYOTI RAHBARLARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish.

Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash;

Bitiruvchisi quyidagi umumiy kompetensiyalarga ega bo'lishi kerak:

Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash;

Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish.

O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish;

Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish;

Umum insoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish;

Jamoda va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala va samarali muloqot qilish;

Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish;

Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish.

KOLLEJ O'QUVCHI-AMALIYOTCHILARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR

Sportchini tayyorlashda , tayyorgarlik turlariga oid bilimlar berish;

Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish va uni o'qitish;

Jismoniy sifatlar,ularni rivojlantirish metodlariga oid bilimlar berish;

Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish.

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi diplom oldi amaliyotning maqsad va vazifalari.	Diplom oldi amaliyotining ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalarni egallashi; Ta'lim muassasalariga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan har bir amaliyot kunining samarali tashkil etilishining maqsadli rejalashtirilishi va pirovard natijalarga erishilishi; Amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarining shakllantirilishi; Amaliyotchilarning tajriba-sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha bo'yicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirib, etuk va barkamol shaxs bo'lib shakllanishi;	12	A	6
2	O'quv-chiniqtirish jarayonining xavfsizligi	Jismomiy sifatlarni rivojlantirishda yuk me'yoriga e'tibor qaratish	12	A	6
3	Sport turlari bo'yicha musobaqa nizomlari	Har bir sport turlariga nizomlarni ishlab chiqish.	12	A	6
4	Sport musobaqalarida aylanma, olimpiya usullarida o'tkazish tartiblari	Sport musobaqalarida aylanma metod bo'yicha sport o'yinlariga, olimpiya metodi bo'yicha sport turlariga o'rgatish.	12	A	6
5	Jismoniy tarbiya va sport turlarida hakamlik sifatlari	Ommaviy sport turlari bo'yicha xakamlikka o'rgatish	6	A	3
6	Sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini, ochiq darslarni kuzatish va tahlil qilish	Taniqli sport murabbiylari tomonidan o'tkazilgan mashg'ulotlarni tahlil qilish.	12	A	6
7	Tashkilot faoliyatini tahlil qilish va uning ishini rejalashtirishni bilish	Ommaviy sport turlari bilan shug'ullanuvchi tashkilotlar ishlarini rejalashtirish.	12	A	6
8	Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari	Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etishga o'rgatish.	12	A	6
9	Basketbol o'yin	Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va	6	A	3

	qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi	taktikasi o'rgatish			
10	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishi	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.	6	A	3
11	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlari	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlarini prezentasiyalarini o'tkazish	6	A	3
12	Qo'l to'pi sport o'yini qoidalari	Qo'l to'pi sport o'yini qoidalari, taktikasi, texnikasi, musobaqa o'tkazish usullarini o'rgatish.	12	A	6
13	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishi	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini o'rgatish	12	A	6
14	Futbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini	Futbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasini o'rganish	12	A	6
15	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilarini bilish	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilarini bilish va ular bo'yicha albom, bukletlar tayyorlash.	12	A	6
16	Diplom oldi amaliyotini hujjatlarini jamlash	Diplom oldi amaliyotini hujjatlarini jamlash va to'plamlangan hujjatlar taqdimoti.	12	A	6
	Jami		168		84

Diplom oldi amaliyoti davri uchun amaliyot rahbarining ish rejasi

Har bir kun 6 soatdan bo'lib, umumiy soatlar hajmi 168 soatni tashkil qiladi.

ELEKTRON TA'LIM RESURLARI HAMDA QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. "Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan quramiz" SH.M.Mirziyoyev- T 2017
2. "Sport o'yinlari rasmiy qoidalari" B.Negmatov
3. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari" T.Usmonxo'jayev- T.2005
4. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" gi qonun. "Ma'rifat" gazetasi .-1997
5. O'zbekiston Respublikasi "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" T 1997.
6. "Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012
7. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
8. "Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi".
9. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
10. "O'zing bajarishga o'rgan". K.Mahkamjonov, F.Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.
11. "Jismoniy tarbiya" 5-6-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.S.Usmonxo'jaev, S.G.Arzumanov, "O'qituvchi" NMIIU. Toshkent-2006.
12. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubi" T.Usmonxo'jaev, O'.Tursunov Toshkent-2004

13. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005
14. [www. sport@samdu.uz](mailto:sport@samdu.uz)
15. www.tdpu.uz
16. [www .Ziyonet .uz](http://www.Ziyonet.uz)
17. [www. edu. uz](http://www.edu.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIYVA O'RTA MAXSUS TA'LIMVAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0.11.04.00 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

4.11.04.01-“Jismoniy tarbiya” kasbi bo'yicha

**MAKTABGACHA TA'LIM YOSHDAGI BOLALAR JISMONIY TARBIYA
NAZARIYASI VA METODIKASI FANIDAN**

O'QUV DASTURI

**Kvalifikatsiyalar nomi: Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy
tarbiya yo'riqchisi**

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.3.1

Ajratilgan soat: 120

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo'jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o'g'li Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rinbosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug'mat Sangilbayevich Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedrasini mudiri.P.f.n professor

1.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasi va uni o'qitish metodikasi
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	<p>Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi fani o'quvchilarga MTT da ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga yetgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustahkamlash, har tomonlama sog'lom, yetuk bolalarni tarbiyalash yo'llarini o'rgatishga qaratilgan.</p> <p>Maktabgacha yoshdan boshlab o'z sog'lig'i to'g'risida o'zi qayg'urish madaniyatini singdirish, sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z harakatini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish jismoniy tarbiyaning muhim vazifasidir. Vazifalarni amalga oshirish shartlari: maktabgacha yoshdagi bolalar bilan</p>

	badantarbiya, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, sayr, harakatli o'yinlar, ochiq havodagi jismoniy mashqlarni tashkil etish va o'tkazish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Maktabgacha yoshdagi bolalarning jismoniy tarbiyalashning umumiy masalalarini biliboladi; - "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" dagi turli yosh guruhlarida jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishisohasi talablarini o'rganadi; - "ilk qadam" MTTning Davlat o'quv dasturida "Jismoniy rivojlanishi va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasi" kom'itensiyalarini bilib oladi ; - Turli yosh guruhlarida saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari , umumrivojlantiruvchi mashqlar, harakatli o'yinlar, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, ochiq havodagi jismoniy mashqlar va mashg'ulotlar orasidagi jismoniy daqiqalar bilim berish metodlarini o'rganadi; - MTTda ishlarini rejalashtirish va tashkil etishni o'rganadi; - Kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlarini bilib oladi; - Yozgi sog'lomlashtirish davrida foydalaniladigan anjom va jihozlarni bilib oladi; - MTT hodimlarining yozgi sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishdagi asosiy vazifalarini bilib oladi; - Yoz mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etishni o'rganadi.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> -Jismoniy tarbiya nazariyasining umumiy masalalari; -Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash; -MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish; -Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasini turli yosh guruhlarida tahlil qilish; - MTTda jismoniy mashqlar, asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish; - MTTda umumrivojlantiruvchi mashqlar, harakatli o'yinlar; -MTTda jismoniy tarbiyani tashkil etish shakllari. -Kun tartibidagi sog'lomlashtiruvchi tadbirlar haqida bilim berish.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> -Fanni o'rgatish natijasida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi: -jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish, adabiyotlardan foydalanish; - -mujassamlashgan, noan'anaviy va integratsiyalashgan mashg'ulot ishlanmalarini tuzish;

	<p>- jismoniy tarbiya mashqlarini to'g'ri tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish;</p> <p>- mavzuga mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash;</p> <p>- mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish; - mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish.</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>pedagogika</p> <p>Maxsus fanlar</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p> <p>NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

T/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarning jismoniy tarbiyalashning umumiy masalalari.					
1	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va bolalar sportini rivojlanishi	Qadimda jismoniy tarbiya tushunchalari. O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport.O'zbekiston iftixorlari haqida	2	N	
2	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasining predmeti.	Jismoniy tarbiya nazariyasining asosiy tushunchalari.Jismoniy tarbiya nazariyasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.Issiq iqlim sharoitida bolalar organizmini chiniqtirish.Jismoniy tarbiyani maqsad va vazifalari.	2	N	2
3	Jismoniy tarbiya jarayonida ta'lim-tarbiya asoslari va o'qitish tamoyillari.	Jismoniy tarbiya jarayonidata'lim asoslari va o'qitish birligi.Jismoniy tarbiya berish jarayonida ta'lim tamoyillari. Ta'lim bosqichlari haqida tushuncha berish.	2	N	
4	Jismoniy tarbiya nazariyasida ta'limning metod va usullari	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarini tarbiyalash	2	N	2
5	Jismoniy tarbiya vositalari.	Jismoniy tarbiyalash vositalarining umumiy xarakteristikasi.Tabiatning tabiiy ta'siri.Madaniy-gigiyenik ko'nikma va odatlarni tarbiyalash.Jismoniy mashqlarni tasnifi	2	N	
6	Jismoniy tarbiya vositalari.	Jjismoniy tarbiya vositalari.	2	N	2
II- bo'lim. O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablaridagi jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasi talablari					
7	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi	Davlat talablari haqida tushuncha. Kichik va o'rta guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasini	2	N,A	2

	sohasini kichik va o'rta guruhlarda tahlili	kichik sohalarni(yirik motorika , mayda motorika, sensomotorika, sog'lom turmush tarzi va xavsizlik)tahlil qilish			
8	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasini katta va tayyorlov guruhlarda tahlili.	Katta va tayyorlov guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi sohasini kichik sohalarni(yirik motorika , mayda motorika, sensomotorika, sog'lom turmush tarzi va xavsizlik)tahlil qilish	2	N,A	2
III- bo'lim. "Ilk qadam "MTT ning davlat o'quv dasturida jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish sohasini kom'etensiyalari					
9	"Ilk qadam" MTT ning davlat o'quv dasturida jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish sohasini kom'etensiyalari	Turli yosh guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish sohasida bolaning bilim, ko'nikma, va malakalari.	2	N	2
10	"Ilk qadam" MTT ning davlat o'quv dasturida bolalar bilimni aniqlash va solishtirish.	Turli yosh guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish sohasi bo'yicha bolaning bilim, ko'nikma, va malakasini aniqlash va solishtirish.Bolaning rivojlanish xaritasi.	2	N	
11	MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi.	MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi.Ilk yoshli bolalarning psixologik rivojlanishida jismoniy tarbiya mashqlarining ahamiyati, o'ziga hos xususiyatlari. Ilk yoshli bolalar bilan o'tkaziladigan individual o'yin mashqlar	2	N	2
12	MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi.	MTTda va oilada ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi.	2	N	
13	Massajning ahamiyati va o'ziga xos xususiyatlari	Turli guruhlarda bolalikda uqalash, „Massaj“ va gimnastikaning mohiyati. Turli yosh guruh bolalari bilan o'tkaziladigan chiniqtirish tadbirlari, jismoniy mashqlar va o'yinlar.	2	N	2
IV-bo'lim. Turli yosh guruhlarda saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari, umum					

rivojlantiruvchi mashqlari, harakatli o'yinlar, jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, ochiq havodagi jismoniy mashqlar va mashg'ulotlar orasidagi jismoniy daqiqalar, bilim berish metodlari.

14	Saflanish va qayta saflanish mashqlari.	Saflanish va qayta saflanish mashqlarini ahamiyati. Safda turish mashqlarining turlari. MTTda saflanish va qayta saflanish (kolonnaga, yonga, juft bo'lib shaxmat usulida)mashqlarini o'tkazishdajismoniy tarbiya yo'riqchisining rahbarligi.	2	N,A	
15	Turli yosh guruhlarda saflanish va qayta saflanish mashqlariga o'rgatish.	Turli yosh guruhlarda safda turish mashqlarini, har bir turni bajarish texnikasi. Turli yoshdagi guruh bolalari bilan o'tkaziladigan safda turish mashqlarini o'tkazish.	2	A	2
16	MTTda asosiy harakat mashqlari.	Maktabgacha yoshdagi bolalar organizmini rivojlanishi va o'sishida asosiy harakatlarning ahamiyati. Umumiy xarakteristika. Asosiy harakatlar turlari (yurish, yugurish, emaklab yurish, sakrash, uloqtirish, va muvozanat saqlash). Maktabgacha yoshdagi bolalarda asosiy harakat mashqlarini rivojlantirishda jismoniy tarbiya yo'riqchisining rahbarligi.	2	N,A	2
17	Yurish va yugurish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi	Yurish va yugurish mashqlarining har bir harakatini bajarish texnikasi. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturibo'yicha tahlili.	2	N	2
18	Sakrash va tirmashib chiqish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi	Sakrash va tirmashib chiqish mashqlarinig har bir harakatini bajarish texnikasi. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi bo'yicha tahlili.	2	N	
19	Emaklash va muvozanatni saqlash mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi	Emaklash va tirmashib chiqish mashqlarinig har bir harakatini bajarish texnikasi.	2	N	2

		“Ilk qadam” Davlat o’quv dasturi bo’yicha tahlili.			
20	MTT da asosiy harakat mashqlari	MTT da asosiy harakat mashqlari	2	N	
21	MTTda umum rivojlantiruvchi mashqlar	MTTda umum rivojlantiruvchi mashq turlari va uni o’tkazishga qo’yilgan talablar. Umum rivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda bolalarni to’g’ri nafas olishga o’rgatish. Mashqlarni bajarishda jismoniy tarbiya yo’riqchisining rahbarligi.	2	N,A	2
22	Buyumlar va buyumlarsiz o’tkaziladigan umum rivojlantiruvchi mashqlar	MTTda buyumlar bilan va buyumlarsiz o’tkaziladigan umum rivojlantiruvchi mashqlarni ahamiyati. Buyumlar va buyumlarsiz bajariladigan umum rivojlantiruvchi mashqlarga jismoniy tarbiya yo’riqchisining rahbarligi.	2	N	
23	Kichik va o’rta guruhlarda umum rivojlantiruvchi mashqlarni o’tkazish va ishlanmasini tuzish	Kichik va o’rta guruhlarda umum rivojlantiruvchi mashqlar tanlash va o’tkazish texnikasi. Umum rivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to’g’ri nafas olish va chiqarish.	2	A	2
24	Katta va tayyorlov guruh bolalari bilan umum rivojlantiruvchi mashqlarni o’tkazish va ishlanmasini tuzish	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun gavdaning turli qismlariga mos mashqlar tanlash va o’tkazish. Mashqlarni bajarishda dastlabki holatlarni to’g’ri egallash. Umum rivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to’g’ri nafas olish va chiqarish	2	A	
25	MTTning turli guruhlarida umum rivojlantiruvchi mashqlar	MTTning turli guruhlarida umum rivojlantiruvchi mashqlar	2	N	
26	MTTda harakatli o’yinlar	MTTda harakatli o’yinlarning ahamiyati. Harakatli o’yin turlari. Harakatli o’yinni tashkil qilish. Harakatli o’yinni o’tkazishda jismoniy tarbiya yo’riqchisining	2	N,A	2

		rahbarligi.			
27	Kichik va o'rtta guruhlar uchun harakatli o'yinlar tanlash va o'tkazish	"Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosidakichik va o'rtta guruhlar uchun harakatli o'yinlarni tanlash va o'tkazish	2	N	2
28	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun harakatli o'yinlar tanlash va o'tkazish	"Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosida katta va tayyorlov guruhlar uchun harakatli o'yinlar-. musobaqali, o'yin –estafetali, sport o'yinlarini tanlash va o'tkazish.	2	N	
29	MTTning turli guruhlarida harakatli o'yinlar	MTTning turli guruhlaridaharakatli o'yinlar	2	N	
30	O'zbek milliy harakatli o'yinlarining kelib chiqish tarixi va ahamiyati	O'zbek milliy harakatli o'yinlarni rivojlanish tarixi. Ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri. O'zbek milliy harakatli o'yinlarini o'tkazish uslubi.	2	N	2
31	Turli yosh guruhlarda o'zbek milliy harakatli o'yinlarning kelib chiqish tarixi va ahamiyati	Turli yosh guruhlarda o'zbek milliy harakatli o'yinlarning kelib chiqish tarixi va ahamiyati.	2	N	
32	Turli yosh guruhlarda sport elementi bo'lgan o'yinlarni ahamiyati	MTTda sport mashqlarini ahamiyati. Turlari(velosi'edda,samokatda va g'ildirakli kon'kida yurish) o'rgatish. Yo'l harakati qoidalariga rioya qilishga o'rgatish.Suzish.suvdagi harakatni o'ziga xosligi. Qishki va yozgi sport mashqlari.	2	N	2
V-bo'lim . MTT da jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish					
33	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish.Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni tuzilishi va mazmuni. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kun tartibida tutgan o'rne. Yilning turli fasllarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar.	2	A	
34	Kichik va o'rtta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotlar ishlanmasini	Kichik va o'rtta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulot ishlanmasini tuzish va tahlil qilish.	2	N	2

	tuzish				
35	Kichik va o'rtta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish	Kichik va o'rtta guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini amalda o'tkazish.	2	A	
36	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulot ishlanmasini tuzish	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini tuzish, mazmuniga doir uslubiy ko'rsatmalar berish	2	N	2
37	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun jismoniy tarbiya mashg'ulotini tuzish, mazmuniga doir uslubiy ko'rsatmalar berish	2	A	
38	MTTning turli guruhlarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlari	MTTning turli guruhlarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	2	N	
39	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning ahamiyati	Jismoniy tarbiya daqiqalari. Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi. Jismoniy tarbiya daqiqalarining ahamiyati	2	N	2
40	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar. Ochiq havoda o'tkaziladigan jismoniy mashqlar. Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar uchun maydonchalarni jihozlanishi.	2	N,A	
VI-bo'lim.MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va hisobga olish					
41	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejalari.	2	N	2
42	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish	2	N	
43	Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini olib borish. Dastlabki hisobot. Kundalik hisobot. Yakuniy hisobot	2	A	2

VII -bo'lim. Kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlari					
44	MTTning kun tartibidagi ertalabki badantarbiya	Ertalabki badantarbiya ahamiyati, hamda ularning maktabgacha ta'lim muassasalarining kun tartibidagi o'rne. Ertalabki badantarbiya tuzilishi, mazmuni Jismoniy mashqlarni tanlash . jismoniy jihozlar (bayroqcha, tayoqcha, halqacha boshqalar...)dan foydalanish. Kom'lekslar tuzish . kom'lekslar o'tkazish davomiyligi va ularni almashtirib turish	2	N	
45	Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini tuzish va o'tkazish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlantirishda ertalabki badan tarbiyani ahamiyati.Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiyani o'tkazishga qo'yilgan talablar. Ertalabki badan tarbiyani o'tkazishda jismoniy tarbiya yo'riqchisining rahbarligi.	2	N	2
46	Katta va tayyorlov guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini tuzish va o'tkazish	Katta va tayyorlov guruhlarida ertalabki badan tarbiyani tanlash va amalda o'tkazish	2	A	
47	MTTning turli guruhlarida ertalabki badantarbiya mashqlari	MTTning turli guruhlarida ertalabki badantarbiya mashqlari	2	N	
48	Sayr va ekskursiyalarni o'tkazish metodlari	Sayr va ekskursiyalarni o'tkazish va unung mazmuni.Sayr va ekskursiyalarning ahamiyati.	2	N	2
49	Bolalarning mustaqil harakat faoliyati. Bolalarnig bo'sh vaqtlarini tashkil etish	MTTda bolalarning mustaqil harakat faoliyati uchun yaratilgan shart sharoitlar. MTTlarda bolalarnig bo'sh vaqtlarini rejalashtirish va amalga oshirish	2	N	
50	MTTda jismoniy tarbiya bayramlarini o'tkazish metodlari	MTTda jismoniy tarbiya bayramlarini o'tkazish MTTda jismoniy tarbiya bayramlarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish.Bayram senariylarini tuzish	2	N	2
VIII-bo'lim.Yozgi sog'lomlashtirish davrida anjom va jihozlar					
51	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun kerakli jihoz va inventarlar	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun kerakli jihoz va inventarlar. Guruh xonalari , zal va	2	N	

		maydonni jihozlash			
52	Guruh xonalari, zal va maydonchalarni jihozlash	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun kerakli jihoz va inventarlar. Guruh xonalari , zal va maydonchani jihozlash.	2	A	2
IX-bo'lim. MTT xodimlarining yozgi sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishdagi asosiy vazifalari					
53	Yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarini o'tkazish uslubi	Yozgi sog'lomlashtirish tadbirlari.Yozgi sport mashqlarining turlari. Yozgi sport mashqlarini o'tkazish bo'yicha tavsiyalar	2	N	
54	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya ustida tibbiy nazorat	MTTlarida jismoniy tarbiya ustida tibbiy nazorat o'tkazishning maqsad va vazifalari.Tibbiy nazoratda jismoniy tarbiya yo'riqchisining rahbarligi. MTTda jismoniy tarbiya ishlarini tibbiy nazorat qilishda ma'sul shaxslar.	2	N	
55	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun ma'sul shaxslar	MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etishda mudira va uslubchining vazifasi. MTT da jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etishda jismoniy tarbiya yo'riqchisi, shifokor va musiqa rahbarining vazifasi.	2	N	2
56	Issiq iqlim sharoitida bolalarni jismoniy tarbiyalash	Issiq iqlim sharoitida bolalarni jismoniy tarbiyalash. O'zbekiston iqlimining o'ziga xos xususiyatlari.	2	N	
57	Chiniqtirish. Chiniqtirishning asosiy tamoyillari	Chiniqtirish. Chiniqtirishning asosiy tamoyillari.Chiniqtirishning ahamiyati.Havo vannalari, suv vannalari, quyosh vannalaridan foydalanish.	2	N	2
58	MTTning turli guruhlarida chiniqtirish	MTTning turli guruhlarida chiniqtirish	2	N	
X-bo'lim. Yozgi mavsumda sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish					
59	Turli guruhlarda yozgi sog'lomlashtirish ish rejasini tuzish	Sport mashqlarining tasnifi.Yozgi sport mashqlarining o'tkazish metodlari Turli guruhlarda yozgi sog'lomlashtirish ish rejasini tuzish	2	N	
60	Turli guruhlarda yozgi	Turli guruhlarda yozgi mavsumda	2	A	2

	mavsumda sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish	sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish. Yozgi sog'lomlashtirish tadbirlarloyhasini tuzish.			
	Jami		120		60

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalanilgan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

11. Sh. M. Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o qilamiz. 2017
12. Sh. M. Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak. 2017
13. Sh. M. Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017
14. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma. – T.; 2000
15. Mahkamjonov. M. K. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi". Ma'ruza matni. Qo'llanma. – Toshkent.: 2002.
16. A.V. Keneman, D.V. Xuxlayeva. "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi". Darslik. – T.: O'qituvchi, 1998.
17. A.K. Atoyev "Farzandingiz barkamol bo'lsa". Qo'llanma. -Toshkent,; 1990.
18. A.N. Normurodov. "Jismoniy tarbiya". Qo'llanma. - O'zbekiston, 1998.
19. "3 yoshgacha bolalar uchun gimnastika, massaj va o'yinlar". Qo'llanma. -Toshkent.: 1998.
20. T.S. Usmonxo'jayev, S.G. Arzumanov, B.A. Qodirov. "Jismoniy tarbiya". Qo'llanma. 2003.
21. L.I. Inzullayeva. "5-6 yoshli bolalar uchun jismoniy tarbiya mashg'uloti". Qo'llanma. - O'qituvchi nashriyoti.: 1992.
13. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil
14. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil
15. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni T.2020 y
16. R. Salomovvaboshqalar. Maktabyoshdagibolalarjismoniytarbiyasiuslubiyatiasoslari. Vneshivestrom. 2013
16. R. Salomovvaboshqalar. Maktabyoshdagibolalarjismoniytarbiyasiuslubiyatiasoslari. 2010

17. M.XTadjiyeva , S.I.Xusanxodjayeva . Jismoniytarbiyanazariyasivametodikasi. Toshkent-2014 yil

18.Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnali.

19.“Ilk qadam” jurnali

Internet manbaalari

1. [www. "ZiyoNET"](http://www.ziyoNET)
2. www.edu.uz.
3. [htt's//www.resobr.ru](http://www.resobr.ru) article 633
4. [htt's://www.maam.ru](http://www.maam.ru) detskijasad; [htt's://www.7ya.ru](http://www.7ya.ru) article
5. [www. td'u-INTRANET](http://www.td'u-INTRANET). 'ed.
6. [www. referatlar.uz](http://www.referatlar.uz)
7. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.
8. www.jlmt.uz
9. [9.htt's://mdou62.edu.yar.ru](http://mdou62.edu.yar.ru) 'DF

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKIOTLARIDA HARAKATLI O'YINLAR FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.3.3
Ajratilgan soat:	108

Toshkent – 2022

O`quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta`limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo`nalishlari bo`yicha o`quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma`qullangan.

O`zbekiston Respublikasi Oliy, o`rta maxsus va professional ta`lim yo`nalishlari bo'yicha o`quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig`ilishida ma`qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo`jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O`quv va tarbiyaviy ishlar bo`yicha direktor o`rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o`g`li Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta`limi bo`yicha direktor o`rin bosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug`mat Sangilbayevich Jismoniy tarbiya va sport bo`yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedrasi mudiri.P.f.n professor

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida harakatli o'yinlar
Ajratilgan soat	108
Mavzular soni	44
Dasturning maqsadi	<p>Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish va uni o'qitishda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab olib borish. Sport o'yinlarining kashf etilishi, O'zbekistonning rivojlanish tarixini o'rganish. Har bir sport o'yinlari turida hakamlik ko'nikma va malakalarni shakllantirish. Gigienik qoidalarga rioya qilishga o'rgatib borish. Sport o'yinlarini tashkil qilish va o'tkazish, texnik-taktika, o'yin qoidalarini o'rganish va hakamlik qilish. O'quvchilarni o'quv me'yorlariga tayyorlab malakalarini oshirish.</p> <p>“Jismoniy tarbiya va sport” to'g'risidagi qonunlar, sport o'yinlari to'g'risidagi qonunlarni o'rganib chiqish. Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish va uni o'qitish kursini o'qitish mazmuni. O'quvchilar jismoniy mashqlar bilan shug'ullanish, sport to'garaklarida ishtirok etish. Ommaviy sport va sog'lomlashtirish tadbirlarini o'tkazish, sport turlaridan musobaqalar, har xil o'yinlar tashkil etish va hakamlik qilish .</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>-Harakatli o'yinlarning kelib chiqish tarixi. Pedagogik ta'rif nomasi, axamiyati, maksadvazifalari. Harakatli uyinlar uslubivaunitashkilkilish. Mashgulot va mashgulot ishlanmalarini tuzishni Maktabda katta tanaffuslarda uynaladigan harakatli uyinlarni tashkil kilish shakllari va utkazish metodikasi. Kichik maktab yoshidagi, kichik usmir, usmirlar va kizlar uchun maktabdan tashkari utkaziladigan harakatli uyinlarni tasnifini Sport uyinlari elementlari bulgan harakatli uyinlar.</p> <p>-Harakatli uyinlarni bolalarni yoshi, jinsi vaj ismoniy tayyorgarligiga karab tanlash, uyin jarayonida yuklamani taksimlash va uynovchilarni xulkini kuzatish. Sport uyinlari elementlari bulgan harakatli uyinlarni ta'limiy, tarbiyaviy, gigienik va soglomashtiruvchi axamiyatini bilish</p>
Bilimlar	<p>-Harakatli uyin va milliy uyinlarini paydo bulish tarixi.</p> <p>-Sharkallomalari xalk uyinlari xakida.</p> <p>Uzbekiston Respublikasida harakatli uyinlarni rivojlanishi va olib borilayotgan ishlar.</p> <p>Shugullanuvchilarning kuch, tezkorlik, chakkonlik, chidamlilik va egiluvchanlik sifatlarini tarbiyalovchi harakatli uyinlarini tashkilkilish metodikasi. –Umumiy jismoniy tayyorgarlik va jismoniy sifatlarini takomillashtirishda harakatli uyinlarni axamiyati va tutganurni.</p> <p>-Harakatli va milliy xalkuyinlarini tashkil kilish va utkazish uslubiyatlari. – Harakatli uyinlarning gigienik va soglomashtiruvchi axamiyati.Maktabdan tashkari ishlarda bolalar bilan harakatli uyinlar utkazish mustakil bajarish kunikmalariga ega bulishi kerak</p> <p>-Sport turlari bo'yicha hakamlik qilishni nazariy bilimlarini egallash;</p>

	<p>-Sport turlari bo'yicha hakamlik qilish texnik – taktikasini o'rganish;</p> <p>-o'quv amaliyotidan vazifalarni bajarishga tayyorlash.</p> <p>-har bir sport turining musobaqa qoidalarini o'rganish.</p> <p>-hakamlik qilish.</p>
Ko'nikmalar	<p>-Harakatli uyin va milliy uyinlarini paydobulish tarixi.</p> <p>-Sharkallomalarixalk uyinlari xakida.</p> <p>Uzbekiston Respublikasida harakatli uyinlarni rivojlanishi va olib borilayotgan ishlar.</p> <p>Shugullanuvchilarning kuch, tezkorlik, chakkonlik, chidamlilik va egiluvchanlik sifatlarini tarbiyalovchi harakatli uyinlarini tashkilkilish metodikasi.</p> <p>-Umumiy jismoniy tayyorgarlik va jismoniy sifatlarni takomillashtirishda harakatli uyinlarni axamiyati va tutganurni.</p> <p>-Harakatli va milliy xalk uyinlarini tashkil kilish va utkazish uslubiyatlari.</p> <p>-Harakatli uyinlarning gigienik va soglomashtiruvchi axamiyati.</p> <p>Maktabdan tashkari ishlarda bolalar bilan harakatli uyinlar utkazish mustakil bajarish kunikmalariga ega bulishi kerak</p> <p>-maydonda harakatlanish ko'nikmalarini shakllantirish;</p> <p>-maydonda to'pni olib yurish, to'pni uzatish va qabul qilish usullariga hakamlik qilish ko'nikma hosil qilish;</p> <p>-mashg'ulot o'tkazish joy va jihazlarini o'rganish, gigienik talablariga rioya qilish</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>Jismoniytarbiya, Sport o'yinlari, fiziologiya</p> <p>Maxsus fanlar</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p> <p>NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar</p>
Dasturga qo'yilgan talab	<p>Majburiy</p>
O'qitish tili	<p>Guruhga tayinlangan dars tili asosida</p>
Baholash tartibi	<p>Joriy baholash tartibiga asoslanib</p>
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	<p>Og'zaki, yozma, test,individual va amaliy topshiriqlar bajarish</p>

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Harakatli o'yinlarning kelib chiqishi tarixi	Harakatli o'yinlarni to'plash va ularni hayotga tadbiq etish, ulardan oqilona foydalanish bugungi kunda oldimizda turgan ham nazariy, ham amaliy ahamiyatga ega bo'lgan muhim vazifa bo'lib hisoblanadi. Ushbu vazifa yosh avlodni sog'lom va barkamol qilib tarbiyalovchi jismoniy tarbiya oldida ham katta mas'uliyat yuklaydi.	2	NA	1
2	Sharq allomalari xalq o'yinlari xaqida	O'zbek xalq o'yinlarining paydo bo'lishi va taraqqiyotini o'rganishda sharqning buyuk mutafakkirlari Abu Ali ibn Sino, Mahmud Qoshg'ariy, Kaykovus, Umar Xayyom, Amir Temur, Alisher Navoiy, Husayn Voiz Koshifiy, Zayniddin Mahmud Vosifiy va boshqa tabarruk zotlar qoldirgan ma'naviy merosni tadqiq qilish hamda amaliyotga tatbiq etish o'z echimini kutayotgan dolzarb muammolardan biridir	2	NA	1
3	O'zbekiston Respublikasida Harakatli o'yinlarni rivojlanishi va olib borilayotgan ishlar	O'zbek xalq o'yinlari tarixida birinchi marta milliy o'yin namunalarning bayon etilishi, ularning ta'rifi – tasviri qomusiy allomalardan biri Mahmud Qoshg'ariy qalamiga mansubdir. U bundan 1000 yil burun 6 yil mobaynida Turkistondan Termizgacha, Xazar va Orol sohillaridan Tang'irotda etaklaricha bo'lgan hududda yashagan turkman, o'g'iz, chigil, yag'mo, qirg'iz va boshqa boshqa turkiyzabon xalqlarning tarixi, milliy psixologiyasi, o'lkalar jo'g'rofiyasi, urug', qabila, elatlarining til xususiyatlari, yozma va og'zaki adabiyoti, ko'chmanchi tuyakashlar, yilqichilar, cho'ponlar	2	NA	1

		r, o'troq dehqonlar, bog'bon va kosiblarning tirikchilik usullari, so'z talaffuzlari va turli so'z atamalarini teran o'rganib, "Devonu lug'atit turk", ya'ni "Turkiy so'zlar devoni"ni tuzib chiqdi			
4	MTT tarbiyalanuvchilarining kuch, tezkorlik, chakkonlik, chidamlilik va egiluvchanlik sifatlarini tarbiyalovchi Harakatli o'yinlarini tashkil qilish metodikasi.	Tarbiyachining o'yin jarayoniga rahbarlik qilishi metodikasini egallagan bo'lishi o'yinlarni muvaffaqiyatli o'tkazishning asosiy sharti hisoblanadi. Harakatli o'yinlarni tanlash va rejalashtirish dasturga muvofiq amalga oshiriladi. Bunga har bir yosh guruhning ish sharoiti hisobga olinadi, chunonchi bolalarni jismoniy va aqliy rivojlanishining umumiy darajasi harakat ko'nikmalarining <u>rivojlanishi</u> , har bir bola sog'lig'ining ahvoli, o'ziga xos xususiyatlar, yil fasli, kun tartibi, uyini o'tkazish o'rne, shuningdek bolalar qiziqishlarini o'ziga xos xususiyatlari.	4	NA	2
5	MTT larda saflanish va qayta saflanish elementlari bo'lgan harakatli o'yinlar "Bolalarda qat'iy tartib" "Mehmonga borish"	Bolalar bir kishilik qatorda turadilar. Tarbiyachining "Tarqaling" degan ishorasidan keyin maydon bo'ylab xoxlaganicha tarqalib yurib, quyidagi so'zlarni takrorlaydi: Bolalarda tartib qat'iy Hamma o'z joyini biladi Qani chalivg quvnoq kuyni Tra-ta-ta, Tra-ta-ta Tarbiyachining to'xtang degan ishorasidan keyin yana bir qatorga bo'ylari bilan saflanadi.	2	A	1
6	MTT larda sakrash elementlari bo'lgan harakatli o'yinlar. "Uzoqqa sakrash", "Chambarak ustidan sakrash"	Bolalar teng ikki guruhga bo'linadi. Rahbarning ishorasi bilan turgan joyidan ikki oyoqda deysinib uzunlikka sakraydi. Yerga tushgan joyidan ikkinchi nomerlilar sakraydi. Jami o'yinchilar skrab bo'lgach, to'plangan natijaga qarab g'olib aniqlanadi.	4	A	2
7	MTT larda tezkorlik va chakkonlik elementlari bo'lgan harakatli	Bolalar teng ikki guruhga bo'linadi. Jamoalar qaysi biri kun, qaysi biri tun chek tashlash yo'li bilan aniqlanadi. Rahbarning "kun"	4	A	2

	o'yinlar. "Kun va tun" o'yini,"Dengiz,o'rmon, botqoq" o'yini.	degan ishorasi bilan "Tun" jamoasi o'z uyiga qochadi. "Kun" jamoasi ularni quvib yetishga harkat qiladi.			
8	MTT larda chidamlilik egiluvchanlik sifatlarini tarbiyalovchi Harakatli o'yinlarin. "Katta doira estafetasi", "Raqs harakatlari" o'yinlari.	Maydoncha aylanib chiqadigan yugurish yo'lakchasining joylari bayroqchalar bilan belgilab qo'yiladi.Maydoncha markazida marra bayrog'i o'rnatiladi. Qatnashchilar teng to'rtta jamoaga bo'linadi.Tarbiyachining buyrug'i bilan o'yin boshlash ishorasi beriladi. Bu estafetani birinchi bo'lib bajargan jamoa g'olib hisoblanadi.	4	A	2
9	Umumiy jismoniy tayyorgarlik va jismoniy sifatlarni takomillashtirishda Harakatli o'yinlarni ahamiyati va tutgan o'rni	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining «O'zbekiston- da jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirish chora- tadbirlari to'g'risida»gi Qarori (1999-yil 27- may) faqat sportnigina rivojlantirish, u bilan bog'liq, bo'lgan muammolarni (sport inshootlarini yaxshilash, kadrlar tayyorlash, xalqaro sport anjumanlarida ishtirok etib, g'alaba- larga erishish va h.k.) hal qilish bilan chegaralanadi. Aholining salomat- ligini yaxshilash, o'quvchi-yoshlar va talabalarning jismoniy barkamol- ligini ta'minlash, mehnatkash ishchi-xizmatchi va ziyolilarni jismoniy tarbiya va sport bilan muntazam shug'ullanishga jalb etish ham muhimdir.	2	NA	1
10	Bolalarning harakatli o'yinlarning tashkilotchisi va rahbari sifatidagi asosiy vazifalari	Jismoniy tarbiya o'qituvchisi harakatli o'yinlarni tashkil qilish va o'tkazishda quyidagi asosiy vazifalarni nazarda tutishi lozim: 1. O'qituvchilarning jismoniy jihatdan normal o'sishlariga, salomatliklarining yaxshilanishiga, chiniqishlariga, organizmlarining va umumiy ish qobiliyatlarining o'sishiga yordam berish. 2. O'quvchilarga harakar faoliyatining xilma-xil sharoitlarida erkin harakat qila olish imkonini beradigan zaruriy bilimlar berish va ularda kerakli harakat malakalari hosil qilish. 3. O'quvchilarda turmush faoliyatiga yordam beradigan aqliy va irodaviy xislatlar tarbiyalash. 4. O'quvchilarda turli o'yinlarga, jismoniy mashqlarga, shuningdek, rejimga	2	NA	1

		rioya qilishga qiziqish uyg'otish. 5. O'quvchilarda harakatli o'yinlarni mustaqil ravishda tashkil qilish va o'tkazish uchun zaruriy bilim va malakalar hosil qilish			
11	Harakatli o'yinlarning gigienik va sog'lomlashtiruvchi ahamiyati	Tizimining muhim bosqichlaridan biri jismoniy vositalardir. Ularning tarkibiy qismi esa gimnastika, sport turlari, harakatli o'yinlar va tabiatning sog'lomlashtiruvchi quyosh, havo, suv, gigienik omillar ta'sir kuchlaridan iborat. Ko'rinib turibdiki, harakatli o'yinlar jismoniy tarbiya tizimining muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib hisoblanadi	2	NA	1
12	Bolalar maktabgacha ta'lim tashkilotlarida harakatli o'yinlarni tashkil etish va o'tkazish	Tarbiyachilar, yo'riqchilar harakatli o'yinlarni tashkilotchisi va rahbarlaridir. Biz quyida ular uchun harakatli o'yinlarni tashkil etish va o'tkazish qoidalari xususida batafsil ma'lumot berib o'tamiz. Yuqorida ta'kidlaganimizdek, harakatli o'yinlar bolalarni jismoniy jihatdan o'qib-o'sishlariga, chiniqishlariga organizm va umumiy ish qobiliyatlarining yanada mustahkamlanishni yordam beradi.	4	NA	2
13	Harakatli o'yinlarni bolalarni yoshiga mos holda o'tkazish	3 yoshli bolalarning harakatlari ma'lum darajada cheklangan bo'lib, ularning diqqati doimo chalg'ib turadi. Shuning uchun bolalarga oddiy va ular oson tushunadigan o'yinlarni o'rgatish kerak. Bunday o'yinlarda qush va xayvonlar yoki ularning rasmlari o'yinchoqlar, ertaklardan foydalanish o'zining ijobiy samarasini beradi. Bu o'yinlar albatta mazmunli va ibratli bo'lishi shart.	2	NA	1
14	Harakatli o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyati va mazmuni	Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning faoliyati rang-barang bo'lib, ular mustaqil harakatli o'yinlarni o'ynashni yoqtiradilar. O'yin – maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarning asosiy faoliyatidir. Rossiyalik pedagogi A.S.Makarenko aytganidek, o'yin bola uchun bilish manba'idir. O'yin jarayonida bolalar egallay bilishlari qiyin bo'lgan bilim va ko'nikmalarni osongina o'zlashtirib oladilar, narsalarning o'ziga xos xususiyatlarini bilib oladilar	2	NA	1
15	Yurib va yugurib	Bolalar maydonchani bir tomonida terib qo'yilgan stullarda o'tiradilar. Tarbiyachi	4	NA	2

	o'ynaladigan o'yinlar	qarama-qarshi tomonda turadi. U: "Yugurib keling oldimga, hammangiz – hammangiz, yugurib keling oldimga!" – deydi. Bolalar tarbiyachiga qarab yugurishadi. Bolalar tarbiyachining yonida to'plangach, u maydonchanning narigi tomoniga ketadi. U tomondan turib, yana: "Yugurib keling oldimga!" – deb, bolalarni chaqiradi			
16	Qushcha va uning bolalari	Bolalar besh-oltitadan bo'lib, guruh-guruhga bo'linadilar. Har bir guruh o'z uychasiga – iniga ega bo'ladi: (bo'r bilan chizilgan doira, polga tashlab qo'yilgan katta chambarak, ikki uchi qo'shib qo'yilgan arqoncha va hokazolar in bo'lishi mumkin). Bolalar cho'qqayib o'tirishadi – qushchani ifodalashadi: don cho'qishadi, erni titkilashadi. Tarbiyachi qushcha bo'ladi. Uning: "Qani uchdik, qanot qoqdik, uchaylik katta sayr qilaylik", - degani bilan bolalar inlaridan qanot qoqib uchib chiqadilar va uzoqroq kelishga harakat qiladilar. Tarbiyachi: "Sayr tamom bo'ldi, endi uyga qaytamiz", - deb qichqiradi. Shunda hamma bolalar xayrashib o'z inlariga uchib keladilar. O'yin uch-to'rt marta takrorlanadi	2	NA	1
17	Kim sekinroq	Bolalar tarbiyachi bilan birga bir tomonga borishadi. Kutilmagan vaqtda tarbiyachi: "Qani hozir biz kim juda sekin, oyoq uchida yura olishini bilib olamiz", - deydi. (Qanday yurish kerakligini ko'rsatib beradi). Bolalar iloji boricha oyoq uchlarida shovqin chiqarmasdan yurishga harakat qiladilar. Ular belgilangan tomonga qarab yuradilar. Tarbiyachi bilintirmasdan chetga chiqib: "Endi hammangiz menga qarab chopinglar", - deydi. Bolalar tarbiyachiga qarab chopadilar va uni o'rab oladilar. Tarbiyachi ularni quchoqlab gaplashadi va bir vaqtda sezdirmasdan sekin yurib boradi. Mashqni to'g'ri bajargan bolalarni maqtaydi, qolganlarini huddi shunday bajarishga undaydi. O'yin uch-to'rt marta takrorlanadi.	2	NA	1
18	O'rmalab o'tish va tirmashib chiqish	Sichqonlar omborxonada Maymunchalar Ehtiyot bo'l Quyonchalar Kurk tovuq va jo'jalar Chiziqni bosma Qorovul Kim ko'p	2	NA	1

	o'yinlari	tasma tera oladi 3			
19	Irg'itish va ilib olish o'yinlari Xaltachani kim irg'ita oladi?	Bolalar zal (maydoncha)ning bir tomonida polga chizilgan to'g'ri chiziq yoki tashlab qo'yilgan arqonchani narigi tomonida turadilar. O'yinda qatnashayotgan har bir bola bittadan xaltacha oladi. Tarbiyachining ishorasi bilan bolalar sal engashgan holda xaltachani irg'itadilar. Har bir bola o'z xaltachasini qayerga tushishini diqqat bilan kuzatib turadi. Navbatdagi signal berilishi bilan bolalar xaltachalarini olib kelgani yugurib ketadilar, borib xaltachalarni oladilar, xaltacha tushgan joyga o'zlari turib oladilar. Tarbiyachi xaltachani hammadan uzoqroqqa irg'itgan bolani ta'kidlab o'tadi. Bolalar dastlabki joylariga qaytib O'yinni guruhlarga bo'lib o'tkazgan ma'quldir. Bir guruh o'yinga baho berilib bo'lgandan keyin, ikkinchi guruh o'yinga tushadi. O'yin 6-7 marta takrorlanadi.	2	NA	1
20	Tevarak atrofni bilish o'yinlari Toping-chi nima qichqirayapti	Bolalar doira markaziga orqa o'girib davra qurib turadilar. Tarbiyachi doira ichida bo'ladi. U o'yinga boshchi tayinlaydi. Boshchi ham doiraning o'rtasiga turib oladi va qandaydir birorta uy hayvonlariga yoki qush ovozigga taqlid qilib qichqiradi. Shundan keyin hamma bolalar doira ichiga qarab o'griladilar. Tarbiyachi kimni taklif qilsa, o'sha bola hozir nima qichqirganligini topadi. So'ngra yangi boshlovchi tayinlanadi. O'yin 5-6 marta takrorlanadi.	2	NA	1
21	O'rta guruhda olib boriladigan harakatli o'yinlarning mohiyati va mazmuni	Besh yoshli bolalar uch to'rt yoshli bolalarga nisbatan ancha mustaqil va faol bo'ladilar. Ularning harakatlari ancha chaqqon, izchil, epchil bo'ladi. Hayot tajribalari nisbatan keng va mazmunli bo'lib, narsa va predmetlar, fazo bo'shlig'ida o'zining turgan joyini aniqlash qobiliyatiga ega bo'ladilar. Ularni endi oddiy harakatlar o'zi qoniqtirmaydi, balki harakatlarning natijasi qiziqtiradi: tez va chaqqon yuradi, chopadi, kim uzoqroq sakraydi, to'pni ilib oladi va hokazolar. Shuning uchun ham besh yoshli bolalar bilan harakatli o'yinlar tashkil qilganda, bu o'yinlar	2	NA	1

		<p>ancha murakkab va mazmunli bo'lishi lozim. Qo'yiladigan talabalar ham ancha murakkablashadi. O'yin jarayonida qo'yiladigan talabalarni, o'yin qoidalarini bolalar so'zsiz bajarishlari talab qilinadi</p>			
22	<p>Yugurish o'yinlari Samolyotlar Uysiz quyon O'rmondagi ayiq</p>	<p>O'yin sport zali yoki sport maydonida o'tkaziladi. Qatorning turishi samolyot shakliga o'xshagan bo'lishi kerak. Rahbarning: "Uchishga tayyorlaning!" - degan signali bilan bolalar qo'llarini samolyot paraklariga o'xshatib harakatlantiradilar. "Uchinglar!" komandasi berilganda esa, bolalar quloch yozib har tomonga yugurib ketadilar. "Samolyotlar, erga qo'ninglar!" komandasi bo'lganda esa, o'ynovchilar o'z joylarini topib, qatorga turadilar. Rahbar qaysi qator tezroq saf tortgani va qaysi bola o'z o'rnini egallaganini kuzatib turadi. Birinchi bo'lib, o'z joyini topgan bola birinchi o'rinni egallaydi.</p> <p>Ikki boshqaruvchidan boshqa o'yinchilar 3-5 kishilik guruhlarga bo'linadilar. Har qaysi guruh qo'l ushlab aylana hosil qiladi. Aylanalar maydonchani har er har erida bir-biridan 3-6, qadam narida bo'ladi. Har qaysi aylana uy hisoblanib, uning o'rtasiga birinchi raqamli o'yinchilar turib, quyon nomini oladilar. Boshqaruvchilardan biri ovchi, ikkinchisi esa uysiz quyon bo'ladi. Tarbiyachining signali bilan uysiz quyon ovchidan qochib ketadi va u o'zi yashagan uyga kirib olishi mumkin, ammo u erdagi quyon tezda qochib chiqishi lozim, ovchi bo'lsa, undan chiqqan quyonni ta'qib qilishda davom etadi. Ovchi quyonni tutib olsa, u holda ular o'rin almashadilar.</p>	4	NA	2
23	<p>Sakrash o'yinlari Quyonlar bilan bo'ri Kul rang quyon yuvinyapti</p>	<p>O'ynovchilar quyonlarni, ulardan biri bo'rini aks ettiradi. Maydonchani bir tomonidan quyonchalar o'z uychalarini belgilashadi. Qarama-qarshi tomonda bo'ri – jarlikda yashirinadi. Tekstga muvofiq harakat qilib quyonlar uychalaridan sakrab-sakrab chiqadilar, maydoncha bo'ylab yugurib, dam ikki oyoqlab sakraydilar, dam cho'qqayib o'tirib o't yuladilar. Tarbiyachi "bo'ri" so'zini</p>	2	NA	1

		<p>aytishi bilan bo'ri jarlikdan sakrab chiqadi va quyonlarni quvlab ketadi. Bo'ri ularni tutishga (qo'lini tegizishga) harakat qiladi. Quyunchalar o'z uylariga qochib ketadilar. Bu erda endi bo'ri ularni tutishi mumkin emas. Tutilgan quyonlarni bo'ri o'z iniga – jarlikka olib ketadi. O'yin qaytadan tiklanadi. Kelishib olinganiga muvofiq bo'ri 2-3 quyonni tutgandan keyin bo'ri vazifasiga boshqa o'yinchi tayinlanadi.</p> <p>Barcha o'ynayotganlar davra qurib turadilar. Quyon qilib tayinlangan bola davra o'rtasida turadi. Quyon tekstga yarasha harakatlari qiladi. Keyin u bolalardan birortasining oldiga ikki oyoqlab sakrab-sakrab keladi. Quyon kimning oldiga kelib to'xtagan bo'lsa, o'sha bola doiraning o'rtasiga kelib turadi. O'yin 5-6 marta takrorlanadi.</p>			
24	<p>Uloqtirish va ilish o'yinlari</p> <p>Ot-il</p> <p>Koptokni teshikdan o'tkaz</p> <p>To'qmoqni (ur) yiqit</p>	<p>Bolalarning har biri qo'liga bittadan koptok ushlab xona yoki maydoncha bo'ylab tarqalib turishadi. Tarbiyachining "Boshlang!", - degan ishorasi bo'yicha bolalar qo'llaridagi koptokni tepaga irg'itib, uni yana ilib ola boshlaydilar. Har bir bola koptokni necha marta erga tushirmasdan ilib olishini sanaydi.</p> <p>O'ynovchilarning kichik bir guruhi (2-8 kishi) bolaning tepada qo'li bilan tortib turgan to'rning ikki tomonida (to'rdan kamida 1-1,5 m masofada) turadi. Keyin bolalar koptokni bir-birlariga ota boshlaydilar. Agar o'yinda to'rt va undan ortiq bola qatnashayotgan bo'lsa, bir bola koptokni to'rdan oshirib irg'itadi, koptokni tutib (ilib) olgan bola uni o'z yonidagi sherigiga tashlaydi, u esa koptokni yana to'rdan oshirib otadi.</p> <p>O'ynovchilar chiziqning narigi tomonida turadilar, chiziqdan 2-3 m. narida har bir bola qarshisiga to'qmoq qo'yiladi. Bolalarning qo'llarida koptok bo'ladi. Bolalar signal bo'yicha qo'llaridagi koptokni to'qmoqqa qarab yumalatib, uni urib yiqitishga harakat qiladilar. Navbatdagi signal berilishi bilan ular borib koptoklarni olib keladilar, yiqitilgan</p>	4	NA	2

		to'qmoqlarni turg'azib qo'yadilar. O'yin takrorlanadi. Har kim o'zicha to'qmoqni necha marta urib yiqitilganligini hisoblab boradi.			
25	Bo'shliqda chamalash o'yinlar Kim ketdi Qayerga yashirilganini top	<p>Bolalar davra qurib yoki yarim doira shaklida turadilar. Tarbiyachi o'yinda qatnashayotgan bolalardan biriga o'z yonida turgan (5-6) bolalarni eslab qolishni, keyin honadan chiqib turishni yoki burilib ko'zini yumib turishni taklif qiladi. Bolalardan biri yashirinib oladi. Keyin tarbiyachi: "Qani, topchi, kim yo'q?", - deydi. Agar bola topsa, uning o'rniga boshqa bola tayinlanadi. Agar topa olmasa, yana o'girilib turadi va yashiringan bola joyiga qaytib turadi. Keyin topuvchi bola uning nomini aytishi lozim. O'yin 4-5 marta takrorlanadi.</p> <p>Bolalar xona bo'ylab turadilar. Tarbiyachi bolalarga bayroqchani ko'rsatib, hozir uni yashirib qo'yishni aytadi. Bolalar o'girilib, yuzlarini devorga burib turadilar. Tarbiyachi bayroqchani yashiradi va "Bo'ldi", - deydi. Bolalar yashirilgan bayroqchani qidiradilar. Bayroqchani birinchi bo'lib topgan bola o'yin takrorlangan vaqtda uni yashiruvchi bo'ladi. O'yin 3-4 marta takrorlanadi.</p>	2	NA	1
26	Ermak o'yinlari Obruchdan - obruchga (gardish) Bog'la ech	<p>Bolalar ikki guruhga bo'linib, qarama-qarshi tomonga turib oladilar. Ular o'rtasiga butun maydoncha bo'ylab doirachalar chizadilar (ular orasidagi masofa turlicha: 10, 20, 30, 40 sm. bo'lishi mumkin). Tarbiyachi maydonchani u yoki bu tomonidan bir necha bolalarni chaqiradi. Bolalar doirachadan-doirachaga sakrab, maydonchani boshqa tomoniga etib boradilar. Hamma ishtirokchilar sakrayotganlar mashqlarni to'g'ri yoki noto'g'ri bajarayotganliklarini kuzatib turadilar. Keyin ishtirokchilar sakraydilar.</p> <p>Bu o'yinda 10-12 ta bola ishtirok etadi. Bolalar 2 qatorga parallel bo'lib, turib oladilar. Komandadan 2-3 m. uzoqroqda ikkita stulcha qo'yilgan, stulchalarga rangli</p>	2	NA	1

		lentalar bog'lab qo'yiladi. Signal bo'yicha birinchi turgan bolalar shu lentalarni echib, o'zidan keyingi bolaga beradi, o'zi esa uning orqasiga turib o'tib oladi. Lentani olgan bola yugurib borib stulchaga lentani bog'lab ketadi. Boshqa bolalar ham huddi shu vazifani bajaradilar. Boshlovchi bola birinchi bo'lib tursa, shu komanda yutib chiqqan bo'ladi.			
27	O'zbek xalq o'yinlari Oq terakmi, ko'k terak Kim tezroq olib keladi Bo'ri va echki	<p>Bolalar barobar ikki komandaga bo'linib, zal yoki maydonning ikki qaramaqarshi tomonida saf tortib, komanda a'zolari bir-birlari bilan qo'l ushlab turadilar. Rahbarning signali bilan komandalardan biri ikkinchi komandaga qarab: "Oq terakmi, ko'k terak?" – deydi. Ikkinchi komanda ularga javoban: "Bizdan sizga kim kerak?" – deydi. Birinchi komanda: "falanchi kerak", - deb qarshi komanda bolalaridan birining nomini aytadi. Nomi aytilgan bola komanda tomonga yuguradi. U qo'l ushlab turgan bolalarning qo'lini uzishi kerak. Agar uzolsa, shu qo'li uzilgan bolalardan birini o'z komandasiga olib ketadi. Agar uza olmasa, o'zi shu komandada qoladi. Belgilangan vaqt ichida qaysi komanda ko'proq bola to'plasa shu komanda yutgan hisoblanadi.</p> <p>O'yinda 12-15 ta bola ishtirok etadi. O'ynovchilar chizilgan chiziqcha bo'ylab turib oladilar. Tarbiyachi to'pni oldinga otadi. Bolalar chiziqdan o'tib, to'pni tutishga harakat qiladilar. To'pni ushlay olgan bola, to'p bilan chiziq tomon yugurib ketadi. Yo'lda yugurib kelayotganida o'ynovchilardan kimning qo'li tegsa, ushlagan bola ko'ptokni erga tashlashi kerak. To'pni xohlagan o'yinchi olishi mumkin. Kimki to'pni chiziqqacha qo'ldan bermay olib kelsa, u boshqaruvchi bo'ladi va to'pni otish huquqiga ega bo'ladi. Kim ko'p boshqaruvchi bo'lsa, o'sha bola yutgan hisoblanadi.</p> <p>Sanoq o'yini bilan bolalar bo'ri va echkini saylaydilar, qolganlari esa cho'pon bo'ladilar. Cho'ponlar qo'l ushlab aylana bo'ylab</p>	4	NA	2

		<p>harakat qilishadi. Aylana ichida echki o'tlab yuradi. Bo'ri echkini tutishi lozim, lekin echkini tutib olish uchun doira ichiga faqat darvoza orqali kirishi kerak (ikki bola qo'llarini yuqori ko'targan holda harakatda darvozani aks ettirishadi), echki esa, xoxlagan joyida o'tlab yuradi. Bo'ri echkini ushlab olgandan keyingina o'yin qaytadan boshlanadi. O'yin qoidasi: bolalar doira bo'lib, qo'l ushlagan holatda harakat qilishadi. Echki faqat doira ichida o'tlab yuradi. Bo'ri esa echkini faqat doira ichida ushlab olishi shart.</p>			
28	<p>Sayr vaqtida bajariladigan sport elementlari bo'lgan o'yin va o'yin mashqlar</p> <p>To'p bilan bajariladigan (futbol elementlari bo'lgan) o'yin mashqlari "Chaqqon bolalar"</p>	<p>O'ynovchilar juftliklariga bo'linib maydon bo'ylab bir-birlariga halaqit bermaydigan holda erkin joylashadilar. Har bir juftda bittadan tup bo'ladi. To'pni 3-m masofada turib bir-biriga o'ng hamda chap oyoq bilan uzatish topshirig'i beriladi.</p>	2	NA	1
29	<p>Xalq harakatli o'yinlarini tashkillashtirish va o'tkazishda qo'yiladigan pedagogik talablar</p>	<p>Harakatli o'yinlarni o'tkazishda o'qituvchining tashkilotchi va tarbiyachi sifatidagi roli juda mas'uliyatlidir. O'yinni o'rgatish jarayoni shunday uyushtirilishi kerakki, unda bolalarga o'zaro o'rtoqlarcha munosabatda bo'lish, vatanparvarlik, ijtimoiy foydali mehnatga to'g'ri munosabatda bo'lish tuyg'ulari singdirilsin</p>	2	NA	1
30	<p>To'p bilan bajariladigan (basketbol o'yini elementlari bo'lgan) o'yin mashqlari</p>	<p>"To'pni to'rdan oshirib" O'ynovchilar tarang qilib tortilgan to'rning ikki tomoniga yoki undan 2-2.5 m narida joylashadilar va to'pni turli usullar bilan pastdan, bosh orqasidan yuqoridan tashlaydilar 73 "Yuqoriga otib ilib ol" Bolalar maydon bo'ylab jamlanadilar va to'pni yuqoriga otib chapak chalib ilib oladilar. To'pni shunday balandlikka otish kerakki, to'p tushguncha chapa chalib ilib olish mumkin bo'lsin. "To'pni savatga" O'ynovchilar savat oldida kichikroq yarim doira hosil qilib joylashadilar va turli usullar bilan ko'krakdan ikki qo'llab, bosh orqasidan, pastdan to'p tashlaydilar.</p> <p>"To'p uzatish" Bolalar juftlarga bo'linib,</p>	2	NA	1

		ko'krakdan ikki qo'llab bir-birlariga to'p tashlaydilar. To'pni qo'l bilan barmoqlarining uchi bilan, ko'kkrakka yopishtirmay ilib olishi kerak. "Past-baland" To'pni turgan joydan o'ng va chap qo'lda urib turish, bunda to'pning sakrash balandligini o'zgartirish yoki past-baland qilish lozim.			
31	Volan va raketka bilan bajariladigan o'yin mashqlari (badminton o'yini elementlari bilan)	"Yuqoriga otib, ilib ol" O'ynovchilar volanni yuqoriga otib, uni ikki qo'llab, so'ngra bir qo'llab ilib olishga harakat qiladilar. 74 Keyingi topshiriq – volanni yuqoriga o'ng yoki chap qo'l bilan otish va chap yoki o'ng qo'l bilan ilib olishdir. Volanni bir-biriga 2 m masofadan tashlash va ikki hamda bir qo'l bilan ilib olish. "Volanni oshir" O'ynovchilar maydon bo'ylab erkin joylashadilar va volanni raketka bilan uzatib, maydonning bir tomonidan ikkinchi tomoniga o'tadilar. "Volanni urib qaytar" O'ynovchilar bir-birlaridan 2 m uzoqlikda juft juft bo'lib joylashadilar, ularning har birida bittadan raketka va ikki kishiga bittadan volan. O'ynovchilardan biri volanni tashlaydi, ikkinchisi uni raketka bilan urib qaytaradi, so'ngra ikkinchi o'yinchi tashlaydi, birinchi o'yinchi urib qaytaradi.	2	NA	1
32	"Koptokni savatga tushirish", "Koptokni boshda olib yurish" o'yinlariga o'rgatish.	Qatnashchilar 3-4 gurruhga bo'linadi. Guruhlar soniga qarab 3-4 metr nariga ustunlar yoki daraxtlarga shuncha savat qo'yiladi. Savatga koptokni birinchi to'g'ri tushirganlar oldinga qarab siljib boradi. Birinchi bo'lib to'pni savatga to'g'ri tushirgan jamoa g'olib deb topiladi.	2	NA	1
33	O'yin mashqlari va sakrashi bo'lgan estafetalar	"Do'ngdan-do'nga" O'ynovchilar start chizig'i oldida uch qator bo'lib turadilar. Har bir qatordan 10 m masofada chiziq tortiladi yoki hajmi 25-30 smli tekis gardishlar (6-8 dona) tashlab qo'yiladi. Tarbiyachining buyrug'iga binoan o'ynovchilar gardishdan gardishga sakray boshlaydilar. Marra chizig'iga etib borgach, orqalariga yugurib qaytadilar. Sakrashni keyingi qatnashchi boshlaydi. Topshiriqni tez va to'g'ri bajargan (chetga chiqib ketmagan) qator g'alaba qiladi.	2	NA	1

		<p>“Pingvinlar” O‘ynovchilar dastlabki chiziq oldida ikki qator bo‘lib saflanadilar. Birinchi bo‘lib turgan o‘ynovchilarda bittadan qum solingan xaltacha bo‘ladi. Tarbiyachining ishorasiga binoan xaltachani tizzalarini orasiga qisib olib ikki oyoqda gardishgacha sakrab boradilar, keyin uni qo‘llariga olib o‘z qatorlariga yugurib kelib xaltachani keyingi o‘yinchiga beradilar. O‘zlari esa qatorning oxiriga kelib turadilar.</p>			
34	<p>To‘p bilan bajariladigan o‘yin mashqlari va estafetalar (katta hamda kichik to‘p bilan)</p>	<p>“To‘p maktabi” O‘ynovchilar uch-to‘rt qator bo‘lib bittadan katta xajmli to‘p bo‘ladi. Har bir qator oldiga gardish qo‘yiladi (hajmi 50 sm). Tarbiyachining ishorasiga binoan birinchi o‘ynovchi to‘pni gardish ichiga uradi va uni ikki qo‘lda ilib olish uchun o‘zidan keyingi bolaga uzatadi, o‘zi esa yugurib borib qatorning oxiriga borib turadi va hokazo. Qatorda birinchi bo‘lib turgan bola yana birinchi bo‘lib qolsa, qo‘liga to‘pni olib bosh uzra ko‘taradi. “To‘p devorga” Komanda uch-to‘rt qator bo‘lib 3 m berida devorga qarab turadilar. Ishoraga ko‘ra birinchi bo‘lib turgan o‘yinchilar to‘pni devorga urib, uni erdan sakrab chiqqandan so‘ng ilib oladilar va ikkinchi turgan o‘yinchiga uzatadilar, o‘zlari esa yugurib o‘z qatorlarining oxiriga borib turadilar. “To‘p ketidan tez yugur” O‘ynovchilar tarang tortilgan to‘r (chizimcha) oldida (0.5 metr berida) saf tortib turadilar. To‘pni to‘r ustidan oshirib tashlab, o‘zlari uning ostidan tezgina o‘tadilar va to‘p erdan sakrab chiqqandan so‘ng ilib oladilar. Shundan keyin topshiriqni ikkinchi safdagilar bajaradilar. Mashqni bajarishda kam jarima olgan (to‘pni ushlay olingan) komanda g‘olib chiqadi.</p>	2	NA	1
35	<p>“Velosipedchilar estafetasi”</p>	<p>Ishtirokchilar yosh guruhlariga bo‘linadi. Masofa belgilanadi, aylanib kelish joyiga bayroqcha o‘rnatiladi. Tarbiyachining buyrug‘i bilan poyga boshlanadi. Navbat bilan ishtirokchilarga o‘rin beriladi. Qaysi jamoa qisqa vaqt ichida bajargan g‘olib deb topiladi.</p>	4	NA	1

36	“Quvnoq rassomlar” o‘yiniga o‘rgatish.	Guruh ikkiga bo‘linadi va ularga topshiriq beriladi. Doskaga kuchukning rasmini chizishlari kerak. Rahbarning ishorasidan keyin o‘yinchingining ko‘zi bog‘lanadi. O‘yinchi doska oldiga borib, kuchukning rasmini chizish uchun boshini chizib keladi. Qolgan o‘yinчилar navbat bilan tanasining boshqa qismini chizishni davom ettiradi. Qaysi guruh rasmni birinchi bo‘lib tugatsa g‘olib hisoblanadi.	2	NA	1
37	To‘p bilan o‘ynaladigan o‘yin	1. “To‘p uchun kurash”. O‘yin qatshchilari ikki komandaga bo‘linadilar. Ularda biri-yengil koptok o‘ziga tez tortmandigan bo‘lishi kerak (yoki futbol kamerasi). O‘sha komandani o‘yinчилari, xoxlagan yo‘nalishda, bir biriga to‘pni otishib harakatlanadilar. Ikkinchi komanda esa birinchidan uni olib qo‘yishga harakat qiladi. 2. “Doira bo‘ylab to‘pni uzatish”. O‘ynovchilar suvni tagida turadilar va bir biriga to‘pni otishni boshlaydilar. 3. “Suvda voleybol o‘yini”. O‘ynovchilar doira bo‘ylab turadilar, qo‘lda zarba berib to‘pni bir-biriga oshiradi, uni xavoda imkon boricha ko‘proq vaqt ushlab turishga harakat qiladi.	2	NA	1
38	Milliy o‘yinlarga o‘qituvchining o‘yinga tayyorlanishi	Yaxshi tanlangan o‘yin muvaffaqiyatli ta‘lim va tarbiya berishning muhim sharti bo‘lib hisoblanadi. O‘qituvchi o‘yinni o‘tkazishga tayyorgarlik ko‘rish yuzasidan qiladigan ishlaridan o‘yinga qatnashuvchilarning tarkibini, ularning yosh xususiyatlarini, shuningdek, jismoniy tayyorgarligini hisobga olib, dars oldiga qo‘yiladigan asosiy vazifalarni aniqlab chiqishi zarur	2	NA	1
39	Milliy o‘yinlarni o‘tkazish shart-sharoitlari	Avvalo zaruriy asbob-uskunalar bo‘lishi kerak. Masalan: diametri 8 smli arqondan, jundan, lattadan, rezinadan asalgan koptokchalar (rezinadan yasalgan koptokchalar yuqori haroratda taranglik holatini yo‘qotadigan bo‘lganligi uchun ularni salqin joyda saqlash kerak), voleybol va basketbol to‘plari, irg‘itish uchun uzunligi 1 mli tayoqlar, arqon, belbog‘lar, bayroqchalar, kigizlar, taxtachalar, bolg‘a, aptechka va boshqalar bo‘lishi lozim. Ko‘z og‘rig‘i kasaliga duchor bo‘lmaslik uchun	2	NA	1

		har bir o'quvchining o'z ko'z bog'lagichi bo'lishi kerak			
40	Ayrim xalq o'yinlarini mohiyati, mazmuni, izohi va ularni jismoniy va ijtimoiy tarbiyadagi ahamiyati	G.Jahongirovning ma'lumotlarida Mahmud Qoshg'ariyning bundan 900 yil ilgari "Munguz-munguz" nomli bolalarga mo'ljallangan va ularni xotirasini hamda diqqat e'tiborini mustahkamlovchi xalq o'yinini ta'riflaganini ko'rsatib berilgan. Boshqa ko'pgina mutaxassislarning ma'lumotlaridaxalq o'yinlarining jismoniy tarbiyada, ahloqni, og'zaki nutqni takomillashtirishda, sport malakalarini shakllantirishda vosita sifatida qo'llanilgan va ijobiy samaralarning natijalari yoritilgan.	2	NA	1
41	O'yinga rahbarlik qilish	O'yinning o'rganilishi va o'yin paytida bolalarning o'zlarini qanday tutishlari ko'p jihatdan rahbarga bog'liq bo'ladi. O'yin shartli signal (komanda berish, hushtak chalish, qarsak chalish, qo'l yoki bayroqchani silkitish) bilan boshlanadi. O'qituvchi barcha o'yinchilarning o'yin mazmunini tushunib olganliklariga va qulayroq yerga joylashganliklariga qanoat hosil qilgandan keyin signal beradi	2	NA	1
42	Ommaviy tadbirlarda harakatli va estafetali o'yinlarni rejalashtirish.	Yil davomida o'tkaziladigan bayram tadbirlariga mos ravishda harakatli va estafetali o'yinlarni tanlash, ularni rejalashtirish nizomini ishlab chiqishni o'rgatish.	2	NA	1
43	Hakamlik qilish	Har bir o'yin ob'ektiv va odilona hakamlik qilishni talab qiladi. Agar o'yin qoidalarining bajarilishini diqqat bilan va jiddiy ravishda kuzatilmasa, o'yin o'zining ta'lim-tarbiyaviy qiymatini yo'qotadi. Hakamlik rolini ko'pincha o'yin rahbarining o'zi bajaradi. Ammo bu rolni o'ynovchilardan birortasi (bolalarning o'zlari saylagan yoki o'qituvchi navbat bilan tayinlagan o'ynovchi) bajargani ma'qulroq bo'ladi	2	NA	1
44	O'yinda qilinadigan harakatlarni muayyan me'yorda olib borish	O'yinda qilinadigan harakatlarni to'g'ri belgilash o'qituvchining muhim vazifasi bo'lib hisoblanadi. O'yinni o'tkazishga kirishishdan oldin qilinadigan ishning xarakteri va	2	NA	1

		o'ynovchilarning kayfiyatini hisobga olish lozim. Agar o'yinchi o'tkazishga kirishishdan oldin qilinadigan ishning xarakteri va o'ynovchilarning kayfiyatini hisobga olish lozim			
	Jami		108		54

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foyidalangan asosiy dasliklar va o'quv qo'llanmalar. Elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
6. Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
7. Basketbol o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
8. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
9. Har bir sport turiga mos ishlanmalar yozish.
10. Mahoratli sportchilarning hayoti va ijodini o'rganib kelish.
11. Ta'lim muassaslarida sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish va o'tkazish.
12. Bolalar sportini rivojlantirish va uning joylarda ijrosi haqida ma'lumotlarga ega bo'lish.
13. "Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012
14. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
15. "Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi".

16."O'zing bajarishga o'rgan". K.Mahkamjonov, F.Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.

17. "Bolajon" tayanch dasturi. S.S. Mirdjalilova. M.SH. Rasulova Toshkent-2010

18. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" T.Usmonxo'jaev, O'.Tursunov Toshkent-2004

Internet manbaalari

1. 19. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005
2. www.sport@samdu.uz
3. www.tdpu.uz
4. www.Ziyonet.uz
5. www.edu.Uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

**MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTIDA GIMNASTIKA VA UNI
O'QITISH METODIKASI**

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyanomi: Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya
yo'riqchisi.

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.3.4

Ajratilgan soat: 120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo'jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o'g'li Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rinbosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug'mat Sangilbayevich Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedراسi mudiri.P.f.n professor

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Maktabgacha ta'lim tashkilotida gimnastika va uni o'qitish metodikasi
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	21
Dasturning maqsadi	<p>Maktabgacha tahlim tashkilotida gimnastika va uni o'qitish metodikasi ” muammolarni hal qiluvchi qirrali vositadir. Uning mashqlari orqali jismoniy sifatini rivojlantirish, to'g'ri qomatni shakllantirish, sog'liqni mustahkamlash, irodaviy fazilatlarni tarbiyalash, harakatlarni mohirona yengil ijro etishga o'rgatish kabi vazifalarni muvaffaqiyatli hal etiladi.</p> <p>Maktabgacha tahlim tashkilotida gimnastika va uni o'qitish metodikasi fanini o'rgatish davomida shug'ullanuvchilar gimnastika nazariyasi va uslubiyotini snaryadlarda bajariladigan gimnastika mashqlarining asosiy bajarilish texnikalarini o'rganadilar, olgan bilim, ko'nikma va malakalarini ish davomida qo'llaydilar.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Fanni o'qitishda tahlim metodlarini tanlashni darsning maqsad va vazifalaridan kelib chiqqan holda innovatsion texnologiyalaridan foydalanish zarur. U fan bo'yicha berilgan bilim, ko'nikma va malakalarni egallashda muhim hisoblanadi.</p> <p>Fanni o'qitishda amaliy va nazariy mashg'ulotlarda “Aqliy hujum”, “Kichik guruh bilan ishlash”, “Baliq skeleti”, “Davra suhbat”, “Klaster”, Toifalash metodlari, video-kom'g'yuter va internet mahlumotlaridan foydalanish zarur. O'quvchilarning egallagan nazariy va amaliy bilimlari reyting tizimi asosida testlar o'yin va musobaqalar jarayonida “5” balli tizim asosida baholanib boriladi:</p>
Bilim	<ul style="list-style-type: none"> - Dastur bo'yicha ishlash; - tahlim metodlarini bilish; - gimnastikaning nazariy – uslubiy bilimiga ega bo'lish - dastur mehyorlari bo'yicha ishlash; - “Al'omish” va “Barchinoy” mehyorlariga tayyorlash; - gimnastikani asosiy sport deb tanlagan o'quvchi III-

	bosqichda II-sport darajasiga, gimnastika musobaqasida hakamlik qilish xuquqiga ega bo'lishi kerak
Ko'nikma	<ul style="list-style-type: none"> - Mavzu bo'yicha harakatlarga, ko'nikma va malakalarni shakllantirish; - snaryadlarda amaliy mashg'ulotni bajara olish; - fazoviy harakatlarda o'zini boshqarish, havoni his qilish; - estetik tarbiyaga va axloq mehyorlarga amal qilish; - gimnastika mashqlarini bajarish texnikasini egallash; - o'quv amaliyotidan vazifalarni bajarish; - gimnastikadan musobaqa qoidalarini bilish;
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Sport hakamligi.Sport mashg'ulotlar metodikasi.
O'qitishni tashkiliy shakli	<p>N – Nazariy ta'lim;</p> <p>A – Amaliy ta'lim;</p> <p>NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1.	Gimnastika jismoniy tarbiya tizimida.	Gimnastika fani va uning vazifalari. Gimnastika jismoniy tarbiya tizimida tutgan o' rni. Gimnastikaning asosiy vazifalari, vositalari, metodlari va tamoyillari. O'zbekistonlik gimnastlarning tutgan o' rni. Sport gimnastikasi Olim'iyada o' yinlarida.	2	N	1
2.	Gimnastikaning rivojlanish tarixi.	Gimnastikaning vujudga kelishi. Yangi davr gimnastikasi. Milliy gimnastika tizimining yaratilishi. Turli davrlarda gimnastikaning tutgan o' rni va taraqqiyoti. Mustqillikdan keyingi davrda gimnastikaning rivojlanishi	8	N	4
3	MTT da Gimnastikaning turlari	Gimnastikaning sog' lomshtiruvchi turlari. Asosiy gimnastika va unga xos xususiyatlar. Mashg' ulotlarni tashkil qilish usullari. Gigienik gimnastika. Atletik gimnastika. Davolovschi gimnastika. Gimnastikaning amaliy turlari tahrifi. Ishlab chiqish gimnastikasi. Kasbiy-amaliy gimnastika. Sport-amaliy gimnastikasi.	6	N	3
4.	Gimnastika atamallari.	Gimnastika atamalarining ahamiyati. Gimnastika atamalariga qo' yiladigan asosiy talablar. Gimnastika atamallarni qoidalari. Atamallarni tuzish usullari. Qisqartirish qoidalari. Atamallarni qo' llash qoidalari. Umumlashtiruvchi mashqlarda bajariladigan mashqlar atamallari. Akrobatikada atamalar. Badiiy gimnastika atamalar. Gimnastik mashqlarni yozib olish shakli va qoidalari.	2	N	1
5.	MTT da Gimnastika mashg' ulotlari va uni o' qitish asoslari.	O' rgatishning maqsadi, vazifalari va bosqichlari. Gimnastika mashqlarini o' zlashtirish shartlari. Gimnastikani o' rganishda didaktika: onglilik, tizimlilik, ularning bir – biriga bog' liqligi. Gimnastika mashqlarini bajarish usullari. Yaxlit bajarish, qismlarga ajratib bajarish. Gimnastika mashqlarini o' rgatishda harakatning ketma-ketligi. Gimnastika mashqlarini turli bosqichlarda o' rganishda qo' llaniladigan usullari.	2	N	1

6.	MTT da Gimnastika mashg'ulotlarida shikastlanishni oldini olish.	Gimnastika mashg'ulotlarida shikastlanish sabablari. SHikastlanishni oldini olish choralari. Muxofaza qilish va yordam ko'rsatish usullarini o'rgatish. SHifokor nazorati va o'z-o'zini nazorat qilib, shikastlanishini oldini olish.	6	N	3
7.	Gimnastikaning asosiy vositalari va vazifalari.	Gimnastikaning asosiy vositalari. Saf usullari. Salanish va qayta saflanish. Joydan joyga ko'chishlar. Orani ochish va yaqinlashtirish. Umumrivojlantiruvchi mashqlar. Yurish va yugurishlar, muvozanat saqlash mashqlari. Tirmashib chiqish mashqlari. Uloqtirish va ilib olish mashqlari. Erkin mashqlar. Akrobatik mashqlar. Gimnastikani vazifalari.	6	N	3
8.	Tahlim muassasalarida gimnastika mashg'ulotlarini tashkil etish va uning mazmuni. Gimnastik chiqishlar va ommaviy tadbirlar. Mashg'ulot ishlanmasini tuzish.	Tahlim muassasasida gimnastika mashg'ulotining asosiy vazifalari. Mashhulot tuzilishi. Mashg'ulot o'tishga oid umumiy talablar, uslubiy ko'rsatmalar va musobaqalarini o'tkazishning ahamiyati. Gimnastikadan musobaqa o'tkazish turlari. Musobaqalar dasturi.	6	N	3
9.	MTT da Gimnastika mashg'ulotlarini o'qitish uslubiyoti.	Gimnastika mashg'ulotlarga o'rgatishning didaktik tamoyillari, o'rgatish va bajarish usullari.	8	N,A	4
10.	MTTda Saf mashqlari haqida umumiy tushunchalar. U.R.M. larni bajarish tartibi.	Saf mashqlarining tasnifi. Asosiy mashqlar. Saf usullari. Harakat ko'nikma va malakalarini shakllantirish ahamiyatli bo'lgan harakat va sport tayyorgarligi uchun kuch, tezkorlik, egiluvchanlik, chidamlilik sifatlarini tarbiyalash.	10	A	5
11.	MTT da Gimnastika mashg'ulot joylari va jixozlari.	Gimnastika zallari, gimnastika uskunalari ko'' majmuali gimnastika uskunalari. Jihozlar, gimnastika maydonchasi, zallar va jihozlardan foydalanish qoidalari va gigienik tahminoti.	4	A	2
12.	MTT da Gimnastika ishini rejalashtirish va hisobga olish.	Gimnastika o'quv ishini rejalashtirishning ahamiyati va vazifalari. Rejalashtirish xujjatlarini tasnifi, rejalashtirishning ish xujjatlarini tuzish, ish rejasini tuzish, ish dasturini tuzish, reja matnini tuzish.	4	A	2
13.	Gimnastika jihazlarida bajariladigan mashqlar. Erkin mashqlar va akrobatik mashqlar.	Erkin mashqlarning tahrifi va mazmuni. Erkin mashqlar kom'ozitsiyasi. Erkin mashqlarni bajarishni o'rgatish. Akrobatik mashq elementlarini bajarish. Amaliy mashqlarni tarifi va tasnifi. Amaliy mashqlarni o'rgatish. Amaliy mashqlar turlari.	8	A	4

14	MTTning kichik va o'rtta guruhlarida harakatli o'yinlarni o'tkazish va ularning ahamiyati	Qoidali harakatli o'yinlar jismoniy tarbiya vositasi va metodi sifatida. Qoidali harakatli o'yinlarning turlari. Kichik va o'rtta guruhlarda harakatli o'yinlarni o'tkazish metodikasi. Harakatli o'yinlar uchun atributlar tayyorlash.	8	A	4
15	Maktabga tayyorlov guruh bolalari uchun Gimnastika mashg'ulotlarni tashkil etish	MTTning Maktabga tayyorlov guruhlarida Gimnastika mashg'ulotlarni tuzilishi va mazmuni. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kun tartibida tutgan o'rne. Yilning turli fasllarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar.	6	A	3
16	MTTning kichikva o'rtta guruhlarida umum rivojlantirish mashqlarini o'rgatish	Bolalarning qaddi qomatini jismoniy tomondan shakllantirishda umumrivojlantiruvchi mashqlarning ahamiyati. Buyumli va buyumsiz umumrivojlantiruvchi mashqlar.	4	A	2
17	MTTning katta va maktabga tayyorlov guruhlarida umum rivojlantirish mashqlarini o'rgatish	Bolalarning qaddi qomatini jismoniy tomondan shakllantirishda umumrivojlantiruvchi mashqlarning ahamiyati. Jismoniy buyumlar bilan va buyumlarsiz bajariladigan umumrivojlantiruvchi mashqlar.	4	A	2
18	Emaklash, tirmashib chiqish va muvozanatni saqlash mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi	Emaklash, tirmashibchiqish muvozanatni saqlash mashqlarining har bir harakatini bajarish texnikasi. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi bo'yicha tahlili.	6	A	3
19	Gimnastika sport musobaqalari va hakamlik qilish asoslari.	Gimnastika musobaqalarining ahamiyati. Dasturi. Musobaqa Nizomi. Musabaqaning o'tkazish tartibi va hakamlik qoidalari.	6	A	3
20	Gimnastika mashg'ulotlarni o'tkazish tartibi va shakllari.	Ta'lim muassasalarida gimnastika mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Ommaviy musobaqalar. Gimnastika chiqishlari. Ta'lim muassasalarida, bolalar oromgohlarida gimnastik chiqishlarning ahamiyati. Gimnastik chiqishlar dasturini tuzish. CHiqishlarni musiqaviy bezash.	8	A	4
21	Tayyorgarligi turli darajada bo'lgan shug'ullanuvchilar bilan o'tkaziladigan mashg'ulotlarning xususiyatlari.	SHug'ullanuvchilarning yosh xususiyatlari. Mashg'ulotlarni tashkil qilish va o'tkazish usullari. O'rtta, katta va keksa yoshdagilar bilan mashg'ulotlarni o'tkazish usullari.	6	A	3

	Jami		120		60
--	-------------	--	------------	--	-----------

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1.Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2.Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3.Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o etamiz "Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4.Shavkat Mirziyoev "Tanqidiytahlil, qat'iytartib-intizomvashaxsiyjavobgarlik - harbirrahbarfaoliyatiningkundalik qoidasibo'lishikerak"Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

5.O'zbekiston Respublikasi 'rezidentining 2020 yil 24 yanvardagi 'F-5924-son Farmoni(O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni 2025 yilgacha rivojlantirish konse'siyasi)

6.Vazirlar Maxkamasining 2018 yil 18maydagi 369-son qaroriga O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi to'g'risida NIZOM

7. 2019 yil 4 dekabrda 'F-5887-son va «O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2020 yil 24 yanvardagi 'F-5924-son Farmonlari

8. "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 4 martdagi 122-son qarori

9. Ommaviy sportni rivojlantirish va sog'lom turmush tarzini har bir fuqaroning hayotiga kiritishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risidaID-22513

10."andemiyani sport orqali engamiz!" g'oyasini o'zida mujassam etganO'zbekistondasportsiyosatini 2020-2021 yillardajadallashtirishdasturi.

11. Gimnastikava uni o'qitish metodikasi. Toshkent "Ilim ziyo" 2016-yil

Internet manbalari:

1. www.regulationgov.uz- O'zbekiston Respublikasi hukumat 'ortali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi sport qonun hujjatlar ma'lumotlari.
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. www.sportnews.ru
6. www.a'k-inform.com/animalstat
7. www.s'utnik.sport.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MTTDA JISMONIY SOG'LOMLASHTIRISH O'QUV AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikastiya (lar) nomi:	Maktagacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.3.5
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo'jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o'g'li Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug'mat Sangilbayevich Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedrasini mudiri.P.f.n professor

O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	MTT da jismoniy sog'lomlashtirish ishlari
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	16
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy sog'lomlashtirish ishlari o'quv amaliyoti o'quvchilarga MTTda ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga yetgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamlash, har tomonlama sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z harakatini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> – Saflanish va qayta saflanish mashqlarini bilib oladi; – Asosiy harakat mashqlarini o'rganadi; – Umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarishni o'rganadi; – Asosiy harakat mashqlarini turlarini amalda mustaqil bajaradi; – Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantarbiyani tashkil etishni va o'tkazishni o'rganadi; – O'yinlarni o'tkazishda tarbiyachi yordamchisining rolini bilib oladi; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etadi va o'tkazadi; – Volleybol, basketbol, futbol, badminton va stol tennis o'yinlarini o'tkazish; – Bolalar uchun bayram tadbirlari haqida bilib oladi; – Quyosh, suv, havo vannalarini o'tkazadi; – Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o'yinlarini tashkil qilishni, "Akvamed o'yin vamashqlari" ni o'tkazishni bilib oladi; – Qum o'yinlarini tashkillashtirishni bilib oladi; – Kasbiy ko'nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo'llaydi; – O'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi, mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> – Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashning maqsad va vazifalarini; – "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qoyiladigan Davlat talablari"ni; – "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturidagi jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi soha kompetensiyalarini; – Saflanish qayta saflanish, asosiy harakat mashqlari-sakrash, emaklash, tirmashib chiqish, uloqtirish va muvozanatni saqlash mashqlarini; – Harakatli o'yinlarni rejalashtirish va o'tkazish, o'zbek milliy va

	<p>sport elementi bo'lgan o'yinlarni;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; – Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etishni; – Kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlarini; – Yozgi sog'lomlashtirish davrida foydalaniladigan anjom va jihozlarni; – MTT hodimlarining yozgi sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishdagi asosiy vazifalarini; – Yoz mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etishni.
Ko'nikmalar	<ul style="list-style-type: none"> – Mashg'ulotlar davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirishni; – Mavzuga mos ko'rgazmali qurollar va vositalarni tayyorlashni; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda foydalaniladigan metodlari; – Bolalarni jismoniy rivojlantirishda sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tarbiyachi bilan birgalikda tashkil etish; – Jismoniy " rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanish bo'yicha turli yosh guruhlarida; – Bolalarni rivojlanish haritasini tahlil qilish; – Tarbiyachi bilan hamkorlikda kun tartibini samarali tashkil etish; – Chiniqtirish va sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish; – Guruh hududi, ayvonchalarni tozlash, guruh xonalarining holatini saqlash; – Rivojlantiruvchi markazlarda ta'limiy - tarbiyaviy jarayon davomida jismoniy daqiqalar o'tkazish va tarbiyachi hamkorligida faoliyat yuritishni tashkil etish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>Pedagogika</p> <p>Maxsus fanlar</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	A - amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

T/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish	Saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarish;	6	A	4
2	MTTdajismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar	Ertalabki badan tarbiya mashqlarini o'tkazish. Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish;	6	A	4
3	MTMda harakatli o'yinlar	Turli yosh guruhlarda harakatli o'yinlarni tanlash va o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	6	A	4
4	Jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish.	12	A	6
5	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida jismoniy sifatlarni tarbiyalash	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarni tarbiyalash. Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish va tahlil qilish.	12	A	4
6	MTTda sport elementi o'yinlarini tashkil etish	Sport elementi o'yinlari harakatli o'yin turkumiga kirishi, bolalarni har tomonlama tarbiyalashdagi ahamiyati.	6	A	4
7	MTTda yurish, yugurish, sakrash elementi bo'lgan harakatli o'yinlarni tashkil etish	Yurish, yugurish, sakrash elementi bo'lgan harakatli o'yinlarni tashkil etishda bolaning rivojlanishidagi ahamiyati	6	A	4
8	Jismoniy daqiqalarni ahamiyati va o'tkazish	Jismoniy daqiqalarni o'tkazish va tahlil qilish. Musiqqa jo'rligidamashg'ulot ishlanmasini tuzish uchun harakat tanlash. Mashg'ulotlar jarayonida o'tkaziladigan jismoniy daqiqalarni mustaqil bajarish	6	A	4

9	MTMda jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil qilish “Sog‘lomjon– polvonjon”; “Otam onam va men” bayramlarini o‘tkazish.	6	A	4
10	MTTda o‘zbek milliy harakatli o‘yinlarini tashkil etish	Milliy harakatli o‘yinlarini paydo bo‘lishi. Ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta’siri. Milliy harakatli o‘yinlarining tarbiyaviy ahamiyati.	12	A	4
11	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish mavsumini tashkil etish	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida yozgi sog‘lomlashtirish mavsumini tashkil etish. Tarbiyalanuvchilarni salomatligini mustahkamlash, to‘g‘ri ovqatlanishni tashkil etish.	6	A	4
12	Yozgi sog‘lomlashtirish mavsumini uchun tahminiy kun tartibiniguruhlar bo‘yicha tahlil qilish	Kun tartibi asosida jismoniy sog‘lomlashtiruvchi tadbirlarni (badantarbiya mashqlari, mashg‘ulotlar, harakatli o‘yinlarni tahlil qilish.	12	A	4
13	Yozgi mujassam mavzuni rejalashtirish	Yurish mashqlarini turlari oyoq uchida yurish, katta qadam tashlab yurish, qorin devori, orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi, sonlarni baland ko‘tarib yurish, yonlamasiga yurish texnikasini bajarish.	6	A	4
14	Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish	Maktabgacha ta’lim tashkilotlarida chiniqtirish turlari: quyosh, suv va havo vannalarini tashkil etish, (artinish, suv quyish, dush, cho‘milish) va quyosh vannalaridan foydalaniladi.	6	A	2
15	“Akvamed” o‘yin va mashqlarni tashkil etish	Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o‘yinlarini tashkil qilish.	6	A	2
16	“Qum o‘yinlari”	Qum o‘yinlarini tashkillashtirishni va tayyorgarlik ko‘rish	6	A	2
	Jami		120		60

III. O‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy Baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Shavkat Mirziyoev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori.
9. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
10. M.X.Tadjiyeva; S.I.Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi" .Qo'llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y\
11. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
12. M.K.Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.-Toshkent-2000y.
13. "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish"- O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi; Toshkent shahar maktabgacha ta'lim Bosh boshqarmasi - Toshkent 2019.

Internet manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.ped-kopilka.ru
3. www.resobr.ru
4. www.maam.ru detskijsad;
5. www.tdpu.uz
6. www.referatlar.uz
7. www.jlmt.uz
8. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MTTDA JISMONIY MASHG'ULOTLARNI OLIB BORISH O'QUV AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikastiya (lar) nomi:	Maktagacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.3.6
Ajratilgan soat:	120

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo'jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o'g'li

Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug'mat Sangilbayevich

Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedrasini mudiri.P.f.n professor

1. O'QUV AMALIYOTI O'QUV DASTURI UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	MTTDA JISMONIY MASHG'ULOTLARNI OLIB BORISH O'QUV AMALIYOTI
Ajratilgan soat	120
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<p>-Maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil etish;</p> <p>- maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish</p> <p>-maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish va sog'lom turmush tarzini shakllantirishni tashkil etish</p> <p>- maktabgacha ta'lim muassasalarida sport o'yinlarining futbol,volleybol,basketbol, qo'l to'pi xam badminton ,engil atletika va shaxmat-shashka o'ynilarini tashkil etish.</p>
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Maktabgacha ta'lim jismoniy tarbiyasining nazariy va amaliy asoslarini bilish;</p> <p>Xar bir guruh uchun jismoniy tarbiya mashg'ulot jadvalini yoshiga karab tuzib chikish;</p> <p>Sport sog'lomlashtirish ishraini olib borishi;</p> <p>Mashg'ulot 'aytida bolalar sogligi va xavfsizligiga javobgardir.</p> <p>Gigenaga rioeya etish.</p>
Bilimlar	<p>-Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalashning umumiy masalalarini;</p> <p>-Uzbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga kuyiladigan Davlat talablaridagi «Jismoniy»rivojlanish va soglom turmush tarzini shakllanishi» soxasi talablari;</p> <p>-«Ilk kadam» MTTning Davlat o'kuv dasturida «Jismoniy rivojlanish va soglom turmush tarzini shakllanishi»soxasi kompetenstiyalarini;</p> <p>-Turli yosh guruhlarida saflanish va saflanishmashqlari, asosiy harakat mashqlari, umur ivojlantiruvchi mashqlar, harakatli uyinlar, jismoniytarbiya mashg'ulotlari, ochik xavodagi jismoniy mashqlar va mashg'ulotlar orasidagi jismoniy dakikalar bilim berish metodlari;</p> <p>-MTTda ishlarni irejalashtrish va tashkil etishni;</p> <p>-Kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlarini;</p>
Ko'nikmalar	<p>-Mashg'ulotlar davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish;</p> <p>-mavzuga mos ko'rgazmali quollar va vositalarni tayyorlash;</p> <p>-jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda foydalanadigan metodlari;</p>

	-bolalarni jismoniy rivojlanishda soglomlashtiruvchi tadbirlarini tashkil etish; -jismoniy rivojlanish va soglom turmush tarzini shakillantirish bo'yicha turli yosh guruhlarda bolalarni rivojlantirish xaritasini taxlil qilish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Barcha o'quv dasturlari bilan
O'qitishni tashkiliy shakli	N-Nazariyta'lim; A-Amaliyta'lim; NA-Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhlarda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baxolash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, ogzaki, savol-javob, test, amaliy topshirik

2. O'QUV AMALIYOTI O'QUV DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish (saflanish va qayta saflanish mashqlari; asosiy harakat va umumrivojlantiruvchi mashqlar)	Saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarish. Umumrivojlantirish mashqlarni tanlash. Asosiy harakat mashqlarini turlarini amalda bajarish va tahlil qilish.	6	A	3
2	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar. Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish	Ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish. Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish. Bolalar organizmiga ertalabki badantarbiyani ta'siri. MTTning kun tartibida ertalabki badantarbiya. Badantarbiyaning vazifalari. Organizmning ish faoliyati va funksional holatini oshirish.	6	A	3
3	Jismoniy tarbiya mashg'ulotini kichik va o'rta guruhlarda o'tkazish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarni tarbiyalash.	6	A	3
4	Bolalarni jismoniy rivojlanishida "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" sohalarini o'rganish	Davlat talablari bo'yicha turli yosh guruhlarda bolalarni jismoniy tarbiyalashda "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" sohasini o'rganish.	6	A	3
5	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturini jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha turli yosh guruhlarning bilimlarini o'ziga xos xususiyatlarini aniqlash	6	A	3

	shakllantirish sohasi kompetensiyalari bilan tanishtirish	va solishtirish.			
6	Saflanish va qayta saflanish mashqlari	Saflanish va qayta saflanish mashqlarini ahamiyati. Safda turish mashqlarining turlari. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida saflanish va qayta saflanish (kolonnaga, yonga, juft bo'lib shaxmat usulida) mashqlari.	6	A	3
7	Yurish va yugurish mashqlarini turlari va o'rgatish uslubi	Yurish mashqlarini turlari oyoq uchida yurish, katta qadam tashlab yurish, qorin devori, orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi, sonlarni baland ko'tarib yurish, yonlamasiga yurish texnikasini bajarish.	6	A	3
8	Sakrash va emaklash, tirmashib chiqish mashqlarini o'rgatish uslubi	Sakrash asiklik tipdagi harakat bo'lib, yugurib kelib sakrash, depsinish, parvoz etish va yerga tushish bosqichlarini to'g'ri tashkil qilish. Sakrashni takomillashtirish uchun qisqa, uzun va aylantiriladigan arg'amchilar bilan bajariladigan mashqlar, bir oyoqda navbati bilan sakrashlarni;	6	A	3
9	Irg'itish va muvozanat saqlash mashqlarini turlari va o'rgatish uslubi	Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalar uchun yuqoriga, oldinga, pastga uloqtirish, uzoqqa va nishonga uloqtirish, orqa yelka osha uloqtirish, o'ng qo'l bilan yuqoridan uloqtirish, o'ng qo'l bilan yondan uloqtirish malakasini oshirish texnikasini	6	A	3
10	MTTda umurivojlantiruvchi mashqlar	Maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish jarayonida umumrivojlantirish mashqlarini ahamiyati. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni yozilish qoidalari va nomlanishi. Umumrivojlantirish mashqlarni tanlash va o'tkazish.	6	A	3
11	Buyumlar va buyumlarsiz o'tkaziladigan umurivojlantiruvchi mashqlar	Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda buyumlardan foydalanish. Tayyorgarlik, buyumlarni yig'ish, vazifa yo'llari va ularning joylashtirilishi. Tana, oyoq va qo'llarning boshlang'ich holatiga xarakteristika. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olishga o'rgatish. Musiqiy jo'rlik.	6	A	3
12	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida harakatli o'yinlar	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida harakatli o'yinlarning ahamiyati. Harakatli o'yin turlari. Harakatli o'yinni tashkil qilish. harakatli o'yinni o'tkazishda tarbiyachining rahbarligi.	6	A	3

13	Sport o'yinlari elementi bo'lgan o'yinlarni ahamiyati va turlari	Sport o'yinlari elementi bo'lgan harakatli o'yin turkumiga kirishi, bolalarni har tomonlama tarbiyalashdagi ahamiyati. Sport o'yinlari elementi turlari.	6	A	3
14	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'uloti	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni tuzilishi va mazmuni. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kun tartibida tutgan o'rni. Yilning turli fasllarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar.	6	A	3
15	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlar ertalabki badantarbiya	Ertalabki badantarbiyaning ahamiyati, hamda ularning maktabgacha ta'lim muassasalarining kun tartibidagi o'rni.	6	A	3
16	Bolalar bilan yakka tartibda ish olib borish va mustaqil harakat faoliyati	Yakka tartibda olib boriladigan ishlarni tashkil etish. Bolalarni mustaqil shug'ullanishlari	6	A	3
17	Sayr va ekskursiyalar	Jismoniy tarbiya vazifalarini bajarishda sayr va ekskursiyalarni ahamiyati, sayrni tashkil etish mazmunining xususiyati. Sayr va ekskursiyalarni reja bo'yicha o'tkazish.	6	A	3
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish. Tarbiyalanuvchilarni salomatligini mustahkamlash, to'g'ri ovqatlanishni tashkil etish.	6	A	3
19	Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida chiniqtirish turlari: quyosh, suv va havo vannalarini tashkil etish, (artinish, suv quyish, dush, cho'milish) va quyosh vannalaridan foydalaniladi.	6	A	3
20	Jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari.	6	A	3
	Jami		120		60

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1.Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2.Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3.Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o etamiz"Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4.Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak"Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

5. K.Maxkamdjonov, X.Tulenova. Farzandingiz sog'lom bo'lishini istasangiz. T. O'z'FITI, 1995 y.

6. V.M.Kachashkin. "Metodikafizicheskoykulturq". M. 1982 y.

7. L'.Matveev. "Teoriyai metodika fizicheskogovos'itanie". Fis. 1991 y.

8. B.M.Shien. "Teoriyai metodika fizicheskogovos'itaniya". M. 1988 y.

9. I.G.Skachkov. "Ejednevneqzanyatiyafizkulturoy suchao'imsyanavozduxe", 'rosveo'enie", M. 1991 y.

10. L'.Matveev. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi". 1975 y.

11. A.N.Livistkiy. MEB. Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi ma'ruzalar matni. 1995 y.

12. Abdullaev, Sh.X.Xonkeldiev. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T. 2006 y.

13. R.Salomov. "Jismoniy tarbiyani ilmiya soslari".T. 2006 y.

14. ht":// www. ziyo.net. uz.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

PEDAGOGIK AMALIYOT

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.3.7
Ajratilgan soat:	240

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Xo'jamberdiyeva Umida Sulaymonovna Angren pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.

Baratov Baxtiyor Barat o'g'li Angren pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari

Taqrizchilar: Jumanov Ortug'mat Sangilbayevich Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxasislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish Instituti "Jismoniy tarbiya, sport nazaryasi va uslubiyoti" kafedrasi mudiri.P.f.n professor

1. O'QUV DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Ishlab chiqarish amaliyoti
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari</p> <p>Mazkur o'quv dasturi quyidagi tamoyillar asosida ishlab chiqildi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 O'quvchi amaliyotchilarning pedagogik va o'quv hamda ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalrni egallash; 2. Ta'lim muassasalariga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan amaliyotchi o'qituvchilar uchun har bir amaliyot kuninig samarali tashkil etilishining maqsadli rejalashtirilishi va pirovard natijalariga erishilishi 3. Amaliyotchi o'quvchilarida amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarini shakllantirilishi: 4. Amaliyotchilarning tajrba sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik kpo'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha boyicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirilib, yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakllanishi; 5. Pedagogika kollejlari o'quvchilarining amaliyot davridagi egallangan ko'nikma va malakalari , o'rgangan ish metodlari hamda tajribalar jarayonidagi natijalarning na'faqat ta'lim olish davrida, balki kelgusidagi ish o'rinlarida xam o'z ahamiyati yo'qotmasligi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - Ishlab chiqarish amaliyotining mazmuni , mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish . - MTT larida olib borilayotgan jismoniy tarbiya va sport sohasidagi yangiliklar va imkomiyatlar bilan tanishish. - Turli yosh guruhlarida saflanish va qayta saflanish mashqlari , asosiy harakat mashqlari , umumrivojlantiruvchi mashqlar , harakatli o'yinlar , jismoniy tarbiya mashg'ulotlari o'rtasidagi jismoniy daqiqalarining bilim berish metodlarini o'rganadi. - MTT da jismoniy sog'lomlashtirish ishlarini rejalashtirish va tashkil etishni o'rganadi. - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari uchun kerakli jihozlar tayyorlashni o'rganadi. - "Ilk qadam" MTT ning Davlat o'quv dasturida jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish sohasi kompetensiyalarini o'rganadi. - MT da ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish , olib borish, hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish , mashg'ulot yuklanmalariga oid bilimlar berish. - Tarbiyalanuvchilarni jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish , har-bir sport o'yinlari turiga ko'nikma va

	<p>malakalarini shakllantirish,gigiyenik qoidalariga rioya qilishga o'rgatib borish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish - Mashg'ulotlarda o'rnatilgan tartib xavfsizlik qoidalariga rioya qilish. - MTT da jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish . - MTT da jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish shakllari <p>Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishini sohasini turli yosh guruhlarda tahlil qilish</p>
Ko'nikmalar	<p>Ishlab chiqarish amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash . - O'z ishinig mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot , tahlil,umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llash - Turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish - Musobaqalarni rejalshtirish . - Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarii - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish. - Mavzuga oid mos ko'rgazmali quollar tayyorlash - Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi , Maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya , Pedagogika va psixologiya , Harakatli o'yinlar , Milliy harakatli o'yinlar ,Gimnastika va uni o'qitish metodikasi,Gigiyena va massaj , Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi
O'qitishning tashkiliy shakli	Majburiy
Dasturga qo'yilgan talab	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
O'qitish tili	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
Baholash tartibi	O'g'zaki ,nazorat , savol – javob, amaliy topshiriq, yozma topshiriqlar nazorati
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	<p>Ishlab chiqarish amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash . - O'z ishinig mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot , tahlil,umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llash

	- Turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish- Musobaqalarni rejalshtirish .- Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlari- Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish.- Mavzuga oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash- Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

T/r	Mashg'ulotning nomi	Mavzuning qisqcha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Pedagogik amaliyotining maqsad ,vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligining qoidalari.	Pedagogik amaliyotining maqsad vazifalari, o'quvchilarning talablariga javob beradigan o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish va o'tkazish maqsadida amaliyot tamoyillari va har bir tamoyilga amal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalaridan foydalangan holda jamoaning faoliyatini tahlil qilish. Amaliyot jarayoni talablari va texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish.	6	A	3
2	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish tashkil etish va o'tkazish.	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirishda olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, jismoniy mashg'ulotlarini tashkil etish va bolalarning yosh xususiyatlari va jismoniy imkoniyatlariga e'tibor berish.	6	A	3
3	MTT da jismoniy madaniy va sport bilan shug'ullanuvchilarning xavfsizligini taminlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish.	MTT da jismoniy madaniy va sport bilan shug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash , sport texnikasi mahoratini shakillantirish va ular orasidan shikastlanishni oldini olish, shikastlangan tarbiyalanuvchilarga birinchi yordam ko'rsatish ko'nikmalarini egallash.	6	A	3
4	Bollarni sport turlari bilan tanishtirish va ularni sport turlariga bo'lgan munosabatni yaratish.	MTda tarbiyalanuvchilarni sport turlari bilan tanishtirish va sport turlari bilan shug'ullanganda texnika xavfsizlik qoidalari va sanitariya gigiyena talablari bilan tanishtirish.	6	A	3
5	"Ilk qadam MTTning davlat o'quv dasturida bolalar bilimini aniqlash va solishtirish.	Turli yosh guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakillantirish sohasi bo'yicha bolaning bilim, ko'nikma va malakasini aniqlash va solishtirish. Bolaning rivojlanish xaritasi.	6	A	3
6	MTTda jismoniy tarbiya ish shakillarini tashkil etish jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	MTTda jismoniy tarbiya ish shakillarini tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tuzilishi va mazmuni. MTTlarining kun tartibida tutgan o'rne. Yillining turli fasllarida jismoniy mashg'ulotlarini o'tkashizga qo'yiladigan	6	A	3

		talablar.			
7	Kichik va o'rtta guruh bolalarida umumiyrivojlantiruvchi mashqlarni o'tkazish va ishlanmasini tuzish.	Kichik va o'rtta guruh bolalarida umumrivojlantiruvchi mashqlar tanlash va o'tkazish texnikasi. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olish va chiqarish.	6	A	3
8	Saflanish va qayta saflanish mashqlari, turli yosh guruhlarda saflanish va qayta saflanish mashqlariga o'rgatish.	Saflanish va qayta saflanish mashqlari (hollona, yonga, juft, shaxmat uslublarida va hakoza) mashqlari tur yosh guruhlarda safda turish mashqlarini, har bir turini bajarish	6	A	3
9	Yurish va yugurish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi.	Yurish va yugurish mashqlarining har-bir holatining bajarish texnikasi "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi bo'yicha tahlili.	6	A	3
10	Sakrash va tirmashib chiqish mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi.	Sakrash va tirmashib chiqishlarining har-bir harakatlarini bajarish texnikasi "ILK QADAM" Davlat o'quv dasturi bo'yicha taxlili.	6	A	3
11	Emaklash va muvozanat saqlash mashqlarini ahamiyati va o'tkazish uslubi.	Emaklash va tirmashib chiqishlarining har bir harakatlarini bajarish texnikasi "ILK QADAM" Davlat o'quv dasturi bo'yicha taxlili.	6	A	3
12	Katta va tayyorlov guruh bolalari bilan umumrivojlantiruvchi mashqlarni o'tkazish va ishlanmasini tuzish.	Katta va tayyorlov guruh bolalari uchun gavdaning turli qismlariga mos mashqlarni tanlash va o'tkazish texnikasi. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olish va chiqarish.	6	A	3
13	MTlarda "Shaxmat" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	MTlarda "Shaxmat" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
14	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlar olib borish va hisobga olish.	MTTlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish. Dastlabki hisobot, Kundalik hisobot, Yakuniy hisobot	6	A	3
15	MTTda ertalabki badantarbiya mashqlarni tuzish va o'tkazish.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishda ertalabgi badantarbiyani ahamiyati. MTTda ertalabki badantarbiyani o'tkazishda jismoniy tarbiya yo'riqchisining rahbarligi	6	A	3
16	Jismoniy tarbiya va ommoviy	Musobaqa nizomini tuzish hakamlar va hakam	6	A	3

	sport turlarini shuningdek sog'lom turmish tarzini ommalashtirish bo'yicha innovatsion chora tadbirlarni ishlab chiqarish va musobaqalar tashkil etish	ha'yatlari funksional vazifalarini o'rganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarish va musobaqa o'tkazish.			
17	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning ahamiyati.	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish.	6	A	3
18	MTlarda sport ishlarini tashkil etish "Quvnoq startlar" musobaqalarini tashkil etish, o'yin shartlarini belgilash	Amaliyot o'tash mobayinida sport sog'lomlashtirish ishlarini uzluksiz shakllantirish. MTTlarda sog'lom turmish tarzini olib borish, ommoviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish.	6	A	3
19	Turli xil bayramlarda, turli xil sport tadbirlarini tashkil etish tadbir rejalarini ishlab chiqarish.	Bayramlarda va xalq sayllarida milliy harakatli o'yinlar va Milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkil etish.	6	A	3
20	MTTda guruhlar o'rtasi "Quvnoq startlar" va "Harakatli o'yinlar" turlaridan musobaqa o'tkazish	MTTlarda guruhlar o'rtasida "Quvnoq startlar", "Harakatli o'yinlar" turlarida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan tarbiyalanuvchilarni Mashg'ulot jarayonida qiziqishlarini oshirish	6	A	3
21	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar	Ochiq havoda o'tkaziladigan harakatli o'yinlar va jismoniy mashqlar, jismoniy sifatlarini rejalashtirish	6	A	3
22	Turli guruhlarda yozgi mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish	Turli guruhlarda yozgi mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish. Yozgi sog'lomlashtirish tadbirlar loyihasini tuzish.	6	A	3
23	MT guruhlar o'rtasida "Quvnoq startlar" sport musobaqasi o'tkazish.	Musobaqa o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan tarbiyalanuvchilarni mashg'ulot jarayoniga qiziqishlarini oshirish.	6	A	3
24	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tahlil etish jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllari tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tuzulishi va mazmuni. MTTlarning kun tartibiga tutgan o'rni. Yilning turli fasillarida jismoniy mashg'ulotlarni	6	A	3

		o'tkazishga qo'yilgan talablar			
25	MTlarda "STOL TENNIS" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	MTlarda "STOL TENNIS" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
26	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish	Saflanish va qayta saflanish mashqlari asosiy harakatlar mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlari	6	A	3
27	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish va hisobga olish.	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini olib borish. Dastlabki holat. Kundalik hisobot, yakuniy hisobot.	6	A	3
28	MTT da jismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar	Ertalabki badantarbiya mashqlarini sog'lomlashtiruvchi kompleks mashqlar orqali o'tkazish . Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish .	6	A	3
29	MTT da sport elementi o'yinlarini tashkil etish.	Sport elementi o'yinlari , harakatli o'yinlari turkumiga kirish bolalarni har tomonlama tarbiyalanishdagi ahamiyati . Sport elementi turlari	6	A	3
30	MT larda shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .	MT larda shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish . MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
31	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning ahamiyati	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi , qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish .	6	A	3
32	Jismoniy tarbiya va ommaviy sport turlari , shuningdek so'lom turmush tarzini ommalashtirish bo'yicha inovatsion chora –tadbirlarini ishlab chiqarish .	Musobaqa nizomini tuzish . Hakamlar va hakam hayatlari funksional vazifalarini o'rganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarishva musobaqa o'tkazish .	6	A	3
33	MT muassasasida jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish " Sog'lomjon – polvonjon " , " Otam – onam va	6	A	3

	etish va o'tkazish	men " va boshqa bayramlarni o'tkazish .			
34	MTT da milliy harakatlar o'yinini tashkil etish	Milliy harakatli o'yinlarini paydo bo'lishi , ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri . Milliy harakatli o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyati ;	6	A	3
35	MT muassasasida " Shashka sport turi to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .	MT larda " Shashka " sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish . MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish .	6	A	3
36	MTM da yozgi sog'lomlashtirish mavsumini rejalashtirish .	Yurish mashqlarini , turli oyoq uchida yurish , katta qadam tashlab yurish , qorin devori , orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi , sonlarni baland ko'tarib yurish texnikasi	6	A	3
37	Yozgi sog'lomlashtirish mavsumi uchun tahminiy kun tartibini guruhlar bo'yicha tahlil qilish	Kun tartibi asosida jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni (badantarbiya mashqlari , mashg'ulotlar , harakatli o'yinlarini tahlil qilish)	6	A	3
38	MT larda sport ishlarini tashkil etish " Quvnoq startlar " musobaqalarini tashkil etish o'yin shartlarini belgilash .	Amaliyot o'tash mobaynida sport sog'lomlashtirish ishlarini uzluksiz tashkillashtirish . MTT larda sog'lom turmush tarzini olib borish, ommaviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish .	6	A	3
39	Turli xil bayramlarda turli hil sport tadbirlarni tashkil etish , tadbir rejalarini ishlab chiqish	Bayramlarda va xalq sayillarida milliy harakatli o'yinlar va milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkil etish .	6	A	3
40	Musobaqa hujjatlari tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa o'tkazish	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati . Nizomda aks ettiriladigan shartlar . Musobaqalar , musobaqa maqsadi va vazifalari . Musobaqa turlarining maqsad vazifalari	6	A	3
	Jami:		240		120

O'quvchilarining bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalari ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma , og'zaki, savol-javob, topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalanilgan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari
hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

1.Sh. M.Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo qilamiz. 2017

2.Sh. M.Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak.2017

3.Sh.M.Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017

4.I.A.Karimov. "Barkamol avlod orzusi". Qo'llanma. – T,; 2000.

5."Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,; 2000

6.R.S.Salomov."Sport mashg'ulotlari nazariyasi". T. 2005.

7."Jismoniy tarbiya" o`quv dasturi. 1999y.

8.T. Usmonxo`jayev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg`ulotlari". T-2005 yil.

9.B. Nigmanov va boshqalar. "Sport o`yinlari". T-2007 yil

10."Sport o`yinlarining rasmiy qoidalari". T-2010 yil.

11.T.Usmonxo`jayev, O`.Tursunov. "Jismoniy tarbiya nazariyaisi va uslubiyoti".

Toshkent-2004

12. A.N. Normurodova. "Yengil atletika". Toshkent-2005

Qo`shimcha adabiyotlar:

13.Novikov Z., Matveyev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T-2008 y (o`zb.tilida)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

DIPLOM OLDI AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Maktabgacha ta'lim tashkiloti jismoniy tarbiya yo'riqchisi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.3.8
Ajratilgan soat:	180

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

1. O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	28
Dasturning maqsadi	<p>Diplom amaliyotining maqsadi , mazmuni va vazifalari.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diplom oldi amaliyotining o'rgatishda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab amaliyotda tatbiq etib borish. - Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida qonunlar, sport turlari to'g'risidagi qonunlarni o'rganib chiqish. Sport o'yinlari kursini o'qitish. O'quvchilar jismoniy mashqlar bilan shug'ullanish, sport to'garaklarida ishtirok etish. Ommaviy sport va sog'lomlashtirish tadbirlarini o'tkazish, sport turlaridan musobaqalar, har xil o'yinlar tashkil etish va boshqalar. - Bo'lajak mutaxassislarni jismoniy ma'naviy madaniyatga jalb qilish, jismoniy ma'daniyat va sport ma'lumotlariga oid bilimlar bilan boyitish, jamiyatning hozirgi holati hamda unda jismoniy tarbiya va sport ning o'rnini munosib baholashga ko'mak berish, vatanparvarlik, milliy g'urur, halol va murosasiz kurashga intilish xissini tarbiyalash. - Amaliyotchilarning tajriba sinov tariqasidagi tarbiya sinov tariqasidagi jismoniy mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha bo'yicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirib , yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakillanishi. - Amaliyotchi o'quvchilarida amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarini shakillantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Diplom oldi amaliyotining mazmuni, mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish.</p> <p>“Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi” “Maktabgacha ta'lim davlat talablari”, " Maktabgacha ta'lim muassasalaridagi NIZOMI", “Sog'lom avlod kompleks dasturi” doirasida maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilar orasida jismoniy sog'lamlashtirish va jismoniy madaniyat borasida beriladigan ilk bilimlar hajmini tatbiq etishda</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiyaning asosiy va yordamchi vositalari - Metodik prinsiplar - Ta'lim berish metodlari - Harakat faoliyatlarining o'rgatish bosqichlari - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarining turlari tuzilishi, vazifalari , mazmuni - Mashg'ulotlarni tahlil qilish - MTT tarbiyalanuvchilarining jismoniy tarbiya va sport gigiyenasi - O'quv ishlarini hujjatlashtirish prinsiplari, mashg'ulotlar bo'yicha hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish - Jismoniy tarbiya va sport bayramlarini tashkil qilish va o'tkazish - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlar rejasini tuzish

	<ul style="list-style-type: none"> - Mashg'ulot jarayonida bolalar hayoti va sog'ligini muhofaza qilish , texnik xavfsizligi qoidalariga rioya qilish - O'tkazilgan musobaqalar nizomini tuzish - O'tkaziladigan jismoniy tarbiya sport bayramlarini rejasini tuzish va o'tkazish - Ota-onalar va guruh tarbiyachilari bilan bolaning jismoniy va psixik holati haqida suhbatlasha olish, tegishli tahlil olib bora olish, yo'llanma berishini o'rganadilar
Bilimlar	<p>Diplom oldi amaliyoti vazifalariga oid , ya'ni jismoniy tarbiya mashg'uloti uni tashkil etish, olib borish, hamda mashg'ulot yuklamalariga oid bilimlar berish.</p> <p>Jismoniy tarbiya fani o'quvchilarini bo'lajak jismoniy madaniyat va sport tashkilotlarining jamiyat taraqqiyotidagi turli tarixiy davrlarda jismoniy tarbiya va sportni rivojlantirish haqida bilimlar bilan qurollantirish</p> <p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish, olib borish hamda mashg'ulot jarayonida uslublar rivojlantirish mashg'ulot yuklamalariga oid bilimlar berish .</p> <p>MTT da jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish .</p> <p>Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish .</p> <p>Harakatli o'yinlarni rejalashtirish va o'tkazish , o'zbek milliy va sport elementi bo'lgan bilimlarni berish .</p> <p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish .</p> <p>Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etish .</p> <p>Kun tartibdagi sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etish .</p>
Ko'nikmalar	<p>Diplom oldi amaliyoti davrida o'quvchilarda quydagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi .</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mashg'ulotlar davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirishni ; -Mavzuga mos ko'rgazmali qurollar va vositalarni tayyorlashni ; -Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda foydalanadigan metodlari ; -Bolalarning jismoniy rivojlanishida sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tarbiyachi bilan birgalikda tashkil etish ; -Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakillantirish bo'yicha ; -Bolalarni rivojlanish haritasini tashkil qilish ; -Chiniqtirish va sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish ; -Turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka va guruh ishlarini tashkil etish ; -Musobaqalarni tashkil etish va o'tkazish hujjatlari; -Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish , jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish ; -Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish , mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi, maktabgacha ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya , pedagogika , harakatli o'yinlar , milliy harakatli o'yinlar , gimnastka va uni o'qitish metodikasi , yengil atletika va uni o'qitish metodikasi .

Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitishning tashkiliy shakli	Amaliy ta'lim
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki , yozma , individual va amaliy topshiriqlar bajarish , savol-javob .

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Diplom oldi amaliyotining maqsad va vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari.	Diplom oldi amaliyotining maqsad va vazifalari, o'quvchilar talablariga javob beradigan o'quv mashg'ulotlarini rivojlantirish va o'tkazish maqsadida amaliyot tamoyilari va har-bir tamoyilga amal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalaridan foydalangan holda jamoaning faoliyatini tashkil qilish. Amaliyot jarayoni talablari va texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish.	6	A	3
2	O'quv ishlarini rejalashtirish hujjatlashtirish prinsiplari yillik, choraklik mashg'ulotlar bo'yicha hujjatlarni o'rganish, tahlil qilish. Tibbiy ma'lumotnomaga ega bo'lgan tarbiyalanuvchilarini MT shifokorlari bilan hamkorlikda maxsus guruhlarga bo'lish.	Diplom oldi amaliyotidagi hujjatlashtirish prinsiplari bilan tanishtirish. Maxsus tibbiy ma'lumotnomasi bor tarbiyanuvchilar bilan tanishish. " Ilk qadam" MTTning davlat o'quv dasturi talablarining kichik, o'rta, katta va tayyorlov guruhlar yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanishini tahlil qilish, yillik ish reja asosida amaliyot davri uchun to'garak ish rejasini ishlab chiqish.	8	A	4
3	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish tashkil	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirishda olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, jismoniy mashg'ulotlarni tashkil etish va o'tkazishda	6	A	3

	etish va o'tkazish	bolalarning yosh xususiyatlari va jismoniy imkoniyatlariga e'tibor berish.			
4	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish uchun joy, jihozlar, ko'rgazmali qurollar bilan texnik vositalarni tayyorlash. Tarbiyalanuvchilarning jismoniy faoliyatlarini maqsadga muvofiq tashkil etish. Tarbiyalanuvchilarning jismoniy tayyorgarligini aniqlash. Yurak qon tomirini o'lchash bayonnomasi (pul'sometriya) o'tkazish	Maktabgacha ta'lim jismoniy tarbiya yo'riqchisining nazoratida jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jihozlari, ko'rgazmali qurollardan foydalanib, texnik xavfsizlikga rioya qilgan holda mustaqil o'tish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotini kuzatish va taxlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotini tashkil qilish va o'tkazish, taxlil qilish, baholash. Metodik korsatmalar berish.	8	A	4
5	MT tarbiyalanuvchi guruhlar jamoasini uyushtirish usullari orqali to'g'arak mashg'ulotlarini olib borish	Maktabgacha ta'lim tarbiyalanuvchilarini, qiziqishlarini hisobga olgan holda turli to'g'arak mashg'ulotlarini olib boorish (Shaxmat, shashka, tennis, gimnastika)	6	A	3
6	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va tanlangan sport turiga oid , sport formasi va undagi gigiyenik talablar.	Yengil harakatlarga xalal bermaydigan, organizimni ortiqcha issib ketishidan himoya qiladigan, yog'ingarchilikdan saqlaydigan bo'lishi. Kiyimlar issiqni va havoni yaxshi o'tkazuvchan, parvarishga yaxshi yordam beraoladigan bo'lishi.	6	A	3
7	Mehnat muhofazasi . Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida texnika Xavfsizligi qoidalariga rioya qilishni nazorat qilish	O'quv mashg'ulot jihozlaridan to'g'ri foydalana olish. Mashg'ulotlar bajarilayotgan jarayonda jismoniy tarbiya yo'riqchisi nazorati talab etiladi. Chunki jihozlardan foydalaniloyatganda jismoniy tarbiya yo'riqchisining nazorati bo'lmasa baxtsiz hodisalar ro'y berishi mumkinligi.	8	A	4
8	"ILK QADAM" MTTning o'quv dasturida bolalar bilimni aniqlash va solishtirish .	Turli yosh guruhlarda jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakillantirish sohasi bo'yicha bolaning bilmi, ko'nikma va malakasini aniqlash va solishtirish. Bolaning rivojlanitirish xaritasi	6	A	3
9	MTTda jismoniy tarbiya ish shakillarini tahlil etish jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	MTTda jismoniy tarbiya ish shakillari tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tuzulishi va mazmuni. MTTlarning kun tartibiga tutgan o'rni. Yilning	6	A	3

		turli fasillarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar			
10	MTlarda "STOL TENNIS" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	MTlarda "STOL TENNIS" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
11	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari.	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejasini tuzish.	6	A	3
12	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish	Saflanish va qayta saflanish mashqlari asosiy harakatlar mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlari	6	A	3
13	Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish va hisobga olish.	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini olib borish. Dastlabki holat. Kundalik hisobot, yakuniy hisobot.	6	A	3
14	Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badan tarbiya mashqlarini tuzish va o'tkazish	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishda ertalabki badan tarbiyani ahamiyati. Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badan tarbiyani o'tkazishga qo'yiladigan talablar. Ertalabki badan tarbiyani o'tkazishda jismoniy tarbiya yo'riqchisning rahbarligi	6	A	3
15	Katta va tayyorlov guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini tuzish va o'tkazish .	Katta tayyorlov guruhlarda ertalabki badantarbiyani tanlash va amalda o'tkazish.	6	A	3
16	MTT da jismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar	Ertalabki badantarbiya mashqlarini sog'lomlashtiruvchi kompleks mashqlar orqali o'tkazish . Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish .	6	A	3
17	MTT da sport elementi o'yinlarini tashkil etish.	Sport elementi o'yinlari , harakatli o'yinlari turkumiga kirish bolalarni har tomonlama tarbiyalanishdagi ahamiyati . Sport elementi turlari	6	A	3
18	MT larda shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish	MT larda shaxmat sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish . MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
19	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va ularning	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi , qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish .	6	A	3

	ahamiyati				
20	Jismoniy tarbiya va ommaviy sport turlari , shuningdek soʻlom turmush tarzini ommalashtirish boʻyicha inovatsion chora –tadbirlarini ishlab chiqarish .	Musobaqa nizomini tuzish . Hakamlar va hakam hayatlari funksional vazifalarini oʻrganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarishva musobaqa oʻtkazish .	8	A	4
21	MT muassasasida jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish va oʻtkazish	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish “ Sogʻlomjon – polvonjon “ , “ Otam – onam va men “ va boshqa bayramlarni oʻtkazish .	6	A	3
22	MTT da milliy harakatlar oʻyinini tashkil etish	Milliy harakatli oʻyinlarini paydo boʻlishi , ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga taʼsiri . Milliy harakatli oʻyinlarning tarbiyaviy ahamiyati ;	6	A	3
23	MT muassasasida “ Shashka sport turi toʻgarak mashgʻulotlarini rejalashtirish va olib borish .	MT larda “ Shashka “ sport turini toʻgarak mashgʻulotlarini rejalashtirish va olib borish . MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashgʻulotlar olib borish .	6	A	3
24	MTM da yozgi sogʻlomlashtirish mavsumini rejalashtirish .	Yurish mashqlarini , turli oyoq uchida yurish , katta qadam tashlab yurish , qorin devori , orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi , sonlarni baland koʻtarib yurish texnikasi	6	A	3
24	MTM da yozgi sogʻlomlashtirish mavsumini rejalashtirish .	Yurish mashqlarini , turli oyoq uchida yurish , katta qadam tashlab yurish , qorin devori , orqa va oyoq yuzasi muskullarini chiniqtiruvchi , sonlarni baland koʻtarib yurish texnikasi	6	A	3
26	MT larda sport ishlarini tashkil etish “ Quvnoq startlar “ musobaqalarini tashkil etish oʻyin shartlarini belgilash .	Amaliyot oʻtash mobaynida sport sogʻlomlashtirish ishlarini uzluksiz tashkillashtirish . MTT larda sogʻlom turmush tarzini olib borish, ommaviy sport mashgʻulotlarini rejalashtirish .	8	A	4
27	Turli xil bayramlarda turli hil sport tadbirlarni tashkil etish , tadbir rejalarini ishlab chiqish	Bayramlarda va xalq sayillarida milliy harakatli oʻyinlar va milliy sport oʻyinlarini toʻgʻri tashkil etish .	6	A	3
28	Musobaqa hujjatlari tanlangan sport turi boʻyicha musobaqa oʻtkazish	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati . Nizomda aks ettiriladigan shartlar . Musobaqalar , musobaqa maqsadi va vazifalari . Musobaqa turlarining maqsad vazifalari	8	A	4
	Jami		180		90

O'quvchilarining bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalari ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma , og'zaki, savol-javob, topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalanilgan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

- 1.Sh. M.Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo qilamiz. T 2017
 - 2.Sh. M.Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak.2017
 - 3.Sh.M.Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017
 - 4.I.A.Karimov. "Barkamol avlod orzusi". Qo'llanma. – T,; 2000.
 - 5."Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,; 2000
 - 6.R.S.Salomov."Sport mashg'ulotlari nazariyasi". T. 2005.
 - 7."Jismoniy tarbiya" o'quv dasturi. 1999y.
 - 8.T. Usmonxo'jayev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari". T-2005 yil.
 - 9.B. Nigmanov va boshqalar. "Sport o'yinlari". T-2007 yil
 - 10."Sport o'yinlarining rasmiy qoidalari". T-2010 yil.
 - 11.T.Usmonxo'jayev, O'.Tursunov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti". Toshkent-2004
 12. A.N. Normurodova. "Yengil atletika". Toshkent-2005
- Qo'shimcha adabiyotlar:
- 13.Novikov Z., Matveyev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T-2008 y (o'zb.tilida)
 - 14.T.S. Usmonxo'jayev, O'.Tursunov, X.A.Meliyev. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti". Toshkent - 2008.
 - 15.B.Nigmatov, A. Xo'jayev , K. Rahimqo'lov. "Sport o'yinlari va uni o'qitish metodikasi " Toshkent- "Ilm ziyo " - 2013.
 - 16.M.A.Karimov, R.D. Xalmuhamedov ,I.Y.Shamsematov , S.S. Tajibayev "Bokschilarning sport pedagogik mahoratini oshirish". Toshkent - 2011.

INTERNET MANBALARI:

- 1.www.ziyonet.uz
- 2.<http://pedagog.uz>
- 3.[www. sport@.uz](http://www.sport@.uz)
- 4.www.sport@samdu.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

OMMAVIY SPORT TADBIRLARI TASHKILOTCHISI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikastiya (lar) nomi:	Ommaviy Jismoniy tarbiyava sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.1
Ajratilgan soat:	160

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Ommaviy sport tadbirlari tashkilotchisi
Ajratilgan soat	160
Mavzular soni	12
Dasturning maqsadi	Ommaviy sport tadbirlari tashkilotchisi faninini o'rganishda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab olib borish. Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli va ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganish
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Ommaviy sport tadbirlari tashkilotchiligini o'rganadi. Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli haqida nazariy bilimlarga ega bo'ladi. Sport mashg'ulotlarida olgan nazariy bilimlarini amaliy darslarda bajarish orqali malaka hosil qiladi. Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.
Bilim	<p>-Sport mashg'ulotlari nazariyasiga oid , ya'ni sport mashg'uloti , uni tashkil etish , olib borish hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish, mashg'ulot yuklamalariga oid bilimlar berish.</p> <p>-Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli.</p> <p>-Sport mashg'ulotlariga moslashish.</p> <p>-Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni tashkil qilish.</p> <p>Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarga hakamlik qilishni <u>bilishi</u>;</p>
Ko'nikma	<p>-Sport mashg'ulotlari ularni tashkil etish , mashg'ulot yuklamalari, mashg'ulot olib borishda o'qitish metodlarini qo'llash, rejalashtirish. O'quv mashg'ulot yig'ini tashkil etishga oid ko'nikma hosil qilish.</p> <p>-Sport mashg'ulotida olgan nazariy bilimlarini amaliy darslarda amalda bajarish orqali malaka hosil qilish , ya'ni sport mashg'ulotini tashkil etish , o'tkazish , o'qitish metodlaridan foydalanish , rejalashtirishni tuzishni hamda sportchini Tayyorlashga oid malakalar hosil qilish <u>mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</u></p>
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq	Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va tashkil qilishni

bo'lgan fanning nomi	o'rganish. Jismoniy tarbiya va sport tadbirlarini tashkil etish texnologiyasi
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1.	Ommaviy sport tadbirlari va ularni tashkil etish	Kirish. Sport tadbirlarini tashkil etishni rejalashtirish. Ommaviy sport tadbirlarining ommaviyligi va muntazamliligini ta'minlashni rejalashtirish. Hududiy, tuman, viloyat va res'ublika bo'yicha aholining yoshi, jinsi, ijtimoiy-iqtisodiy shart sharoitlarini hisobga olgan holda ommaviy sport tadbirlariga aholini jalb etish ishlarini olib borish.	12	N, A	8
2.	Ommaviy sport tadbirlarini rejalashtirish.	Basketbol, Voleybol, Futbol, Qo'l to'pi, Gimnastika, Engil atletika, Suzish, Stol tennis va kata tennis sport turlari bo'yicha sport tadbirlarini tashkil etish. Kerakli jihoz va inshootlarni tayyorlash.	12	N, A	8
3.	Ommaviy sport tadbirlarini tashkil etishdagi asosiy hujjatlar. Sport inshootlarida texnik-havfsizlikni nazorat qilish.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish maqsadida choraklik, yillik rejalarini ishlab chiqish. Sport inshootlarida texnik-havfsizlikni nazorat qilish. Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazishda jismoniy tayyorgarlik darajasini aniqlovchi mezonlarni aholining	14	N, A	6

		<p>barcha qatlamlari uchun yosh toifalarini inobatga olgan holda ishlab chiqish.</p> <p>Aholining keng qatlamlari, ayniqsa yoshlarni sog'lom bo'lishga, ularning ommaviy sport turlari bilan shug'ullanishiga, jismoniy tarbiya va sportni kundalik turmush tarziga aylantirish bo'yicha tadbirlarni o'tkazish.</p>			
4.	Ommaviy sport turlari bo'yicha musobaqalarni tashkil etish.	<p>Davlat, jamoat tashkilotlari, biznes-tuzilmalar va xususiy shaxslarning mavzuli nominatsiyalari bo'yicha sovrinlari uchun «Sport bayrami» milliy festivali, marafonlar, sport musobaqalari va birinchiliklarini muntazamlilik asosida musobaqalar tashkil etish.</p>	14	N, A	6
5.	Ommaviy sport tadbirlarining inson hayotida tutgan o'рни. Aholi orasida jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish bo'yicha ishlar samaradorligini oshirish	<p>Ommaviy sport tadbirlarining inson hayotida tutgan o'рни. Aholi orasida jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish bo'yicha ishlar samaradorligini oshirish. Sog'lom avlodni tarbiyalashga, sog'lom turmush tarzini, jismoniy faollik va salomatlikni, shu jumladan O'zbekistonda tashkil etiladigan xalqaro musobaqalarni targ'ib etishga, milliy qahramonlar – Olim'iya o'yinlari chempionlari bilan uchrashuv-tadbirlarni amalga oshirish</p>	14	N, A	6
6.	Jismoniy tarbiya va ommaviy sport turlarini, shuningdek, sog'lom turmush tarzini ommalashtirish bo'yicha innovatsion chora-tadbirlarni ishlab chiqish va musobaqalar tashkil etish	<p>Sog'lom turmush tarzini targ'ib qiluvchi maqolalarni OAV da e'lon qilish, televideniya dasturlarida ommaviy sport tadbirlarini namoyish qilishni tashkil etish va Internet resurslarini shakllantirish, jismoniy tarbiya va ommaviy sportni ommalashtirishga yetakchi sport mutaxassislari, sportchilar, siyosatchilar, jamoat arboblarni jalb etish, ijtimoiy reklamadan foydalanish.</p>	14	N, A	6
7.	Milliy bayramlar, xalq sayllarida ommaviy sport turlari bo'yicha sport tadbirlarini yuksak darajada tashkillashtirish.	<p>Ommaviy bayramlar va xalq sayllarini ommaviy sport turlari bo'yicha musobaqalarni o'tkazish tartibini ishlab chiqish. Ommaviy sport tadbirlarida ishtirok etuvchi</p>	14	N, A	6

		sportchilarni tibbiy jihatdan nazorat qilib borish.			
8.	Ommaviy sport tadbirlarini ommalashtirish, aholi, ayniqsa, yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun zarur shart-sharoitlar va infratuzilmani yaratish.	Musobaqalarda ishtirokchilarning munosib ishtirok etishini ta'minlash borasida izchil chora-tadbirlar amalga oshirish. Ommaviy sport turlari bilan aholining keng qatlamini shug'ullanishga va sog'lom turmush tarzini yuritishga jalb etish, jismoniy sog'lom o'sib kelayotgan avlodni tarbiyalash.	14	N, A	6
9.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazadigan maydonlarnitayyorlash.	Ommaviy sport tadbirlari o'tkaziladigan sport inshootlari va maydonlarini moddiy texnika bazasina mustahkamlash, sport asbob uskunalari bilan ta'minlash ishlarini tashkil etish.	12	N, A	8
10.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish bo'yicha uslubiy qo'llanmalar yaratish, musobaqalarni tashkil etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish bo'yicha mahalliy va mavsumiy shart sharoitlarni hisobga olgan holda uslubiy qo'llanmalar, yo'riqnomalar yaratish.	14	N, A	6
11.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish bo'yicha malakali hakamlar va tashkilotchilar tarkibini aniqlash	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazuvchi hakamlar va tashkilotchilar tarkibini aniqlash. Sport turlari bo'yicha kiritilayotgan yangi qonun, qoidalarni o'rgatish maqsadida seminar-treninglar tashkil etish.	12	N, A	8
12.	Ommaviy sport tadbirlarini o'tkazish uchun yangicha fikrlaydigan trener kadrlarni tanlash va tayyorlashni ishlarini tashkil etish. Ularning malaka ko'nikmalarini oshirish maqsadida o'quv seminarlari tashkil etish	Trener kasbining yuqori maqomi va nufuzini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar ko'rish. O'zini o'zi to'laqonli namoyon qilish va PROFESSIONAL o'sish uchun qulay shart-sharoitlar va imkoniyatlar yaratish. Davlatning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun yosh avlodni tarbiyalash bilan shug'ullanadigan inson sifatida trenerning ijobiy qiyofasini shakllantirish.	14	N, A	6
	Jami		160		80

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4.Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2.Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning rozilig ibizning faoliyatimizga berilgan engoliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3.Shavka tMirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4.Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Maxkamasining 2018 yil 18maydagi 369-son qaroriga O'zbekiston Respublikasi Jismoniytarbiya va sport vazirligi to'g'risida NIZOM

6. 2019 yil 4 dekabdagi 'F-5887-son va «O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2020 yil 24 yanvardagi 'F-5924-son Farmonlari

7. "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 4 martdagi 122-son qarori

8.Ommaviy sportni rivojlantirish va sog'lom turmush tarzini har bir fuqaroning hayotiga kiritishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risida ID-22513""andemiyani sport orqali engamiz!" g'oyasini o'zida mujassam etgan O'zbekistonda sport siyosatini 2020-2021 yillarda jadallashtirish DASTURI

9. Milliy sportni rivojlantirish yo'nalishlari belgilandi 'rezidentning 24 yanvardagi mamlakatda jismoniy tarbiya va sportni takomillashtirish va ommalashtirish to'g'risidagi farmoni

Internet manbalari:

- 1.www.regulation.gov.uz- O'zbekiston Respublikasi xukumat 'ortali.
- 2.www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi sport qonun xujjatlar ma'lumotlari.
3. www.ziyonet.
4. www.edu.uz
5. www.sportnews.ru
6. www.a'k-inform.com/animalstat
7. www.s'utnik.sport.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

OMMAVIY SPORTNI RIVOJLANTIRISH FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya nomi:	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.2
Ajratilgan soat:	80

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	Ommaviy sportni rivojlantirish
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	12
Dasturning maqsadi	Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganishda o'quvchilar nazariy bilim saviyasini oshirib borishi va uni amaliy mashg'ulotlar bilan birgalikda bog'lab olib borish. Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli va ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganish
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Ommaviy sport ishlarini rejalashtiradi va tashkil qilishni o'rganadi. Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli haqida nazariy bilimlarga ega bo'ladi. Sport mashg'ulotlarida olgan nazariy bilimlarini amaliy darslarda bajarish orqali malaka hosil qiladi. Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.
Bilim	<p>-Sport mashg'ulotlari nazariyasiga oid , ya'ni sport mashg'uloti , uni tashkil etish , olib borish hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish, mashg'ulot yuklamalariga oid bilimlar berish.</p> <p>-Ommaviy sportning inson hayotida tutgan roli.</p> <p>-Sport mashg'ulotlariga moslashish.</p> <p>-Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni tashkil qilish.</p> <p>Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarga hakamlik qilishni bilishi;</p>
Ko'nikma	<p>-Sport mashg'ulotlari ularni tashkil etish , mashg'ulot yuklamalari, mashg'ulot olib borishda o'qitish metodlarini qo'llash, rejalashtirish. O'quv mashg'ulot yig'ini tashkil etishga oid ko'nikma hosil qilish.</p> <p>-Sport mashg'ulotida olgan nazariy bilimlarini amaliy darslarda amalda bajarish orqali malaka hosil qilish , ya'ni sport mashg'ulotini tashkil etish , o'tkazish , o'qitish metodlaridan foydalanish , rejalashtirishni tuzishni hamda sportchini Tayyorlashga oid malakalar hosil qilish mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</p>
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Sport hakamligi.Sport mashg'ulotlar nazariyasi va metodikasi.
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariyta'lim;

	A – Amaliy ta’lim; NA – Nazariy va amaliy ta’lim birgalikda tashkil etiladi;
Dasturga qo’yilgan talab	Majburiy
O’qitish tili	Guruhda belgilangan o’qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo’yicha amaldagi tartib asosida
O’quvchilarning bilim va ko’nikmalarini baholash	Yozma, og’zaki, savol-javob, test, amaliy to’shiriq

2. O’quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O’qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta’lim
1.	Sport mashg’ulotlari va ularni tashkil etish	Kirish. Sport mashg’ulotlarini tashkil etish. O’tkaziladigan sport tadbirlarining ommaviyligi va muntazamliligini ta’minlagan, res’ublika mahallalari, tumanlari va mintaqalari bo’yicha tegishli hududlarda aholining jins-yosh tarkibi xususiyatlarini, ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlarni hisobga olgan jismoniy tarbiya va ommaviy sport bilan shug’ullanishga keng jalb etishishlarini olib borish.	6	N,A	2
2.	Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish.	Ommaviy sport ishlarini rejalashtirishda ko’riladigan masalalar. Sport turlari bo’yicha kerakli jihoz va inshootlarni tayyorlash.	4	N,A	2
3.	Ommaviy sport ishlarini tashkil etish. Sport inshootlarida texnik-havfsizlikni nazorat qilish.	Sport inshootlarida texnik-havfsizlikni nazorat qilish. Jismoniy tayyorgarlik darajasini aniqlovchi mezonlarni murakkablik darajasini maxsus jismoniy tayyorgarlik talab etiladigan vazirlik va idoralar uchun alohida hamda aholining barcha qatlamlari uchun yosh toifalarini inobatga olgan holda alohida belgilash. Aholining keng qatlamlari, ayniqsa	10	N.A	4

		<p>yoshlarni sogʻlom boʻlishga, ularning sport bilan chiniqishiga, jismoniy tarbiyava sportni kundalik turmush tarziga aylantirish.</p> <p>Aholining jismoniy tarbiya va sport bilan shugʻullanishi boʻyicha bilim va koʻnikmalarni oshirish;</p> <p>Oʻsib kelayotgan yosh avlodning sogʻlom turmush tarziga amal qilishini nazarda tutish.</p>			
4.	Ommaviysport ishlarini tashkil etish	<p>Davlat, jamoat tashkilotlari, biznes-tuzilmalar va xususiy shaxslarning mavzuli nominatsiyalari boʻyicha sovrinlari uchun «Sport bayrami» milliy festivali, marafonlar, sport musobaqalari va birinchiliklarini muntazamlilik asosida tashkil etish va oʻtkazishtartibi, uslublari.</p>	4	N,A	2
5.	Ommaviy sportning inson hayotida tutgan oʻrni. Aholi orasida jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, sogʻlom turmush tarzini targʻib qilish boʻyicha ishlar samaradorligini oshirish	<p>Ommaviy sportning inson hayotida tutgan oʻrni. Aholi orasida jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish, sogʻlom turmush tarzini targʻib qilish boʻyicha ishlar samaradorligini oshirish. Sogʻlom avlodni tarbiyalashga, sogʻlom turmush tarzini, jismoniy faollik va salomatlikni, shu jumladan Oʻzbekistonda tashkil etiladigan xalqaro musobaqalarni targʻib etishga, milliy qahramonlar – Olimʻiya oʻyinlari chemʻionlari bilan uchrashuv-tadbirlarni amalga oshirish</p>	8	N, A	3
6.	Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni, shuningdek, sogʻlom turmush tarzini ommalashtirish boʻyicha innovatsion chora-tadbirlarni ishlab chiqish va amalga oshirish	<p>Sogʻlom turmush tarzini targʻib qiluvchi bosma va koʻrgazmali mahsulotlarni tarqatish, teleradio dasturlarini namoyish qilish va Internet resurslarini shakllantirish, jismoniy tarbiya va ommaviy sportni ommalashtirishga etakchi sport mutaxassislarini, sportchilar, siyosatchilar, jamoat arboblarni jalb etish, ijtimoiy reklamadan foydalanish.</p>	8	N, A	2
7.	Oʻzbekistonda oʻtkaziladigan xalqaro turnirlar, Osiyo va jahon chemʻionatlarini, shuningdek, boshqa sport tadbirlarini yuksak darajada tashkillashtirish.	<p>Oʻquv-mashgʻulot jarayoni hamda olimʻiya sport turlari boʻyicha musobaqalarni oʻtkazish tartibi. Sportchilarni tibbiy jihatdan taʼminlash va kuzatib borishni tashkillashtirish tartibi.</p>	4	N, A	2
8.	Jismoniy tarbiya va sportni ommalashtirish,	jismoniy tarbiya va sport sohasida aholining keng qatlamlarini sport bilan	8	N, A	2

	aholi, ayniqsa, yoshlar o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun zarur shart-sharoitlar va infratuzilmani yaratish, mamlakatning xalqaro sport maydonlarida munosib ishtirok etishini ta'minlash borasida izchil chora-tadbirlar amalga oshirish	shug'ullanishga va sog'lom turmush tarzini yuritishga jalb etish, jismonan sog'lom o'sib kelayotgan avlodni tarbiyalash, sport industriyasi va infratuzilmasini rivojlantirish, oliy sport mahorati sohasida mamlakatimizning xalqaro sport maydonida munosib ishtirokini ta'minlashga qaratilgan yagona davlat siyosatini amalga oshirish;			
9.	Sport o'yinlarining maydon ko'rinishlari.	Jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish va sport tashkilotlari, ob'yektlari va inshootlarining ommaviy sport, bolalar sporti va PROFESSIONAL sport yo'nalishlari bo'yicha moddiy-texnika bazasini rivojlantirish hamda mustahkamlash. Ulardan maksimal darajada va samarali foydalanilishini ta'minlash, sport asbob-uskunalari hamda inventarlarining mamlakatimizda ishlab chiqarilishini tashkil etish va kengaytirish.	4	N	2
10.	Ilg'or jahon tajribasi asosida jismoniy tarbiya va ommaviy sportni rivojlantirishni ilmiy-metodik ta'minlashni takomillashtirish.	Jismoniy tarbiya va ommaviy sport sohasida, shu jumladan, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni ishlab chiqishni qo'llab-quvvatlash uchun ilmiy-tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirishga investitsiyalarni keng jalb etish. Fuqarolarda kichik yoshdan boshlab sog'lom turmush tarziga, jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishga, sog'lom, kuchli va amaliy ijobiy qiziqishni singdirishga yo'naltirilgan tizimning yanada rivojlanishini ta'minlaydigan normativ-huquqiy bazani shakllantirish.	8	N	3
11.	Seleksiya, seleksioner hakamlar va trenerlar faoliyatini qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlarini kuchaytirish yo'li bilan iste'dodli sportchilarni tanlash	Iste'dodli sportchilarni tanlash va ularning natijalarini nazorat qilish bo'yicha mintaqaviy kengashlar tashkil etish, ularni maqsadli tayyorlash, iqtidorli sportchilarni ixtisoslashtirilgan sport maktablariga, ta'lim muassasalari va sport klublariga tanlashda shaffoflik va xolislikni ta'minlash chora-tadbirlarini amalga oshirish.	4	N,A	2
12.	Yangicha fikrlaydigan trener kadrlarni tanlash va tayyorlashni tashkil etish.	Trener kasbining yuqori maqomi va nufuzini ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar ko'rish. O'zini o'zi to'laqonli namoyon qilish va PROFESSIONAL o'sish	12	N, A	4

		uchun qulay shart-sharoitlar va imkoniyatlar yaratish. Davlatning muvaffaqiyatli rivojlanishi uchun yosh avlodni tarbiyalash bilan shug'ullanadigan inson sifatida trenerning ijobiy qiyofasini shakllantirish.			
	Jami		80		40

3. O'quvchilarning bilimvako'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda bar'o etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.

4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy avobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.

5. O'zbekiston Respublikasi 'rezidentining 2020 yil 24 yanvardagi 'F-5924-son Farmoni (O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiyava sportni 2025 yilgacha rivojlantirish konse'siyasi)

6. Vazirlar Maxkamasining 2018 yil 18 maydagi 369-son karoriga O'zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirlig' ito'g'risida NIZOM

7. 2019 yil 4 dekabrda 'F-5887-son va «O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va sportni yanada takomillashtirish va ommalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida» 2020 yil 24 yanvardagi 'F-5924-son Farmonlari

8. "Sport turlari bo'yicha terma jamoalar tarkibiga sportchilarni saralab olish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" Vazirlar Mahkamasining 2020 yil 4 martdagi 122-son qarori.

9. Ommaviy sportni rivojlantirish va sog'lom turmush tarzini har bir fuqaroning hayotiga kiritishga qaratilgan chora-tadbirlar to'g'risida ID-22513

"'andemiyani sport orqali engamiz!" g'oyasini o'zida mujassam etgan O'zbekistonda sport siyosatini 2020-2021 yillarda jadallashtirish DASTURI

10. Milliy sportni rivojlantirish yo'nalishlari belgilandi 'rezidentning 24 yanvardagi mamlakatda jismoniy tarbiya va sportni takomillashtirish va ommalashtirish to'g'risidagi farmoni

Internet manbalari:

1. www.regulation.gov.uz- O'zbekiston Respublikasi xukumat' ortali.
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi sport qonunxujjatlari ma'lumotlari.
3. www.ziyonet.com.
4. www.edu.uz
5. www.sportnews.ru
6. www.a'k-inform.com/animalstat
7. www.s'utnik.sport.ua/news

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

SOG'LOM TURMUSH TARZI ASOSLARI FANIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya nomi:	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkolotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.3
Ajratilgan soat:	60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

1. O'quv dasturiga qo'yiladigan talablar

O'quv dasturining nomi	SOG'LOM TURMUSH TARZI ASOSLARI
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	<ul style="list-style-type: none"> - Aholi o'rtasida sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha qo'yilgan talablarni hayotga tatbiq etish; - o'quvchilarni ekologiya va atrof-muhitni muhofaza qilishga yo'naltirish; - o'quvchi-yoshlarda tibbiy madaniyatni shakllantirish va yuksaltirish; - to'g'ri kiyim tanlashga o'rgatish; - mehnat qilishni to'g'ri tashkil etishni tushuntirish; - tanlagan kasb-hunarlarini gigienasi talablarini o'rgatish; - jismoniy madaniyatni yuksaltirish; - to'g'ri ovqatlanish madaniyatini yuksaltirish; - kasalliklarning oldini olishga o'rgatish; - zararli odatlarning oldini olish; - o'quvchilarga OIV/OITS va ulardan himoyalash choralarini uqtirish; - Axborot-kommunikatsion texnologiyalar va mobil telefondan to'g'ri foydalanishga yo'naltirish; - reproduktiv salomatlik va oilani rejalashtirish; - har qanday muammoning yechimini sog'lom turmush tarzi orqali topishga o'rgatish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> - "Sog'lom turmush tarzi asoslari maxsus kursining maqsad va vazifalari; - Prezidentimiz Islom Karimovning 2010 yil 20 sentyabrda BMT Bosh Assambleyasining Mingyillik rivojlanish maqsadlariga bag'ishlangan oliy darajadagi yalpi majlisida so'zlagan nutqi; - hayot tarzi va salomatlikka tahsir etuvchi (tashqi: mikrobiologik, fizikaviy, kimyoviy va yangi texnologik omillar), (ichki: ijtimoiy, tabiiy va irsiy) omillar; - sog'ligini saqlash uchun yomon xulqlardan voz kechish; - atrof-muhitni himoya qilish, o'z sog'ligini saqlashning garovi ekanligi; - O'zbekiston Respublikasining aholi salomatligini muhofaza qilish va saqlash bo'yicha asosiy mehyoriy hujjatlari; 6 - kun tartibini biologik omillarga ko'ra rejalashtirish;

	<ul style="list-style-type: none"> - o'zini (qon guruhi, bosimi, qand miqdori...) anglash; - shaxsiy va ijtimoiy gigiena talablariga rioya qilish; - ob-havo va sharoitga ko'ra o'ziga mos kiyim tanlash; - o'zi tanlagan kasb-hunar gigienasi qoidalarini o'zlashtirish; - mehnat (kasb-hunar) gigienasi; - mehnat qilish jarayonini to'g'ri tashkil qilish;
Bilim	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy faollik va sport bilan doimiy shug'ullanish; - o'zini anglash va sog'ligini nazorat qilish; - noto'g'ri ovqatlanish natijasida yuzaga chiqadigan kasalliklar; - ovqatdan zaharlanganda ko'riladigan choralar; - narkomaniya va zararli odatlardan yiroq bo'lish; - OIV/OITSdan himoyalanih; - yuqumli kasalliklarning oldini olish; - uzoq umr ko'rish omillari; - ruhiy osoyishtalik; - mehyoriy uyqu, jismoniy va ruhiy sog'lomlashtirish usullari; - reproduktiv salomatlik, oilani rejalashtirish; - axborot-kommunikatsion texnologiyalar va internetdan to'g'ri foydalanish; - mobil telefonlar va quloq (naushnik) karnaychalarning sog'likka tahsiri;
Ko'nikma	Shaxsiy va ijtimoiy gigiena, kasb-hunar gigienasi, kiyim tanlash, ovqatlanish tartibi, yuqumli kasalliklarning oldini olish, zararli odatlardan saqlanish, reproduktiv salomatlik, o'zi va oila ahzolariga birinchi tibbiy yordam ko'rsata olish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	"Jismoniy tarbiya", "Oila psixologiyasi", "Hayot faoliyati xavfsizligi", "Informatika va axborot texnologiyalari"
O'qitishni tashkiliy shakli	<p>N – Nazariya'tim;</p> <p>A – Amaliyta'tim;</p> <p>NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi;</p>
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriq

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1.	Sog'lom turmush tarzi asoslari tushunchasi, maqsadi va vazifalari;	Sog'lom turmush tarzi fani, maqsadi va vazifalari. Prezidentimiz Islom Karimovning 2010 yil 20 sentyabrda BMT Bosh Assambleyasining Ming-yillik rivojlanish maqsadlariga bag'ishlangan oliy darajadagi yalpi majlisida so'zlagan nutqi.	2	N	1
2.	Inson salomatligi va unga tahsir qiluvchi omillar	Hayot tarzi va salomatlikka ta'sir etuvchi (tashqi: mikrobiologik, fizikaviy, kimyoviy va yangi texnologik omillar), (ichki: ijtimoiy, tabiiy va irsiy) omillar. Umuminsoniy madaniyat va uning sog'liqqa ta'siri. Biologik omillarni hisobga olgan holda kun tartibini belgilash.	2	N	1
3.	sog'lom turmush tarzining tarkibiy qismlari va tamoyillari;	O'zbekiston Res'ublikasining aholi salomatligini muhofaza qilish va saqlash bo'yicha asosiy me'yoriy hujjatlari. Ekologiya va atrof muhitni muhofaza qilish - shaxsiy sog'ligini (ob-havo ta'sirida yuzaga kelgan hollarda birinchi yordam:	2	N	1
4.	ekologiya va atrof muhit muhofazasi;	Sovuq yoki oftob urishi, qon bosimining oshishi yoki tushishi) saqlashning garovi. Kun tartibi. O'zini (qon guruhi, bosimi, mijoz, qand miqdori, tashqi ta'sirlarga sezgirligi...) anglash.	2	N	1
5	Shaxsiy gigiena	Tana gigienasi: qo'l tozaligi, ko'z, quloq, burun, og'iz bo'shlig'i (karies, gingivit, parodontoz, galitoz-og'iz hidlanishi) gigienasi, soch gigienasi, teri (qo'ltiq terlashi, oyoq hidlanishi, tovon va barmoq orasi) gigienasi, tirnoq gigienasi. Jinsiy a'zolar gigienasi (tsistit, kandidoz...). Tana a'zolariga shikast yetganda shoshilinch tibbiy yordam. Turar-joylari, oshxonalar va suv manbalari gigienasi. Yuvinish va zaruratxonalar gigienasi. Uy sharoitida saqlanishi kerak bo'lgan	2	N	1

		tibbiy quticha va undan foydalanish.			
6	Mehnat gigienasi va jismoniy madaniyatning sog'liqqa tahsiri	Mehnat (kasb-hunar) gigienasi. Voyaga yetmaganlar mehnatining sog'liqqa ta'siri (Mehnatga oid Xalqaro Konventsiyalar: Xalqaro Mehnat Tashkilotining Ishga qabul qilish uchun eng kichik yosh to'g'risidagi 138-konventsiyasi (1973 yil 26 iyung') hamda Bolalar mehnatining og'ir shakllarini ta'qiqlash va yo'q qilishga doir shoshilinch choralar to'g'risidagi 182- konventsiyasi (1999 yil 17 iyung'), "Majburiy mehnatni tugatish to'g'risida"gi 1957 yil 105-konventsiya haqida umumiy tushuncha).	2	N	1
7	O'zi tanlagan kasb-hunar gigienasi talablari;	Dam olish gigienasi. Ruhiy va axloqiy, ya'ni ijtimoiy sog'liqlarning muvozanatlanishida jismoniy madaniyatning o'rni. Jismoniy madaniyat sog'lom turmush tarzida harakat (tongi badantarbiyaning ahamiyati) omillari sifatida. S'ort – mustahkam sog'lik garovi. Yoshi, jismoniy rivojlanishi, ruhiy quvvati va aqliy darajasiga mos s'ort turlarini tanlash.	2	N	1
8	Katta yoshdagi insonlar bilan muloqot madaniyati.	"CHiniqtirish" tushunchasi. CHiniqtirish vositalari: havo, quyosh nuri va suv muolajalari. CHiniqtirish turini organizm funktsional holatiga qarab tanlash. Quyosh vannalari va ulg'trabinafsha nurlarning inson organizmiga shifobaxsh ta'siri. Quyosh vannalarini qabul qilish qoidalari va mo'neliklari. Havo vannalarining organizmga ta'siri. Suv muolajalari, ularning ta'rifi, turlari (ko'rsatma va mo'neliklar).	2	N A	1
9	Tongi badantarbiyaning ahamiyati;	Umrboqiylik (Gerontologiya). Umrboqiylik ko'rsatkichlari. Ayollar va erkaklar umrining o'rtacha ko'rsatkichlari. Aholining keksayish tushunchasi, muammolari. Geriartriya tushunchasi va masalalari. Erta qarishlikning oldini olish. Uzoq umr ko'rish omillari. Katta yoshdagi insonlarda sog'lom turmush tarzini tadbiq etish. Katta yoshdagi insonlar bilan muloqot madaniyati.	2	A	1
10	Jismoniy mashqlar turlari	Jismoniy tarbiya-sog'lomlashtirish va s'ort tashkilotlari, ob'yektlari va inshootlarining	2	A	1

	va inson ahzolariga ularning tahsiri;	ommaviy sport, bolalar s'orti va 'ROFESSIONAL s'ort yo'nalishlari bo'yicha moddiy-texnika bazasini rivojlantirish hamda mustahkamlash. Ulardan maksimal darajada va samarali foydalanilishini ta'minlash, s'ort asbob-uskunalari hamda inventarlarining mamlakatimizda ishlab chiqarilishini tashkil etish va kengaytirish.			
11	Uy sharoitida shoshilinch tibbiy yordam;	Ob-havo va yoshiga munosib kiyim-bosh tanlash. Oyoq kiyimning noto'g'ri tanlanishida yuzaga keladigan (varikoz, tirnoqlarning noto'g'ri o'sishi, qadoq, suyak qiyshayishi, zamburug'...) noqulayliklar va ularning oldini olish. 'sixogigiena.	2	A	1
12.	Sog'lom ovqatlanish tushunchasi va uning tamoyillari	Sog'lom ovqatlanishning asosiy mazmuni, ahamiyati va tamoyillari. Inson salomatiligiga ijobiy va salbiy ta'siri. O'zbekiston Res'ublikasi Vazirlar Mahkamasining "2015 — 2020 yillar davrida O'zbekiston Res'ublikasi aholisining sog'lom ovqatlanishini ta'minlash Kontse'tsiyasini va chora-tadbirlar kom'leksini tasdiqlash to'g'risida" 2015 yil 29 avgustdagi 251-Qarori mohiyati.	2	N	1
13	Noto'g'ri ovqatlanish natijasida kelib chiqadigan kasalliklar;	Oqilona ovqatlanish — kasallikning oldini olish omili. Ovqat ratsioniga qo'yiladigan talablar. Ratsionning energetik qiymati. Muvozanatlashgan va sog'lom ovqatning asosiy negizlari. Ovqatni o'zlashtirish, ovqatning organole'tik xususiyatlari, ovqatlanish tartibi, ovqatning foydaliligi, sanitariya-e'idemiologiya talablariga javob berishi.	2	N	1
14	Farsifikatlashgan mahsulotlar haqida tushuncha;	Ovqat mahsulotlariga va energiyaga bo'lgan fiziologik talabni aholi guruhlari uchun to'g'ri aniqlash. Ovqatlanish me'yorini kishilarning jinsiga, yoshiga, mehnat turiga, iqlimiga, organizmning fiziologik holatiga qarab belgilash. Homilador ayollar va bolalarni ovqatlantirish. Qariyalarni ovqatlantirish. Aqliy va jismoniy mehnat bilan shug'ullanuvchi kishilarning ovqatlanishi.	2	N	1

		Oqilona ovqatlanishda milliy taomlarning o'рни. Ovqatlanish kuchli davolash omili sifatida. 'arhezga oid tushunchalar.			
15	Ovqatdan zaharlanish.	Ovqatdan zaharlanish. Zaharning ta'sirini yo'qotish uchun ko'riladigan chora tadbirlar.	2	N	1
16	Zararli odatlar, narkomaniya, OIV/OITS va ularning olini olish chora tadbirlari	Zararli odatlardan saqlanish. Tamaki maxsulotlarini chekishning inson salomatligiga ta'siri, rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar va ularning oldini olish chora tadbirlari. Nos va uning zararli oqibatlari. Aholining salomatligiga ichkilikbozlikning ta'siri, rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar va uning oldini olish yo'llari.	2	N	1
17	Ichkilikbozlik va uning inson salomatligiga salbiy tahsiri;	Aholi salomatligiga giyoxvandlikning ta'siri. Giyoxvandlikni rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar. Giyoxvandlikni rivojlanishida ijtimoiy omillarning ahamiyati. Giyoxvand moddalarni iste'mol qilish belgilari. Giyoxvandlik 'rofilaktikasi.	2	N	1
18	Aholining turli guruhlarida OIV/OITSni oldini olish chora-tadbirlari.	OIV/OITS va uning olini olish chora tadbirlari. Aholining salomatligiga OIV/OITSni ta'siri. OIV/OITSni rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar. OIV/OITSning rivojlanishida ijtimoiy omillarning ahamiyati. OIV/OITSni oldini olish yo'llari va vositalari.	2	N	1
19	Re'roduktiv salomatlik va uni muhofaza qilish	Re'roduktiv salomatlik haqida tushuncha, sog'lom bola tug'ilishini ta'minlash, jismoniy, sog'lom va ruhiy rivojlangan avlodni tarbiyalash asoslari. Re'roduktiv salomatlikni muhofaza qilish tamoyillari. Homilador ayollar salomatligini yaxshilash va sog'lom bola tug'ilishi uchun yaratilgan shart-sharoitlar.	2	N	1
20	Ruhiy zo'riqishlarning inson salomatligiga salbiy tahsiri;	Erta homiladorlik va tug'ruqlardagi asoratlar. Re'roduktiv salomatlikni muhofaza qilish. O'zbekiston Res'ublikasi 'rezidentining 2009 yil 13 a'reldagi "Sog'lom avlodni shakllantirish, onalar va bolalar salomatligini muhofaza qilish	2	N	1

		bo'yicha qo'shimcha choralar to'g'risida"gi 'Q-1096-sonli qarori.			
21	Balog'atga yetmasdan turmushga chiqish va homilador bo'lishning zararli oqibatlari va oldini olish yo'llari;	Onalik va bolalikni muxofaza qilishning qonuniy asoslari. Ona va bola salomatligining ko'rsatkichlari. Ona va bolani tibbiy tekshiruvdan o'tkazish tizimi. Bolalikning turli davrdagi xususiyatlari va bolalar salomatligini mustahkamlash usullari. Yangi tug'ilgan bolaning doimiy tibbiy nazoratini olib borish, uning ahamiyati va mohiyati.	2	N	1
22	Qarindoshlik nikohlarining salbiy oqibatlari;	Ayol hayotidagi turli davrlarda salomatlikni muhofaza qilish asoslari. Balog'atga yetmagan qizlar organizmida rivojlanish davrlardagi o'zgarishlar va ular salomatligiga ta'sir etuvchi omillar. Balog'atga yetmasdan turmushga chiqish va homilador bo'lishning zararli oqibatlari. Yoshlarda jinsiy madaniyatni shakllantirish. Ruhiy osoyishtalik yoki asabiy muvozanatni ta'minlash. Bu shartning mohiyati. Ichki a'zolarining me'yoriy faoliyatining ruhiy holatimiz va kayfiyatimizni belgilashi.	2	N	1
23	Yuqumli kasalliklarning tarqalish yo'llari va ularga qarshi kurash	Yuqumli kasalliklar haqida tushuncha, turlari, yuqish yo'llari va ulardan saqlanish chora tadbirlari. Dizenteriya, salmonellyoz, botulizm, virusli ge'atit kasalliklari, yuqish yo'llari, belgilari, birinchi yordam ko'rsatish chora tadbirlari va 'rofilaktikasi.	2	N	1
24	Dizenteriya, salmonellyoz, botulizm, virusli ge'atit kasalliklari;	O'tkir res'irator virusli infeksiyalar (O'RVI), qutirish, brutsellyoz, sil kasalliklari va ularning oldini olish chora tadbirlari.	2	N	1
25	O'RVI, qutirish, brutsellyoz, sil kasalliklari;	'arazitar kasalliklar, belgilari, yuqish yo'llari va oldini olish. O'zbekiston Res'ublikasining "Aholining sanitariya-e'idemiologik osoyishtaligi to'g'risida"gi Qonuni.	2	N	1
26	Parazitar kasalliklar va ularni oldini olish;	Yuqumli kasalliklar haqida tushuncha, turlari, yuqish yo'llari va ulardan saqlanish chora tadbirlari. Dizenteriya, salmonellyoz, botulizm, virusli ge'atit kasalliklari, yuqish yo'llari, belgilari, birinchi yordam ko'rsatish	2	N	1

		chora tadbirlari va 'rofilaktikasi.			
27	Barkamol avlod tarbiyasida AKT va internet texnologiyalarining o'rne.	Kom'g'yuter texnologiyalaridan foydalanish (gigienik talablar; joylashtirilgan o'rni, ekran bilan oraliq masofa, foydalaniladigan vaqt, oraliq tanaffuslarda bajariladigan mashqlar me'yorlari. Mobilg' telefonlardan foydalanish me'yorlari. Quloqkarnaycha(naushnik) lar va ularning salbiy ta'siri.	2	A	1
28	Kom'g'yuter texnologiyalaridan foydalanish mehyorlari;	Musiq va uning sog'liqqa ta'siri. Muttasil (ko'chada, uyqu vaqtida ham naushnik orqali) musiq tinglashning zararli oqibatlari. Televizor ekranlari. Ularning joylashtirish o'rni va ko'rish (yoshiga ko'ra chegaralangan ko'rish vaqti) masofasi.	2	N A	1
29	Virtual o'yinlar va qaramlik;	Virtual o'yinlarning ruhiyatga ta'siri. O'yinlarga qaramlik. Tahdidlar. Umumjaxon "o'rgimchak to'ri"da o'quvchilar duch keladigan va ularning ruhiyatiga so'zsiz salbiy ta'sir etishi mumkin bo'lgan tahdidlarning asosiy turlari xaqida tushuncha.	2	N	1
30	Mobil aloqa vositalarining organizmga salbiy tahsiri; - quloq (naushnik) karnaychalardan to'g'ri foydalanish;	Virtual o'yinlarning ruhiyatga ta'siri. O'yinlarga qaramlik. Tahdidlar. Umumjaxon "o'rgimchak to'ri"da o'quvchilar duch keladigan va ularning ruhiyatiga so'zsiz salbiy ta'sir etishi mumkin bo'lgan tahdidlarning asosiy turlari xaqida tushuncha.	2	N	1
	Jami		60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash.

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar.

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2.Shavkat Mirziyoev “Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir” Toshkent – “O‘zbekiston”-2018.

3.Shavkat Mirziyoev “Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz”Toshkent – “O‘zbekiston”-2016.

4.Shavkat Mirziyoev “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak”Toshkent – “O‘zbekiston”-2017.

5. O‘zbekiston Respublikasining 2010 yil 7 iyundagi “Aholi o‘rtasida mikronutrient yetishmasligi profilaktikasi to‘g‘risida”gi qonuni //O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2010 yil, 23-son, 181-modda;

6. O‘zbekiston Respublikasining 2011 yil 5 oktyabrdagi “Alkagol va tamaki mahsulotlarining tarqatilishi hamda istehmol qilinishini cheklash to‘g‘risida”gi qonuni //O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2011 yil, 40-son, 413-modda;

O‘zbekiston Respublikasining 2013 yil 23 sentyabrdagi “Odam immuniteti tanqisligi virusi keltirib chiqaradigan kasallik (OIV infeksiyasi) tarqalishiga qarshi kurashish to‘g‘risida”gi qonuni //O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2013 yil, 39-son, 507-modda;

Internet manbalari:

1. www.gov.uz –
2. 5.2. www.minzdrav.uz –
3. 5.3. www.med.uz –
4. 5.4. www.sog'lom.uz –
5. 5.5. www.metod.uz –
6. 5.6. www.natlib.uz –
7. 5.7. www.ziyo-net.uz –

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

MURABBIYLIK O'QUV AMALIYOTIDAN

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.4
Ajratilgan soat:	240

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Davletova Manzura Nazarovna	Xiva pedagogika kolleji O'quv va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari.
	Niyazov Xamrobek Maratovich	Xiva pedagogika kolleji Ishlab chiqarish ta'limi bo'yicha direktor o'rin bosari
	Djumaniyazov Izzatbek Ergashbay o'gli	Xiva pedagogika kolleji Jismoniy tarbiya fani o'qituvchisi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Murabbiylik o'quv amaliyotidan
Ajratilgan soat	240
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	<ul style="list-style-type: none"> - Bolalarni ta'lim tarbiyaviy ishlar jarayonida jismoniy rivojlantirish; -faoliyat sohasiga tegishli ma'lumotlar bilan ishlash; -jismoniy madaniyat va sport tashkilotlari, sport tayyorgarlik markazlari, shuningdek, jismoniy madaniyat va sport sohasidaf aoliyat yurituvchi tashkilotlar, o'rtamaksud ta'lim muassalarida jismoniy madaniyat, sport sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tayyorgarlikni tashkiliy-uslubiy ta'minlash;
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<ul style="list-style-type: none"> -Tasdiqlanganda sturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirish, tashkiletish va o'tkazish; -Sport sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish; -Turliyoshdagi aholini jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishga jalbqilish; -To'garaklar va sport seksiyalari ishlarini tashkil etish; -Ta'lim oluvchilar va shug'ullanuvchilar bilan jismoniy madaniyat bo'yicha ta'limiy ishlarni rejalashtirish, tashkil etish va o'tkazish; -Jismoniy madaniy sog'lomlashtirish va sport-ommaviy tadbirlarni tashkil etish va o'tkazish; -Jismoniy madaniy sport tashkilotida shug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash va ular orasida shikastlanishni oldini olish; -Jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishuchunjismoniy madaniysporttashkilotiningmoddiy-texnikbazasinimustahkamlashvarivojlantirishbo'yichachora-tadbirlaro'tkazish; -Jismoniy madaniysporttashkilotidajismoniy madaniysog'lomlashtirishvasport-ommaviytadbirlarnitashkiletishvao'tkazishniboshqarish;
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> -Olimpiyasportanjomlarivaularningta'minlanishibilantanishish, sog'lomlashtirishoromgohlaridajismoniy tarbiyanitashkiletishnibilish; - Sporto'yinlar o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkiletish usullarini; - olim'iadao'yinlarivajahonchem'ionatlaridasovrindorbo'lganO'zbekistonsportchilarini bilish; -sportbo'yichatrener-o'qituvchilarishini, ochikdarslarnikuzatishvataxilkilishni; -Sportsog'lomlashtirishtadbirlaridasturiniishlabchiqish, qatnashuvchilardasog'lomturmushtarzinishakllantirishni; -Tarbiyalanuvchilardaaxloqiy,irodalilik,mexnasevarlikvafaollik ,bardoshlikxislatlarinitarbiyalashni; -Bolalarningjismoniytayyorgarliginingnazariyvaamaliyasoslarini; - MusobaqanizominiishlabchiqishqatnashuvchilarzayavkasiSportmaydoninixozirlashni

	<p>;</p> <p>-Jixozlarnito'liqta'minlashni;</p> <p>-Xavsizliknita'minlashchoralariniko'rishni;</p> <p>-Xakamlarnitayinlashni;</p> <p>-Musobaqadaqatnashishuchunvrachxulosasini;</p> <p>-</p> <p>Sportsog'lomlashtirishtadbirlariniturlariqatnashuvchilarningyoshidankelibchiqibtanlanadi.</p> <p>-Maktabgachata'limdaharakatlio'yinlar,gimnastika, maktabdaengilatletika, estafetao'yinlari,basketbolvoleybolstoltennisi,kattalarorasidayugurish;</p> <p>- Taqdirlashmarosimi;</p> <p>-Mashg'ulotlarvadarslarorasidaQuvnoqdaqika, kattatanaffussportdaqiqalarinio'tkazishvaboshqalar;</p> <p>- Sportsog'lomlashtirishtadbirlarinitashkilqilish, o'tkazishtartibi, ularorqalishug'ulanuvchilarnichiniqtirish, insoniylikxislatlarinitarbiyalash;</p> <p>-Sog'lomturmushtarzinitarg'ibqilish.</p>
Ko'nikmalar	<p>-Tasdiqlangandasturlarbo'yichajismoniytarbiyamashg'ulotlarinirejalashtirish, tashkiletishvao'tkazish;</p> <p>-Sportsog'lomlashtirishtadbirlarinitashkiletish;</p> <p>-Turliyoshdagi aholinijismoniytarbiyavasportbilanshug'ullanishgajalbqilish;</p> <p>-To'garaklarvasportseksiyalari ishlarinitashkiletish;</p> <p>-</p> <p>Ta'limoluvchilarvashug'ullanuvchilarbilanjismoniy madaniyatbo'yichata'limiyishlarnir ejalashtirish, tashkiletishvao'tkazish;</p> <p>-Jismoniy madaniysog'lomlashtirishvasport- ommaviytadbirlarinitashkiletishvao'tkazish;</p> <p>-</p> <p>Jismoniy madaniysporttashkilotidashug'ullanuvchilarningxavfsizliginita'minlashvaula rorasidashikastlanishnioldiniolish;</p> <p>-</p> <p>Jismoniytarbiyavasportbilanshug'ullanishuchunjismoniy madaniysporttashkilotining moddiy-texnikbazasinimustahkamlashvarivojlantirishbo'yichachora- tadbirlaro'tkazish;</p> <p>-Jismoniy madaniysporttashkilotidajismoniy madaniysog'lomlashtirishvasport- ommaviytadbirlarinitashkiletishvao'tkazishniboshqarish;</p>
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	<p>Jismoniytarbiya, fiziologiya</p> <p>Maxsus fanlar</p>
O'qitishning tashkiliy shakli	<p>N-nazariy ta'lim</p> <p>A-amaliy ta'lim</p>

	NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy to'shiriqlar bajarish

2.O'QUV AMALIYOTI DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Murabbiylik o'quv amaliyotining maqsad va vazifalari.	Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari.	12	A	6
2	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	12	A	6
3	Futbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.	Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	12	A	6
4	Futbol Sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi.	Tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	12	A	6
5	Futbol Sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	12	A	6
6	Futbol Sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	12	A	6
7	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari.	Futbol Sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	12	A	6

8	Futbol Sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik.	O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	12	A	6
9	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish.	Futbol Sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	12	A	6
10	Voleybol Sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish.	Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	12	A	6
11	Voleybol Sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi.	Tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	12	A	6
12	Voleybol Sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik.	Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	12	A	6
13	Voleybol Sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	12	A	6
14	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari.	Voleybol Sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	12	A	6
15	Voleybol Sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik.	O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	12	A	6
16	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish.	Voleybol Sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	12	A	6
17	Sport murabbiyining rejalashtirish ish hujjatlarini o'rganish.	Sport murabbiyining rejalashtirish ish hujjatlarini o'rganish.	12	A	6
18	Olimpiada o'yinlari va jahon chem'ionatlari tarixi,	Muvaffaqiyatga erishishda chem'ionlar murabbiylarining o'rni.	12	A	6
19	Olimpiada o'yinlari va jahon chem'ionatlarida sovrindor bo'lgan	O'zbekiston Sport chilari haqida taqdimot tayyorlash.	12	A	6
20	"Bolalar Sport o'yinlari murabbiysining ishini o'rganish" o'quv amaliyoti davrida o'rganilgan tajribalar taqdimoti.	Sport turlari bo'yicha ko'rgazmali chiqishlar namoyishi. Yakuniy konferensiya.	12	A	6
Jami			240		120

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test,

individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan to'shiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va to'shiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Mustaqil ish uchun tavsiya etilgan mavzular:

1. Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
2. Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
3. Basketbol o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
4. Qo'l to'qi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilish.
5. Har bir sport turiga mos ishlanmalar yozish.
6. Mahoratli sportchilarning hayoti va ijodini o'rganib kelish.
7. Ta'lim muassaslarida sport turlari bo'yicha sinfdan tashqari ishlarni tashkil etish va o'tkazish.
8. Bolalar sportini rivojlantirish va uning joylarda ijrosi haqida ma'lumotlarga ega bo'lish.

Foyidalangan asosiy dasliklar va o'quv qo'llanmalar. Elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
6. "Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kom'leks dasturi".
7. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
8. "O'zing bajarishga o'rgan". K. Mahkamjonov, F. Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.
9. "Jismoniy tarbiya" 5-6-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.S. Usmonxo'jaev, S.G. Arzumanov, "O'qituvchi" NMIU. Toshkent-2006.
10. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" T. Usmonxo'jaev, O'. Tursunov Toshkent-2004
11. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005

Internet manbalari:

1. www.sport@samdu.uz
2. [www.td'u . uz](http://www.td'u.uz)
3. [www .Ziyonet .uz](http://www.Ziyonet .uz)
4. [www. edu . Uz](http://www.edu.Uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

Ishlab chiqarish amaliyoti

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.5
Ajratilgan soat:	360

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	U. Xo'jamberdiyeva	"Angren pedagogika kolleji" o'quv ishlari va tarbiyaviy ishlar bo'yicha direktor o'rinbosari:
	B.B. Baratov	
		"Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:
	M.U. Suyunov	
		"Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
	M.R. Alimov	
		"Angren pedagogika kolleji" jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi:
	A.X. Abdullayev	Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Ishlab chiqarish amaliyoti
Ajratilgan soat	360
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari Mazkur o'quv dasturi quyidagi tamoyillar asosida ishlab chiqildi</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 O'quvchi amaliyotchilarning pedagogik va o'quv hamda ishlab chiqarish amaliyotlari jarayonlarida tizimli, maqsadli kasb va malakalrni egallash; 2. Ta'lim muassasalariga amaliyot o'tash maqsadida jalb etilgan amaliyotchi o'qituvchilar uchun har bir amaliyot kuninig samarali tashkil etilishining maqsadli rejalashtirilishi va pirovard natijalariga erishilishi 3. Amaliyotchi o'quvchilarida amaliyot jarayonida mustaqil ishlay olish ko'nikmalarini shakllantirilishi; 4. Amaliyotchilarining tajrba sinov tariqasidagi tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishga tayyorgarlik kpo'rish va o'tkazish jarayonida o'zlarining ma'naviy hamda soha boyicha bilimlarini keng qamrovli tarzda sog'lom global axborotlar bilan kengaytirilib, yetuk va barkamol shaxs bo'lib shakillanishi; 5. Pedagogika kollejlari o'quvchilarining amaliyot davridagi egallangan ko'nikma va malakalari , o'rgangan ish metodlari hamda tajribalar jarayonidagi natijalarning na'faqat ta'lim olish davrida, balki kelgusidagi ish o'rinlarida xam o'z ahamiyati yo'qotmasligi
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	<p>Ishlab chiqarish amaliyotining mazmuni , mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida olib borilayotgan jismoniy tarbiya va sport sohasidagi yangiliklar va imkomiyatlar bilan tanishish. - Turli yosh guruhlarida saflanish va qayta saflanish mashqlari , asosiy harakat mashqlari , umumrivojlantiruvchi mashqlar , harakatli o'yinlar , jismoniy tarbiya mashg'ulotlari o'rtasidagi jismoniy daqiqalarining bilim berish metodlarini o'rganadi. - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy sog'lomlashtirish ishlarini rejalashtirish va tashkil etishni o'rganadi. - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari uchun kerakli jihozlar tayyorlashni o'rganadi. <p>Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarni rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganadi.</p>
Bilimlar	<p>Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish , olib borish, hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish , mashg'ulot yuklanmalariga oid bilimlar berish.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Shug'ulanuvchilarni jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish , har-bir sport o'yinlari turiga ko'nikma va malakalarini shakllantirish, gigiyenik qoidalariga rioya qilishga o'rgatib

	<p>borish .</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish - Mashg'ulotlarda o'rnatilgan tartib xavfsizlik qoidalariga rioya qilish. - jismoniy tarbiya mashg'ulotlari asosiy harakat mashqlarini tashkil etish va o'tkazish . - Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish shakllari - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishini sohasini turli yosh guruhlarida tahlil qilish
Ko'nikmalar	<p>Ishlab chiqarish amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash . - O'z ishinig mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot , tahlil,umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llash - Bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish - Musobaqalarni rejalashtirish . - Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlarini - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish. - Mavzuga oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash - Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi , Pedagogika va psixologiya , Harakatli o'yinlar , Milliy harakatli o'yinlar ,Gimnastika va uni o'qitish metodikasi,Gigiyena va massaj , Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi ,Sport o'yinlari.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	O'g'zaki ,nazorat , savol – javob, amaliy topshiriq, yozma topshiriqlar nazorati

2. O'QUV AMALIYOTI DASTURI MAZMUNI

T/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad va vazifalari. Amaliyot jarayoni talablari. Texnika xavfsizligi qoidalari.	Ishlab chiqarish amaliyotining maqsad vazifalari, o'quvchilarning talablariga javob beradigan o'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish va o'tkazish maqsadida amaliyot tamoyillari va har bir tamoyilga amal qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikmalaridan foydalangan holda jamoaning faoliyatini tahlil qilish. Amaliyot jarayoni talablari va texnika xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish.	6	A	3
2	Sport o'yinlari amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamaları va tushunchalari.	Tasdiqlangan dasturlar bo'yicha jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini rejalashtirishda olgan nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llay olish, jismoniy mashg'ulotlarini tashkil etish va bolalarning yosh xususiyatlari va jismoniy imkoniyatlariga e'tibor berish.	6	A	3
3	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida da jismoniy madaniy va sport bilan shug'ullanuvchilarning xavfsizligini ta'minlash , sport texnikasi mahoratini shakllantirish va ular orasidan shikastlanishni oldini olish, shikastlangan tarbiyalanuvchilarga birinchi yordam ko'rsatish ko'nikmalarini egallash.	6	A	3
4	Basketbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Sport anjomlari va jihozlar, ulardan jismoniy tarbiya mashg'uloti jarayonida mashg'ulot qismlaridan foydalanish jarayonida xavfsizlik qoidalari tushuntirish.	6	A	3
5	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Basketbol o'yini uchun halal bermaydigan organizimizni ortiqcha issib ketishidan himoya qiladigan, yog'ingarchilikdan saqlaydigan bo'lishi. Kiyimlar issiqni va havoni yaxshi o'tkazuvchan , parvarishga yaxshi yordam beradigan bo'lishi.	6	A	3
6	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Musobaqalar va	Basketbol sport o'yini shug'ullanuvchilarni sport turlari bilan tanishtirish va sport turlari bilan shug'ullanganda texnika xavfsizlik qoidalari va sanitariya gigiyena talablari bilan tanishtirish.	6	A	3

	ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.				
7	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Turli guruhlarda basketbol sport turini to'garak mashg'ulotlarini rivojlantirish va olib borish. Ta'lim muassasalarida va sport maktablarida individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
8	Basketbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Bolalar va o'smirlar sport maktablari, Nizomi bilan tanishish. "YOshlik", "Quvnoq startlar" yozgi sog'lomlashtirish, chiniqtirishni tadbirlarini uyushtirishni o'rganish.	6	A	3
9	Amaliyot turi, maqsadi va vazifalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Sport o'yinlari o'quv amaliyot mashg'ulotlarini tashkil etish usullari. O'yin qoidalari atamalari va tushunchalari.	Maktab o'quvchilarini yoshlarini, qiziqishlarini hisobga olgan holda turli to'garak mashg'ulotlarini olib borish. (futbol, tennis, shaxmat, shashka, engil atletika, basketbol, voleybol va h.k.)	6	A	3
10	Basketbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Basketbol o'yin qoidalari o'yin texnikasi va taktikasi.	Jamoat va shaxsiy gigienaga amal qilgan holda maktab o'quvchilarining jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga qatnashishi, jamoada o'zini tuta bilishi, sport formasida bo'lishini, o'zlari bilan mashg'ulot zaliga ortiqcha buyumlarni olib kirmaslikni tushuntirish.	6	A	3
11	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Basketbol o'yini jarayonida bajaraliyotgan o'yinni murabbiylar nazorati talab etiladi. CHunki jihozlardan foydalanilayotganda murabbiyning nazorati bo'lmasa baxtsiz xodisalar ro'y berishi mumkin. Murabbiyning nazorati bo'lsa shikastlanishni oldini olish mumki.	6	A	3
12	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi.	O'quv kun tartibidagi jismoniy tarbiya butun sinf bo'yicha jismoniy tarbiya tashkilotchisi yoki instruktor yordamida sinf rahbari tomonidan	6	A	3

	Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.	jismoniy tarbiya o'qituvchisining kuzatuv ostida tashkil qilinadi.			
13	Musobaqa o'tkazish joylarini tayyorlash.	Maktab va BO'SM, BSM larda musobaqalar Nizomga asosan o'tkaziladi. Nizom musobaqa o'tkazuvchi tashkilot tomonidan puxta ishlab chiqiladi va tasdiqtan o'tiladi. Musobaqaga puxta tayyorgarlik ko'rish uchun ishtirok etuvchi xamma tashkilotlarni o'z vaqtida musobaqa Nizomi bilan tanishtirish lozim.	6	A	3
14	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish.	O'quvchi yoshlarni sport maydonchasiga olib chiqqan holda, ular o'rtasida engil atletika o'yinlarini tashkil etish va unda hakamlik qilishni o'rgatish	6	A	3
15	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Basketbol sport o'yini bo'yicha 6-sinfda o'tkaziladigan to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Musobaqalarni tashkil etishda: musobaqa ishtirokchilari yoshiga qarab, guruhlariga bo'linadi., sport turlari bo'yicha musobaqalar o'tkaziladi, musobaqa qoidalariga rioya qilgan holda tashkillashtiriladi. Har bir musobaqaga oldindan puxta tayyorgarlik ko'rib, uni uyushqoqlik bilan o'tkazish tushuntiriladi.	6	A	3
16	Qo'l to'pi sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Qo'l to'pi sport qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Umumta'lim maktablarida "Qo'l to'pi " sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
17	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini olib borish hamda qo'l to'pi o'yinini joriy etish . Dastlabki hisobot, Kundalik hisobot, Yakuniy hisobot	6	A	3
18	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Umumta'lim maktablarida Qo'l to'pi o'yinini jismoniy tarbiya va sport ishlarini rejalashtirish va uning turlaridan foydalanish Jismoniy tarbiya ishlarini olib borish va hisobga olish.	6	A	3
19	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan	Maktab, BO'SM va BSM larda malakali ko'p yillik tajribaga ega bo'lgan pedagogikning ish	6	A	3

	taqdimot namoyishi. Qo'l to'pi musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	hujjatlarini o'rganish va dars jarayonida kuzatish taxlili qilish, tadbiiq qilish.			
20	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Maktabda, BO'SM va BSM larda jismoniy tarbiya mashg'ulot va darslarining bir yillik rejasi bilan tanishish. To'garak ish rejalarini o'rganish. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	6	A	3
21	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Musobaqa nizomini tuzish hakamlar va hakam ha'yatlari funksional vazifalarini o'rganish va chora tadbirlar rejasini ishlab chiqarish va musobaqa o'tkazish. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik.	6	A	3
22	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Qo'l to'pi sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik. Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi va qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish.	6	A	3
23	Futbol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Umumta'lim maktablarida "Futbol" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalshtirish va olib borish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	6	A	3
24	Futbol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Jismoniy sifatlarni rivojlantirishda ya'ni, kuch, egiluvchanlik, chaqqonlik, tezkorlik va chidamlilik kabi sifatlarni rivojlantirishda qo'llaniladigan usul va mashqlarni shug'ullanuvchilarning jismoniy sifatlardan qaysi birini rivojlantirishiga qarab to'g'ri taqsimlashni o'rgatish	6	A	3
25	Futbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga	Bayramalrda va xalq sayllarida milliy harakatli o'yinlar va Milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkli etish.	6	A	3

	tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.				
26	Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati. Nizomda aks etiriladigan shartlar. -Talabnoma -musobaqa ometasi -Musobaqa hujjatlarini yuritish tartibini o'rganish.	6	A	3
27	Musobaqa hisobotini tayyorlash	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish mazmuni va hujjatlashtirish tartibi . Rejalashtirish , maqsad va vazifalari	6	A	3
28	Mashg'ulotni kuzatish va tahlil qilish	Mashg'ulotni tajriba almashinish va yangi metodlarni o'rganish maqsadida kuzatish. Mashg'ulotni yutuqlari xato kamchiliklarini taxlil qilish, fikr mulohaza berish.	6	A	3
29	Mashg'ulot bayyonomasi	Mashg'ulot bayyonomasi. Bayyonomada ta'limiy , tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarini belgilash. Mashg'ulot metodlari va texnik vositalarini tanlash. Mashg'ulot qismlarni bo'lish va ularni yoritish olish.	6	A	3
30	O'quv mashg'ulotlarini rejalashtirish hujjatlari	O'quv mashg'ulot ishlarini rejalashtirish . Rejalashtirishda jismoniy tarbiya yo'riqchisi tomonidan tuziladigan hujjatlar.	6	A	3
31	Umumta'lim maktablarida guruhlar o'rtasi "Quvnoq startlar" va "Harakatli o'yinlar" turlaridan musobaqa o'tkazish	Umumta'lim maktablarida o'quvchilar o'rtasida "Quvnoq startlar" , "Harakatli o'yinlar" turlarida musobaqalar tashkil etish va o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan tarbiyalanuvchilarni Mashg'ulot jarayonida qiziqishlarini oshirish	6	A	3
32	Umumta'lim maktablarida gimnastika mashg'ulotlari to'garakini olib borish	Bolalarni yosh darajasi va fiziologik rivojlanishlarini inobatga olgan holda gimnastika to'garaklarini tashkil etish.	6	A	3
33	Hisobot turlari. Dastlabki, kundalik, yakuniy hisobotlar. O'quvchilarning choraklik, yillik o'zlashtirishlarini hisobga olish.	O'quvchilarni chorak va yillikda olgan bilimlarini monitoring qilish hisobotlarini tayyorlash	6	A	3
34	Kuzatish va so'rash uslublari asosida namunalari dars va	Kunlik to'garak rejasini ishlab chiqish va uning namunalari o'tkazishni o'rgatish. Va o'tkazilayotgan to'garak darslarini kuzatish va	6	A	3

	to'garak mashg'ulotini o'tkazish.	unda qo'yilgan xato va kamchiliklarni to'g'irlash.			
35	Ochiq havoda o'tkaziladigan maxsus mashqlar va umumrivojlantiruvchi mashqlar	Ochiq havoda o'kaziladigan maxsus mashqlar va umumrivojlantiruvchi mashqlar, jismoniy sifatlarini rejalashtirish	6	A	3
36	Jismoniy sifatlarni rivojlantirish uslubi. Jismoniy mashqlarni o'rganish yo'li va uslubining umumiy xarakteristikasi.	Jismoniy sifatlarni rivojlantirishda ya'ni, kuch, egiluvchanlik, chaqqonlik, tezkorlik va chidamlilik kabi sifatlarni rivojlantirishda qo'llaniladigan usul va mashqlarni shug'ullanuvchilarning jismoniy sifatlardan qaysi birini rivojlantirishiga qarab to'g'ri taqsimlashni o'rgatish	6	A	3
37	Jismoniy tarbiya fanining baholash mezonlari.	Jismoniy tarbiya fanini baholashda o'qituvchilar ishining yuqori samaradorligining asosiy sharti tashabbuskorlik va faollikni vujudga keltirish. Ular faoliyatini baholashdan iboratdir.	6	A	3
38	Tanlangan sport turi bo'yicha musobaqa o'tkazish	Musobaqalar , musobaqa maqsadi va vazifalari. Musobaqa turlari va musobaqa turlarining maqsad vazifalari	6	A	3
39	Egiluvchanlikni rivojlantirish uchun maxsus mashqlar va uni rivojlantirish metodlari	Egiluvchanlik mazmuni, nomoyon bo'lish shakillari, egiluvchanlikni rivojlantirish metodlari. Egiluvchanlikdagi bo'g'inlar harakatchanligini talab qiladigan va rivojlantiradigan mashqlar	6	A	3
40	Umumta'lim maktablarida "Quvnoq startlar" sport musobaqasi o'tkazish.	Musobaqa o'tkazish orqali an'anaviy mashg'ulot jarayonidan zerikkan o'quvchilarni mashg'ulot jarayoniga qiziqishlarini oshirish.	6	A	3
41	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ish shakillarini tahlil etish jismoniy tarbiya mashg'ulotlari.	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ish shakillari tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tuzulishi va mazmuni. Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida kun tartibiga tutgan o'rni. Yilning turli fasillarida jismoniy mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar	6	A	3
42	Umumta'lim maktablarida "STOL TENNISI" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish.	Umumta'lim maktablarida "STOL TENNISI" sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish. MT tarbiyalanuvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3
43	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy	Umumta'lim maktablarida va sport maktablarida jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. Jismoniy tarbiya	6	A	3

	tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari.	ishlarini olib borish va hisobga olish. Yillik, oylik, haftalik ish rejasini tuzish.			
44	Jismoniy tarbiya o'quv ishlari hujjatlarida belgilangan tadbirlarning bajarishini hisobga olish.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
45	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Umumta'lim maktablarida jismoniy tarbiya va sport ishlarini olib borish. Dastlabki holat. Kundalik hisobot, yakuniy hisobot. Futbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	6	A	3
46	Futbol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Futbol, voleybol, qo'l to'pi, basketbol va hokazo o'yinlarning qonun qoidalari, uslublarini qo'llashni o'rgatish. Bu orqali o'quvchilarni jismoniy sifatlarini rivojlantirish.	6	A	3
47	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Futbol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Dars va mashg'ulotlar kuzatish va tahlil qilishni tashkil etish. Amaliyotchilarning dars va mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish, tahlil qilish, baholash. Metodik ko'rsatma va yo'riqnomalar berish.	6	A	3
48	Voleybol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish. Futbol o'yini qoidalari, o'yin texnikasi va taktikasi.	Voleybol sport turi bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish .O'quvchilar bilan ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish .	6	A	3
49	Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi tahlili va murabbiylik jarayonini tashkil qilish.	Sport elementi o'yinlari , harakatli o'yinlari turkumiga kirish bolalarni har tomonlama tarbiyalanishdagi ahamiyati . Voleybol sport o'yini bo'yicha murabbiylik ishini tashkil qilinishi	6	A	3
50	Voleybol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida	Umumta'lim maktablarida voleybol sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish .Umumta'lim maktablari o'quvchilari bilan individual mashg'ulotlar olib borish.	6	A	3

	taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.				
51	Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Futbol o'yini musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	Jismoniy tarbiya daqiqalarini o'tkazish uslubi , qonun qoidalari va bajarish uslublarini o'tkazish musobaqa va ommaviy tabdirlarini amalda o'tkazish va hakamlik.	6	A	3
52	Turli xil guruhlarda to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullari. Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili.	6	A	3
53	Voleybol sport o'yini bo'yicha sovrindorlar haqidagi tarbiya soatiga tayyorgarlik. O'tkazilgan musobaqalarda egallagan o'rinlarini aniqlash va jadvalni tuzish. Jadval ustida ishlash.	Voleybol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot tahlili qilish Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish " Sog'lomjon – polvonjon " , " Otam – onam va men " va boshqa bayramlarni o'tkazish .	6	A	3
54	Mashg'ulot dasturi, rejasi va to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish. Voleybol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	Voleybol sport o'yini bo'yicha to'garak mashg'ulotlariga tayyorgarlik va milliy harakatli o'yinlarini paydo bo'lishi , ularning bolalar tarbiyasiga va rivojlanishiga ta'siri .	6	A	3
55	Sport murabbiyining rejalashtirish ish hujjatlarini o'rganish.	Umumta'lim maktablarida sport turini to'garak mashg'ulotlarini rejalashtirish va olib borish . umumta'lim maktablarida o'quvchilar bilan individual mashg'ulotlar olib borish .	6	A	3
56	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlari tarixi, muvaffaqiyatga erishishda chempionlar murabbiylarining o'rne.	Ertalabki badan tarbiya zarurligi, bola kun davomida tetik, harakatchan, aqliy tarafdin rivojlanishi, kayfiyatning ko'tarinki ruhda qaddiqomati to'g'ri tutishiga yordam beradi.	6	A	3
57	Olimpiada o'yinlari va jahon chempionatlarida	Ertalabki umumgavdani rivojlantiruvchi mashqlarni bajarish. Qo'l va elka kamari uchun	6	A	3

	sovrindor bo'lgan O'zbekiston sportchilari haqida taqdimot tayyorlash.	mashqlar. Oyoqlar uchun mashqlar. Gavda uchun mashqlar. Saflanish va qayta saflanish mashqlari talab etiladi. Mashg'ulotni tuzilishi. Saflanish va qayta saflanish. Gavdani umumrivojlantiruvchi mashqlar. Sport o'yinlari. Qoidali harakatli o'yinlar va tinch o'yinlari.			
58	"Bolalar sport o'yinlari murabbiysining ishini o'rganish" o'quv amaliyoti davrida o'rganilgan tajribalar taqdimoti. Sport turlari bo'yicha ko'rgazmali chiqishlar namoyishi. YAkuniy konferensiya.	Sport turlari bo'yicha ko'rgazmali chiqishlar namoyishi. YAkuniy konferensiya. Amaliyot o'tash mobaynida sport sog'lomlashtirish ishlarini uzluksiz tashkillashtirish. Umumta'lim maktablarida sog'lom turmush tarzini olib borish, ommaviy sport mashg'ulotlarini rejalashtirish.	6	A	3
59	Basketbol sport o'yini bo'yicha olingan bilimlarni umumlashtirish asosida taqdimotga tayyorgarlik. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	Bayramlarda va xalq sayillarida milliy harakatli o'yinlar va milliy sport o'yinlarini to'g'ri tashkil etish. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.	6	A	3
60	Basketbol sport o'yini bo'yicha tayyorlangan taqdimot namoyishi. Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish, o'tkazish va hakamlik.	Musobaqa nizomi va uning mazmuni mohiyati. Nizomda aks ettiriladigan shartlar. Musobaqalar, musobaqa maqsadi va vazifalari. Musobaqa turlarining maqsad vazifalari	6	A	3
	Jami		360		180

O'quvchilarining bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalari ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Foydalanilgan asosiy darslik va o'quv qo'llanmalar, elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yhati

- 1.Sh. M.Mirziyoyev. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo qilamiz. 2017
- 2.Sh. M.Mirziyoyev. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar kundalik faoliyatining qoidasi bo'lishi kerak.2017
- 3.Sh.M.Mirziyoyev. Buyuk kelajakni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. 2017

- 4.I.A.Karimov. "Barkamol avlod orzusi". Qo'llanma. – T,: 2000.
 - 5."Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
 - 6.R.S.Salomov."Sport mashg'ulotlari nazariyasi". T. 2005.
 - 7."Jismoniy tarbiya" o`quv dasturi. 1999y.
 - 8.T. Usmonxo`jayev. "Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari". T-2005 yil.
 - 9.B. Nigmanov va boshqalar. "Sport o`yinlari". T-2007 yil
 - 10."Sport o`yinlarining rasmiy qoidalari". T-2010 yil.
 - 11.T.Usmonxo`jayev, O`.Tursunov. "Jismoniy tarbiya nazariyaisi va uslubiyoti". Toshkent-2004
 12. A.N. Normurodova. "Yengil atletika". Toshkent-2005
- Qo`shimcha adabiyotlar:
- 13.Novikov Z., Matveyev A.D. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi".T-2008 y (o`zb.tilida)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

**PEDAGOGIK INNOVATSIYALAR, PROFESSIONAL TA'LIM
BOSHQARUV HAMDA PEDAGOG KADRLARNI QAYTA
TAYYORLASH VA ULARNING MALAKASINI
OSHIRISH INSTITUTI**

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

0110300 – “Jismoniy madaniyat” yo'nalishi

40110301 – “Jismoniy tarbiya va sport” kasbi bo'yicha

DIPLOM OLDI AMALIYOTI

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi:	Ommaviy jismoniy va sport tadbirlari tashkilotchi va sport seksiyalari rahbari
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.4.6
Ajratilgan soat:	168

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	B.B. Baratov	"Angren pedagogika kolleji" kasbiy ishlar bo'yicha director o'rinbosari:
	A.X. Abdullayev	Angren shahar N22-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabi jismoniy tarbiya fan o'qituvchisi dotsent:
Taqrizchilar:	Yusupov Begjon	Angren shahar Bolalar va o'smirlar sport maktabi direktori

O'QUV AMALIYOTI DASTURINING UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	168
Mavzular soni	18
<p style="text-align: center;">Dasturning maqsadi</p>	<p>Diplom oldi amaliyotining maqsadi, mazmuni va vazifalari Mazkur o'quv dasturi quyidagi tamoyillar asosida ishlab chiqildi Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari rahbari diplom oldi amaliyotning maqsad va vazifalarini;</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini; - bolalar va o'smirlar sport maktabining bo'limi, tayyorgarlik bosqichi ish natijalarini; - sport turlari bo'yicha musobaqa nizomlarini; - sport musobaqalarida aylanma, olimpiya usullarida o'tkazish tartiblarini; - jismoniy tarbiya va sport turlarida hakamlik sifatlarini; - sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini, ochiq darslarni kuzatish va tahlil qilishni; - tashkilot faoliyatini tahlil qilish va uning ishini rejalashtirishni bilishi; - maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini; - bolalarni mashg'ulotda faollashtirish va rag'batlantirish usullarini; - mashg'ulot maqsadi va vazifalariga muvofiq bolalarga jismoniy og'irlikni aniqlashni; - sport hakamligi qoidalarini; - gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlarini; - tibbiy ma'lumotnomaga ega bo'lgan o'quvchilarni maktabgacha ta'lim shifokori bilan hamkorlikni; - "Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini bilishi;
<p style="text-align: center;">O'zlashtirish (o'qitish) natijalari</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Diplom oldi amaliyotining mazmuni, mohiyati, taraqqiyoti yuzasidan nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'lish. - sport maktabiga, seksiyaga, sport va sog'lomlashtirish yo'nalishidagi guruhlariga jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishni xohlovchi va tibbiy to'sqinliklari bo'lmagan shaxslarni qabul qilish va ular bilan o'quv-chiniqtirish va tarbiyaviy ishlar olib borishni; - kelajakda sport sohasida yaxshi istiqbolga ega bo'lishi mumkin bo'lgan bolalar va o'smirlarni tanlash va ularni sportga qiziqtirishni amalga oshirishni; - o'z faoliyatida sport tayyorgarligi va shug'ullanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublarini qo'llashni; - sportchilarning jismoniy, texnik, taktik va ma'naviy-irodaviy

	<p>tayyorlanishini ta'minlash usullarini;</p> <p>boshqa amaliyotchilar o'tgan tajribaviy to'garak mashg'ulotlari va tarbiyaviy mashg'ulotlarni kuzatish, tahlil daftariga yozib borish, hamda muhokamasida ishtirok etish;</p> <ul style="list-style-type: none"> - tajribaviy to'garak mashg'ulotlari va tarbiyaviy mashg'ulotlar turlari bo'yicha turli ko'rgazmalar tashkil qilishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi. <p>"Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini tahlil qilish, yillik ish reja asosida amaliyot davri uchun to'garak ish rejasini ishlab chiqishi;</p> <ul style="list-style-type: none"> - darslar va mashg'ulotlarni o'tkazish uchun joy, jihozlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalarni tayyorlashi; - maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlashi; -bolalarni mashg'ulotda faollashtirish va rag'batlantirish usullarini qo'llash. Mashg'ulot maqsadi va vazifalariga muvofiq bolalarga jismoniy og'irlikni aniqlash va uni boshqarishi;
Bilimlar	<ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari va sport mashg'ulotlari, uni tashkil etish, olib boorish, hamda mashg'ulot jarayonida uslublar, rejalashtirish, mashg'ulotlar yuklamalariga oid bilimlar berish. - Tarbiyalanuvchilarni jismoniy tarbiya mashg'ulotlariga bo'lgan qiziqishlarini oshirish, har bir soat o'yinlari turiga ko'nikma va malakalarini shakllantirish, gigiyenik qoidalariga rioya qishga o'rgatib borish. - Ommaviy sport tadbirlari va musobaqalarini tashkil qilish. - Mashg'ulotlarda o'rnatilgan tartib xavfsizlik qoidalariga rioya qilish. - MTT da jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish shakllari. - Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishini sohasini turli yosh guruhlarda tahlil qilish.
Ko'nikmalar	<p>Diplom oldi amaliyoti davrida o'quvchilarda quyidagi ko'nikma va malakalar rivojlantiriladi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari jarayonida tarbiyalanuvchilar salomatligini mustahkamlash va muhofazalash. - O'z ishining mazmuni va samaradorigi bo'yicha muntazam hisobot, tahlil, umumlashtirishni olib borish. - O'z faoliyatida jismoniy tayyorgarligi va tarbiyalanuvchilarni sog'lomlashtirishning samarali uslublari qo'llash. - Turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka guruhiy ishlarni tashkil etish - Musobaqalarni rejalashtirish. - Musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazish hujjatlari - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarida turli metodlardan foydalanish. - Mavzu oid mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash - Mashg'ulot davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish, mashg'ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilish va rag'batlantirish
O'quv rejaga muvofiq	Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi, Maktabgacha ta'lim

o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	muassasalarida jismoniy tarbiya, Pedagogika va psixologiya, harakatli o'yinlar, Gimnastika va uni o'qitish metodikasi, Gigiyena va massaj, Yengil atletika va uni o'qitish medotikasi
Dasturga qo'yilgan talab	Ommaviy sportning umumiy tavsifi; - Ommaviy sportning yo'nalishilari; - Sport mashg'ulot tuzilishi va uning tarkibiy qismi; - Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va tashkil qilishni o'rganish; - Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va talablar va xavfsizlik qoidalari; - Musobaqalar va ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibi.
O'qitishning tashkiliy shakli	Amaliy ta'lim
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	- ommaviy tabdirlarni tashkil qilish va o'tkazish tartibini bilish; - ommaviy sport musobaqalarini o'tkazish joyi va undagi gigenik talablar; - musobaqa nizomining maqsad va vazifalari; - xar bir sport turiga bayonnoma to'ldirishni bilish;
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	- musobaqa nizomining maqsad va vazifalari; - xar bir sport turiga bayonnoma to'ldirishni bilish;

Diplom oldi amaliyoti rahbarlariga qo'yiladigan talablar

PTM bitiruvchisi quyidagi umumiy kompetensiyalarga ega bo'lishi kerak:

Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish;

Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish;

O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish;

Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala va samarali muloqot qilish;

Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish;

Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish;

Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish;

Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash;

Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash;

Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish ko'nikmalariga ega bo'lish.

Kollej o'quvchi-amaliyotchilariga qo'yiladigan talablar

Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari raxbari kvalifikatsiyasi bo'yicha:

Ommaviy sport ishlarini rejalashtirish va tashkil qilish;

Musobaqalar va ommaviy tadbirlarni tashkil qilish va o'tkazish; Musobaqa Nizomini tuzish, musobaqa o'tkazish joylarini tayyorlash;

Musobaqalarni o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tayyorlash.

2. O'QUV AMALIYOTI DASTURI MAZMUNI

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Ommaviy jismoniy tarbiya va sport tadbirlari tashkilotchisi va sport seksiyalari raxbari diplom oldi amaliyotning maqsad va vazifalari	Sport maktabiga, seksiyaga, sport va sog'lomlashtirish yo'nalishidagi guruhlariga jismoniy tarbiya va sport bilan shug'ullanishni xohlovchi va tibbiy to'sqinliklari bo'lmagan shaxslarni qabul qilish va ular bilan o'quv-chiniqtirish va tarbiyaviy ishlar olib borish	12	A	6
2	Sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini rejalashtirish	Kelajakda sport sohasida yaxshi istiqbolga ega bo'lishi mumkin bo'lgan bolalar va o'smirlarni tanlash va ularni sportga qiziqtirishni amalga oshirishni	12	A	6
3	Jismoniy tarbiya va sport turlarida hakamlik sifatleri	Sport hakamligi. Gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlaridan musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi.	6	A	3
4	Sport bo'yicha trener-o'qituvchilar ishini, ochiq darslarni kuzatish va tahlil qilish	Boshqa amaliyotchilar o'tgan tajribaviy to'garak mashg'ulotlari va tarbiyaviy mashg'ulotlarni kuzatish, tahlil daftariga yozib borish, hamda muhokamasida ishtirok etish	12	A	6
5	Tashkilot faoliyatini tahlil qilish va uning ishini rejalashtirishga o'rgatish	tajribaviy to'garak mashg'ulotlari va tarbiyaviy mashg'ulotlar turlari bo'yicha turli ko'rgazmalar tashkil qilishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lish	6	A	3
6	Maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllari	Maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash	12	A	6
7	Maktabda va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi bir yillik o'quv va sinfdan	Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini tahlil qilish, yillik ish reja asosida amaliyot davri uchun to'garak ish rejasini ishlab chiqish	12	A	6

	tashqari ishlar rejasining bajarilishini o'rganish.				
8	Bolalarni mashg'ulotda faollashtirish va rag'batlantirish usullari	Bolalarni mashg'ulotda faollashtirish va rag'batlantirish usullarini qo'llash	12	A	6
9	Mashg'ulot maqsadi va vazifalariga muvofiq bolalarga jismoniy og'irlikni aniqlashga o'rgatish	Mashg'ulot maqsadi va vazifalariga muvofiq bolalarga jismoniy og'irlikni aniqlash va uni boshqarish	12	A	6
10	Cport hakamligi qoidalariga o'rgatish	Sport hakamligi. Gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlaridan musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lish	6	A	3
11	Gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlari	Gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlaridan musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lish	12	A	6
12	Tibbiy ma'lumotnomaga ega bo'lgan o'quvchilarni maktabgacha ta'lim shifokori bilan hamkorlik	Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanish bo'yicha turli yosh guruhlarida bolalarni rivojlanish haritasini tahlil qilish	6	A	3
13	Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini bilish	maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarining shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash	6	A	3
13	Sport va jismoniy tarbiya dasturi" talablarining kichik maktab yoshidagi bolalar sport to'garaklaridagi qo'llanilishini bilish	maktabgacha va maktabdan tashqari sport muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarining shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash	6	A	3
15	Musobaqa uchun kerakli jihozlarni tayyorlash.	Darslar va mashg'ulotlarni o'tkazish uchun joy, jihozlar, ko'rgazmali qurollar va texnik vositalarni tayyorlashi	6	A	3
16	O'tkaziladigan jismoniy tarbiya va sport bayramlari rejasini tuzish va o'tkazish.	Musobaqalarni tashkil qilish, o'tkazish va o'tkazilganligi haqida hisobot hujjatlarini tuzish. Turli xil guruhlarida to'garak mashg'ulotlarini tashkil qilish va o'tkazish usullarini	12	A	6
17	Sport turlari bo'yicha	Maktabgacha va maktabdan tashqari sport	12	A	6

	musobaqa nizomlarini tuzish	muassasalari hamda bolalar va o'smirlar sport maktablarida jismoniy tarbiya sohasidagi ishlarning shakllarini umumlashtirgan holatda umumta'lim maktabida o'tkaziladigan tadbir nizomini tayyorlash			
18	Sport musobaqalarida aylanma, olimpiya usullarida o'tkazish tartiblari	Sport hakamligi. Gimnastika, engil atletika, harakatli o'yinlar, sport o'yinlari, suzish turlaridan musobaqalarni tashkil qilish va o'tkazishni mustaqil bajarish ko'nikmalariga ega bo'lishi.	6	A	3
	Jami		168		84

Diplom oldi amaliyoti davri uchun amaliyot rahbarining ish rejasi

Har bir kun 6 soatdan bo'lib, umumiy soatlar hajmi 168 soatni tashkil qiladi.

Foydalangan asosiy dasliklar va o'quv qo'llanmalar. Elektron ta'lim resurslari hamda qo'shimcha adabiyotlar ro'yxati:

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
6. "Bolalar bog'chasida ta'lim-tarbiya dasturi", "Maktabgacha ta'lim davlat talablari", "Maktabgacha ta'lim muassasalari Nizomi", "Sog'lom avlod kompleks dasturi".
7. Umumta'lim maktablari Davlat ta'lim standartlari.
8. "O'zing bajarishga o'rgan". K. Mahkamjonov, F. Nasriddinov. Toshkent, Abu Ali ibn Sino nashriyoti, 1996-yil.
9. "Jismoniy tarbiya" 5-6-sinf o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. T.S. Usmonxo'jaev, S.G. Arzumanov, "O'qituvchi" NMIIU. Toshkent-2006.
10. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va uslubiyoti" T. Usmonxo'jaev, O'. Tursunov Toshkent-2004
11. "Engil atletika" A.N. Normurodova Toshkent-2005

12. www.sport@samdu.uz

13. www.tdpu.uz

14. www.Ziyonet.uz